

Projekt

z dnia 6 marca 2023 r.
Zatwierdzony przez Wójta Gminy Wieprz

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIEPRZ**

z dnia 13 marca 2023 r.

w sprawie: udzielenia dotacji Powiatowi Wadowickiemu na realizację zadania pn. "Przeciwdziałanie skutkom społecznym pandemii COVID-19 oraz poprawa bezpieczeństwa epidemiologicznego Szpitala im. Św. Jana Pawła II w Wadowicach poprzez nadbudowę pawilonu "E" o dwie kondygnacje wraz z niezbędnym wyposażeniem".

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40), art. 220 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, 1692, 1725, 1747, 1768, 1964 i 2414), Rada Gminy Wieprz uchwala, co następuje:

Rada Gminy Wieprz uchwala, co następuje:

§ 1. Udziela się Powiatowi Wadowickiemu dotacji w wysokości 250 000,00 zł. (słownie dwieście pięćdziesiąt tysięcy złotych) z przeznaczeniem na realizację zadania pn. "Przeciwdziałanie skutkom społecznym pandemii COVID-19 oraz poprawa bezpieczeństwa epidemiologicznego Szpitala im. Św. Jana Pawła II w Wadowicach poprzez nadbudowę pawilonu "E" o dwie kondygnacje wraz z niezbędnym wyposażeniem".

§ 2. Zadanie, o którym mowa w § 1 zostanie sfinansowane z budżetu Gminy Wieprz na rok 2023.

§ 3. Szczegółowe warunki udzielenia i rozliczenia dotacji celowej określone zostaną w umowie pomiędzy Powiatem Wadowickim a Gminą Wieprz. Do zawarcia umowy upoważnia się Wójta Gminy Wieprz

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Projekt

z dnia 6 marca 2023 r.
Zatwierdzony przez Wójta Gminy Wieprz

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIEPRZ**

z dnia 13 marca 2023 r.

w sprawie: udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Wadowickiemu w zakresie budowy chodnika wzdłuż drogi powiatowej na terenie sołectwa Nidek

Na podstawie art. 10 ust.2, art. 18 ust. 1 oraz art. 58 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40), art. 216 ust. 2 pkt 5; art. 220 ust 1 i 2, ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, 1692, 1725, 1747, 1768, 1964 i 2414), art. 19 ust. 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1693, 1768, 1783 i 2185), Rada Gminy Wieprz uchwala, co następuje:

§ 1. Udziela się powiatowi Wadowickiemu pomocy finansowej w wysokości do 960.000,00 zł na realizację zadania polegającego na budowie chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1757K w miejscowości Nidek.

§ 2. 1. Zadanie, o którym mowa w § 1, zostanie sfinansowane ze środków budżetu Gminy Wieprz na rok 2023.

2. Gmina będzie pokrywać koszty realizacji przedmiotowego zadania do kwoty 960 000,00 zł .

§ 3. Szczegółowe warunki udzielenia pomocy oraz zasady rozliczania zadania określone zostaną w umowie pomiędzy Powiatem Wadowickim, a Gminą Wieprz. Do zawarcia umowy upoważnia się Wójta Gminy Wieprz

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po 14 dniach od jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

UCHWAŁA NR XLIII/.../23

Rady Gminy Wieprz z dnia 13 marca 2023r.

w sprawie: zmian do budżetu gminy

Działając na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2022r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 211, art. 212, art. 214, art. 218 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 1634 z późn. zm.)

Rada Gminy Wieprz uchwala, co następuje:

§ 1

1. Zwiększa plan dochodów budżetu na rok 2023 o łączną kwotę **295.160,38 zł** z kwoty **63.767.753,52 zł** do kwoty **64.062.913,90 zł** w tym:

- a) zmniejsza dochody bieżące o kwotę 118.839,62 zł
 - b) zwiększa dochody majątkowe o kwotę 414.000,00 zł
- zgodnie z załącznikiem Nr 1 do uchwały.

§ 2

I. Zwiększa plan wydatków budżetu na rok 2023 o kwotę **3.719.923,55 zł** z kwoty **66.892.398,85 zł** do kwoty **70.612.322,40 zł**

w tym:

1. Zwiększa plan wydatków bieżących o łączną kwotę 1.731.821,55 zł, w tym:

1) zwiększa wydatki bieżące jednostek budżetowych o łączną kwotę 1.565.382,29 zł, z czego:

- a) wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane zwiększenie o kwotę 1.092.343,00 zł
- b) wydatki związane z realizacją zadań statutowych jednostek budżetowych zwiększenie o kwotę 473.039,29 zł,

2) wydatki na dotacje na zadania bieżące zwiększenie o kwotę 89.534,00 zł

3) wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych zwiększenie o kwotę 59.641,00 zł

4) wydatki na programy finansowane z udziałem środków z pomocy zagranicznej o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 zwiększenie o kwotę 17.264,26 zł

2. Zwiększa plan wydatków majątkowych o łączną kwotę 1.988.102,00 zł, w tym wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne zwiększenie o łączną kwotę 1.988.102,00 zł

zgodnie z załącznikiem Nr 2 do uchwały.

3. Dokonuje się zmian w wydatkach majątkowych zgodnie z załącznikiem Nr 3 do uchwały.

§ 3

1. Różnica między dochodami i wydatkami stanowi planowany deficyt w kwocie **6.549.408,50 zł**, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z wolnych środków w kwocie 2.365.615,35 zł, przychodami z wynikającymi z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 395.889,76, przychodami z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 459.400,91 zł, nadwyżką z lat ubiegłych w kwocie 2.875.081.17 oraz przychodami z zaciągniętego kredytu w kwocie 453.421,31 zł

2. Ustala się limity zobowiązań z tytułu:

1) kredytów zaciągniętych w roku 2023 w kwocie 453.421,31 zł, z czego:

a) na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 453.421,31 zł

3. Upoważnia się Wójta Gminy Wieprz do zaciągnięcia zobowiązań w kwotach określonych w ust.2.

4. Zestawienie dochodów, wydatków oraz przychodów przedstawia **załącznik nr 4** do uchwały.

§ 4

1. Dochody z opłat z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i wydatki budżetu na realizację zadań ujętych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz w gminnym programie przeciwdziałania narkomani zostały określone w **załączniku Nr 5** do uchwały

§ 5

1. Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym zostały określone w **załączniku Nr 6** do uchwały

§ 6

Ustala się plan dochodów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi zgodnie z **załącznikiem Nr 7** do uchwały.

§ 7

Ustala się plan dochodów i wydatków zadań realizowanych z udziałem środków o których mowa w art.5 ust.1 pkt. 2 i 3 ustawy o finansach publicznych zgodnie z **załącznikiem Nr 8** do uchwały.

§ 8

Wydatki budżetu na 2023 rok obejmują zadania jednostek pomocniczych gminy na łączną kwotę 317.351,50 zł, w tym ze środków z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 lutego 2014r. o funduszu sołeckim (Dz.U. z 2014r., poz. 301) na łączną kwotę 317.351,50 zł zgodnie z **załącznikiem Nr 9** do uchwały.

§ 9

Wydatki budżetu gminy obejmują planowane kwoty dotacji udzielane w roku 2023 zgodnie z **załącznikiem Nr 10** do uchwały.

§ 10

1. Ustala się plan przychodów i kosztów Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Wieprzu zgodnie z **załącznikiem Nr 11** do uchwały.

2. Z budżetu udziela się dotacji dla Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Wieprzu w łącznej kwocie 1.409.048,00 zł, w tym:

2.1 Dotacja przedmiotowa w kwocie 804.048,00 zł, w tym:

2.1.1 Dotacja przedmiotowa na dopłaty do wody w kwocie 159.000,00 zł
 $397.500 \text{ m}^3 * 0,40 \text{ zł/m}^3 = 159.000,00 \text{ zł}$

2.1.2 Dotacja przedmiotowa na dopłaty do odprowadzonych ścieków w kwocie 645.048,00 zł
 $105.400 \text{ m}^3 * 6,12 \text{ zł/m}^3 = 645.048,00 \text{ zł}$

2.2 Dotacja celowa w kwocie 605.000,00 zł, w tym:

2.2.1 Rozbudowa sieci wodociągowej Nidek, ul. Słoneczna, kwota 20.000,00 zł,

- 2.2.2 Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wieprz, ul. Górską i Wrzosową, kwota 420.000,00 zł.
- 2.2.3 Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wieprz, ul. Słoneczna etap II, kwota 145.000,00 zł.
- 2.2.4 Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wieprz, ul. Górską (dz. 3802/3 i 3802/4), kwota 20.000,00 zł.

§ 11

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wieprz.

§ 12

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

DOCHODY BUDŻETU - 2023 R. - ZMIANY

Lp.	Dział	Nazwa - Treść	Kwota zwiększenia	Kwota zmniejszenia
1.	750	Administracja publiczna	40 800,00	-
		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	40 800,00	-
		<i>w tym dochody bieżące:</i>	<i>40 800,00</i>	<i>-</i>
		Otrzymane spadki, zapisy i darowizny w postaci pieniężnej (§0960)	40 800,00	
2.	756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	1 000,00	0,00
		Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw	1 000,00	-
		<i>w tym dochody bieżące:</i>	<i>1 000,00</i>	<i>-</i>
		Wpływy z różnych opłat (§ 0690)	1 000,00	
3.	758	Różne rozliczenia	0,00	21 308,00
		Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	0,00	21 308,00
		<i>w tym dochody bieżące:</i>	<i>0,00</i>	<i>21 308,00</i>
		Subwencje ogólne z budżetu państwa (§ 2920)		21 308,00
4.	801	Oświata i wychowanie	34 603,00	0,00
		Przedszkola	26 566,00	-
		<i>w tym dochody bieżące:</i>	<i>26 566,00</i>	<i>-</i>
		Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin) (§ 2030)	26 566,00	
		Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego	8 037,00	
		<i>w tym dochody bieżące:</i>	<i>8 037,00</i>	
		Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych) (§ 2030)	8 037,00	
5.	853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	70 000,00	0,00
		Pozostała działalność	70 000,00	0,00
		<i>w tym dochody bieżące:</i>	<i>70 000,00</i>	<i>0,00</i>
		Wpływy z usług (§ 0830)	70 000,00	
6.	900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,00	309 364,62
		Gospodarka odpadami	-	309 364,62
		<i>w tym dochody bieżące:</i>	<i>-</i>	<i>309 364,62</i>
		Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw (§ 0490)		309 364,62
7.	926	Kultura fizyczna i sport	479 430,00	-
		Zadania w zakresie kultury fizycznej	27 430,00	-
		<i>w tym dochody bieżące:</i>	<i>27 430,00</i>	<i>0,00</i>
		Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących (§ 2710)	27 430,00	
		Pozostała działalność	452 000,00	-
		<i>w tym dochody bieżące:</i>	<i>38 000,00</i>	<i>-</i>

		Dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych (§2440)	38 000,00	
		<i>w tym dochody majątkowe:</i>	<i>414 000,00</i>	<i>-</i>
		Dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych (§6260)	414 000,00	
		Ogółem plan dochodów	625 833,00	330 672,62

- dochody bieżące

- 118 839,62

- dochody majątkowe

414 000,00

R A Z E M :

295 160,38

WYDATKI BUDŻETU GMINY WIEPRZ NA 2023 ROK - ZMIANY

Lp.	Dział	Rozdz.		Zwiększenia	Zmniejszenia	z tego:									
						wydatki bieżące	z tego:						wydatki majątkowe	z tego:	
							wydatki jednostek budżetowych	w tym:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych	wydatki na progr. finansów. z udz. środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3	obsługa długu jst	inwestycje i zakupy inwestycyjne	w tym: na progr. finansów. z udz.śr., o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3
								wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań						
1.	010		Rolnictwo i łowiectwo	20 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20 000,00	0,00
		01044	Infrastruktura sanitacyjna wsi	20 000,00		0,00	0,00	0,00			0,00	0,00	0,00	20 000,00	0,00
2.	400		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	4 800,00	0,00	4 800,00	0,00	0,00	0,00	4 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		40002	Dostarczanie wody	4 800,00		4 800,00	0,00	0,00	0,00	4 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	600		Transport i łączność	960 000,00	81 998,00	-4 000,00	-4 000,00	0,00	-4 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	882 002,00	0,00
		60014	Drogi publiczne powiatowe	960 000,00		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	960 000,00	0,00
		60016	Drogi publiczne gminne		81 998,00	-4 000,00	-4 000,00		-4 000,00			0,00	0,00	-77 998,00	-77 998,00
4.	700		Gospodarka mieszkaniowa	54 700,00	0,00	54 700,00	54 700,00	0,00	54 700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		70007	Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy	54 700,00		54 700,00	54 700,00		54 700,00	0,00		0,00	0,00	0,00	
5.	710		Działalność usługowa	26 500,00	0,00	26 500,00	26 500,00	26 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		71004	Plany zagospodarowania przestrzennego	26 500,00		26 500,00	26 500,00	26 500,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	750		Administracja publiczna	66 000,00	0,00	66 000,00	65 400,00	40 000,00	25 400,00	0,00	600,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		75011	Urzędy wojewódzkie	1 000,00		1 000,00	400,00		400,00	0,00	600,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		75023	Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	65 000,00		65 000,00	65 000,00	40 000,00	25 000,00	0,00			0,00	0,00	

7.	801		Oświata i wychowanie	1 189 544,00	0,00	1 189 544,00	1 130 592,00	959 342,00	171 250,00	0,00	58 952,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		80101	Szkoły podstawowe	788 415,00		788 415,00	754 279,00	593 029,00	161 250,00		34 136,00		0,00	0,00		
		80104	Przedszkola	195 580,00	0,00	195 580,00	183 403,00	173 403,00	10 000,00		12 177,00		0,00	0,00		
		80107	Świetlice szkolne	30 737,00		30 737,00	29 238,00	29 238,00			1 499,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		80149	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego	46 536,00		46 536,00	43 981,00	43 981,00			2 555,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		80150	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych	128 276,00		128 276,00	119 691,00	119 691,00			8 585,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	851		Ochrona zdrowia	146 036,29	0,00	146 036,29	146 036,29	0,00	146 036,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	146 036,29	0,00	146 036,29	146 036,29		146 036,29		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	853		Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	87 264,26	0,00	87 264,26	70 000,00	0,00	70 000,00	0,00	0,00	17 264,26	0,00	0,00	0,00	0,00
		85395	Pozostała działalność	87 264,26		87 264,26	70 000,00		70 000,00			17 264,26	0,00	0,00		
10.	854		Edukacyjna opieka wychowawcza	9 850,00	0,00	9 850,00	9 761,00	1 761,00	8 000,00	0,00	89,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		85404	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	9 850,00		9 850,00	9 761,00	1 761,00	8 000,00	0,00	89,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
11.	900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	271 120,00	100 000,00	-86 880,00	-86 880,00	0,00	-86 880,00	0,00	0,00	0,00	0,00	258 000,00	258 000,00	0,00
		90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	209 120,00		9 120,00	9 120,00		9 120,00			0,00	0,00	200 000,00	200 000,00	
		90002	Gospodarka odpadami	4 000,00		4 000,00	4 000,00		4 000,00				0,00	0,00		
		90005	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu		100 000,00	-100 000,00	-100 000,00		-100 000,00	0,00	0,00		0,00	0,00		
		90015	Oświetlenie ulic, placów i dróg	58 000,00		0,00	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00	58 000,00	58 000,00	
12.	921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	97 877,00	0,00	97 877,00	13 143,00	0,00	13 143,00	84 734,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

		92109	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	84 734,00		84 734,00	0,00	0,00	0,00	84 734,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		92195	Pozostała działalność	13 143,00		13 143,00	13 143,00	0,00	13 143,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
13.	926		Kultura fizyczna	968 230,00	0,00	140 130,00	140 130,00	64 740,00	75 390,00	0,00	0,00	0,00	0,00	828 100,00	828 100,00	0,00
		92601	Obiekty sportowe	5 000,00		5 000,00	5 000,00	0,00	5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
		92605	Zadania w zakresie kultury fizycznej	27 430,00	0,00	27 430,00	27 430,00		27 430,00			0,00	0,00	0,00		0,00
		92695	Pozostała działalność	935 800,00		107 700,00	107 700,00	64 740,00	42 960,00					828 100,00	828 100,00	
			Ogółem plan wydatków	3 901 921,55	181 998,00	1 731 821,55	1 565 382,29	1 092 343,00	473 039,29	89 534,00	59 641,00	17 264,26	0,00	1 988 102,00	1 988 102,00	0,00

3 719 923,55

WYDATKI MAJĄTKOWE - 2023 R. -ZMIANA

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa - Treść	Kwota
1.	010		Rolnictwo i łowiectwo	20 000,00
		01044	Infrastruktura sanitacyjna wsi	20 000,00
			w tym:	
			Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wieprz, ul. Górską (dz. 3802/3 i 3802/4) - dotacja dla GZWik	20 000,00
2.	600		Transport i łączność	882 002,00
		60014	Drogi publiczne powiatowe	960 000,00
			w tym:	
			Pomoc finansowa dla powiatu - Budowana chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1757K w miejscowości Nidek	960 000,00
		60016	Drogi publiczne gminne	-77 998,00
			w tym:	
			Przebudowa drogi gminnej nr G000001 w Wieprzu (ul. Górską)	191 002,00
			Zakup koparki obrotowej do utrzymania dróg gminnych	-269 000,00
3.	900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	258 000,00
		90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	200 000,00
			w tym:	
			Przydomowe oczyszczalnie - dotacja zgodnie z regulaminem	200 000,00
		90015	Oświetlenie ulic, placów i dróg	58 000,00
			w tym:	
			Energooszczędne, nowoczesne oświetlenie uliczne na terenie Gminy Wieprz	58 000,00
4.	926		Kultura fizyczna	828 100,00
		92695	Pozostała działalność	828 100,00
			w tym:	
			Modernizacja nawierzchni sportowej na boisku Orlik 2012 w Wieprzu	828 100,00
			RAZEM WYDATKI MAJĄTKOWE	1 988 102,00

ZESTAWIENIE DOCHODÓW, WYDATKÓW ORAZ PRZYCHODÓW - 2023

Lp.	Nazwa - treść	Kwota
1.	DOCHODY OGÓŁEM	64 062 913,90
2.	WYDATKI OGÓŁEM	70 612 322,40
3.	Wynik - deficyt	-6 549 408,50
4.	Przychody budżetu	6 549 408,50
	w tym:	
	§ 905 Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach	459 400,91
	- rozliczenie opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	93 986,93
	- rozliczenie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	313 364,62
	- rozliczenie opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	52 049,36
	§ 906 Przychody jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków	395 889,76
	- rozliczenie projektu pn.: "Sami-Dzielni! Nowe standardy mieszkalnictwa wspomagane dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi"	184 943,44
	- rozliczenie projektu pn.: "Utworzenie Dziennego Domu Opieki i Aktywizacji osób niesamodzielných na terenie gminy Wieprz"	117 335,01
	- Małopolska Tarcza Antykryzysowa - Pakiet Edukacyjny II. Realizacja wsparcia szkół i placówek oświatowych - Grant 3	93 611,31
	§ 950 Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy	2 365 615,35
	§ 952 Przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym	453 421,31
	§ 957 Nadwyżki z lat ubiegłych	2 875 081,17
5.	Razem rozchody	0,00

	w tym:	
	§ 992 Spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów	0,00

3. Ustala się limity zobowiązań z tytułu:

1) kredytów zaciągniętych w roku 2021 w kwocie 2.305.940,85 zł, z czego:

a) na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 658.741,00 zł

a) na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczki w kwocie 2.305.940,85 zł

4. Upoważnia się Wójta Gminy Wieprz do zaciągnięcia zobowiązań w kwotach określonych w ust.3.

**DOCHODY Z OPŁAT Z TYTUŁU WYDAWANIA ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW
 ALKOHOLOWYCH ORAZ WYDATKI NIMI FINANSOWANE W ROKU 2023**

Lp.	Wyszczególnienie	Dział	Rozdział	Dochody	Wydatki
1	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	756		203 767,00	
1.1	Wpływy z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu		75618	203 767,00	
1.1.1	dochody bieżące: Wpływy z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu			203 767,00	
2	Ochrona zdrowia	851			255 816,36
2.1	Zwalczanie narkomanii		85153		6 000,00
2.1.1	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii				6 000,00
2.2	Przeciwdziałanie alkoholizmowi		85154		249 816,36
2.2.1	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych				114 816,36
2.2.2	Przeciwdziałanie patologiom społecznym - udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie				45 000,00
2.2.3	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych				90 000,00

**DOCHODY Z CZĘŚCI OPŁAT ZA ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW
ALKOHOLOWYCH W OBROcie HURTOWYM ORAZ WYDATKI NIMI FINANSOWANE W
ROKU 2023**

Lp.	Wyszczególnienie	Dział	Rozdział	Dochody	Wydatki
1	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	756		80 000,00	
1.1	Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw		75618	80 000,00	
1.1.1	dochody bieżące: Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym			80 000,00	
2	Ochrona zdrowia	851			173 986,93
2.1	Przeciwdziałanie alkoholizmowi				173 986,93
2.1.1	Przeciwdziałanie patologiom społecznym - udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie		85154		160 247,93
2.1.2	Izba wytrzeźwień		85158		13 739,00

**DOCHODY I WYDATKI ZWIĄZANE Z SYSTEMEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI
KOMUNALNYMI W ROKU 2023**

Dział	Rozdział	Treść	Dochody	Wydatki
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 423 832,38	
	90002	Gospodarka odpadami komunalnymi	3 423 832,38	
		<i>w tym: dochody bieżące</i>	3 423 832,38	
		- wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	3 423 832,38	
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		3 737 197,00
	90002	Gospodarka odpadami komunalnymi		3 737 197,00
		<i>w tym: wydatki bieżące</i>		3 737 197,00
		<i>w tym:</i>		
		(1) wydatki jednostek budżetowych		3 737 197,00
		- wynagrodzenia i składki od nich naliczane		101 488,44
		- wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań		3 635 708,56

DOCHODY I WYDATKI ZADAŃ REALIZOWANYCH Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW
EUROPEJSKICH W ROKU 2023

Dział	Rozdział	Treść	Dochody	Wydatki
801		Oświata i wychowanie	0,00	93 611,31
	80195	Pozostała działalność	0,00	93 611,31
		Małopolska Tarcza Antykryzysowa - Pakiet Edukacyjny II. Realizacja wsparcia szkół i placówek oświatowych - Grant 3	0,00	93 611,31
		<i>dochody bieżące</i>	<i>0,00</i>	
		<i>wydatki bieżące</i>		<i>93 611,31</i>
852		Pomoc społeczna	52 351,18	117 335,01
	85295	Pozostała działalność	52 351,18	117 335,01
		Utworzenie Dziennego Domu Opieki i Aktywizacji osób niesamodzielnych na terenie gminy Wieprz	52 351,18	117 335,01
		<i>dochody bieżące</i>	<i>52 351,18</i>	
		<i>wydatki bieżące</i>		<i>117 335,01</i>
853		Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	74 999,99	272 418,14
	85395	Pozostała działalność	74 999,99	272 418,14
		Małopolska Tarcza Antykryzysowa - Pakiet Edukacyjny II. Realizacja wsparcia szkół i placówek oświatowych - Grant 1	74 999,99	74 999,99
		<i>dochody bieżące</i>	<i>74 999,99</i>	
		<i>wydatki bieżące</i>		<i>74 999,99</i>
		Sami-Dzielni! Nowe standardy mieszkalnictwa wspomagane dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi	0,00	197 418,15
		<i>wydatki bieżące</i>		<i>197 418,15</i>
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	83 640,00	138 288,00
	90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	83 640,00	83 640,00
		Montaż przydomowych oczyszczalni ścieków przy obiektach użyteczności publicznej na terenie gminy Wieprz (w ramach PROW na lata 2014-2020)	83 640,00	83 640,00
		<i>dochody majątkowe</i>	<i>83 640,00</i>	
		<i>wydatki majątkowe</i>		<i>83 640,00</i>

90005	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	0,00	54 648,00
	Projekt zintegrowany LIFE w zakresie wdrażania Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego	0,00	54 648,00
	<i>dochody bieżące</i>	<i>0,00</i>	
	<i>wydatki bieżące</i>		<i>54 648,00</i>
Razem		210 991,17	621 652,46

FUNDUSZ SOŁECKI NA ROK 2023

Lp	Dział	Rozdział	Nazwa	Kwota
Razem Fundusz Sołecki				317 351,50
1.			Sołectwo Frydrychowice	55 714,80
600	60016		Drogi gminne	25 571,80
			1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	25 571,80
			a) wydatki związane z działalnością statutową	25 571,80
			- zakup materiałów do utrzymania dróg	10 571,80
			- zakup usług projektowych - ul. Św. Jana Pawła II	15 000,00
			w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim	25 571,80
754	75412		Ochotnicze Straże Pożarne	15 000,00
			1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	15 000,00
			a) wydatki związane z działalnością statutową	15 000,00
			- wyposażenie samochodu OSP Frydrychowice	15 000,00
			w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim	15 000,00
900	90003		Oczyszczanie miast i wsi	4 000,00
			1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	4 000,00
			a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	4 000,00
			- umowa na wykonanie prac porządkowych	4 000,00
			w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim	4 000,00
921	92195		Pozostała działalność	11 143,00
			1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	11 143,00
			a) wydatki związane z działalnością statutową	11 143,00
			kulturalnych	11 143,00
			w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim	11 143,00
2.			Sołectwo Gieraltowice	55 714,80
600	60017		Drogi wewnętrzne	21 000,00
			1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	21 000,00
			a) wydatki związane z działalnością statutową	21 000,00
			- zakup usług projektowych - ul. Zatorska	21 000,00
			w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim	21 000,00
801	80101		Szkoły podstawowe	10 000,00
			1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	10 000,00
			a) wydatki związane z działalnością statutową	10 000,00
			- remonty	10 000,00
			w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim	10 000,00
900	90003		Oczyszczanie miast i wsi	4 000,80
			1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	4 000,80

900	90015	a) wydatki związane z działalnością statutową - zakupy dotyczące utrzymania czystości	500,00 500,00				
		b) wynagrodzenia i składki od nich naliczane - umowa na wykonanie prac porządkowych	3 500,80 3 500,80				
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu soleckim	4 000,80				
		Oświetlenie ulic, placów i dróg	17 714,00				
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	17 714,00				
		a) wydatki związane z działalnością statutową - Usługi projektowe	17 714,00 17 714,00				
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu soleckim	17 714,00				
		921	92195	Pozostała działalność	3 000,00		
				1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	3 000,00		
				a) wydatki związane z działalnością statutową -zakupy na potrzeby organizacji warsztatów	3 000,00 3 000,00		
w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu soleckim	3 000,00						
3.				Sołectwo Gieraltowiczki	38 777,50		
600	60016			Drogi publiczne gminne	28 777,50		
				1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	28 777,50		
				a) wydatki związane z działalnością statutową - zakup materiałów oraz usług do poprawy bezpieczeństwa na drogach gminnych (bariery energochłonne, malowanie pasów, kliniec)	28 777,50 28 777,50		
				w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu soleckim	28 777,50		
				754	75412	Ochotnicze Straże Pożarne	5 000,00
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	5 000,00				
		a) wydatki związane z działalnością statutową - zakup wyposażenia	5 000,00 5 000,00				
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu soleckim	5 000,00				
		801	80101			Szkoły podstawowe	5 000,00
						1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	5 000,00
a) wydatki związane z działalnością statutową - remont oświetlenia	5 000,00 5 000,00						
w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu soleckim	5 000,00						
4.						Sołectwo Nidek	55 714,80
754	75412					Ochotnicze Straże Pożarne	5 000,00
				1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	5 000,00		
				a) wydatki związane z działalnością statutową - zakup materiałów	5 000,00 5 000,00		
				w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu soleckim	5 000,00		
				801	80104	Przedszkola	11 000,00
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	11 000,00				
		a) wydatki związane z działalnością statutową -zakup pomocy dydaktycznych, materiałów oraz remontów	11 000,00 11 000,00				
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu soleckim	11 000,00				
		900	90003			Oczyszczanie miast i wsi	11 714,80
						1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	11 714,80

		a) wydatki związane z działalnością statutową	6 714,80
		- wydatki dotyczące utrzymania czystości	6 714,80
		a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	5 000,00
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim	11 714,80
921	92195	Pozostała działalność	15 000,00
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	15 000,00
		a) wydatki związane z działalnością statutową	15 000,00
		- wydatki na organizację warsztatów	15 000,00
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim	15 000,00
926	92601	Obiekty sportowe	5 000,00
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	5 000,00
		a) wydatki związane z działalnością statutową	5 000,00
		- wydatki dotyczące remontu boiska	5 000,00
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim	5 000,00
926	92695	Pozostała działalność	8 000,00
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	8 000,00
		a) wydatki związane z działalnością statutową	8 000,00
		- wydatki dotyczące rozwoju kultury fizycznej	8 000,00
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim	8 000,00
5.		Sołectwo Przybradz	55 714,80
600	60016	Drogi gminne	26 000,00
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	26 000,00
		a) wydatki związane z działalnością statutową	26 000,00
		- zakup usług do utrzymania dróg gminnych	26 000,00
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim	26 000,00
750	75075	Promocja jednostek samorządu terytorialnego	8 714,80
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	8 714,80
		a) wydatki związane z działalnością statutową	8 714,80
		- promowanie sołectwa - materiały i usługi	8 714,80
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim	8 714,80
801	80104	Przedszkola	15 000,00
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	15 000,00
		a) wydatki związane z działalnością statutową	15 000,00
		- zakup materiałów i wyposażenia na plac zabaw	15 000,00
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim	15 000,00
900	90003	Oczyszczanie miast i wsi	6 000,00
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	6 000,00
		a) wydatki związane z działalnością statutową	3 000,00
		- wydatki dotyczące utrzymania czystości	3 000,00
		b) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	3 000,00
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim	6 000,00
6.		Sołectwo Wieprz	55 714,80
600	60016	Drogi publiczne gminne	23 000,00
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	12 000,00
		a) wydatki związane z działalnością statutową	12 000,00
		- zakup materiałów oraz usług do remontów dróg	12 000,00
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim	10 000,00
		2. w tym wydatki majątkowe jednostek budżetowych	11 000,00

		w tym: wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne	11 000,00
		- Zakup koparki do utrzymania dróg gminnych	11 000,00
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu soleckim	23 000,00
750	75095	Pozostała działalność	214,80
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	214,80
		a) wydatki związane z działalnością statutową	214,80
		- wyposażenie biura sołtysa	214,80
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu soleckim	214,80
754	75412	Ochotnicze Straże Pożarne	4 000,00
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	4 000,00
		a) wydatki związane z działalnością statutową	4 000,00
		- zakup wyposażenia OSP Wieprz	4 000,00
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu soleckim	4 000,00
801	80101	Szkoły podstawowe	4 000,00
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	4 000,00
		a) wydatki związane z działalnością statutową	4 000,00
		- zakup pomocy dydaktycznych	4 000,00
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu soleckim	4 000,00
900	90003	Oczyszczanie miast i wsi	10 500,00
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	10 500,00
		a) wydatki związane z działalnością statutową	5 500,00
		- zakupy dotyczące utrzymania czystości	5 500,00
		b) wynagrodzenia i składki od nich naliczane	5 000,00
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu soleckim	10 500,00
921	92195	Pozostała działalność	4 000,00
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	4 000,00
		a) wydatki związane z działalnością statutową	4 000,00
		- zakup materiałów i usług na realizację zadań kulturalnych	4 000,00
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu soleckim	4 000,00
926	92695	Pozostała działalność	10 000,00
		1. w tym: wydatki bieżące jednostek budżetowych	10 000,00
		a) wydatki związane z działalnością statutową	10 000,00
		- zakup materiałów i usług w celu rozwoju kultury fizycznej	10 000,00
		w tym: z art.. 2 ust. 1 ustawy o funduszu soleckim	10 000,00

**Zestawienie planowanych kwot dotacji udzielanych
z budżetu Gminy Wieprz w 2023r.**

Dział	Rozdz.	Nazwa	Rodzaj dotacji z budżetu	dla jedn.sektora finansów publicznych	dla jedn. nie należących do sektora finansów publicznych
010		Rolnictwo i łowiectwo		605 000,00	
	01043	Infrastruktura wodociągowa wsi		20 000,00	
			Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych zakończeń budżetowych (majątkowa)	20 000,00	
	01044	Infrastruktura sanitacyjna wsi		585 000,00	
			Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych zakończeń budżetowych (majątkowa)	585 000,00	
400		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę		159 000,00	
	40002	Dostarczanie wody		159 000,00	
			Dotacja przedmiotowa (bieżąca)	159 000,00	
600		Transport i łączność		1 030 000,00	
	60004	Lokalny transport zbiorowy		70 000,00	
			dotacja celowa (bieżąca)	70 000,00	
	60014	Drogi publiczne powiatowe		960 000,00	

			dotacja celowa (majątkowa)	960 000,00	
754		Bezpieczeństwo publiczne i ochrona		0,00	350 000,00
	75412	Ochotnicze straże pożarne			350 000,00
			dotacja celowa (majątkowa) dla OSP Frydrychowice na zakup samochodu		350 000,00
801		Oświata i wychowanie		430 000,00	
	80104	Przedszkola		430 000,00	
			Dotacja celowa (bieżąca)	430 000,00	
851		Ochrona zdrowia		263 739,00	278 500,00
	85111	Szpitala ogólne		250 000,00	
			dotacja celowa (majątkowa)	250 000,00	
	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi		0,00	120 000,00
			dotacja celowa (bieżące)		120 000,00
	85158	Izby wytrzeźwień		13 739,00	0,00
			dotacja celowa (bieżące)	13 739,00	
	85195	Pozostała działalność		0,00	158 500,00
			dotacja celowa (bieżące)	0,00	158 500,00
852		Pomoc społeczna		0,00	510 000,00
	85232	Centra integracji społecznej		0,00	30 000,00
			Dotacja celowa (bieżąca)		30 000,00
	85295	Pozostała działalność		0,00	480 000,00
			Dotacja celowa (bieżąca)		480 000,00
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		645 048,00	300 000,00
	90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód		645 048,00	250 000,00
			Dotacja przedmiotowa (bieżąca)	645 048,00	
			dotacja celowa (majątkowa)		250 000,00
	90005	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu			50 000,00

			dotacja celowa (majątkowa)		50 000,00
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		1 964 734,00	41 000,00
	92109	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby		1 684 734,00	
			dotacja podmiotowa (bieżąca)	1 684 734,00	
	92116	Biblioteki		280 000,00	
			dotacja podmiotowa (bieżąca)	280 000,00	
	92120	Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami			30 000,00
			dotacja celowa (bieżąca)		30 000,00
	92195	Pozostała działalność			11 000,00
			dotacja celowa (bieżąca)		11 000,00
926		Kultura fizyczna i sport			212 000,00
	92605	Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu			212 000,00
			dotacje celowe (bieżące)		212 000,00
		Razem		5 097 521,00	1 691 500,00

OGÓŁEM DOTACJE

6 789 021,00

w tym:

dotacje podmiotowe

1 964 734,00

dotacje przedmiotowe

804 048,00

dotacje celowe

4 020 239,00

w tym:

dotacje celowe w zakresie wydatków bieżących

1 555 239,00

dotacje celowe inwestycyjne

2 465 000,00

Projekt

**Załącznik Nr 11 do Uchwały
Nr XLIII/.../23 Rady Gminy Wieprz
z dnia 13 marca 2023**

Plan przychodów i kosztów zakładu budżetowego w 2023r.

Lp.	Wyszczególnienie	Nr podziałki	Stan środków obrotowych na początek roku budżetowego	Przychody		Koszty		Stan środków obrotowych na koniec roku budżetowego
				Ogółem	Kwota	Ogółem	w tym: wpłata do budżetu nadwyżki środków obrotowych (§ 2370)	
1	Rolnictwo i łowiectwo	010	0,00	605 000,00	605 000,00	695 000,00	0,00	-90 000,00
1.1	Infrastruktura wodociągowa wsi	01043		20 000,00	20 000,00	110 000,00	0,00	-90 000,00
1.2	Infrastruktura sanitacyjna wsi	1044		585 000,00	585 000,00	585 000,00	0,00	0,00
2	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	400	224 808,70	2 913 393,30	159 000,00	1 100 584,59	0,00	2 037 617,41
2.1	Dostarczanie wody	40002	224 808,70	2 913 393,30	159 000,00	1 100 584,59		2 037 617,41
3.	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	900	0,00	1 887 633,00	645 048,00	3 591 314,41	0,00	-1 703 681,41
3.1	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	90001	0,00	1 887 633,00	645 048,00	1 109 599,70		778 033,30
3.2	Zakłady gospodarki komunalnej	90017	0,00	0,00		2 481 714,71		-2 481 714,71
	OGÓŁEM		224 808,70	5 406 026,30	1 409 048,00	5 386 899,00	0,00	243 936,00

Projekt

**UCHWAŁA NR XLIII//23
RADY GMINY WIEPRZ
z dnia 13 marca 2023**

w sprawie: zmiany wieloletniej prognozy finansowej na lata 2023-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2022r. poz. 559 i art. 226, art. 227, art. 228 art. 230 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.)

Rada Gminy Wieprz uchwala, co następuje:

§ 1

Załącznik Nr 1 do Uchwały Rady Gminy Wieprz Nr XLI/326/22 z dnia 19 grudnia 2022r. otrzymuje brzmienie jak załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykaz planowanych i realizowanych przedsięwzięć w treści załącznika Nr 2 do Uchwały Rady Gminy Wieprz Nr XLI/326/22 z dnia 19 grudnia 2022r. otrzymuje brzmienie jak załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3

Objaśnienia przyjętych wartości do wieloletniej prognozy finansowej Gminy Wieprz w treści załącznika nr 3 do Uchwały Rady Gminy Wieprz Nr XLI/326/22 z dnia 19 grudnia 2022r. otrzymują brzmienie jak załącznik Nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wykaz przedsięwzięć do WPF

kwoty w zł

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2023	Limit 2024	Limit 2025	Limit 2026	Limit 2027
			Od	Do						
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				34 968 251,34	14 514 643,61	14 775 362,50	3 659 550,20	0,00	0,00
1.a	- wydatki bieżące				10 831 568,63	4 957 356,13	4 447 905,00	158 245,20	0,00	0,00
1.b	- wydatki majątkowe				24 136 682,71	9 557 287,48	10 327 457,50	3 501 305,00	0,00	0,00
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009.r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr 157, poz. 1240,z późn.zm.), z tego:				2 688 919,96	429 317,46	1 100 112,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1	- wydatki bieżące				1 505 167,96	345 677,46	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1.1	Projekt zintegrowany LIFE w zakresie wdrażania Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego	Urząd Gminy	2016	2023	312 081,00	54 648,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1.2	Sami-Dzieln! Nowe standardy mieszkalnictwa wspomagane dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi -	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2019	2023	1 073 086,96	197 418,15	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1.3	Małopolska Tarcza Antykryzysowa - Pakiet Edukacyjny II. Realizacja wsparcia szkół i placówek oświatowych -	Urząd Gminy	2022	2023	120 000,00	93 611,31	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2	- wydatki majątkowe				1 183 752,00	83 640,00	1 100 112,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2.1	Montaż przydomowych oczyszczalni ścieków przy obiektach użyteczności publicznej na terenie gminy Wieprz -	WIEPRZ	2023	2024	1 183 752,00	83 640,00	1 100 112,00	0,00	0,00	0,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2),z tego				32 279 331,38	14 085 326,15	13 675 250,50	3 659 550,20	0,00	0,00
1.3.1	- wydatki bieżące				9 326 400,67	4 611 678,67	4 447 905,00	158 245,20	0,00	0,00
1.3.1.1	Rozwój przewozów autobusowych o charakterze publicznym - Transport zbiorowy	Urząd Gminy	2023	2024	787 344,67	721 731,67	65 613,00	0,00	0,00	0,00
1.3.1.2	Zimowe utrzymanie dróg -	Urząd Gminy	2022	2025	745 101,00	248 367,00	248 367,00	149 020,20	0,00	0,00
1.3.1.3	Obsługa prawna w zakresie podatków -	Urząd Gminy	2022	2025	55 350,00	18 450,00	18 450,00	9 225,00	0,00	0,00
1.3.1.4	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Wieprz - 2023-2024 -	Urząd Gminy	2023	2024	7 738 605,00	3 623 130,00	4 115 475,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				22 952 930,71	9 473 647,48	9 227 345,50	3 501 305,00	0,00	0,00
1.3.2.1	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej na terenie sołectwa Wieprz, montaż publicznych oczyszczalni ścieków, zakup ciągnika z wozem asemizacyjnym - Kanalizacja	Urząd Gminy	2022	2023	3 190 108,00	2 759 816,40	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.2	Przebudowa ul. Kasztanowej we Frydrychowicach oraz budowa Parkingów w Nidku oraz w Gieraltowicach -	Urząd Gminy	2022	2023	5 176 810,00	4 917 968,87	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.3	Budowa PSZOK na terenie Gminy Wieprz -	Urząd Gminy	2022	2024	6 406 012,71	1 178 667,21	5 227 345,50	0,00	0,00	0,00
1.3.2.4	Budowa zbiornika na wodę wraz z systemem uzdatniania wody w miejscowości Gieraltowice -	GMINNY ZAKŁAD WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI W WIEPRZU	2023	2025	1 000 000,00	0,00	500 000,00	500 000,00	0,00	0,00

L.p.	Limit zobowiązań
1	32 949 556,31
1.a	9 563 506,33
1.b	23 386 049,98
1.1	1 529 429,46
1.1.1	345 677,46
1.1.1.1	54 648,00
1.1.1.2	197 418,15
1.1.1.3	93 611,31
1.1.2	1 183 752,00
1.1.2.1	1 183 752,00
1.2	0,00
1.2.1	0,00
1.2.2	0,00
1.3	31 420 126,85
1.3.1	9 217 828,87
1.3.1.1	787 344,67
1.3.1.2	645 754,20
1.3.1.3	46 125,00
1.3.1.4	7 738 605,00
1.3.2	22 202 297,98
1.3.2.1	2 759 816,40
1.3.2.2	4 917 968,87
1.3.2.3	6 406 012,71
1.3.2.4	1 000 000,00

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2023	Limit 2024	Limit 2025	Limit 2026	Limit 2027
			Od	Do						
1.3.2.5	Budowa drogi gminnej G000079 Wieprz - Łęg -	Urząd Gminy	2023	2025	1 060 000,00	60 000,00	500 000,00	500 000,00	0,00	0,00
1.3.2.6	Przebudowa drogi gminnej nr G000007 wraz z budową parkingu w Wieprzu (ul. Spokojna) -	WIEPRZ	2022	2024	1 000 000,00	500 000,00	500 000,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.7	Rozbudowa ZSP Wieprz Nr 1 -	Urząd Gminy	2022	2025	5 120 000,00	57 195,00	2 500 000,00	2 501 305,00	0,00	0,00

L.p.	Limit zobowiązań
1.3.2.5	1 060 000,00
1.3.2.6	1 000 000,00
1.3.2.7	5 058 500,00

Projekt

z dnia 6 marca 2023 r.
Zatwierdzony przez Wójta Gminy Wieprz

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIEPRZ**

z dnia 13 marca 2023 r.

w sprawie: przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023–2030.

Działając na podstawie art. 10e oraz art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40) art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 225) Rada Gminy Wieprz, uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023 – 2030, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wieprz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Gmina
Wieprz**

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Wieprz

z dnia 13 marca 2023 r.

STRATEGIA ROZWOJU

**Gminy Wieprz
na lata 2023 - 2030**

Spis treści

I. Wstęp	4
1.1. Podstawa prawna opracowania strategii.	4
2. Diagnostyka – wnioski z przeprowadzonej diagnozy.	9
2.1 Położenie, powierzchnia, podział administracyjny.	9
2.2 Historia gminy.....	10
2.3 Liczba mieszkańców.....	11
2.4. Bezrobocie.	15
2.5 WARUNKI ŚRODOWISKOWO – KLIMATYCZNE	18
2.5.1 Rzeźba terenu i warunki geologiczne	18
2.5.2 Gleby.....	18
2.5.3 Stosunki wodne	18
2.5.4 Przyroda i krajobraz.....	19
2.5.5 Formy ochrony przyrody.	19
2.5.6 Zanieczyszczenie powietrza.....	20
2.5.7 Odpady niebezpieczne – azbest.	20
2.5.8 Strategia Rozwoju Gminy w odniesieniu do Ustawy Prawo Wodne	21
2.5.9 Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS) na lata 2021-2027	26
2.6. Zagospodarowanie przestrzenne.	28
2.7 Organizacje pozarządowe.....	29
2.8 Dziedzictwo kulturowe.	30
2.9 Muzealnictwo.	33
2.10 Baza noclegowa	34
2.11. Czytelnictwo.	35
2.12. Kultura.	35
2.13 Finanse samorządu terytorialnego.....	37
2.13.1. Podatki.....	37
2.13.2. Dochody i wydatki budżetu gminy.	38
2.13.3. Zadłużenie.	40
2.14 Rolnictwo.....	41
2.15 Działalność gospodarcza.....	42
2.16. Wydane pozwolenia na budowę.	43
2.17 Infrastruktura techniczna	45
2.17.1 Komunikacja	45
2.18. Sieć wodociągowa oraz kanalizacyjna	45
2.18.1. Sieć wodociągowa	45

2.18.2. Sieć kanalizacji sanitarnej.	46
2.19. Gospodarka odpadami.	46
2.20. Zużycie energii cieplnej.	47
2.21. Dostęp do Internetu.	47
2.22. Oświata w Gminie Wieprz.	47
2.23. Ochrona przeciwpożarowa.....	52
2.24 Ochrona zdrowia.	54
2.25 Pomoc społeczna.	57
2.25.1 Informacje ogólne.	57
2.25.2. Powody przyznawania pomocy społecznej w Gminie Wieprz latach 2017-2021.	59
2.25.3. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Posiłek w szkole lub w domu”.....	61
2.25.4. Usługi opiekuńcze.....	62
2.25.5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.....	63
2.25.6. Procedura „NIEBIESKIE KARTY”.	63
2.25.7. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza.	64
2.25.8. Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny.	65
2.26. Opieka nad dziećmi do lat 3.	67
3. Konsultacje z mieszkańcami – analiza ankiet.....	68
4. Analiza SWOT.	76
5. WIZJA.....	78
6. MISJA.	78
7. Cele strategiczne.....	79
8. Rezultaty działań.	103
9. Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa.....	106
9.1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR).	106
9.2. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego „Małopolska 2030”.....	107
9.3. Strategia Rozwoju Powiatu Wadowickiego na lata 2021 – 2027.	107
9.4. Obszary strategicznej interwencji.	108
9. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy.	110
10. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w gminie.	112
11. Wdrażanie.	115
11. 1. Realizacja strategii.	115
11. 2. Procedura monitorowania.	115
11.3. Ewaluacja.....	115
11.4. Aktualizacja Strategii.	115

I. Wstęp

1.1. Podstawa prawna opracowania strategii.

1. Podstawa prawna

Dokumentem będącym podstawą prowadzenia polityki rozwoju na poziomie lokalnym, jest strategia rozwoju gminy. Podstawa prawna oraz procedura związana z opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy uregulowana została w:

- ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Ustawa o samorządzie gminnym precyzuje zawartość Strategii:

- 1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- 2) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
- 3) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
- 4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
- 5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
- 6) obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 2094), wraz z zakresem planowanych działań;
- 7) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;
- 8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;
- 9) ramy finansowe i źródła finansowania.

2. Procedura prac nad Strategią.

Procedura związana z opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Wieprz wytyczona została w Uchwale nr XXXVII/298/2022 Rady Gminy Wieprz z dnia 13 września 2022r. w sprawie: przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023–2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

**Szczegółowy tryb opracowania oraz konsultacji Strategii Rozwoju Gminy Wieprz
na lata 2023 – 2030**

**Tabela 1. Szczegółowy tryb opracowania oraz konsultacji Strategii Rozwoju Gminy Wieprz
na lata 2023 – 2030.**

Działanie	Uzasadnienie
Podjęcie uchwały o przystąpieniu do opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023-2030	Podjęcie uchwały o przystąpieniu do opracowania projektu Strategii wynika z art. 10f ust. 1 i 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2022.559 t.j. z dnia 2022.03.09).
Powołanie zespołu ds. opracowania Strategii	Zarządzenie Wójta Gminy Wieprz w sprawie powołania zespołu ds. Strategii.
Przeprowadzenie diagnozy i opracowanie wniosków z sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy: - Przeprowadzenie akcji informacyjno – promocyjnej; - Zebranie wniosków dotyczących problemów i oczekiwań w zakresie rozwoju gminy; - Opracowanie na potrzeby Strategii diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy; - Opracowanie wniosków z diagnozy.	Konieczność przeprowadzenia diagnozy we wskazanym zakresie wynika z art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U.2021.1057 t.j. z dnia 2021.06.14).
Opracowanie projektu Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023-2030, zgodnego z przepisami, standardem i spójnego z wytycznymi dokumentów nadrzędnych	Projekt Strategii będący efektem prac Komisji, przeprowadzonej diagnozy oraz wniosków zgłoszonych w trakcie prac na projektem strategii.
Ogłoszenie i przeprowadzenie konsultacji	Ogłoszenie na stronie internetowej gminy informacji o konsultacjach, terminie i sposobie przekazywania uwag do projektu Strategii. Wymóg konsultacji ze wskazanymi podmiotami oraz terminy wynikają z art. 6 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U.2021.1057 t.j. z dnia 2021.06.14).
Przygotowanie sprawozdania z przebiegu oraz wyników konsultacji oraz jego publikacja	Przedstawienie przez Zespół opracowujący projekt Strategii wyników konsultacji w terminie do 30 dni od dnia zakończenia konsultacji.

Przekazanie projektu Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023-2030 do Zarządu Województwa Małopolskiego w celu wydania opinii	Opinia zarządu Województwa Małopolskiego w ciągu 30 dni od dnia otrzymania projektu Strategii (art. 10 f. ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2022.559 t.j. z dnia 2022.03.09).
Przygotowanie projektu Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023-2030 po uwzględnieniu ewentualnych zmian wynikających z przeprowadzonych konsultacji	-
Przeprowadzenie ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023-2030 oraz	Przeprowadzenie uprzedniej ewaluacji wynika z art. 10a ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U.2021.1057 t.j. z dnia 2021.06.14).
Przygotowanie projektu Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023-2030 po uwzględnieniu ewentualnych zmian wynikających z przeprowadzonej uprzedniej ewaluacji.	
Przygotowanie i wysłanie wniosku o wydanie opinii w trybie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2022.1029 t.j. z dnia 2022.05.16) do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie konieczności lub braku konieczności sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.	Zgodnie z procedurą określoną w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2022.1029 t.j. z dnia 2022.05.16).
Uchwalenie Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023-2030 przez Radę Gminy Wieprz.	Uchwała zgodnie z art. 10 f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2022.559 t.j. z dnia 2022.03.09).

Źródło: Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXXVII/298/2022 Rady Gminy Wieprz z dnia 13 września 2022r.

W trakcie prac nad Strategią przyjęto okres jej obowiązywania do 2030 r. Wynika to z okresu obowiązywania obecnej perspektywy Unii Europejskiej poszerzonej o dodatkowy okres wydatkowania środków zakontraktowanych w ostatnim roku (2027).

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań, danych statystycznych własnych Urzędu Gminy w Wieprzu, gminnych jednostek organizacyjnych, GUS oraz ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców.

Projekt Strategii poddany został konsultacjom społecznym poprzez jej upublicznienie na stronie internetowej Urzędu Gminy w Wieprzu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Wieprz. W trakcie trwania konsultacji otrzymano uwagi ze strony Zarządu Województwa Małopolskiego oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Powyższe uwagi uwzględnione zostały w projekcie Strategii.

Dokument przesłany został również do sąsiadujących z gminą jednostek samorządu terytorialnego. Okoliczne gminy nie wniosły uwag / zastrzeżeń do projektu Strategii.

Po zasięgnięciu opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie oraz Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Krakowie zgodnie z procedurą Wójt Gminy Wieprz odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

3. Zespół pracujący nad Strategią.

Na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy Wieprz 73/2022 Wójta Gminy Wieprz z dnia 14 września 2022r. w sprawie: powołania zespołu roboczego do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023-2030:

1. Małgorzata Chrapek – Wójt Gminy Wieprz – przewodniczący
2. Marta Mroziak – Sekretarz Gminy Wieprz - zastępca przewodniczącego
3. Mieczysław Żyła – Przewodniczący Rady Gminy Wieprz - członek
4. Artur Penkala – Kierownik Referatu Zarządzania Kryzysowego i Rozwoju Gminy - członek
5. Małgorzata Miarka – Skarbnik Gminy Wieprz - członek
6. Zofia Jończy – Kierownik Referatu Spraw Obywatelskich, zastępca kierownika USC - członek
7. Gabriela Kudłacz – Kierownik Referatu Organizacyjno - administracyjnego - członek
8. Barbara Noszka – Kierownik Referatu Inwestycji i Ochrony Środowiska - członek
9. Jerzy Polak – Kierownik Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji - członek
10. Bożena Smaza - pracownik ds. obsługi przedsiębiorców i organizacji pozarządowych - członek
11. Dorota Mrowiec - Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieprzu - członek
12. Magdalena Gruszecka – Kierownik Gminnego Środowiskowego Domu Samopomocy w Wieprzu - członek
13. Barbara Bliźniak – Dyrektor Żłobka Misiowy Zakątek we Frydrychowicach - członek
14. Katarzyna Stawowy – pracownik Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji - członek
15. Joanna Watoła – Górny – Kierownik Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Wieprzu - członek
16. Seweryn Gałysz – Kierownik Gminnego Ośrodka Kultury w Wieprzu - członek
17. Edyta Skowron – Dyrektor Zespołu Szkolno – Przedszkolnego im. Jana Brzechwy we Frydrychowicach – członek
18. Małgorzata Lichańska – Dyrektor Zespołu Szkolno – Przedszkolnego im. Michała Szczygła w Gierałtowicach – członek
19. Ewa Snażyk – Płonka – Dyrektor Zespołu Szkolno – Przedszkolnego im. Mikołaja Kopernika w Nidku – członek
20. Krystyna Rakoczy – Dyrektor Zespołu Szkolno – Przedszkolnego im. Władysława Broniewskiego w Przybradzu – członek

21. Zdzisław Stańczak – Dyrektor Zespołu Szkolno – Przedszkolnego nr 1 im. Jana Pawła II w Wieprzu – członek
22. Aleksandra Kamionka - Dyrektor Zespołu Szkolno – Przedszkolnego nr 2 im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Wieprzu – członek
23. Elżbieta Kubarek – Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Wieprzu – członek
24. Barbara Herma – Sołtys sołectwa Wieprz – członek
25. Anna Zacny – Sołtys sołectwa Nidek – członek
26. Maria Huczek – Sołtys sołectwa Gierałtowice – członek
27. Jan Wójcik – Sołtys sołectwa Gierałtowiczki – członek
28. Andrzej Sopicki – Sołtys Sołectwa Frydrychowice – członek
29. Tadeusz Sordyl – Sołtys sołectwa Przybradz – członek
30. Czesław Lachendro - Prezes Zarządu Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Wieprzu
31. Adam Rusinek – Przewodniczący - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - członek
32. Lucyna Matyjasik – Prezes Zarządu Stowarzyszenia Gospodyń Gminy Wieprz – członek
33. Jacek Kocemba – animator sportu – członek
34. Sylwia Grochol – przedstawiciel Stowarzyszenia Pomocy Osobom Bezrobotnym i ich Rodzinom NADZIEJA – członek
35. Iwona Nizio – pracownik Dziennego Domu SENIORA – członek.

2. Diagnoza – wnioski z przeprowadzonej diagnozy.

2.1 Położenie, powierzchnia, podział administracyjny.

Gmina Wieprz położona jest w południowo – zachodniej części województwa małopolskiego, w powiecie wadowickim. Jest jedną z 182 gmin tworzących województwo małopolskie.

Rys. nr 1. Zestawienie gmin powiatu wadowickiego

Źródło: materiały promocyjne Starostwa Powiatu Wadowickiego.

Gmina graniczy:

- od północy z gminami: Przeciszów i Zator;
- od południa z gminą: Andrychów;
- od zachodu z gminą: Osiek i Kęty;
- od południowego - wschodu z gminą: Wadowice;
- od wschodu: z Tomicami.

Tabela nr 2 Powierzchnia gminy i poszczególnych sołectw.

Lp.	Powierzchnia gminy i poszczególnych sołectw	Ogółem w ha	%
-	Gmina Wieprz	7445,43	-
1.	Wieprz	2705,4	36,34
2.	Frydrychowice	1740,83	23,38
3.	Gierałtowice	951,21	12,78
4.	Nidek	886,22	11,9
5.	Przybradz	674,8	9,06

6.	Gierałtowiczki	486,97	6,54
-----------	----------------	--------	------

Oprac. na podst. danych własnych UG w Wieprzu.

Gmina Wieprz składa się z 6 sołectw. Łączna powierzchnia gminy wynosi 7.445 ha. Największe pod względem powierzchni sołectwa wchodzące w skład gminy to Wieprz i Frydrychowice. Najmniejsze Gierałtowiczki oraz Przybradz.

Tab. nr 3. Powierzchnia powiatu oraz poszczególnych gmin wg stanu na dzień 31.12.2021 r.

Lp.	Nazwa jednostki samorządu terytorialnego	ogółem w ha	%
-	Powiat wadowicki	64591	-
1.	Gmina Wadowice	11283	17,47
2.	Gmina Andrychów	10039	15,54
3.	Gmina Kalwaria Zebrzydowska	7526	11,65
4.	Gmina Wieprz	7445	11,52
5.	Gmina Brzeźnica	6643	10,29
6.	Gmina Spytkowice	5138	7,96
7.	Gmina Stryków	4590	7,11
8.	Gmina Tomice	4153	6,43
9.	Gmina Lanckorona	4043	6,26
10.	Gmina Mucharz	3731	5,78

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

Na tle powiatu wadowickiego Gmina Wieprz jest największą gminą wiejską. Powierzchnią ustępuje jedynie gminom Wadowice, Andrychów i Kalwaria Zebrzydowska.

2.2 Historia gminy

Pradziejowy okres kolonizacyjny terenów obecnej gminy skupiał się głównie w obrębie doliny największej miejscowej rzeki – Wieprzówki. Najintensywniejsze zasiedlenie tego obszaru miało miejsce w epoce kamienia, a późniejsze ślady penetracji człowieka są znikome ze względu na brak lub zatarcie źródeł archeologicznych. Z tego względu nie można wysunąć pewnego wniosku o ciągłości osadnictwa od pradziejów do czasów wczesnego średniowiecza. We wczesnym średniowieczu omawiany teren należał do państwa Wiślan i wraz z innymi pozostawał pod wpływami politycznymi państwa Wielkomorawskiego. W połowie X w. znajdował się pod panowaniem czeskim, aby wreszcie zostać przyłączonym przez Mieszka I do rozwijającego się Państwa Polskiego. Pierwsze wzmianki pisane dotyczące Gminy Wieprz datuje się na 1318 rok i dotyczą wsi Wieprz określonej wówczas jako „villas militaris” – wieś obronna.

2.3 Liczba mieszkańców

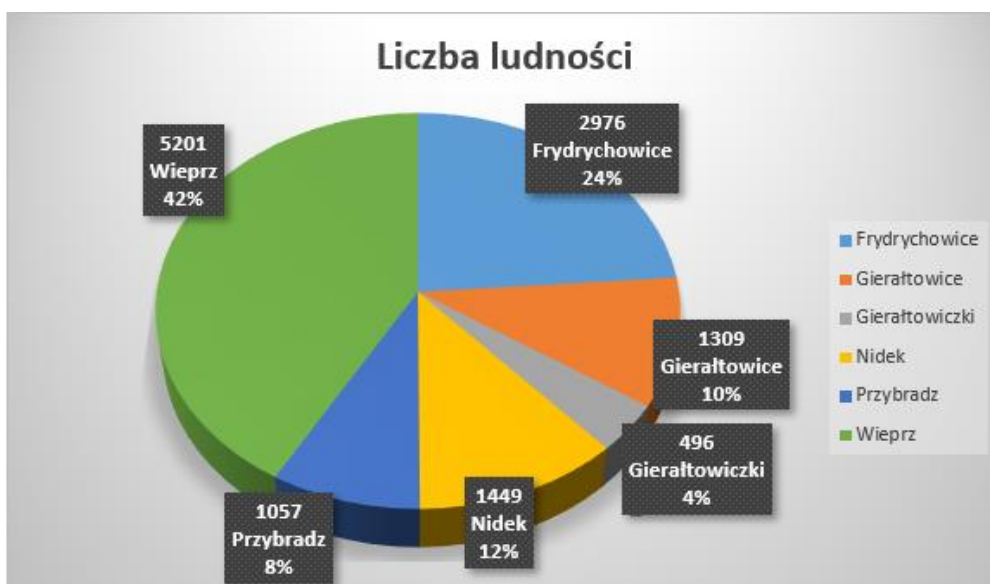
Tab. nr 4. Zmiana w liczbie mieszkańców powiatu wadowickiego i poszczególnych gmin w latach 2011 – 2021.

Lp.	Jednostka samorządu terytorialnego	Liczba mieszkańców 2011 r.	Liczba mieszkańców 2021 r.	Zmiana liczby mieszkańców w latach 2011 - 2021
-	Powiat wadowicki	158 354	158 230	-124
1.	Gmina Andrychów	43 891	42 458	-1 433
2.	Gmina Brzeźnica	9 976	10 759	783
3.	Gmina Kalwaria Zebrz.	19 755	19 903	148
4.	Gmina Lanckorona	6 138	6 265	127
5.	Gmina Mucharz	3 990	4 142	152
6.	Gmina Spytkowice	10 121	10 185	64
7.	Gmina Stryszów	6 796	6 853	57
8.	Gmina Tomice	7 700	8 185	485
9.	Gmina Wadowice	38 017	36 948	-1 069
10.	Gmina Wieprz	11 970	12 532	562

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

Liczba mieszkańców zamieszkujących powiat wadowicki zmniejszyła się na przestrzeni ostatnich 10 lat o 124 osoby. Jest to trend dostrzegalny na poziomie krajowym. Taka sama tendencja występuje w gminach miejsko – wiejskich. Odwrotna sytuacja obserwowana jest w gminach wiejskich, gdzie liczba mieszkańców wzrasta. Największy przyrost 783 osób obserwuje się w gminie Brzeźnica. Gmina Wieprz zajmuje pod tym względem 2 miejsce w powiecie Wadowickim - z przyrostem wynoszącym 562 osoby.

Wykres nr 1. Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach gminy Wieprz.

Oprac. na podst. danych własnych UG w Wieprzu.

W największym sołectwie Wieprz zamieszkuje 42% procent wszystkich mieszkańców. Na drugim miejscu plasuje się sołectwo Frydrychowice z 2976 mieszkańcami. Najmniejsza liczba mieszkańców zamieszkuje na terenie sołectwa Gierałtowieczki.

Tabela nr 5. Zmiana w liczbie mieszkańców w poszczególnych sołectwach gminy Wieprz w latach 2011 - 2021.

Lp.	Jednostka samorządu terytorialnego	Liczba mieszkańców 2011 r.	Liczba mieszkańców 2021 r.	Zmiana liczby mieszkańców w latach 2011 - 2021
-	Gmina Wieprz	12 109	12 597	488
1.	Wieprz	5 122	5245	123
2.	Frydrychowice	2 879	2997	118
3.	Nidek	1 367	1463	96
4.	Gierałtowie	1 280	1316	36
5.	Przybradz	995	1075	80
6.	Gierałtowieczki	466	501	35

Oprac. na podst. danych własnych UG w Wieprzu.

Wzrost liczby mieszkańców obserwowany jest w ciągu ostatnich 10 lat na terenie każdego sołectwa. Ilościowo jest on największy w sołectwach Wieprz i Frydrychowice. Jednak w odniesieniu do liczby mieszkańców większą dynamiką wzrostu odznaczają się pozostałe miejscowości.

Powyższe dane opracowane zostały na podst. informacji pochodzących z UG w Wieprzu. Istnieje rozbieżność pomiędzy danymi podawanymi w statystykach GUS z uwagi na różny okres pobierania danych i zmiany zachodzące na przełomie poszczególnych lat.

Tabela nr 6. Zmiana w liczbie urodzeń w poszczególnych sołectwach gminy Wieprz w latach 2011 - 2021.

Lp.	Jednostka samorządu terytorialnego	Liczba urodzeń 2011 r.	Liczba urodzeń 2017 r.	Liczba urodzeń 2021 r.	Zmiana w liczbie urodzeń w latach 2011 - 2021
-	Gmina Wieprz	164	155	152	-12
1.	Wieprz	78	58	55	-23
2.	Frydrychowice	32	49	41	9
3.	Nidek	14	12	16	2
4.	Gierałtówice	17	14	18	1
5.	Przybradz	15	18	14	-1
6.	Gierałtówiczki	8	4	8	0

Oprac. na podst. danych własnych UG w Wieprzu.

Porównanie liczby dzieci jakie rodzą się na terenie Gminy Wieprz wskazuje na niekorzystną tendencję dotyczącą zmniejszenia liczby nowo narodzonych dzieci. Największe nasilenie tego zjawiska dostrzegalne jest na terenie sołectwa Wieprz. Spadek liczny urodzeń występuje pomimo wzrostu liczby mieszkańców.

Tabela nr 7. Zmiana w liczbie zgonów w poszczególnych sołectwach gminy Wieprz w latach 2011 - 2021.

Lp.	Jednostka samorządu terytorialnego	Liczba zgonów 2011 r.	Liczba zgonów 2017 r.	Liczba zgonów 2021 r.	Zmiana w liczbie zgonów w latach 2011 - 2021
-	Gmina Wieprz	103	116	162	59
1.	Wieprz	49	53	72	23
2.	Frydrychowice	24	24	29	5
3.	Nidek	13	11	13	0
4.	Gierałtówice	8	7	25	17
5.	Przybradz	2	13	13	11
6.	Gierałtówiczki	7	8	10	3

Oprac. na podst. danych własnych UG w Wieprzu.

Wzrostowi liczby mieszkańców oraz zmianom demograficznym związanym ze starzeniem się społeczeństwa towarzyszy wzrost liczby zgonów. Tendencja ta utrzymuje się w całym analizowanym okresie. Najwyższa wartość odnotowywana jest w największym sołectwie Wieprz. Zauważalne są wysokie wskaźniki dla sołectw Przybradz i Gierałtówice.

Tabela nr 8. Wybrane wskaźniki związane ze zmianą liczby mieszkańców w gminie Wieprz w latach 2011 - 2021.

Wskaźnik	Lata analizy					
	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Liczba ludności	11 970	12 067	12 200	12 288	12 432	12 532
Saldo migracji wewnętrznej na 1000 ludności ogółem	1,1	2,2	0,8	3,0	3,2	5,4
Przyrost naturalny na 1000 ludności	brak danych	brak danych	brak danych	2,93	2,26	- 0,88
Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	18,1	18,4	19,2	19,6	20,4	21,2

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

Sytuacja demograficzna Gminy Wieprz jest korzystną pod względem utrzymującego się wzrostu liczby ludności na przestrzeni analizowanych lat. Przy saldzie migracji wewnętrznej obserwujemy osiąganie wartości dodatnich w każdym analizowanym roku. Przyrost naturalny na 1000 ludności jest dodatni za wyjątkiem roku 2021 co związane było z epidemią Covid. Z kolei współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wykazuje stały trend wzrostowy co oznacza, że społeczeństwo Gminy Wieprz starzeje się.

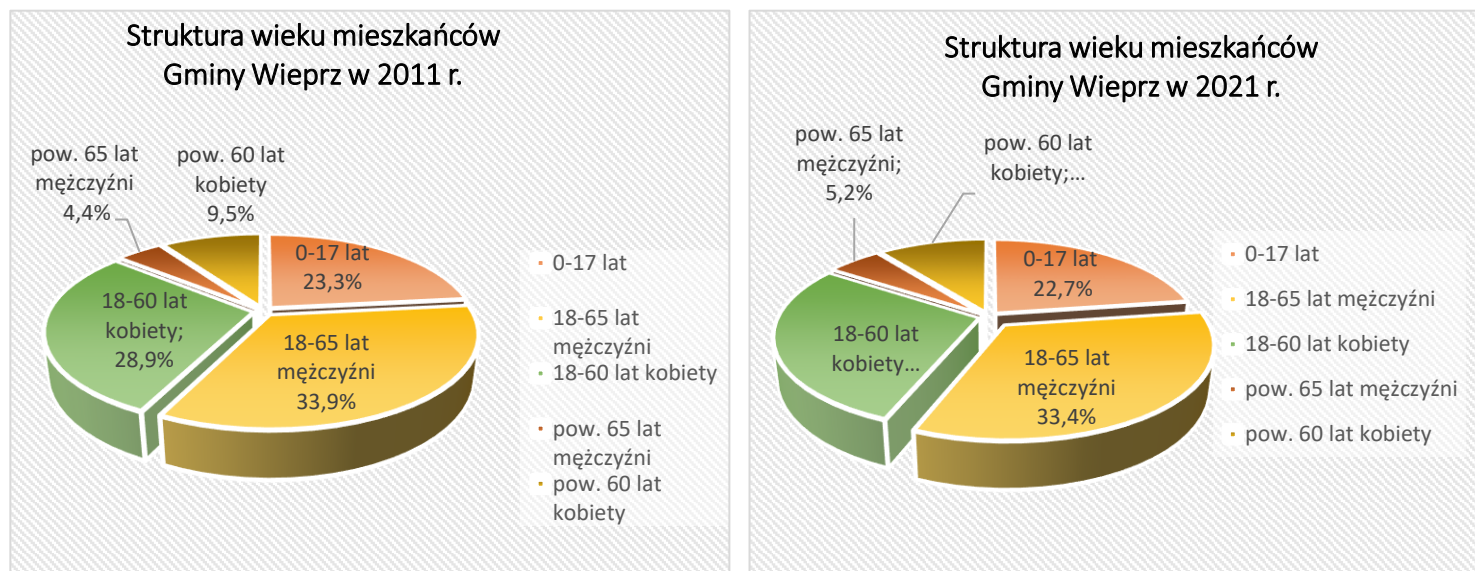
Tabela nr 9. Liczba kobiet i mężczyzn w gminie Wieprz w latach 2011 - 2021.

Lp.	Gmina Wieprz	2011 r.	%	2017 r.	%	2021 r.	%	Zmiana w latach 2011 - 2021
1.	Liczba kobiet	5 914	49,4	6 083	49,5	6 206	49,50	292
2.	Liczba mężczyzn	6 056	50,6	6 205	50,5	6 326	50,50	270
3.	Ogółem	11 970	100,00	12 288	100,00	12 532	100,00	562

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

Podział mieszkańców ze względu na płeć wskazuje na nieznaczną przewagę liczby mężczyzn w porównaniu do liczby kobiet. Na przestrzeni lat proporcjonalnie wzrasta zarówno liczba kobiet i mężczyzn.

Wykres nr 2 i 3. Struktura wieku mieszkańców wg danych z lat 2011 oraz 2021.

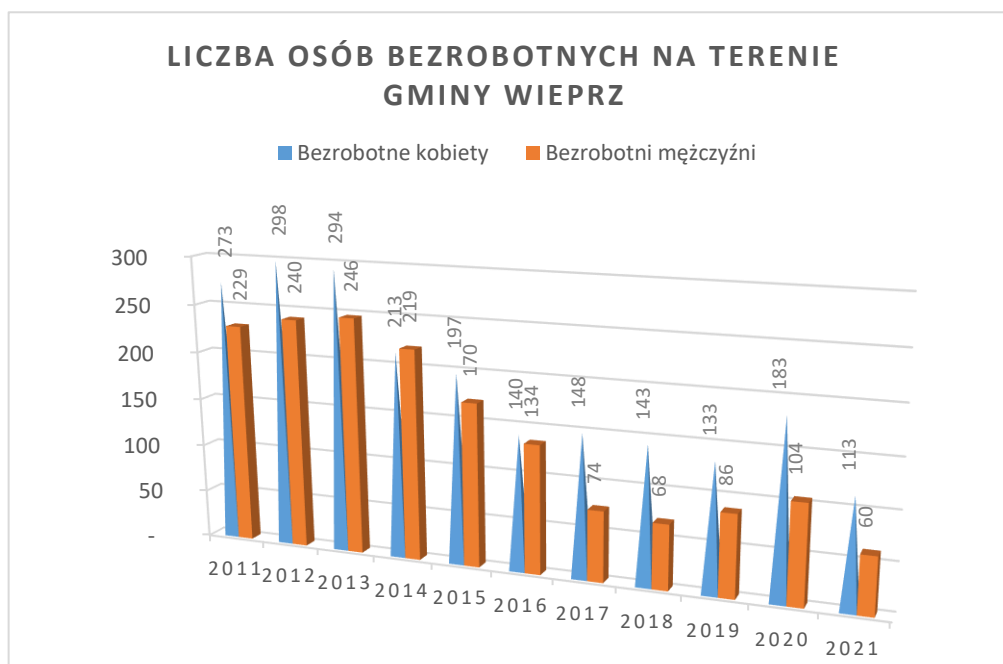

Oprac. na podst. danych własnych UG w Wieprzu.

Spadek liczby osób dzieci i młodzieży do 17 roku życia, spadek liczby osób w wieku produkcyjnym bez względu na płeć oraz wzrost liczby w wieku poprodukcyjnym to trend jaki obserwuje się w ostatnich 20 latach. Są to dane, które determinować będą cele i działania Strategii Rozwoju Gminy. Mniejsza liczba osób pracujących i wzrost liczby osób zależnych będzie wyzwaniem zarówno dla samorządu gminnego jak również instytucji państwowych w wymiarze społecznym oraz gospodarczym.

2.4. Bezrobocie.

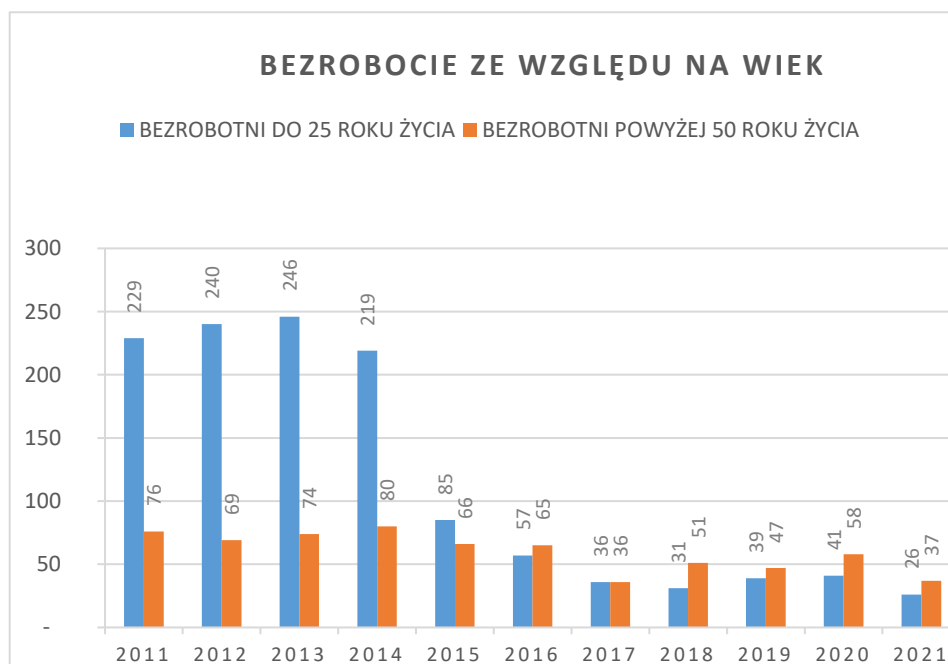
Wykres nr 4. Liczba osób bezrobotnych w gminie Wieprz w latach 2011 – 2021.

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

Na przestrzeni ostatnich 10 lat najwyższa liczba osób bezrobotnych zarejestrowana została w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach w 2013 r. Bez pracy w okresie tym na koniec grudnia pozostawało bez pracy 540 osób. Od momentu tego obserwuje się spadek liczby osób bezrobotnych do najniższej wartości w roku 2021 wynoszącej 173 osoby /spadek o 367 osób/. Zauważalna jest gorsza sytuacja na rynku pracy kobiet, które częściej zarejestrowane są jako bezrobotne. O ile sytuacja w latach 2014 – 2016 była w tym zakresie porównywalna to od 2017 r. widać znaczną dysproporcję.

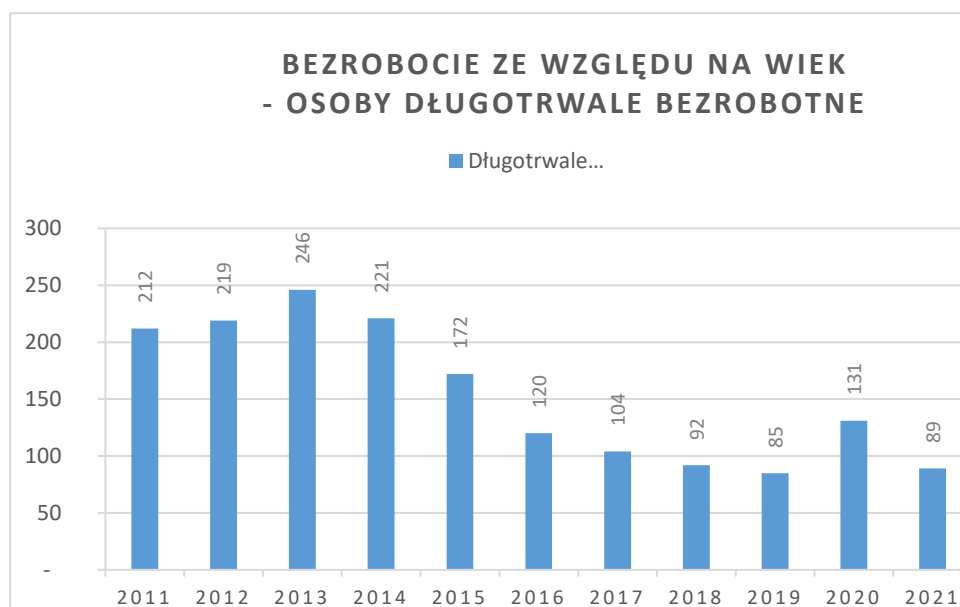
Wykres nr 5. Bezrobocie wśród mieszkańców gminy ze względu na wiek w latach 2011 – 2021.

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

Do 2014 roku wśród osób bezrobotnych dostrzegalna była różnica w liczbie osób młodych pozostających bez pracy, a w liczbie osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Do 2014 r. górowali w statystykach 3 krotnie przewyższając osoby z doświadczeniem zawodowym. Przełomowy jest rok 2015 kiedy to pierwszy raz trend odwraca się. Do 2021 roku obserwowany jest stały spadek liczby osób bezrobotnych bez względu na wiek.

Wykres nr 6. Liczba osób długotrwale bezrobotnych zamieszkujących na terenie gminy Wieprz w latach 2011 – 2021.

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

W ostatnich latach liczba osób długotrwale bezrobotnych oscyluje wokół 90. Rok 2013 jest przełomową datą od której notowany jest spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych. Małym wyjątkiem był rok 2020 gdzie liczba osób długotrwale bezrobotnych wzrosła. W 2021 r. bezrobocie porównywalne jest z latami poprzednimi.

2.5 WARUNKI ŚRODOWISKOWO – KLIMATYCZNE

2.5.1 Rzeźba terenu i warunki geologiczne

Dolina Wieprzówki stanowi najbardziej charakterystyczny element rzeźby obszaru gminy. Przebiega ona mniej więcej południkowo i rozdziela terytorium gminy na dwie części. Zachodnia część gminy znajduje się w granicach Pogórza Wilamowickiego i Pogórza Śląskiego. Rozpiętość wysokości bezwzględnych na terenie gminy wynosi około 134 m do około 373 m n.p.m. na wzniesieniu Wielki Dział (Barańczak) w Wieprzu.

Na północnym krańcu gminy znajduje się niewielki fragment udokumentowanego złoża węgla kamiennego „Zator” występującego w głęboko zalegających utworach karbonu. Potencjalne zagrożenie ruchami osuwiskowymi występuje na stromych zboczach dolin Wieprzówki i Frydrychówki.

2.5.2 Gleby

Gleby w gminie Wieprz są urodzajne, dlatego też użytki rolne dominują w strukturze użytkowania gruntów stanowiąc około 70 % powierzchni gminy. Największy areał urodzajnych gleb znajduje się w miejscowości Wieprz, aczkolwiek proporcjonalnie do ogólnej powierzchni gruntów ornych najwyższy udział gleb klas bonitacyjnych IIIa i IIIb występuje w Gierałtowicach.

2.5.3 Stosunki wodne

Gmina Wieprz jest położona w zdecydowanej większości w zlewni potoku Wieprzówka, który jest lewym dopływem Skawy. Jedynie Gierałtowiczki znajdują się w zlewni potoku Bachorz, który wpada bezpośrednio do Wisły. Natomiast zachodnia część miejscowości Nidek i południowo zachodni kraniec Wieprza znajdują się w zlewni Soły. Ponadto wschodnie krańce Przybradza są odwadniane przez małe ciekі odprowadzające wody bezpośrednio do Skawy. Głównym potokiem gminy jest Wieprzówka. Bierze ona swój początek w szczytowych partiach Beskidu Małego w masywie Gronia Jana Pawła II i Potrójnej.

Samorząd Gminy Wieprz ma ograniczony wpływ na jakość wód Wieprzówki ze względu na fakt, iż potok ten wpływając na terytorium gminy niesie już wody częściowo zanieczyszczone ściekami pochodzącymi z terenu Andrychowa i innych miejscowości położonych powyżej.

Odrębnym problemem jest oddziaływanie na jakość wód w gminie Wieprz miejskiego wysypiska odpadów komunalnych i przemysłowych w Andrychowie. Wysypisko zlokalizowane na północnych obrzeżach Andrychowa tuż przy granicy gmin jest obecnie nie użytkowane jednak poniżej wysypiska przepływa potok Bobrek, który uchodzi do Wieprzówki w Wieprzu.

Wody podziemne zalegające w utworach czwartorzędowych są podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę pitną terenów osadniczych gminy. Na terenie gminy znajdują się trzy ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych, dla których ustanowiono strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej. Największe z ujęć znajduje się w Gierałtowicach na terasie Wieprzówki. Drugie ujęcie znajduje się również w Gierałtowicach. Ujmuje ono wodę ze źródła „Sikora” wypływającego z utworów czwartorzędowych na zboczu doliny Wieprzówki na wysokości 273 m n.p.m. Kolejne ujęcie znajduje się w miejscowości Wieprz na stoku Góry Barańczak.

2.5.4 Przyroda i krajobraz

Pierwotną szatę roślinną terenu gminy stanowiły lasy, głównie grądowe, tj. wielogatunkowe lasy dębowo-grabowe z udziałem lipy, klonu, jaworu i jesionu, a w mniejszej ilości także bory mieszane dębowo-sosnowe. W bezpośrednim otoczeniu cieków wodnych występowały łągi wierzbowo-topolowe.

Aktualnie struktura przyrodnicza obszaru gminy jest odzwierciedleniem struktury użytkowania terenu. Tworzy ją mozaika terenów osadniczych, użytków rolnych, niewielkich enklaw leśnych oraz rozległych kompleksów stawów rybnych. Największe znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej w skali międzynarodowej mają kompleksy stawów rybnych wraz z roślinnością nadbrzeżną.

Długotrwała gospodarka człowieka sprawiła, że świat zwierząt dziko żyjących na większości obszaru gminy jest znacznie zubożony. Niewielkie enklawy leśne nie mogą zapewnić zwierzyźnie wystarczającego pożywienia, toteż zwierzyna musi żerować również w terenach rolnych. Spośród gatunków łownych występują tu sarna, zając szarak i lis. Ponadto występują tu kuna leśna i domowa, borsuk, jeź wschodni, kret europejski i inne pospolite gatunki drobnych ssaków. Wyjątkowo bogata jest natomiast fauna ptaków wodnych, których siedliskiem są rozległe kompleksy stawów rybnych, które częściowo są położone w granicach gminy.

Wartościowym, charakterystycznym elementem szaty roślinnej są towarzyszące zabudowie okazy starodrzewu oraz szpalery drzew rosnące wzdłuż niektórych dróg z imponującymi okazami dębów. Krajobraz gminy Wieprz jest typowym krajobrazem wiejskim, w którym dominują rozległe obszary użytków rolnych. Wśród terenów rolnych znajdują się skupiska zabudowy poszczególnych wsi ze znacznym udziałem zadrzewień towarzyszących zabudowie. W środkowej i północnej części gminy charakterystycznym elementem krajobrazu są rozległe tafle stawów rybnych. Ukształtowanie powierzchni ziemi na terenie gminy sprawiło, iż znaczne fragmenty obszaru gminy posiadają wybitne walory widokowe. Dotyczy to przede wszystkim wierzchołków garbów pogórza, z których w kierunku południowym rozpościera się widok na masyw Beskidu Małego, a w kierunku północnym na obniżenie Kotliny Oświęcimskiej.

2.5.5 Formy ochrony przyrody.

Obszar specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 „Dolina Dolnej Skawy” wyznaczony na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska - obejmuje w południowej Polsce kompleksy stawów w dolinie górnej Wisły i dolnej Skawy. Dolina dolnej Skawy jest jedną z głównych ostoi ptaków wodno-błotnych w południowej części kraju. Jest to najważniejsza w Polsce ostoja łęgowa ślepowrona, krakwy, głowienki, czernicy, rybitwy białowąsej oraz jedna z kilku najważniejszych krajowych ostoi łęgowych bączka, zausznika i śmieszki. Na uwagę zasługuje także dość znaczna liczebność populacji łęgowych perkoza dwuczubego i podróżniczka. Powierzchnia obszaru wynosi 7081,70 ha. Obszar wyznaczony został w 2008 r. i obejmuje następujące jednostki administracyjne:

- Oświęcim;
- Przeciszów;
- Babice;
- Alwernia;
- Spytkowice;
- Zator;
- Wieprz;
- Tomice;
- Wadowice.

Na terenie Gminy Wieprz obszar wyznaczony został na powierzchni 766,0 ha i obejmuje część sołectw: Wieprz, Gierałtowiec, Frydrychowice oraz Przybradz.

2.5.6 Zanieczyszczenie powietrza

Gmina Wieprz jest gminą wiejską o charakterze rolniczym, w małym stopniu przemysłowym, nie ma przemysłu ciężkiego, który przyczyniłby się do emisji zanieczyszczeń. Na stan powietrza w Gminie Wieprz duży wpływ ma jej lokalizacja oraz ukształtowanie terenu. Sąsiadująca z nami od południa Gmina Andrychów jest terenem górzystym, który powoduje zatrzymywanie się mas powietrza. Brak ruchu powietrza i przewietrzania powoduje gromadzenie się zanieczyszczeń w atmosferze, których emitarami jest przemysł, infrastruktura drogowa oraz sektor komunalno-bytowy. Narażenie mieszkańców na zanieczyszczenia powietrza w stopniu średnim i umiarkowanym występujące na zachodniej części gminy, związane jest z sąsiadującym z nami uprzemysłowionym powiatem oświęcimskim. Punktowo występują obszary gdzie narażenie na zanieczyszczenie związane jest ze znacznym zagęszczeniem zabudowy lub występującym przemysłem. Wpływ na zanieczyszczenie powietrza na terenie Gminy Wieprz ma również niedalekie sąsiedztwo województwa śląskiego, gdzie przemysł i sektor komunalno-bytowy oparty jest głównie na węglu i jego pochodnych.

Na terenie Gminy Wieprz nie są prowadzone oficjalne pomiary zanieczyszczeń powietrza - najbliższe stacje pomiarowe znajdują się w Oświęcimiu ul. J. Bema oraz od 2021 roku także w Wadowice ul. Bałysa. Prowadzone na tych stacjach przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie pomiary jakości powietrza na przestrzeni ostatnich lat wykazują przekroczenia dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu.

Zgodnie z przeprowadzoną w 2022 roku, inwentaryzacją źródeł ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków około 70% budynków w dalszym ciągu do ogrzewania wykorzystuje kotły na paliwo stałe. Świadomość społeczna dotycząca jakości powietrza ciągle wzrasta. Dzięki akcjom informacyjnym, miernikom jakości powietrza oraz możliwym dofinansowaniom jakie można uzyskać do zmiany systemu ogrzewania, właściciele nieruchomości coraz częściej decydują się na ekologiczne ogrzewanie. Niskosprawne, stare kotły wymieniane są na ekologiczne źródła ciepła, najczęściej kotły gazowe, ale coraz popularniejsze stają się także pompy ciepła. Wiele gospodarstw domowych ekologicznie wytwarza prąd poprzez wyposażenie swojej nieruchomości w panele fotowoltaiczne. Coraz więcej osób decyduje się, także na przeprowadzenie termomodernizacji swoich nieruchomości, aby zmniejszyć zapotrzebowanie na energię ciepłą budynku.

2.5.7 Odpady niebezpieczne – azbest.

Azbest jest minerałem odpornym na działanie wysokich temperatur, o dobrych właściwościach termoizolacyjnych i dźwiękochłonnych, wytrzymałym na rozciąganie. Wszystkie te zalety spowodowały, że w ubiegłym stuleciu lekkie i wytrzymałe płyty eternitu znalazły zastosowanie przy kryciu dachów oraz ścian budynków mieszkalnych. Spore znaczenie miało również stosowanie go jako surowca do produkcji wyrobów włókienniczych, przędzy, sznurów, szczeliw, klocków hamulcowych, tarcz sprzęgłowych itp. Szacuje się, że wyprodukowano w sumie około 5 tysięcy rodzajów produktów zawierających w swoim składzie azbest.

W latach 80-tych naszego stulecia stwierdzono, że oprócz niezaprzeczalnych pozytywnych właściwości azbestu istnieją również jego negatywne strony. Wiąże się to przede wszystkim z włóknistą strukturą tego minerału. Potwierdzone zostało rakotwórcze działanie włókien azbestu na organizmy żywe. Tym samym wyroby zawierające azbest mogą być jedną z przyczyn chorób takich jak:

- pylica azbestowa,

- choroby płucnej lub osierdza wywołane pyłem azbestu
- nowotwory złośliwe:
- przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli.

Szacuje się, że na terenie Gminy Wieprz znajduje się ok. 420 ton wyrobów zawierających azbest. W latach 2010 – 2014 w ramach projektu współfinansowanego ze środków Gminy Wieprz oraz Programu szwajcarskiego usunięto ok. 118 ton tzw. Gruz azbestowego czyli eternitu zdemontowanego w latach wcześniejszych we własnym zakresie przez mieszkańców oraz zdemontowano dachów oraz z elewacji ok. 124 tony azbestu. Nadal na terenie Gminy pozostaje ok. 178 ton azbestu.

Oprócz szkodliwych właściwości azbestu dużym zagrożeniem jest nieświadomość mieszkańców co do szkodliwości wyrobów zawierających azbest oraz postępowania przy ich demontażu.

2.5.8 Strategia Rozwoju Gminy w odniesieniu do Ustawy Prawo Wodne

Zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2652, z późn. zm.), Strategia Rozwoju Gminy Wieprz uwzględnia m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1-3 ww. ustawy:

- I. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym;
- II. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Górnej Zachodniej Wisły;
- III. Plan przeciwdziałania skutkom suszy;

Obszar gminy Wieprz położony jest w dorzeczu Wisły, w regionie wodnym Górnej Zachodniej Wisły. Gmina Wieprz jest położona w zdecydowanej większości w zlewni potoku Wieprzówka, który jest lewym dopływem Skawy. Jedynie Gierałtówiczki znajdują się w zlewni potoku Bachorz, który wpada bezpośrednio do Wisły. Natomiast zachodnia część miejscowości Nidek i południowo zachodni kraniec Wieprza znajdują się w zlewni Soły. Ponadto wschodnie krańce Przybradza są odwadniane przez małe ciek odprowadzające wody bezpośrednio do Skawy. Głównym potokiem gminy jest Wieprzówka. Bierze ona swój początek w szczytowych partiach Beskidu Małego w masywie Gronia Jana Pawła II i Potrójnej. Nieregularność przepływów Wieprzówki sprawia, że znaczne obszary w dolinie tej rzeki oraz jej dopływu Frydrychówki są zagrożone zalaniem w czasie powodzi. Potok Frydrychówka nie jest obwałowany. Natomiast potok Wieprzówka posiada odcinek wału przeciwpowodziowego zlokalizowany w m. Przybradz. Odrębnym problemem jest oddziaływanie na jakość wód w gminie Wieprz miejskiego wysypiska odpadów komunalnych i przemysłowych w Andrychowie. Wysypisko zlokalizowane na północnych obrzeżach Andrychowa tuż przy granicy gmin jest obecnie nie użytkowane jednak poniżej wysypiska przepływa potok Bobrek, który uchodzi do Wieprzówki w Wieprzu.

Wody podziemne zalegające w utworach czwartorzędowych są podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę pitną terenów osadniczych gminy. Na terenie gminy znajdują się trzy ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych, dla których ustanowiono strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej. Największe z ujęć znajduje się w Gierałtowicach na terasie Wieprzówki. Drugie ujęcie znajduje się również w Gierałtowicach. Ujmuje ono wodę ze źródła „Sikora” wypływającego z utworów czwartorzędowych na zboczu doliny Wieprzówki na wysokości 273 m n.p.m. Kolejne ujęcie znajduje się w miejscowości Wieprz na stoku Góry Barańczak.

1. Zarządzanie ryzykiem powodziowym:

Głównym celem Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te prowadzić będą m.in. do obniżenia strat powodziowych. Dla obszaru dorzecza Wisły wyznaczonych zostało 59 obszarów problemowych.

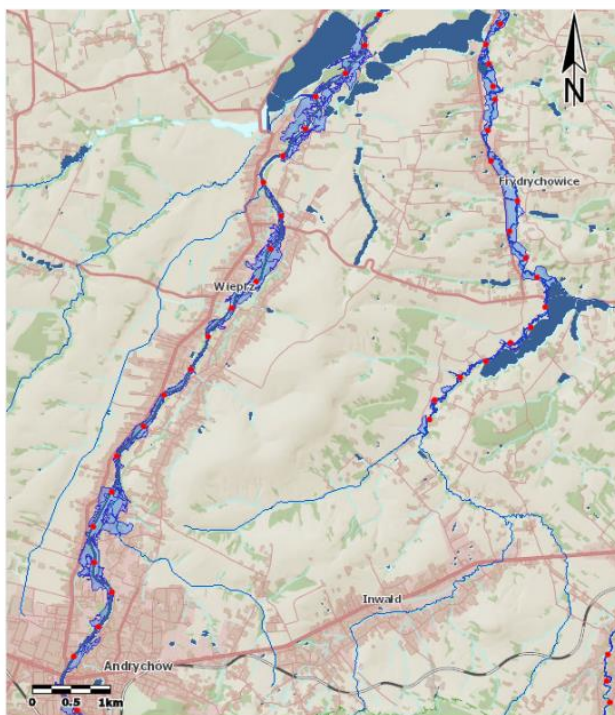
W planie zarządzania ryzykiem powodziowym zidentyfikowano miejsca problemowe, dla których stwierdzono znaczące zagrożenie lub ryzyko powodziowe. Gmina Wieprz została przypisana w obszar problemowy zlewni Dolnej Skawy - od Zbiornika Świnna Poręba (zapora km 28+950) do ujścia do Wisły oraz Zlewnia Górnej Skawy - od źródła do Zbiornika Świnna Poręba (zapora km 28+950). Obszar zlewni Skawy obejmuje całą rz. Skawę oraz jej dopływy rz. Skawicę, rz. Stryszawkę, rz. Kocońkę, rz. Paleczkę, rz. Kleczankę, rz. Choczenkę, rz. Targaniczankę, rz. Wieprzówkę, rz. Frydrychówkę. W tym obszarze znajduje się sześć miejsc problemowych, które charakteryzują się szczególnie wysokim poziomem ryzyka i dla których w pierwszej kolejności proponowane będą działania ograniczające to ryzyko (Choczenka Osiedle Obrońców Westerplatte, potok Kleczanka- Klecza Dolna, Wieprzówka_Targaniczanka- Andrychów, Droszczyzna- Paleczka - Zamłynie, potok Koconka-Ryszkówka, Skawa-Sucha Beskidzka).

Możliwy typ powodzi, który może wystąpić na tym terenie to typ A11 i A21– mianowicie powódź rzeczna, związana z wezbraniem wód rzecznych, strumieni, kanałów, potoków górskich, jezior oraz powódź o mechanizmie naturalnego wezbrania – zalanie terenu przez wody na skutek podniesienia się ich poziomu.

Cele zarządzania ryzykiem powodziowym, przedstawione w planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły: zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego, obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego, poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Dla odcinka rzeki Wisły, znajdującego się w granicach Gminy Wieprz zostały wykonane mapy zagrożenia powodziowego, w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” („ISOK”). Zgodnie z powyższym na terenie Gminy Wieprz występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%. Powyższe obszary zostały wskazane w hydroportalu mapach zagrożenia powodziowego. Na podstawie ww. map zagrożenia powodziowego stwierdzono, że na terenie gminy Wieprz występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od potoku Wieprzówka i Frydrychówka, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%) oraz dla potoku Wieprzówka na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%). Jednocześnie, obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują także tereny pomiędzy brzegiem potoku Wieprzówka a wałem przeciwpowodziowym zlokalizowanym w m. Przybradz.

Ponadto zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, dla potoków Wieprzówka i Frydrychówka na terenie Gminy Wieprz występują obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% czyli raz na 500 lat, obszary narażone na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wałów przeciwpowodziowych Wieprzówki.

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmap=gpMZP

- **Zgodnie z Planem Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP)**, przyjętym na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (PZRP; Dz. U. z 2016r. poz. 1841), zachowującym ważność zgodnie z art. 555 ust. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne, w obszarze potoku Wieprzówka wskazano konieczność realizacji zadań pn.:

1. Budowa lewego wału na rzece Wieprzówka w km 9+700 - 10+220
2. Budowa prawego wału na rzece Wieprzówka w km 15+960 - 16+730
3. Budowa lewego wału na rzece Wieprzówka w km 16+660 - 16+940
4. Budowa lewego bulwaru na rzece Wieprzówka w km 18+650 - 18+800
5. Budowa lewego wału na rzece Wieprzówka w km 18+850 - 19+100
6. Budowa lewego wału na rzece Wieprzówka w km 26+359 - 26+475

Natomiast na terenie gminy Wieprz wskazano konieczność realizacji zadań pn.:

1. Budowa prawego wału na rzece Wieprzówka w km 4+830 - 5+840 - Budowa wału na długości 0,95 km w miejscowości Wieprz
2. Budowa lewego wału na rzece Wieprzówka w km 9+700 - 10+220 - Budowa wału na długości 0,63 km w miejscowości Wieprz
3. Budowa prawego wału na rzece Wieprzówka w km 15+960 - 16+730 - Budowa wału na długości 0,80 km w miejscowości Wieprz

2. Plany gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły w odniesieniu do Planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy Wisły,

- Jednolite części wód powierzchniowych – rzeki:

Informacje na temat jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp) oraz jednolitych części wód podziemnych (jcwpd) zlokalizowanych w granicach gminy, a także działań przypisanych poszczególnym jcwp i jcwpd zawarte są w Programie wodnośrodowiskowym kraju. Poszczególne dane wskazano na stronie www.apgw.gov.pl.

Kod i nazwa JCWP ¹	Stan (ogólny) ⁵	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego ⁶	Przypisane cele środowiskowe ⁸
RW200008213499 Skawa od Kłęczanki do ujścia	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny: zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Skawa w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Skawa w obrębie JCWP (dla troci wędrownej); stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW200026213369 Bachorz	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny: zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW200006213298 Macocha	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny: zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW200006213489 Wieprzówka od Targaniczanki do ujścia	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny

Źródło danych: www.apgw.gov.pl – Karty Charakterystyk JCWP;

Informacje podstawowe dla jednolitej części wód powierzchniowych rzecznych – Wieprzówka od Targaniczanki do ujścia:

Informacje podstawowe	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Wieprzówka od Targaniczanki do ujścia
Kod JCWP	RW200006213489
Typ JCWP	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
Rzeczywista długość JCWP [km]	48.41
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]	86.75
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Górnej-Zachodniej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Żywcu
Nadzór wodny	Nadzór Wodny w Wadowicach
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Krakowie
Województwo (TERYT)	małopolskie (12)
Powiat (TERYT)	oświęcimski (1213); wadowicki (1218)
Gmina (TERYT)	Andrychów (1218013); Osiek (1213052); Tomice (1218082); Wadowice (1218093); Wieprz (1218102); Zator (1213093)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podziału lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	bez zmian
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW20006213489 (Wieprzówka od Targaniczanki bez Targaniczanki do ujścia)

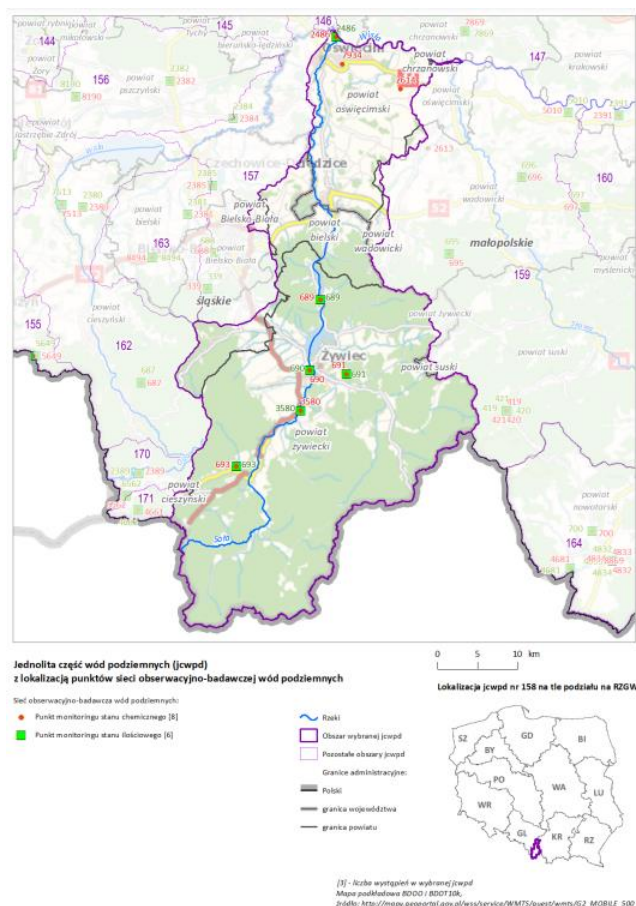
Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/>

- Jednolite części wód podziemnych:

Dla obszaru Gminy Wieprz określono jednolitą część wód podziemnych GW2000158. Stan określono jako dobry a ocenę ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego jako niezagrażoną. Dla przypisane celi środowiskowych określono dobry stan chemiczny wód oraz dobry stan ilościowy.

Poniżej wskazano informacje podstawowe dla JCWDPd GW2000158:

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Numer JCWPD	158
Kod JCWPD	GW2000158
Powierzchnia JCWPD [km ²]	1483,93
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	Górnej-Zachodniej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	RZGW w Krakowie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Żywcu; Zarząd Zlewni w Krakowie
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Katowicach, RDOŚ w Krakowie
Obszar bilansowy	Wag (Czadecza), Mała Wisła do ujścia Przemszy, Górna Odra (Odra po Koźle), Wisła od Przemszy do Skawy, Wisła od Skawy do Dunajca
Rejony wodnogospodarcze	Wag, Górna Wisła po Goczałkowice, Iłownica, Biała - Wisła, Olza cz. karpacka, Wieprzówka, Soła od Kęt do Oświęcimia, Zlewnia prawobrzeżna Wisły w obrębie Kotliny Oświęcimskiej, Od Chechła do Regulki (E), Soła od źródeł do Cięciny, Soła od Cięciny do rz. Koszarawy, Koszarawa, Żylica, Stryszawka, Skawica, Kocierzanka i Łękawka, Soła od Żywca do Kęt, Od Soły do Chechła, Od Chechła do Regulki (W)
Województwo (TERYT)	małopolskie (12), śląskie (24)
Powiat (TERYT)	powiat bielski (2402), powiat Bielsko-Biała (2461), powiat chrzanowski (1203), powiat cieszyński (2403), powiat oświęcimski (1213), powiat suski (1215), powiat wadowicki (1218), powiat żywiecki (2417)
Gmina (TERYT)	Andrychów (1218013), Babice (1203022), Bestwina (2402022), Bielsko-Biała (2461011), Brenna (2403042), Brzeszcze (1213023), Buczkowice (2402032), Chełmek (1213033), Czernichów (2417022), Gilowice (2417032), Istebna (2403092), Jeleśnia (2417042), Kęty (1213043), Koszarawa (2417052), Kozy (2402072), Łękawica (2417072), Libiąż (1203043), Lipowa (2417062), Łodygowice (2417082), Milówka (2417092), Osiek (1213052), Oświęcim (1213011), Oświęcim (1213062), Polanka Wielka (1213072), Porąbka (2402082), Przeciszów (1213082), Radziechowy-Wieprz (2417102), Rajcza (2417112), Ślemień (2417122), Stryszawa (1215072), Świnna (2417132), Szczyrk (2402011), Ujsoły (2417142), Węgierska Górka (2417152), Wieprz (1218102), Wilamowice (2402093), Wilkowice (2402102), Wisła (2403031), Zator (1213093), Zawoja (1215082), Żywiec (2417011)
Powiązanie JCWPD z JCWP	RW20000421329349;RW200004213219;RW2000042132499;RW20000421327899;RW2000-0421327999;RW20000421329399;RW20000421329589;RW200008213499;RW200006213-2749;RW20000621329789;RW2000062132989;RW2000082132999;RW20000921335229;RW200009213369;RW2000112133529;RW20001121339;RW20002121329399;RW2000222132-7999

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/>

- Podsumowanie danych zawartych w powyższych tabelach:

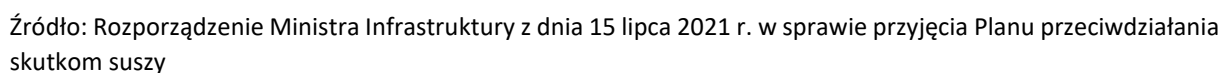
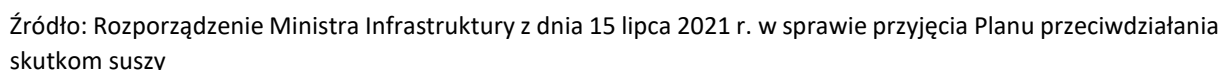
Wszystkie jednolite części wód powierzchniowych znajdujące się w granicach gminy Wieprz odznaczają się stanem ogólnym określonym jako zły.

Niemal wszystkie jednolite części wód powierzchniowych znajdujące się w granicach gminy Wieprz odznaczają się stanem ogólnym określonym jako zły. Stan wód podziemnych określono jako dobry.

2.5.9 Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS) na lata 2021-2027

Plan przeciwdziałania skutkom suszy jest dokumentem zatwierdzonym rozporządzeniem Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy. Zgodnie z treścią ww. rozporządzenia susza, obok powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych, ekstremalnych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę Polski. Problem suszy został wskazany w licznych uregulowaniach prawnych m.in. w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi oraz zarządzania kryzysowego. Ekstremalne zjawiska meteorologiczne i hydrologiczne, w tym susze, od zawsze występowały na terenie Polski. Jednakże w ostatnich latach częstość ich występowania uległa wyraźnemu nasileniu. Na przestrzeni ostatniej dekady, tj. lat 2010–2019, susze występowały dwukrotnie częściej niż w ubiegłych dekadach. Susze o dużej intensywności i obejmujące swym zasięgiem większą część kraju wystąpiły w latach: 2011, 2015, 2018, 2019 (statystycznie co 2,5 roku). Dla porównania, we wcześniejszym okresie (1989–2009) zdarzenia suszy o dużej intensywności i zasięgu notowano dwukrotnie rzadziej, raz na 5 lat (lata: 1989, 1992, 2000, 2003).

Mapa zagrożenia wystąpieniem suszy rolniczej:

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) sporządzony został na podstawie art.183 –185 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Teren gminy Wieprz znajduje się na obszarze, który został zakwalifikowany w klasach zagrożenia suszą rolniczą, do klasy I – słabo zagrożone, natomiast w klasach zagrożenia suszą hydrologiczną jak i hydrogeologiczną, do klasy II – umiarkowane zagrożenie. Według klas łącznego zagrożenia suszą, obszar Gminy Wieprz określono jako umiarkowanie zagrożony suszą.

Do celów szczegółowych PPSS należą:

- 27 | Strona

- na obszarach dorzeczy
- zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy
- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

2.6. Zagospodarowanie przestrzenne.

Gmina Wieprz pokryta jest planem zagospodarowania przestrzennego w 100%, który przyjęty został uchwałą Rady Gminy Wieprz Nr XXXVII/313/2018 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wieprz /zmieniony uchwałą nr XIX/159/2020 Rady Gminy Wieprz z dnia 28 października 2020r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wieprz oraz uchwałą nr XXVII/219/2021 Rady Gminy Wieprz z dnia 11 października 2021r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wieprz/.

Tabela nr 10. Udział poszczególnych terenów w MPZP sołectw Gminy Wieprz.

Użytkowanie terenów według planu	Frydrychowice	Gierałtowice	Gierałtowiczki	Nidek	Przybradz	Wieprz	Razem [ha]
MN	372,24	117,75	39,83	97,88	64,84	252,70	945,24
MU	159,19	99,08	62,13	121,18	84,76	413,35	939,82
RM	142,20	92,22	29,40	51,52	30,71	117,38	464,51
U1	1,73	1,23	0,00	2,59	0,56	2,89	9,00
U2	3,81	0,19	1,21	5,99	0,00	33,85	43,84
UK	0,70	0,69	0,01	0,96	0,07	0,61	3,04
U/P	5,23	0,88	0,00	2,67	0,00	9,61	18,39
P	0,00	3,35	0,00	7,50	0,00	38,80	49,65
US	0,88	1,86	0,00	1,14	0,76	2,19	6,83
USL	0,00	0,00	4,42	0,00	0,00	0,00	4,42
KU1	0,00	0,17	0,00	0,46	0,00	0,74	1,37
KU2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,23
W	0,06	3,58	0,00	0,00	0,15	0,34	4,13
K	0,00	2,50	0,00	0,00	0,00	0,36	2,86
T	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38
R	561,14	367,79	168,00	399,68	153,72	1176,49	2826,82

Oprac. na podst. danych własnych UG w Wieprzu.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej stanowią największy udział w ogólnej powierzchni gminy objętej planem zagospodarowania. Największa liczba tych terenów położona jest w sołectwie Frydrychowice. Największa powierzchnia gruntów rolnych znajduje się natomiast w sołectwie Wieprz, ponad dwukrotnie więcej niż w drugim w kolejności sołectwie Frydrychowice. Tereny produkcyjne wyznaczone zostały jedynie na terenie sołectw Gierałtowice, Nidek oraz Wieprz. Tereny usług komercyjnych zajmują powierzchnię 4,84 ha. Ponad 75% wszystkich terenów usługowych zlokalizowanych jest w Wieprzu.

2.7 Organizacje pozarządowe

Na terenie gminy Wieprz aktywna działalność prowadzi kilkanaście stowarzyszeń. Wśród nich dominują:

1. Ochotnicze Straże Pożarne – ich celem jest m.in. prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami, udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń, informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi, rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej. Na terenie Gminy Wieprz działa 5 jednostek OSP. Dwie jednostki: OSP w Wieprzu oraz OSP w Nidku wpisane są do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

2. Ludowe i Uczniowskie Kluby Sportowe – których zadaniem jest upowszechnianie i rozwijanie kultury fizycznej i sportu, rozwój krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, promocji i organizacji wolontariatu wokół zadań kultury fizycznej i sportu, rozwijanie poprzez sport nauki, edukacji, oświaty, wychowania, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji oraz propagowanie bezpieczeństwa i porządku oraz przeciwdziałania patologiom przy realizacji zadań w zakresie kultury fizycznej i sportu.

Działania te prowadzone są przez 5 klubów sportowych, które uczestniczą w rozgrywkach ligowych piłki nożnej: żaków, trampkarzy, juniorów oraz seniorów. Jeden klub sportowy uczestniczy w rozgrywkach tenisa stołowego. Przy wszystkich szkołach podstawowych funkcjonują Uczniowskie Kluby Sportowe.

3. Stowarzyszenie Gospodyń Gminy Wieprz mające w obszarze swojego działania m.in.: działalność opiekuńczą, oświatową, edukacyjną, kulturalną, wspieranie inicjatyw społecznych, współpracę i pomoc dla Kół Gospodyń Wiejskich i innych organizacji działających na wsi. Stowarzyszenie zrzesza panie z nieformalnych Kół Gospodyń Wiejskich z terenu całej gminy.

4. Stowarzyszenie Pomocy Bezrobotnym i Ich Rodzinom "Nadzieja" niosące pomoc osobom bezrobotnym, ich rodzinom oraz innym potrzebującym przy przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, przez działalność wspierającą, pomoc społeczną, wyrównywanie szans, przeciwdziałanie bezrobociu, promocję zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy, pośrednictwo pracy, organizowanie zatrudnienia, ułatwianie dostępu do ofert pracy, szkolenia, podnoszenie kwalifikacji. W ostatnich latach działalność Stowarzyszenia związana jest z prowadzeniem Dziennego Domu Seniora oraz rehabilitacją osób potrzebujących pomocy.

5. Lokalna Grupa Działania „Dolina Soły” - LGD jest stowarzyszeniem zrzeszającym przedstawicieli 3 sektorów: gospodarczego, społecznego oraz publicznego z gmin: Chełmek, Oświęcim, Brzeszcze i Kęty i Wieprz. Celem funkcjonowania Stowarzyszenia jest budowanie kapitału społecznego - podejmowanie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, działalności z zakresu edukacji, ochrony dóbr kultury i tradycji, ekologii oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego, upowszechniania kultury fizycznej, sportu i rekreacji. LGD „Dolina Soły” realizuje swe cele między innymi poprzez opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju umożliwiającej mieszkańcom obszaru pozyskanie środków finansowych z Unii Europejskiej.

6. Polska Sieć Odnowy i Rozwoju Wsi – partnerstwo, którego członkiem jest Gmina Wieprz. Członkowie Sieci wykorzystują i upowszechniają odnowę wsi, jako sprawdzoną ideę, metodę i proces rozwojowy polegający na wykorzystaniu zasobów i rewitalizacji przestrzeni wiejskiej oraz wzmacnianiu wiejskich społeczności lokalnych. Sieć podejmuje aktywne działania na rzecz promocji poszczególnych gmin w ramach takich projektów jak: „Sieć Najciekawszych Wsi” oraz „Miejsce ciekawe”.

2.8 Dziedzictwo kulturowe.

Na terenie gminy Wieprz znajduje się 5 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (Tabela nr 1). Są to jedne z najcenniejszych elementów krajobrazu kulturowego na terenie gminy. Obiekty te objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim - rygorami ochrony konserwatorskiej wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wszelkie działania podejmowane przy tego typu obiektach wymagają pisemnego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Tabela nr 11. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków gminy Wieprz

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	NR I DATA REJESTRU ZABYTKÓW
1	Gierattowiczki	zespół dworsko - parkowy: park, 2 budynki folwarczne, spichlerz	A-676/91 z 27.12.1991 [A-826/M]
2	Nidek	kościół parafialny pw. śś. Szymona i Judy	A-522 z 20.10.1987 (B) [A-936/M]
3	Nidek	zespół dworsko - parkowy	A-517 z 11.09.1987 (B) [A-1067/M]
4	Przybradz	budynek kaplicy pw. św. Katarzyny Sieneńskiej	[A-1268/M] z 20.07.2011 r.
5	Przybradz	budynek d. dworu wraz aleją grabową	[A-1290/M] z 17.04.2012 r.

Oprac. na podst. danych własnych UG w Wieprzu.

Najcenniejsze zabytki ruchome są wpisane do rejestru zabytków ruchomych, stanowią one wyposażenie kościoła w Nidku. Ze względów bezpieczeństwa nie publikuje się szczegółowych danych dotyczących tych obiektów.

Tabela nr 12. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków z terenu gminy Wieprz

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	NR REJESTRU ZABYTKÓW	DATA WPISU
-----	-------------	--------	----------------------	------------

1	Nidek	elementy wyposażenia kościoła parafialnego pw. śś. Szymona i Judy	B-49/B	1). dec. (orzecz. uzn. za zab.) z dnia 26.04.1966 r. (6 poz.) 2). dec. z dnia 24.03.1994 r. (63 poz.)
---	-------	---	--------	--

Oprac. na podst. danych własnych UG w Wieprzu.

Jedynym obiektem zabytkowym położonym na terenie gminy Wieprz, którego wyposażenie zostało wpisane Rejestru Zabytków jest Drewniany kościół p.w. Śś. App. Szymona i Judy Tadeusza z Nidku.

Gminna ewidencja zabytków gminy Wieprz została opracowana przy opracowaniu GPOnZ. W gminnej ewidencji zabytków znajdują się następujące obiekty:

Tabela nr 13. Obiekty wpisane do GEZ gminy Wieprz

LP.	MIJSCOWOŚĆ	ULICA	OBIEKT
1	Frydrychowice	ul. Centralna naprzeciwko nr 161, dz. nr 2992/4	kapliczka
2	Frydrychowice	ul. Centralna przy nr 2, dz. nr 2081/8	kapliczka
3	Frydrychowice	ul. Dworska 20	zabudowania pofolwarczne w zespole dworskim
4	Frydrychowice	ul. Dworska, dz. nr 1430/2	park w zespole dworskim
5	Frydrychowice	ul. Św. Jana Pawła II 3	kościół parafialny pw. św. Archaniołów Michała, Gabriela i Rafała
6	Frydrychowice	ul. Św. Jana Pawła II przy nr 8	figura
7	Frydrychowice	ul. Św. Jana Pawła II, dz. nr 2622, 2623/2	cmentarz parafialny
8	Gierałtowiec	ul. Św. Marcina 6	kościół parafialny pw. św. Marcina
9	Gierałtowiec	ul. Św. Marcina 9 (d. nr 68)	chałupa
10	Gierałtowiec	ul. Św. Marcina przy nr 10, dz. nr 913/4	figura św. Floriana przy remizie
11	Gierałtowiec	ul. Św. Marcina, dz. nr 29, 915, 916	cmentarz parafialny
12	Gierałtowiec	ul. Św. Marcina, przy kościele, dz. nr 1048	figura św. Marcina na słupie
13	Gierałtowiec	ul. Zatorska 8	dwór
14	Gierałtowiec	ul. Zatorska 10	budynek młyna wodnego
15	Gierałtowiec	ul. Zatorska 117	czworak podworski, , ob. budynek mieszkalny
16	Gierałtowiec	ul. Zatorska 129 (d. nr 45)	dom
17	Gierałtowiec	ul. Zatorska przy nr 10, dz. nr 421/2	kapliczka murowana Św. Jana Nepomucena
18	Gierałtowiec	ul. Zatorska przy nr 23, dz. nr dz. nr 699/11	kapliczka
19	Gierałtowiec	ul. Zatorska koło nr 81	kapliczka
20	Gierałtowiec	ul. Zatorska przy nr 8, dz. nr 969	most kamienny u wjazdu do dawnego dworu
21	Gierałtowiec	ul. Zatorska, dz. nr 969	fragment założenia parkowego (altana) w zespole dworskim

22	Gierałtowiec	ul. Zatorska, dz. nr 425/3, 1008, 1080	założenia obronne z fosą w zespole dworskim
23	Gierałtowiec	ul. Zbójecka naprzeciwko nr 46, dz. nr 7/14	krzyż
24	Gierałtowiec	ul. Leśna 18 (d. nr 47)	chałupa
25	Gierałtowiec	ul. Parkowa 3	spichlerz podworski na skraju parku dworskiego w zespole dworsko - parkowym
26	Gierałtowiec	ul. Parkowa 7	2 budynki folwarczne w zespole dworsko - parkowym
27	Gierałtowiec	ul. Parkowa 9	oficyna podworska w zespole dworsko - parkowym
28	Gierałtowiec	ul. Parkowa 36	budynek mieszkalny
29	Gierałtowiec	ul. Parkowa	kapliczka w zespole dworsko - parkowym
30	Gierałtowiec	ul. Parkowa	park w zespole dworsko - parkowym
31	Gierałtowiec	ul. Pod Lasem, dz. nr 309/4	figura kamienna na postumencie św. Jana Nepomucena
32	Gierałtowiec	ul. Pod Lasem-Pogodna, dz. nr 307/3, 309/4	park i stawy
33	Gierałtowiec	ul. Pogodna 10 (d. nr 6)	chałupa
34	Gierałtowiec	ul. Pogodna 10 (d. nr 6)	stodoła
35	Gierałtowiec	ul. Pogodna 10 (d. nr 6)	szopa
36	Gierałtowiec	ul. Pogodna 25 (d. nr 7)	chałupa
37	Gierałtowiec	ul. Pogodna 62 (d. nr 29)	chałupa
38	Gierałtowiec	ul. Pogodna naprzeciwko nr 34, dz. nr 843	kapliczka - krzyż
39	Nidek	ul. Św. Barbary 4 (d. nr 22)	chałupa
40	Nidek	ul. Św. Barbary koło nr 17, dz. nr 1275/5	kapliczka
41	Nidek	ul. Św. Floriana przy nr 2, dz. nr 1527	spichlerz podworski
42	Nidek	ul. Św. Jana Pawła II 32	dwór w zespole dworsko - parkowym
43	Nidek	ul. Św. Jana Pawła II 36	gorzelnia podworska
44	Nidek	ul. Św. Jana Pawła II, dz. nr 173	cmentarz katolicki
45	Nidek	ul. Św. Jana Pawła II 3	kościół parafialny pw. śś. Szymona i Judy Tadeusza Apostoła
46	Nidek	ul. Św. Jana Pawła II, dz. nr 149/3	założenie parkowe w zespole dworsko - parkowym
47	Nidek	ul. Św. Judy Tadeusza naprzeciwko nr 18, dz. nr 769/5	kapliczka
48	Przybradz	ul. Akacyjowa 18	budynek dworu wraz aleją grabową w zespole podworskim
49	Przybradz	ul. Akacyjowa 18, dz. nr 164/7, 164/16	park w zespole podworskim
50	Przybradz	ul. Główna 34	kaplica pw. św. Katarzyny Sieneńskiej
51	Wieprz	ul. Beskidzka 151	budynek mieszkalny
52	Wieprz	ul. Beskidzka 235	budynek mieszkalny
53	Wieprz	ul. Beskidzka 291 (d. nr 116)	mleczarnia

54	Wieprz	ul. Beskidzka koło nr 493, dz. nr 6204/2	kapliczka
55	Wieprz	ul. Kościelna 11	kościół parafialny Wszystkich Świętych
56	Wieprz	ul. Kościelna 38 (d. nr 727)	Dom nauczyciela, ob. budynek mieszkalny
57	Wieprz	ul. Kościelna 61	budynek mieszkalny
58	Wieprz	ul. Kościelna 135	budynek mieszkalny
59	Wieprz	ul. Kościelna naprzeciwko kościoła, dz. nr 4669	kapliczka
60	Wieprz	ul. Łęg przy nr 3, dz. nr 5647	kapliczka
61	Wieprz	ul. Spokojna, dz. nr 4633/4, 4633/5	cmentarz parafialny
62	Wieprz	ul. Wadowicka 13	budynek mieszkalny
63	Wieprz	ul. Wadowicka 23	młyn wodny ob. budynek mieszkalny

Oprac. na podst. danych własnych UG w Wieprzu.

2.9 Muzealnictwo.

Na terenie Gminy Wieprz działają następujące muzea:

- **Muzeum Parafialne działające przy Kościele Parafialnym w Wieprzu**

Fot. Muzeum parafialne w Wieprzu – Parafia Wieprz.

W muzeum parafialnym zgromadzona ekspozycja zawiera setki interesujących pamiątek, dotyczących historii lokalnej społeczności w postaci: starych dokumentów, obrazów, płaskorzeźb.

- **Muzeum „Świni”**

Fot. Muzeum świni w Wieprzu – fot. A. Penkala.

Muzeum Świni gromadzi w swoich zbiorach maskotki, skarbonki, breloczki, koszulki – wszystko co przypomina świnki, wieprze, prosiaczki. Muzeum dysponuje ponad 300 eksponatami.

- **Izba Pamięci i Historii wsi Frydrychowice**

Fot. A. Dyrzcz

2.10 Baza noclegowa

Na terenie gminy Wieprz funkcjonują inne obiekty w których mogą być świadczone usługi hotelarskie. W rejestrze takich obiektów prowadzonym przez Wójta Gminy Wieprz za koniec 2022 roku

zarejestrowanych było 12 obiektów zapewniających ok. 280 miejsc noclegowych z pełnym zapleczem sanitarnym. Baza cały czas się rozrasta i ma na to wpływ rozwój atrakcji turystycznych w sąsiednich gminach.

2.11. Czytelnictwo.

Gminna Biblioteka Publiczna w Wieprzu prowadzi działalność poprzez:

- Bibliotekę główną, Wieprz, ul. Centralna 9
- Filię Frydrychowice, ul. Floriańska 9,
- Filię Gierałtowiec, ul. Św. Marcina 8,
- Filię Nidek, ul. Św. Jana Pawła II 34.

Wszystkie punkty posiadają bogaty i systematycznie uzupełniany księgozbiór, który jest dostosowany do zapotrzebowań i oczekiwań czytelników. Biblioteki posiadają również program biblioteczny Libra-Net, dzięki któremu tworzone są elektroniczne bazy danych. Dzięki nim czytelnicy mogą wirtualnie przeglądać katalog biblioteki, czy rezerwować książki. Czytelnik po zalogowaniu się może sam sprawdzić stan swojego konta przez Internet lub katalog komputerowy.

Gminna Biblioteka Publiczna w Wieprzu stanowi ważne ogniwo infrastruktury kulturalnej gminy. Wspomaga szeroko rozumianą edukację społeczną. Zapewnia bezpłatny i szeroki dostęp do dóbr kultury polskiej i światowej za pośrednictwem książek, czasopism, komputerowych baz danych i Internetu. Poprzez bogactwo zbiorów bibliotecznych, swoiste formy pracy oświatowej (wystawy, spotkania czytelnicze, konkursy, gry i zabawy z książką itp. imprezy) Biblioteka wzbogaca procesy dydaktyczno-wychowawcze szkół i przedszkoli. Wspiera ich działania kształcące-wychowawcze, kształtuje nawyki kulturalnego obcowania z książką. Uniwersalny charakter zbiorów bibliotecznych i jego systematyczne uzupełnianie sprzyja zaspokajaniu potrzeb użytkowników różnych grup wiekowych i wykonywanych zawodów.

2.12. Kultura.

Gminny Ośrodek Kultury w Wieprzu, jako samorządowa instytucja kultury swoją działalnością obejmuje teren administracyjny gminy. Prowadzi działalność określoną statutem poprzez Gminny Ośrodek Kultury, Wiejskie Domy Kultury, w zakresie upowszechniania kultury, wychowania i edukacji kulturalnej dzieci, młodzieży i dorosłych.

ZADANIA:

1. Organizowanie imprez artystycznych, rozrywkowych, prowadzenie amatorskich zespołów artystycznych, kół i klubów zainteresowań.

2. Współpraca z organizacjami społecznymi, placówkami kulturalno-oświatowymi i instytucjami artystycznymi oraz z partnerami z zagranicy.
3. Koordynowanie i nadzorowanie działalności merytorycznej placówek kultury.
4. Rozpoznawanie i zaspakajanie zainteresowań kulturalnych mieszkańców gminy.

Tabela nr 14. Przeglądy organizowane przez GOK w Wieprzu w 2021 r.

Działanie	Instytucja organizująca	Uczestnicy
Gminny Przegląd Kolęd i Pastoralek w Wieprzu	GOK	25
Gminny Konkurs na Wieniec Dożynkowy	GOK	60
Gminne Spotkania Chórów i Orkiestr	WDK Frydrychowice	200

Oprac. na podst. danych własnych GOK w Wieprzu.

Tabela nr 15. Imprezy organizowane przez GOK w Wieprzu w 2021 r.

Działanie	Instytucja organizująca	Uczestnicy
Traktoryja	GOK	4000
Dożynki Gminne	GOK, sołectwo Nidek: WDK, LKS, Rada Sołecka, Sołtys, Zespół Szkolno-Przedszkolny	2000
Kluby Integracji	Placówki GOK współpraca z GOPS	3000
Jubileusz par małżeńskich	Urząd Stanu Cywilnego, GOK	200

Oprac. na podst. danych własnych GOK w Wieprzu.

Tabela nr 16. Oferta GOK w Wieprzu w 2021 r.:

Działanie	Instytucja organizująca	Uczestnicy
Orkiestry Dęte	Wieprz, Nidek, Frydrychowice	80

Chóry	Jarzębina, Kameralny Chór Prowincjonalny, Magnolia, Przyjaciółki, Frydrychowice, Storczyk	140
Zespoły wokalne	Ósme Niebo, Sekstet nie było jaki, Studio piosenki	25
Zespoły taneczne	Format, Mini Format, Fleks, Migotki, Tęcza, Mrok, Smyk, Impuls, Rytm, taniec Latinoamerykański	150
Zespoły instrumentalne	Agemus, Nidecky	30
Wycieczki	Beskid Żywiecki, Żywiec, Katowice, Krynica, termy Chocholów, Białka Tatrzańska, Bukowina Tatrzańska, Hiszpania	200
Ferie zimowe	Aktywne ferie – Wieprz, Feriada – Frydrychowice, Ferie zimowe – Nidek	250
Wakacje	Wakacje z pomysłem – Przybradz, Aktywne lato – Wieprz, PRZYGODOMANIA – Gierałtów, Akcja lato – Nidek, Wakacje – Gierałtów, Wakacje z domem kultury – Frydrychowice.	240
Joga	GOK Wieprz	10
Zumba	GOK Wieprz	10
Dźwiękołaki	Zajęcia umuzykalniające - WDK Frydrychowice i Gierałtów	15
Warsztaty kulinarne	WDK Gierałtów	7
Warsztaty robotyki	Robotomat - Wieprz, Frydrychowice, Gierałtów, Gierałtów	60
ZHP	WDK Frydrychowice - Harcówka dla harcerzy i zuchów	40
Konkurs plastyczny koronawirus na plus	WDK Nidek, ekspozycja i nagrody GOK	9
Plenerowa wystawa przyrodnicza oraz wykłady	GOK dla ZSP1, ZSP2, mieszkańców	100

Oprac. na podst. danych własnych GOK w Wieprzu.

2.13 Finanse samorządu terytorialnego

2.13.1. Podatki.

Rodzaj podatku	Maksymalna stawka	Andrychów	Wadowice	Tomice	Osiek	Kęty	Wieprz
----------------	-------------------	-----------	----------	--------	-------	------	--------

od budynków:							
mieszkalnych	0,89 zł	0,66 zł	0,69 zł	0,80 zł	0,76 zł	0,71 zł	0,56 zł
pozostałych	8,68 zł	7,60 zł	8,68 zł	4,54 zł	6,60 zł	7,45 zł	4,62 zł
związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej	25,74 zł	22,10 zł	23,50 zł	22,50 zł	22,47 zł	25,70 zł	16,06 zł
od gruntów:							
związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej	1,03 zł	0,80 zł	0,85 zł	0,88 zł	0,93 zł	0,91 zł	0,59 zł
pozostałych	0,54 zł	0,25 zł	0,30 zł	0,29 zł	0,20 zł	0,21 zł	0,11 zł

Stawki podatków i opłat lokalnych kształtowane są autonomicznie w każdej gminie. Maksymalne stawki podatków określone są w Ustawie. Poszczególne gminy kształtują autonomicznie swoją politykę podatkową. Z uwagi na rolniczy charakter gminy Wieprz i chęć przyciągnięcia inwestorów stawki podatku od nieruchomości w porównaniu do gmin ościennych są najniższe i znacznie odbiegają od stawek maksymalnych. Co wpływa na atrakcyjność Gminy pod względem obciążeń fiskalnych.

2.13.2. Dochody i wydatki budżetu gminy.

Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat gmina Wieprz rok rocznie osiągała większe dochody bieżące. Poza rokiem 2018 gdzie osiągnięto dochody bieżące mniejsze w stosunku do roku 2017 o 0,33%. Wysoki wzrost dochodów bieżących miał miejsce w roku 2016 (31,39% więcej w stosunku do roku 2015). Tak wysoki wzrost dochodów bieżących spowodowany był zmianą polityki społecznej państwa, tj. wprowadzenie świadczenia wychowawczego. Zmiana polityki społecznej w roku 2016 rzutuje również na wzrost w roku 2017 w związku z tym, iż w roku 2016 wprowadzone świadczenie wychowawcze nie obejmowało całego roku, zaś kolejne lat już objęto w całości. Niewielki spadek dochodów bieżących jaki można było zaobserwować w roku 2018 w stosunku do roku 2017 spowodowany był realizacją zadań z udziałem środków unijnych. W roku 2017 dochody bieżące otrzymane w ramach realizacji projektów z udziałem środków unijnych wyniosły 1 539 333,77 zł. zaś w roku 2018 - 190 148,97 zł.. Dochody bieżące uzależnione są nie tylko od prowadzonej polityki finansowej przez gminę Wieprz, ale również przez instytucje zewnętrzne a przede wszystkim przez budżet państwa.

Dochody majątkowe w ostatnim dziesięcioleciu mają bardzo zróżnicowany kształt. Gmina nie posiada stałych dochodów majątkowych, są one uzależnione od możliwości pozyskania środków z różnych instytucji, w tym z budżetu państwa oraz prowadzenia własnej gospodarki majątkowej. Z przedstawionego poniżej zestawienia dochodów widać jak zróżnicowane są wielkości otrzymanych środków majątkowych w poszczególnych latach. Pozyskane dochody majątkowe mają również odzwierciedlenie w wydatkach majątkowych, ponieważ są one ściśle z nimi związane, gdyż aby pozyskać dochody majątkowe (poza sprzedażą składników majątkowych) należy zrealizować inwestycję.

Wykres nr 7. Dochody budżetu gminy Wieprz w latach 2011 – 2021.

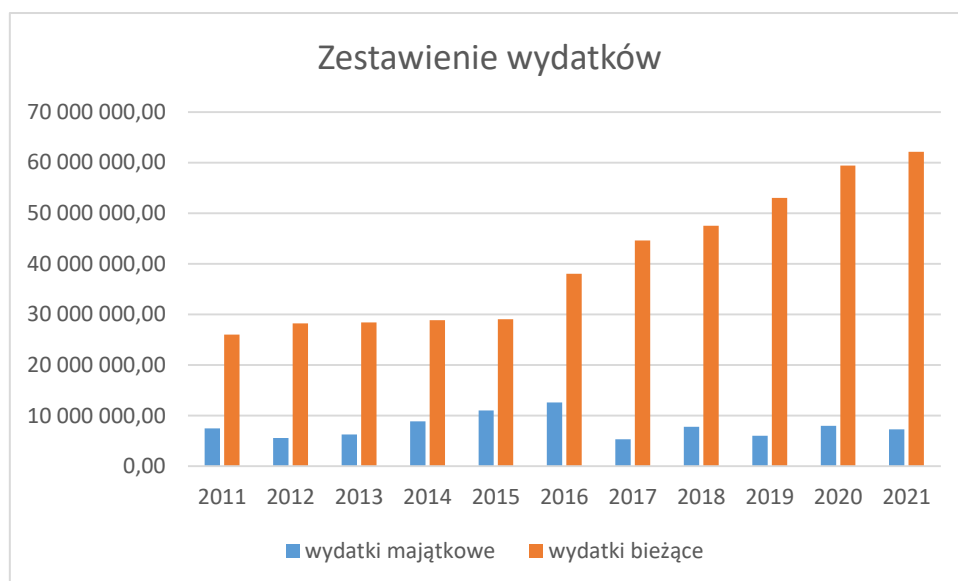

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat, tj. od roku 2011 wydatki bieżące stopniowo rosły i były rok rocznie wyższe. Przełożenie na wzrost wydatków bieżących ma wzrost cen, wzrost wynagrodzeń wraz ze składkami oraz nałożenie nowych zadań do realizacji przez gminę. W zaprezentowanym poniżej zestawieniu wydatki znacząco wzrosły w roku 2016, największy wpływ na ten wzrost miało wprowadzenie do budżetu gminy nowego zadania pn.: świadczenia wychowawcze.

Znacznie inaczej prezentują się wydatki majątkowe. Największy wzrost oraz najwyższa kwota wydatków majątkowych przypada na lata 2015 i 2016. W okresie tym gmina wykonała budowę sieci kanalizacyjnej. Zadanie zrealizowane pod nazwą: „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki ściekowej w gminie Wieprz” pochłonęło w roku 2015 kwotę 9 297 765,23 zł., zaś w roku 2016 10 733 541,01 zł. W opisywanym okresie gmina wykonała znaczną ilość modernizacji dróg, modernizację placówek oświatowych, w tym budowa placów zabaw przy zespołach szkolno-przedszkolnych. Zmodernizowano budynki użyteczności publicznej, rozbudowano oświetlenie uliczne. Wykonano również szereg drobniejszych inwestycji. Gmina Wieprz w swoich działaniach inwestycyjnych wspomagała również inne jednostki samorządowe poprzez przekazanie dotacji na budowę oraz modernizację dróg i chodników, które na należą do zadań własnych gminy. Swoimi działaniami inwestycyjnymi gmina Wieprz objęła również jednostki OSP działające na jej terenie zakupując potrzebny sprzęt do realizacji działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa na obszarze gminy.

Wykres nr 8. Zestawienie wydatków budżetu gminy Wieprz w latach 2011 – 2021.

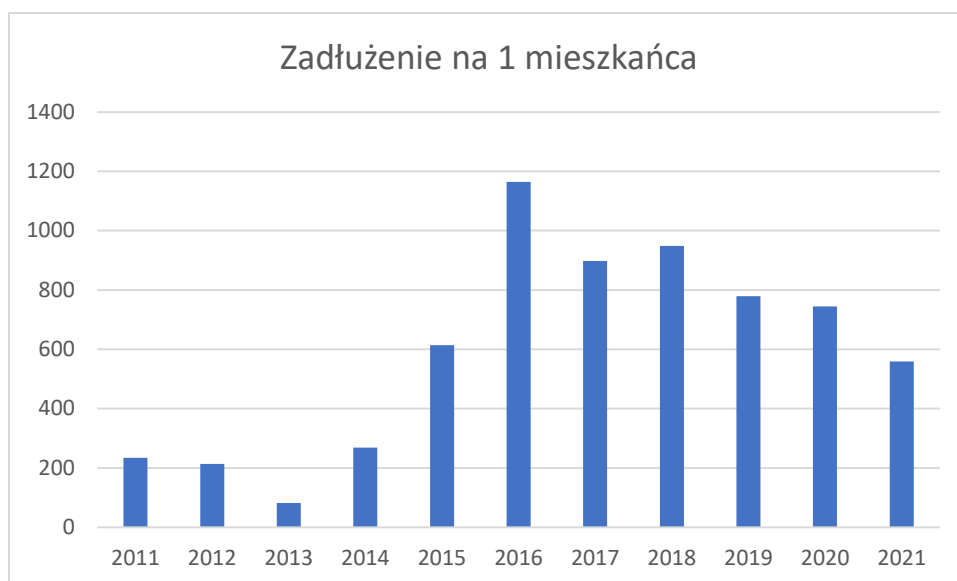
Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

2.13.3. Zadłużenie.

W okresie o 2011 do 2021 roku gmina Wieprz posiadała zadłużenie w postaci kredytów zaciągniętych w bankach komercyjnych oraz pożyczek zaciągniętych w WFOŚiGW.

W okresie objętym analizą zadłużenie gminy Wieprz wahało się od 1 000 000,00 do 14 384 265,85 zł. Przełożenie zadłużenia na 1-go mieszkańca obrazuje wykres poniżej.

Wykres nr 9. Wskaźnik zadłużenia budżetu gminy Wieprz w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach w latach 2011 – 2021.

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

Koszty obsługi długu w okresie ostatnich dziesięciu lat wahały się od 43 140,76 zł do 428 805,47 zł. Wpływ na koszty obsługi długu gminy, poza wysokością zadłużenia miała wysokość oprocentowania.

Koszty obsługi długu w przeliczeniu na 1 – go mieszkańca przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 10. Koszt obsługi długu budżetu gminy Wieprz w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2011 – 2021.

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

Na dzień uchwalenia Strategii Gmina Wieprz nie posiadała zadłużenia.

2.14 Rolnictwo

Tabela nr 17. Powierzchnia gospodarstw rolnych w gminach, powiecie oraz w województwie.

Jednostka terytorialna	Gospodarstwa rolne ogółem	
	2010	2020
	ha	ha
MAŁOPOLSKIE	2,96	5,04
Powiat wadowicki	1,89	4,33
Andrychów	1,69	4,47
Brzeźnica	1,83	4,00
Kalwaria Zebrzydowska	1,27	3,06
Lanckorona	1,89	3,44
Mucharz	1,71	3,42
Spytkowice	2,21	6,51
Stryszów	2,33	2,33
Tomice	2,72	5,29
Wadowice	1,59	3,19
Wieprz	3,05	6,91

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

Gmina Wieprz jest gminą typowo rolniczą. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego wg ostatniego spisu rolnego wynosiła 6,91 ha. Jest to wielkość większa aniżeli średnia dla powiatu (4,33 ha) i województwa (5,04 ha). W porównaniu z danymi pochodzącymi ze Spisu rolnego przeprowadzonego w 2010 r. średnia wielkość gospodarstwa indywidualnego w gminie Wieprz wzrosła dwukrotnie.

Rozwojowi rolnictwa na terenie gminy Wieprz sprzyjają naturalne warunki obszaru gminy, tj. dość wysokie klasy bonitacyjne gruntów rolnych i korzystne warunki klimatyczne. Kierunki produkcji roślinnej są różnorodne, z przewagą uprawy zbóż, przy nieznacznym udziale sadownictwa. Dominuje hodowla trzody chlewnej, bydła oraz drobiu.

2.15 Działalność gospodarcza

Tabela nr 18. Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Wieprz w latach 2011 – 2022.

Gmina Wieprz	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba podmiotów w sektorze prywatnym (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą)	-	701	709	730	728	727	738	790	828	860	917	918
Podmioty nowo zarejestrowane (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą)	81	66	63	87	80	76	69	111	88	75	106	30
Podmioty wyrejestrowane ogółem	48	61	62	53 ^M	79	71	58	47	41	40	43	29

Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	110,2	111,1	111,3	114,3	114,4	114,5	115,6	123,0	128,1	135,0	143,5	brak danych
Aktywność zawodowa - pracujący w gminach wg płci w tym:	838	1 074	1 017	1 146	1 128	1 238	1 314	1 478	1 533	1 561	1 783	brak danych
Mężczyźni	380	525	487	558	572	612	711	820	839	847	964	brak danych
Kobiety	458	549	530	588	556	626	603	658	694	714	819	brak danych

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

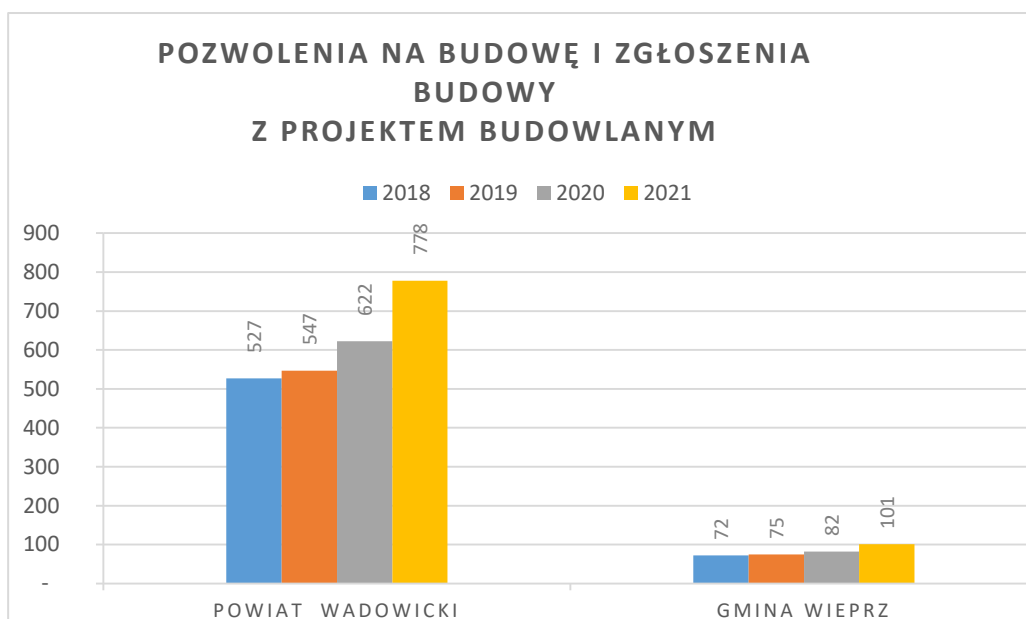
Najczęściej wykonywaną na terenie Gminy formą działalności gospodarczej jest handel stacjonarny i obwoźny artykułami spożywczymi, przemysłowymi, chemicznymi i rolnymi. Kolejnym rodzajem działalności wykonywanym w szerokim zakresie są usługi budowlane, stolarskie, ciesielskie oraz usługi z zakresu naprawy pojazdów mechanicznych. Pozostałe rodzaje działalności gospodarczej prowadzonej na terenie naszej Gminy to: transport drogowy pojazdami uniwersalnymi i specjalizowanymi, przetwórstwo oraz produkcja. Przetwórstwo i produkcja są wykonywane w większym zakresie, przez kilka dużych przedsiębiorstw. W ostatnich latach zauważalna jest tendencja wzrostowa rodzajów działalności związanych z budownictwem. Są to działalności ukierunkowane na remont już istniejących domów, mieszkań. Prawie w 100% są to jednoosobowe firmy, które rozpoczęły swoją działalność ze wsparciem finansowym Powiatowego Urzędu Pracy, na bardzo preferencyjnych warunkach. Największa koncentracja przemysłu i rzemiosła produkcyjnego ukształtowała się w głównym ośrodku gminy tj. w miejscowości Wieprz, natomiast na terenie całej gminy działa szereg drobnych przedsiębiorstw i zakładów rzemieślniczych. Wśród firm prowadzących działalność usługową szczególnie liczne są zakłady związane z naprawą pojazdów, budownictwem, usługami podstawowymi dla ludności, jak również usługami nowoczesnymi. Standardy zaspokojenia potrzeb ludności pod tym względem są bardzo korzystne.

Wysoki jest także udział jednostek zajmujących się handlem. Placówki handlowe są w większości niewielkie i funkcjonują wspólnie w budynkach mieszkaniowych. W obszarach wiejskich są to głównie sklepy spożywczo - przemysłowe, natomiast w miejscowości Wieprz widoczna jest większa specjalizacja spośród jednostek handlowych, jak również funkcjonuje tu większa liczba obiektów. Mniej liczne są placówki gastronomiczne. Na terenie gminy dobrze rozwinięty jest sektor przetwórstwa mięsnego. Ugruntowaną pozycję wśród przedsiębiorców ma Spółdzielnia Mleczarska w Wieprzu oraz producenci kotłów węglowych.

W sąsiednich gminach: Andrychów i Zator utworzone zostały Specjalne Strefy Ekonomiczne stanowiące podstrefy Krakowskiego Parku Technologicznego. Tutejszy samorząd nie właścicielem wystarczającej powierzchni terenów inwestycyjnych na których mogłaby zostać wyznaczona strefa inwestycyjna. Tereny inwestycyjne wyznaczone mogłyby zostać na terenach stanowiących własność mieszkańców jednak warunki regulujące możliwość tworzenia stref na gruntach prywatnych znacznie taką możliwość ograniczają.

2.16. Wydane pozwolenia na budowę.

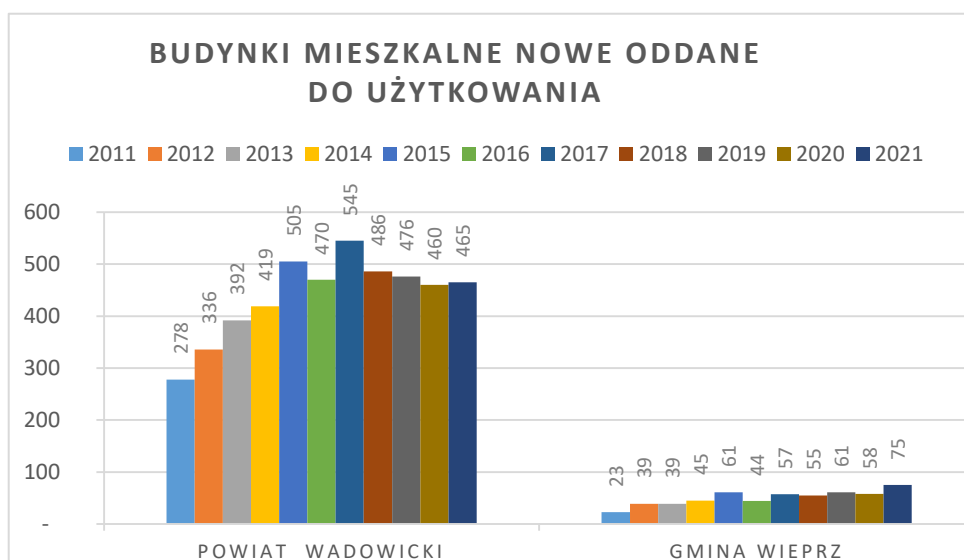
Wykres nr 11. Liczba wydanych pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy w powiecie wadowickim oraz w gminie Wieprz w latach 2018 – 2021.

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

Dane GUS odnoszące się do liczby wydanych pozwoleń na budowę umożliwiają ich analizę począwszy od 2018 r. W związku z tanimi i łatwo dostępnymi kredytami hipotecznymi obserwuje się wzrost liczby nowo wydanych pozwoleń na budowę. Dane nie obejmują roku 2022 w którym spodziewać należy się zmniejszenia liczby wydanych pozwoleń.

Wykres nr 12. Liczba wydanych pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy w powiecie wadowickim oraz w gminie Wieprz w latach 2018 – 2021.

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

Wykres pokazuje liczbę budynków oddanych do użytkowania na terenie gminy na przestrzeni ostatnich lat. Począwszy od 2011 r. obserwuje się trend wzrostowy w zakresie liczby nowych budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania. Zbliżona dynamika występuje również w innych gminach powiatu wadowickiego. Wykres nie uwzględnia danych z roku 2022, które na chwilę przygotowywania

diagnozy były niedostępne. W kolejnych latach z uwagi na sytuację makroekonomiczną spodziewany jest znaczny spadek liczby nowych mieszkań oddawanych do użytku.

2.17 Infrastruktura techniczna

2.17.1 Komunikacja

Główny ciąg komunikacyjny na terenie Gminy Wieprz stanowi droga wojewódzka w 781 o długości 12,66 km. Uzupełniającą sieć dróg stanowią drogi powiatowe na długości 43,32 km oraz drogi gminne. W zarządzie dróg wojewódzkich pozostają 2 obiekty mostowe. W zarządzie dróg Powiatowych znajduje się dodatkowo 5 obiektów mostowych. Sieć dróg gminnych wynosi 92,783 km.

Droga wojewódzka W 781 w latach 2015-2022 została wyremontowana na dwóch odcinkach, a w trakcie opracowywania jest projekt kompleksowej przebudowy na odcinku od centrum Wieprza. Ostatnie lata to również okres przebudowy kluczowych dróg powiatowych, w których finansowaniu uczestniczyła gmina. W latach 2015-2022 przebudowano i wyremontowano blisko 40 kilometrów dróg gminnych oraz wewnętrznych.

Niezwykle istotne z punktu widzenia rozwoju infrastruktury drogowej gminy i całego regionu są plany budowy Beskidzkiej Drogi Integracyjnej, której fragment ma przebiegać również przez Gminę Wieprz.

Gmina Wieprz od 2019 roku korzysta z Funduszu Rozwoju przewozów Autobusowych, a od 2021 roku zostało uruchomionych 5 lokalnych linii kursujących na trasach:

Linia 1: Wieprz Granica Andrychowa – Nidek Skrzyżowanie – Wieprz Mleczarnia – Wieprz Granica.

Linia 2: Wieprz Granica Andrychowa – Nidek Czerwianki – Wieprz Granica Andrychowa.

Linia 3: Wieprz Bania – Wieprz Górka – Gierałtowiec Granica.

Linia 4: Wieprz Granica – Przybradz Matusiak – Przybradz Krzyż – Frydrychowice Sklep.

Linia 5: Wieprz Granica – Gierałtowiec – Przybradz – Frydrychowice Dwór.

Spektrum czynników powiązanych z dostępnością komunikacyjną i transportową, to najważniejszy postulat i problem podnoszony przez mieszkańców. W okresie realizacji strategii należy podejmować aktywne lobbing oraz konsekwentnie realizować zakresy pozostające w gestii samorządu gminnego

2.18. Sieć wodociągowa oraz kanalizacyjna

2.18.1. Sieć wodociągowa

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę mieszkańców gminy Wieprz odbywa się z ujęć znajdujących się na terenie gminy.

Sieć wodociągowa na terenie gminy posiada następujący układ :

- wodociąg grupowy „Gierałtowiec”, zaopatrujący sołectwa Gierałtowiec, Gierałtowiczki, Nidek, Przybradz, Frydrychowice i Wieprz, zasilany z ujęcia wody w Gierałtowiecach, składającego się z 4 studni wierconych oraz z 5 studni kopanych. Ujęcie wody wyposażone jest w stację uzdatniania wody. Maksymalna wydajność zasobów na ujęciu wynosi 2.716 m³/dobę. Woda pozyskana ze studni poddawana jest filtracji na filtrach ciśnieniowych i tłoczona do zbiornika wody czystej V-600 m³. (około 96,6% całkowitej dostawy wody);

- lokalny wodociąg Wieprz „Górka” zaopatrujący w wodę część mieszkańców Wieprza (3,3 % całkowitej dostawy wody);

- lokalny wodociąg Gierałtowiec „Sikora” (około 0,1% całkowitej dostawy wody).

Nie występują niedobory wody na ujęciach, chwilowe ograniczenia w dostarczaniu wody mieszkańcom gminy jest związane z pracami związanymi z usuwaniem awarii na przewodach wodociągowych.

Jakość wody dostarczanej do sieci wodociągowej na terenie gminy kontrolowana jest przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wadowicach.

W sytuacjach awaryjnych istnieje możliwość zaopatrywania w wodę mieszkańców miejscowości Nidek, Wieprz oraz Frydrychowice poprzez hurtową dostawę wody z ZWiK Sp. z o.o. Andrychów oraz MZWiK Sp. z o.o. Kęty.

Na koniec 2022 roku długość sieci na terenie gminy wyniosła 139,7 km. W ostatnich pięciu latach sieć wodociągową rozbudowano o 2,9 km. , zwiększyła się także ilość podłączeń prowadząca do budynków mieszkalnych o 363 szt.

Tabela nr 19. Sieć wodociągowa na terenie gminy Wieprz w latach 2018-2022.

L.p.	Wyszczególnienie	Jedn ostka	Rok				
			2018	2019	2020	2021	2022
1	Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	136,8	136,8	137,8	137,8	139,7
2	Przylączya prowadzone do budynków mieszkalnych	szt	2621	2729	2808	2908	2984
3	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	331,9	341,8	354,7	354,6	364,9

Oprac. na podst. danych własnych UG w Wieprzu.

2.18.2. Sieć kanalizacji sanitarnej.

Zbiorowym odprowadzeniem ścieków na terenie gminy Wieprz zajmuje się Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wieprzu, który świadczy usługi kanalizacyjne na terenie miejscowości Wieprz. Ścieki z terenu na którym wybudowana jest sieć kanalizacji sanitarnej odprowadzane są ciśnieniowo do oczyszczalni ścieków w Andrychowie.

Do w/w oczyszczalni ścieków odprowadzane są ścieki komunalne będące mieszaniną ścieków bytowych pochodzących z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej. Również odprowadzane są ścieki przemysłowe z jednego zakładu przemysłowego.

Na terenie miejscowości Wieprz wybudowana jest sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 58,28 km (w tym 10,38 km kanalizacji ciśnieniowej). Do sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych jest 926 budynków. (stan na koniec 2022 roku).

W roku 2022 Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wieprzu rozpoczął świadczenie usługi w zakresie wywozu nieczystości ciekłych (zbiorniki wybieralne, przydomowe oczyszczalnie ścieków) z nieruchomości zlokalizowanych na terenie gminy Wieprz.

2.19. Gospodarka odpadami.

Od 1 lipca 2013 roku obowiązują nowe zasady odbioru odpadów komunalnych. Zgodnie z zapisami ustawowymi obowiązek podpisania umowy z firmą wywozową przejęła gmina, która w trybie przetargu wyłoniła firmę odbierającą odpady. Umowa obejmuje swoim zakresem odbiór i zagospodarowanie (odzysk lub unieszkodliwienie) odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych, z gminnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), cmentarzy komunalnych, aptek i wybranych placówek użyteczności publicznej z terenu Gminy Wieprz oraz z akcji sprzątania gminy. Za odbiór odpadów wszyscy mieszkańcy gminy uiszczają opłaty oparte na określonej podstawowej stawce, a właścicielom nieruchomości, którzy kompostują bioodpady w kompostownikach przysługuje zwolnienie z tego tytułu. Na koniec 2022r. 100% gospodarstw domowych segreguje śmieci.

Na terenie sołectwa Wieprz funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Do PSZOK przyjmowane są nieodpłatnie odpady komunalne zebrane w sposób selektywny, wytworzone przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie gminy Wieprz, którzy są objęci systemem gospodarowania odpadami komunalnymi i wnoszą opłatę z tego tytułu. W najbliższym czasie w miejscowości Frydrychowice rozpocznie się budowa nowego PSZOKU.

2.20. Zużycie energii cieplnej.

W gminie Wieprz brak jest scentralizowanego systemu ciepłowniczego.

2.21. Dostęp do Internetu.

Dostęp do sieci www na terenie Gminy Wieprz zapewniany jest przez operatorów prywatnych za pomocą sieci kablowej oraz bezprzewodowej. Na terenie każdego sołectwa zbudowana została sieć światłowodowa.

2.22. Oświata w Gminie Wieprz.

Na terenie gminy funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Zespół Szkolno – Przedszkolny im. Jana Brzechwy w Frydrychowicach (w skład którego wchodzi szkoła i przedszkole),
- Zespół Szkolno – Przedszkolny im. Michała Szczygła w Gierałtowicach (w skład którego wchodzi szkoła i przedszkole),
- Zespół Szkolno – Przedszkolny im. Mikołaja Kopernika w Nidku (w skład którego wchodzi szkoła i przedszkole),
- Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 1 im. Jana Pawła II w Wieprzu (w skład którego wchodzi szkoła i przedszkole),
- Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 2 im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Wieprzu (w skład którego wchodzi szkoła i przedszkole),
- Zespół Szkolno – Przedszkolny im. Władysława Broniewskiego w Przybradzu (w skład którego wchodzi szkoła i przedszkole).

W poniższej tabeli przedstawiono zmieniającą się liczbę uczniów w poszczególnych szkołach wraz z informacjami nt. wydawanych posiłków, dowozie uczniów do szkoły, liczbie uczniów objętych kształceniem specjalnym oraz aktywności naukowej i sportowej uczniów.

Tab. 20. Dane statystyczne poszczególnych placówek oświatowych z terenu gminy Wieprz z lat 2019 – 2022.

Placówka	Rok	Liczba dzieci		Liczba oddziałów		Liczba wydanych Śniadań, obiadów, podwieczorków	Liczba uczniów objętych kształceniem specjalnym	Liczba uczniów którzy otrzymali stypendia naukowe i sportowe	ilość uczniów dowożonych
		P	SP	P	SP				
ZSP Frydrychowice	2019	122	262	5	14	ś- 16938 O-31195 p- 2954	6 uczniów	39 uczniów - stypendia naukowe 5 uczniów - stypendia sportowe	53 uczniów
	2020	150	286	6	14	ś- 14778 O-26471 p- 8773	10 uczniów	34 uczniów - stypendia naukowe 8 uczniów - stypendia sportowe	58 uczniów
	2021	124	296	5	15	ś- 1346 O-20403 p- 18515	6 uczniów	30 uczniów - stypendia naukowe	64 uczniów
	2022	150	273	6	13	ś- 2306 O-29302 p- 10733	6 uczniów	24 uczniów - stypendia naukowe	50 uczniów

Placówka	Rok	Liczba dzieci		Liczba oddziałów		Liczba wydanych Śniadań, obiadów, podwieczorków	Liczba uczniów objętych kształceniem specjalnym	Liczba uczniów którzy otrzymali stypendia naukowe i sportowe	ilość uczniów dowożonych
		P	SP	P	SP				
ZSP nr 1 w Wieprzu	2019	25	237	1	12	Ś 9360 O 34580	10 uczniów	48 uczniów - stypendia naukowe	7 uczniów
	2020	100	234	4	11	Ś 19.740 O 27.210 P 10.725	10 uczniów	44 uczniów - stypendia naukowe	7 uczniów
	2021	97	232	4	11	Ś 17220 O 29150 P 10290 H 10500	9 uczniów	55 uczniów - stypendium naukowe	6 uczniów
	2022	101	223	4	10	Ś 22960 O 38920 P 13720 H 14000	8 uczniów	34 uczniów - stypendium naukowe	7 uczniów

Placówka	Rok	Liczba dzieci		Liczba oddziałów		Liczba wydanych Śniadań, obiadów, podwieczorków	Liczba uczniów objętych kształceniem specjalnym	Liczba uczniów którzy otrzymali stypendia naukowe i sportowe	ilość uczniów dowożonych
		P	SP	P	SP				

ZSP Gierałtówce	2019	75	157	3	8	Ś 16000 O 21442 Podw 10980	9 uczniów	28 uczniów- stypendium naukowe	5 uczniów
	2020	75	158	3	8	Ś 8656 O 11340 Podw 6330	9 uczniów	31 uczniów- stypendium naukowe	5 uczniów
	2021	75	163	3	8	Ś 15250 O 17149 H: 11000	12 uczniów	37 uczniów- stypendium naukowe	5 uczniów
	2022	76	163	3	8	Ś 15600 O: 19095 H: 12800 Podw. 10800	12 uczniów	32 uczniów- stypendium naukowe	7 uczniów

Placówka	Rok	Liczba dzieci		Liczba oddziałów		Liczba wydanych Śniadań, obiadów, podwieczorków	Liczba uczniów objętych kształceniem specjalnym	Liczba uczniów którzy otrzymali stypendia naukowe i sportowe	ilość uczniów dowożonych
		P	SP	P	SP				
ZSP nr 2 w Wieprzu	2019	75	149	3	9	Ś 20868 O 29970 H 22200 Podw 14208	12 uczniów	17 uczniów- stypendium naukowe	2 uczniów
	2020	71	153	3	9	Ś 12578 O 21644 H 11520 Podw 8018	7 uczniów	16 uczniów - stypendium naukowe 2 uczniów - stypendium sportowe	3 uczniów
	2021	72	148	3	8	Ś 18139 O 30107 H 17578 Podw 11781	11 uczniów	17 uczniów - stypendium naukowe 2 uczniów - stypendium sportowe	2 uczniów
	2022	74	148	3	8	Ś 21400 O 34600 H 13800 Podw 12600	7 uczniów	27 uczniów - stypendium naukowe 1 uczeń - stypendium sportowe	4 uczniów

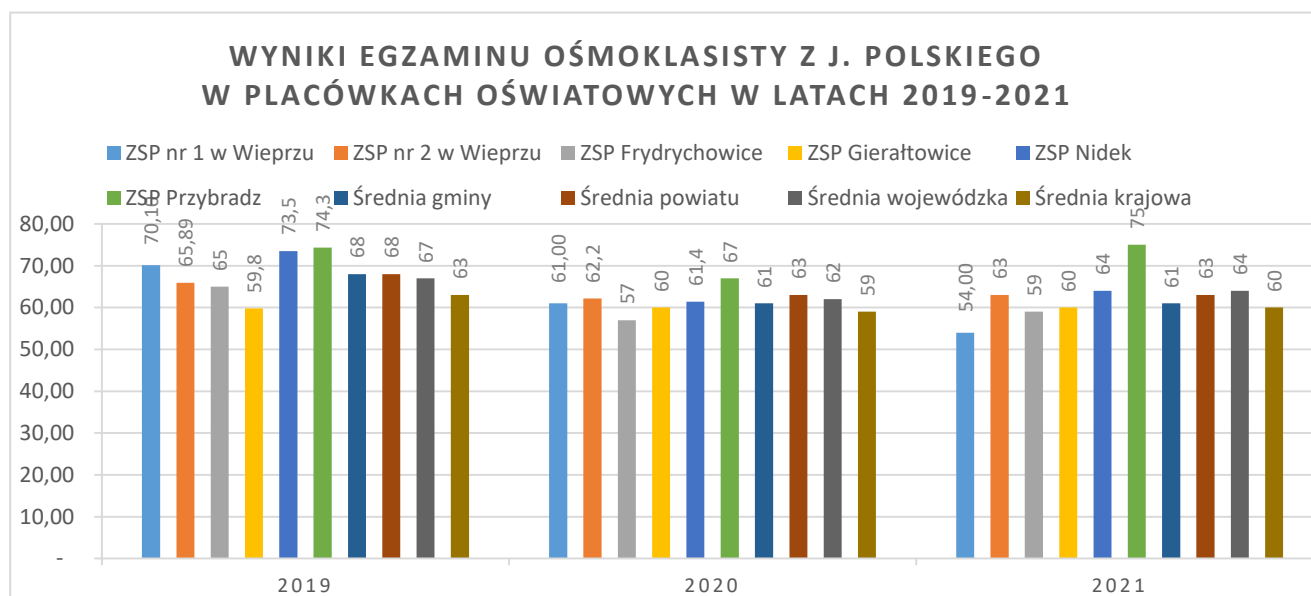
Placówka	Rok	Liczba dzieci		Liczba oddziałów		Liczba wydanych Śniadań, obiadów, podwieczorków	Liczba uczniów objętych kształceniem specjalnym	Liczba uczniów którzy otrzymali stypendia naukowe i sportowe	ilość uczniów dowożonych
		P	SP	P	SP				
ZSP Nidek	2019	50	149	2	8	Ś 10471 O 24319 P: 5255 H: 1050	9 uczniów	24 uczniów - stypendium naukowe	6 uczniów
	2020	50	149	2	8	Ś 7533 O 13440 P: 3859 H: 6811	9 uczniów	41 uczniów - stypendium naukowe 4 uczniów - stypendium sportowe	4 uczniów
	2021	50	145	2	8	Ś 7533 O 13440 P: 3859 H: 6811	10 uczniów	43 uczniów - stypendium naukowe	5 uczniów
	2022	72	146	3	8	Ś 16900 O 28223 P: 8450 H: 15886	10 uczniów	31 uczniów - stypendium naukowe	3 uczniów

Placówka	Rok	Liczba dzieci		Liczba oddziałów		Liczba wydanych Śniadań, obiadów, podwieczorków	Liczba uczniów objętych kształceniem specjalnym	Liczba uczniów którzy otrzymali stypendia naukowe i sportowe	ilość uczniów dowożonych
		P	SP	P	SP				
ZSP Przybradz	2019	50	129	2	8	Ś 14330 O 20444 H 6205 Podw 5313	5 uczniów	17 uczniów - stypendium naukowe	1 uczeń
	2020	67	125	3	8	Ś 8627 O 12085 H 5066 Podw 4248	5 uczniów	15 uczniów - stypendium naukowe 1 uczeń - stypendium sportowe	2 uczniów
	2021	75	126	3	8	Ś 6843 O 10092 H 1835 Podw 4248	8 uczniów	11 uczniów - stypendium naukowe	2 uczniów
	2022	78	132	3	8	Ś 9619 O 14746 H 2861 P 4258	11 uczniów	12 uczniów - stypendium naukowe	1 uczeń

Oprac. na podst. danych własnych placówek oświatowych z terenu gminy Wieprz.

Na przestrzeni 4 lat nie zmienia się zasadniczo liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i przedszkoli. Podobna sytuacja odnosi się do liczby uczniów objętych kształceniem specjalnym. Rok 2022 był rokiem w którym przyznano najmniejszą liczbą stypendiów naukowych. W analizowanym okresie przyznano niewielką liczbę stypendiów sportowych.

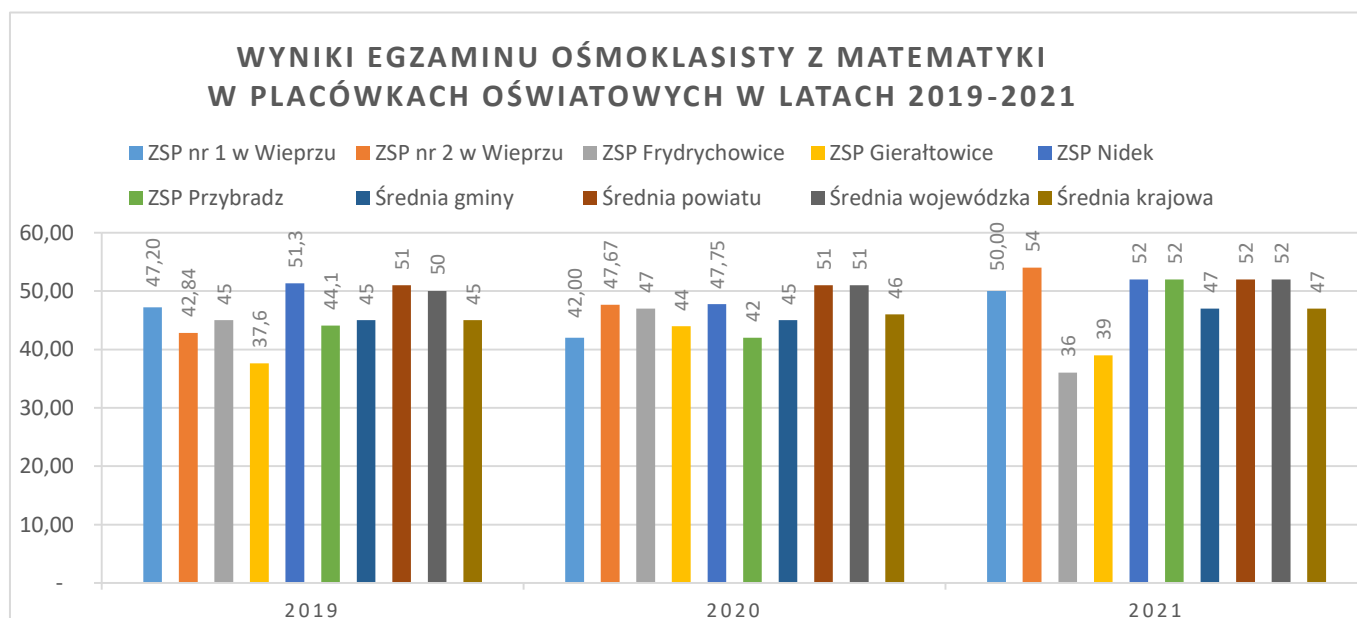
Wykres nr 13. Wyniki egzaminu ósmoklasisty z j. pol. w placówkach oświatowych gminy Wieprz w latach 2019 – 2021.

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

Ze wszystkich przedmiotów z których uczniowie zdają egzamin ósmoklasisty j. polski jest przedmiotem, który wypada najlepiej. Średnia dla gminy jest zbliżona bądź tak jak to ma miejsce w 2019 r. jest wyższa aniżeli średnia dla powiatu, kraju czy województwa.

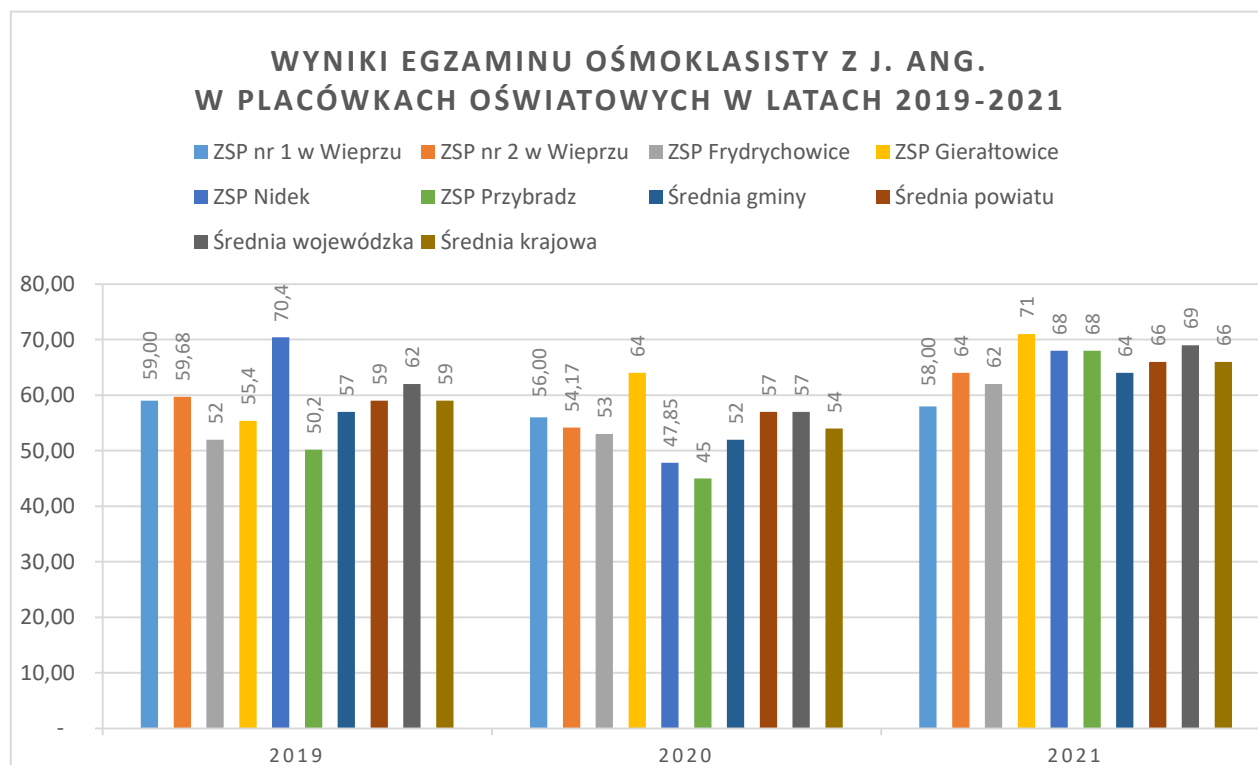
Wykres nr 14. Wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki w placówkach oświatowych gminy Wieprz w latach 2019 – 2021.

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

Średnia wyników z egzaminu ósmoklasisty z matematyki w latach 2019 – 2021 w każdym analizowanym roku jest znacznie niższa aniżeli średnia powiatu czy województwa. Wyniki średnie dla gminy porównywalne są z wynikami średnimi z egzaminu do średnich krajowych.

Wykres nr 1. Wyniki egzaminu ósmoklasisty z j. ang. w placówkach oświatowych gminy Wieprz w latach 2019 – 2021.

Oprac. na podst. danych <https://bdl.stat.gov.pl>

Najlepsze wyniki z egzaminu ósmoklasisty z j. angielskiego uczniowie uzyskali w 2021 r. Jednak średni wynik gminy w każdym analizowanym okresie był niższy aniżeli średnia, powiatowa, wojewódzka czy też krajowa. W pojedynczych przypadkach średni wynik poszczególnych szkół był znacznie wyższy od średnich dla większej grupy badawczej.

2.23. Ochrona przeciwpożarowa.

Podstawowym zakresem działania gminy są wszelkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym mające, na celu zaspokojenie potrzeb zbiorowych gminnej wspólnoty samorządowej. Wśród tych zadań, znajdują się sprawy dotyczące ochrony przeciwpożarowej, zaopatrzenia wodnego (w tym do celów gaśniczych) utrzymanie czystości i porządku, utrzymanie gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej. Ochrona przeciwpożarowa to szereg przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem. Realizacja powyższych zadań prowadzona jest poprzez zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, zapewnieniu odpowiednich sił i środków do ich zwalczania i w konsekwencji do prowadzenia działań ratowniczych. Ochrona przeciwpożarowa należy do zadań własnych gminy, a dodatkowo gmina ponosi koszty wyposażenia, wyszkolenia i zapewnienia gotowości

bojowej ochotniczej straży pożarnej. Struktura jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie Gminy Wieprz wygląda następująco:

Jednostki będące w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym:

Ochotnicza Straż Pożarna w Nidku (32 druhów)

Ochotnicza Straż Pożarna w Wieprzu (51 druhów)

Jednostki spoza systemu:

Ochotnicza Straż Pożarna we Frydrychowicach (33 druhów)

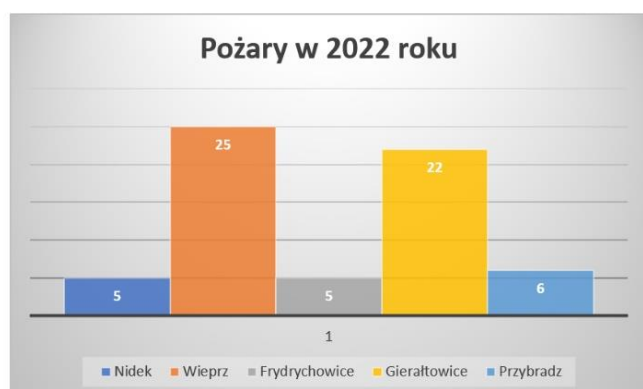
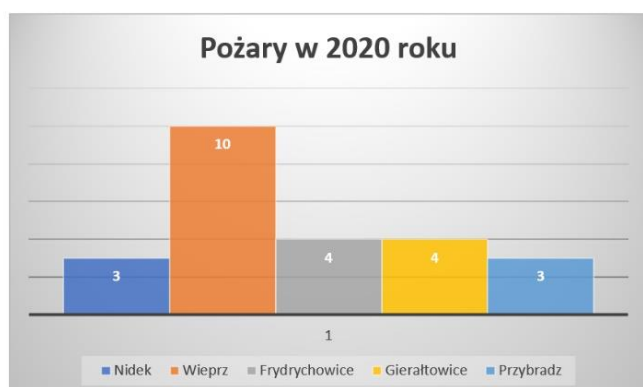
Ochotnicza Straż Pożarna w Gierałtowicach (31 druhów)

Ochotnicza Straż Pożarna w Przybradzu (36 druhów)

Łącznie na terenie Gminy Wieprz czynnie w działaniach ratowniczych bierze udział 183 strażaków.

Na przestrzeni ostatnich 3 lat tj. 2020-2022 odnotowano 408 wyjazdów zespołów ratowniczo-gaśniczych do akcji na terenie Gminy Wieprz (w tym 121 pożarów oraz 287 miejscowych zagrożeń)

Wykresy 16 – 18. Liczba pożarów pożary w poszczególnych latach w podziale na jednostki OSP

Oprac. na podst. danych z portalu e-Remiza.

Największa liczba wyjazdów do gaszenia pożarów przypada w każdym roku analizy dla jednostki OSP Wieprz.

Wykresy nr 19-21. Liczba miejscowych zagrożeń w poszczególnych latach w podziale na jednostki OSP.

Oprac. na podst. danych z portalu e-Remiza.

Dla skuteczności podejmowanych działań ratowniczych prócz dużej liczby wyszkolonych strażaków ochotników istotny jest sprzęt jakim jednostki dysponują. Na terenie Gminy Wieprz do działań ratowniczych do dyspozycji ochotników jest 11 samochodów w tym: 6 średnich i 4 lekkie samochody ratowniczo-gaśnicze oraz 1 samochód kwatermistrzowski. Zaznaczyć trzeba, że pojazdy te są w większości samochodami nowymi, które zostały wymienione na przestrzeni ostatnich kilku lat. Wydatki na ochronę przeciwpożarową w ostatnich 3 latach wyniosły blisko 1,6 mln zł.

2.24 Ochrona zdrowia.

Publiczną jednostką służby zdrowia na terenie Gminy Wieprz jest Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Wieprzu. SP ZOZ świadczy usługi medyczne w zakresie: podstawowej opieki zdrowotnej, porad specjalistycznych w zakresie ginekologii i położnictwa, porad stomatologicznych oraz zapewnia opiekę lekarską i pielęgniarскую dzieciom i młodzieży szkół podstawowych w ich środowisku nauczania i wychowania.

W skład zakładu wchodzi: Ośrodek Zdrowia w Wieprzu, Ośrodek Zdrowia we Frydrychowicach, Ośrodek Zdrowia w Nidku, Ośrodek Zdrowia w Gierałtówicach.

Opieką lekarsko - pielęgniarską Zakład obejmuje:

Tab. nr 21. Ilość osób objętych opieką medyczną przez SP ZOZ w Wieprzu w latach 2015-2022.

Ilość osób objętych opieką			
Rok	Lekarską	Pielęgniarską	Położniczą
2015	10.165	10.219	5.211
2016	10.230	10.367	5.353
2017	10.157	10.340	5.353
2018	10.173	10.359	5.329
2019	10.090	10.227	5.312
2020	10.173	10.273	5.350
2021	10.387	10.451	5.396
2022	10.207	10.201	5.301

Oprac. na podst. danych SP ZOZ w Wieprzu.

Zakład świadczy usługi w oparciu o umowy zawarte z Małopolskim Oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie. W ramach statutowej działalności SP ZOZ w Wieprzu w latach 2011 – 2014 lekarze w poszczególnych poradniach udzielili porad łącznie w ilości:

Tab. nr 22. Ilość porad udzielonych przez lekarzy SP ZOZ w Wieprzu w latach 2015-2022.

Ilość porad udzielonych przez lekarzy				
Rok	Poradnia ogólna	Poradnia dziecięca	Poradnia ginekologiczno – położnicza	Poradnia stomatologiczna
2015	30.776	10.077	2.413	2.426
2016	30.700	9.869	2.341	2.509
2017	30.217	9.871	2.157	2.355
2018	31.816	10.091	2.078	1.965
2019	30.516	9.689	2.172	1.454
2020	33.672	7.326	2.092	1.136
2021	33.051	8.905	2.056	2.185
2022	32.057	10.118	1.987	2.378

Oprac. na podst. danych SP ZOZ w Wieprzu.

W gabinetach zabiegowych pielęgniarki wykonywały m.in. następujące zabiegi:

Tab. nr 23. Ilość wykonanych badań w SP ZOZ w Wieprzu w latach 2015-2022.

Ilość wykonanych badań						
Rok	EKG	Pomiar poziomu cukru	Pomiar RR	Szczepienia	USG jamy brzusz. i tarczycy	USG w poradni inek.-położ.
2015	1.441	872	1.473	1.825	497	1.018
2016	1.564	785	1.509	1.701	600	909
2017	1.385	602	589	1.623	583	979
2018	1.165	477	516	1.772	627	1.040
2019	1.536	536	669	1.782	581	1.078
2020	888	259	270	1.798	451	919
2021	1.064	227	179	2.221	483	900
2022	1.074	458	448	2.603	617	9.44

Oprac. na podst. danych SP ZOZ w Wieprzu.

Pielęgniarki środowiskowo rodzinne, położna środowiskowo-rodzinna, pielęgniarki w środowisku wychowania i nauczania udzieliły porad łącznie w ilości:

Tab. nr 24. Ilość porad udzielonych przez pielęgniarki / położną w SP ZOZ w Wieprzu w latach 2015-2022.

Ilość porad udzielonych przez pielęgniarki / położną			
Rok	Pielęgniarki środowiskowo – rodzinne	Położna środowiskowo – rodzinna	Pielęgniarki w środowisku nauczania i wychowania
2015	8.394	1.305	8.009
2016	12.418	1.186	9.128
2017	9.925	1.129	7.954
2018	9.288	1.157	6.549
2019	7.425	1.066	6.513
2020	4.269	1.063	4.770
2021	5.963	802	4.964
2022	8.351	866	3.827

Oprac. na podst. danych SP ZOZ w Wieprzu.

Dla zapewnienia dostępu pacjentów do niezbędnych badań diagnostycznych prowadzona jest współpraca z laboratoriami analitycznymi:

Tab. nr 25. Ilość niektórych badań diagnostycznych zleconych przez SP ZOZ w Wieprzu w latach 2015-2022.

Ilość niektórych badań diagnostycznych					
Rok	Morfologia krwi	Badania moczu	Badania cukru	Badania cholesterolu	Badania radiologiczne
2015	2.228	1.505	1.231	656	657
2016	2.666	1.669	1.643	687	761

2017	2.926	1.955	1.819	905	716
2018	3.281	2.222	2.189	912	763
2019	3.098	2.058	2.066	894	739
2020	2.560	1.536	1.662	702	578
2021	3.408	2.445	2.401	1.097	901
2022	3.583	2.576	2.562	915	781

Oprac. na podst. danych SP ZOZ w Wieprzu.

Zabezpieczenie świadczeń specjalistycznej opieki zdrowotnej w zakresie uzupełniającym świadczenia POZ odbywa się we współpracy z NZOZ „MEDICAN” w Andrychowie dla pacjentów z rejonu Wieprza, Gierałtowic, Gierałtowiczek i Nidku oraz przez ZZOZ w Wadowicach dla pacjentów z rejonu Frydrychowic i Przybradza. Ponadto pacjenci korzystają z usług poradni specjalistycznych w Suchej Beskidzkiej, Oświęcimiu i Krakowie.

W dni robocze w godzinach nocnych, w dni wolne od pracy oraz w niedziele i święta, całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska została powierzona i świadczona jest przez ZZOZ w Wadowicach.

W ramach oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w latach 2015 – 2022 SP ZOZ w Wieprzu prowadził 11 programów profilaktyki zdrowotnej wśród najmłodszych w ramach medycyny szkolnej oraz 16 programów na terenie ośrodka zdrowia.

2.25 Pomoc społeczna.

2.25.1 Informacje ogólne.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu wspieranie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w godnych warunkach. Pozwala także zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym, wspierając ich przy usamodzielnieniu się oraz integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W gminie Wieprz prowadzą działalność następujące instytucje pomocy społecznej:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Centrum Integracji Społecznej
3. Klub samopomocy
4. Gminny Środowiskowy Dom Samopomocy
5. Dzienny Dom Seniora
6. Mieszkanie chronione.

TABELA nr 26. LICZBA JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ O ZASIĘGU LOKALNYM ORAZ LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH W GMINIE WIEPRZ W LATACH 2017-2021

	2017 rok		2018 rok		2019 rok		2020 rok		2021 rok	
	<i>l.miejsc</i>	<i>l.osób</i>	<i>l.miejsc</i>	<i>l.osób</i>	<i>l.miejsc</i>	<i>l.osób</i>	<i>l.miejsc</i>	<i>l.osób</i>	<i>l.miejsc</i>	<i>l.osób</i>
OŚRODKI WSPARCIA w tym:										
GINNY ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY	1	29	1	28	1	31	1	29	1	28
DZIENNY DOM SENIORA	X		X		X		1	20	1	25
KLUB SAMOPOMOCY	1	150	1	150	1	150	1	150	1	100
MIESZKANIE CHRONIONE	X		X		1	2	1	2	1	5

Oprac. na podst. danych GOPS Wieprz.

GINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ - jest instytucją świadczącą pomoc społeczną, działająca w gminie. Podstawowym celem **Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieprzu** jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, również umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości, uprawnienia, zasoby i możliwości. GOPS realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, a także innych ustaw, zadania własne oraz zlecone, realizuje programy dofinansowane ze środków budżetu państwa, korzysta ze środków pochodzących z Unii Europejskiej. Ośrodek zajmuje się w szczególności: przyznawaniem i wypłacaniem przewidzianych ustawą świadczeń, realizuje pracę socjalną, prowadzeniem i rozwojem infrastruktury socjalnej, analizą zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacją zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych, rozwijaniem nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb. Ośrodek realizuje również świadczenia rodzinne.

GINNY ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY TYPU B – działa od 2004 roku. Jest przeznaczony dla 25 osób z niepełnosprawnością intelektualną różnego stopnia, częściowo zaburzonych psychicznie i z innymi sprzężeniami (niepełnosprawność fizyczna, zespół Downa, porażenie mózgowe, schorzenia neurologiczne, itp. Zajęcia w Domu prowadzi wykwalifikowana kadra tj. pracownicy socjalni, terapeuci, psycholog, koordynator ds. osób niepełnosprawnych, opiekun. Formy prowadzonej działalności to: trening umiejętności społecznych (kształtowanie i utrwalanie podstawowych zasad działania w sytuacjach dnia codziennego), terapia zajęciowa (prowadzenie zajęć z podopiecznymi, które pomagają w nabywaniu i utrwalaniu zdolności plastycznych, krawieckich, manualnych - wykonywanie różnorodnych prac z gliny, gipsu, a także wyszywanie, haftowanie), poradnictwo psychologiczne - zajęcia indywidualne i grupowe z psychologiem, zajęcia z koordynatorem ds. mediacji i wsparcia, rehabilitantem osób niepełnosprawnych intelektualnie, zajęcia edukacyjno-relaksacyjne (muzykoterapia, gry, zabawy edukacyjne), wyjazdy do kina, wycieczki krajoznawcze, udział w imprezach kulturalnych odbywających się na terenie gminy, wyjścia do restauracji z okazji Świąt Wielkanocnych czy Bożego Narodzenia, cykliczne spotkania w Bibliotece Publicznej w Wieprzu, kontynuacja dobrej współpracy z rodzinami podopiecznych, opiekunami, kuratorami, placówkami pomocowymi, utrwalanie w świadomości społecznej dobrego wizerunku osób niepełnosprawnych intelektualnie.

KLUB SAMOPOMOCY - SENIOR + – to klub samopomocy finansowany z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w ramach Programu Senior + . W Gminie Wieprz funkcjonuje on w 5 miejscowościach: Wieprz, Frydrychowice, Przybradz, Nidek i Gierałtowie. Celem Klubu jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym osób starszych, w wieku 60+.

DZIENNY DOM SENIORA W WIEPRZU - Dom przeznaczony dla 20 osób, funkcjonujący od stycznia 2020 roku. Dzienny Dom Seniora jest placówką prowadzoną przez Stowarzyszenie Pomocy Bezrobotnym i Ich Rodzinom Nadzieja z siedzibą w Wieprzu. Realizacja projektu pozwala zapewnić dzienną opiekę i aktywizację dla osób powyżej 60 roku życia, które spełniają kryteria formalne udziału we wsparciu. Przyczynia się to do polepszania funkcjonowania osób starszych i ich rodzin. Placówka zapewnia wsparcie, które umożliwia pozostawanie osób starszych jak najdłużej w ich miejscu zamieszkania i stanowi istotne wsparcie w codziennym funkcjonowaniu, a także funkcjonowaniu ich rodzin. Pozwala pracującym opiekunom rodzinnym na realizację pracy zawodowej, a niepracującym z powodu konieczności opieki nad członkiem rodziny, może pozwolić na uaktywnienie zawodowe. Opieka nad osobami starszymi dostosowana jest w każdym wymiarze do ich potrzeb. Prowadzi do ograniczenia wykluczenia społecznego oraz do poprawy stanu zdrowia. Świadczenia są prowadzone w zakresie usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych (pomoc w podstawowych czynnościach życiowych oraz opieka higieniczna, pielęgnacja), usług aktywizująco-usprawniających (poprawa pamięci, rozwijanie zainteresowań uczestników, wyrabianie nowego spojrzenia na świat, zajęcia poprawiające sprawność fizyczną i ruchową, poczucia rytmu i harmonii itd.), usług wspomagających (udzielanie informacji, edukacji, wsparcia i poradnictwa, zarówno dla uczestników, jak i ich rodzin. pomoc w załatwianiu wizyt u lekarza, współpraca ze służbami medycznymi).

MIESZKANIE CHRONIONE – działa od 2019 roku, jest to mieszkanie wspomagane dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi, tym co najmniej osoby z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną, osoby głuchoniewidome, osoby niewidome z niepełnosprawnością fizyczną oraz osoby chorujące psychicznie z niepełnosprawnością fizyczną, ich rodziny oraz otoczenie. Wsparcie świadczone jest przez specjalistów jak m.in. pracownik socjalny, psycholog, doradca zawodowy, tłumacz języka migowego, trener, koordynator mieszkalnictwa wspomagane. Zadanie realizowane jest w ramach projektu pn. „Sami –Dzieln! Nowe standardy mieszkalnictwa wspomagane dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W WIEPRZU - prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy Bezrobotnym i Ich Rodzinom „Nadzieja”. Działalność CIS opiera się na reintegracji społecznej i zawodowej osób w trudnej sytuacji. Centrum pomaga w aktywizacji zawodowej i przeciwdziała społecznemu wykluczeniu osobom dotkniętym wykluczeniem społecznym poprzez szkolenia zawodowe, warsztaty poruszania się po rynku pracy, szkolenia komputerowe, wsparcie psychologa i pracownika socjalnego i doradcy zawodowego.

2.25.2. Powody przyznawania pomocy społecznej w Gminie Wieprz latach 2017-2021.

Jednym z elementów przeprowadzonej diagnozy była próba określenia, w jakim stopniu odnotowane w ustawie o pomocy społecznej dysfunkcje i problemy społeczne dotyczyły mieszkańców Gminy Wieprz. Dominującą przyczyną przyznawania pomocy była długotrwała lub ciężka choroba (50,62% ogółu korzystających rodzin). W czasookresie 2017-2021 odsetek rodzin w tym problemem rośnie. W dalszej kolejności rodziny borykały się z ubóstwem (77%, tendencja malejąca), niepełnosprawnością (nieco ponad 40%) i potrzebą ochrony macierzyństwa (27,16%). Powodem udzielanej pomocy była także bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, która dotknęła nieco ponad 8% rodzin. Rodziny potrzebowały pomocy i wsparcia również ze względu na występujący alkoholizm jednego z członków rodziny, bezdomność, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, przemoc w rodzinie, klęska żywiołowa czy zdarzenie losowe.

**TABELA nr 27. POWODY PRYZNANIA POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE WIEPRZ
W LATACH 2017-2021**

	2017 rok		2018 rok		2019 rok		2020 rok		2021 rok	
	L. rodzin	%	L. rodzin	%	L. rodzin	%	L. rodzin	%	L. rodzin	%
UBÓSTWO	105	49,5	90	48,1	82	43,2	86	52,12	77	47,53
SIEROCTWO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	2	0,9	2	1,1	1	0,5	2	1,21	1	0,62
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	62	29,2	52	27,8	49	25,8	42	25,45	44	27,16
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	48	22,6	34	18,2	33	17,4	29	17,58	26	16,05
BEZROBOCIE	52	24,5	39	20,9	42	22,1	51	30,91	38	23,46
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	81	38,2	70	37,4	74	38,9	64	37,79	69	42,59
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	83	39,2	85	45,5	101	53,2	81	49,09	82	50,62
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	15	7,1	22	11,8	18	9,5	17	10,30	13	8,02
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	1	0,5	1	0,5	0	0	3	1,82	2	1,23
W TYM: RODZINY WIELODZIETNE	1	0,5	0	0	1	0,5	1	0,61	0	0
PRZEMOC W RODZINIE	3	1,4	1	0,5	2	1,1	2	1,21	2	1,23
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ALKOHOLIZM	21	9,9	17	9,1	16	8,4	16	9,70	14	8,64
NARKOMANIA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	3	1,4	4	2,1	2	1,1	4	2,42	3	1,85
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODŹCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	3	1,4	1	0,5	8	4,2	3	1,82	1	0,62
SYTUACJA KRYZYSOWA	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,62
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0	0	0	6	3,2	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

2.25.3. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Posiłek w szkole lub w domu”.

Wieloletni program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i pkt 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Dane statystyczne wskazały, że liczba osób objęta Programem dożywiania w 2017 roku wyniosła 315 osób, w tym 52 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, 144 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej oraz 137 osób otrzymujących pomoc na podstawie art.7 ustawy o pomocy społecznej. W ostatnim roku analizy liczba osób korzystających z Programu uległa zmniejszeniu.

W 2019 roku ustanowiono Program „Posiłek w szkole i w domu”. Program zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. Programem w 2021 r. objęto 280 osób, w tym 47 dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, 96 uczniów szkół i 164 pozostałe osoby.

TABELA nr 28. LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM „POSILEK W SZKOLE LUB W DOMU” W GMINIE WIEPRZ W LATACH 2017-2021

ROK	DANE	RZECZYWISTA LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM OGÓŁEM	W TYM LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POSIŁKU
2017 ROK	DZIECI DO CZASU ROZPOCZĘCIA NAUKI W SZKOLE PODSTAWOWEJ	52	43
	UCZNIOWIE DO CZASU UKOŃCZENIA SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ	144	125
	POZOSTAŁE OSOBY OTRZYMUJĄCE POMOC NA PODSTAWIE ART. 7 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	137	2
2018 ROK	DZIECI DO CZASU ROZPOCZĘCIA NAUKI W SZKOLE PODSTAWOWEJ	58	37
	UCZNIOWIE DO CZASU UKOŃCZENIA SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ	103	82
	POZOSTAŁE OSOBY OTRZYMUJĄCE POMOC NA PODSTAWIE ART. 7 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	150	2
2019 ROK	DZIECI DO CZASU ROZPOCZĘCIA NAUKI W SZKOLE PODSTAWOWEJ	60	41

	UCZNIOWIE DO CZASU UKOŃCZENIA SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ	93	74
	POZOSTAŁE OSOBY OTRZYMUJĄCE POMOC NA PODSTAWIE ART. 7 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	164	4
2020 ROK	DZIECI DO CZASU ROZPOCZĘCIA NAUKI W SZKOLE PODSTAWOWEJ	53	38
	UCZNIOWIE DO CZASU UKOŃCZENIA SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ	86	58
	POZOSTAŁE OSOBY OTRZYMUJĄCE POMOC NA PODSTAWIE ART. 7 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	178	3
2021 ROK	DZIECI DO CZASU ROZPOCZĘCIA NAUKI W SZKOLE PODSTAWOWEJ	47	32
	UCZNIOWIE DO CZASU UKOŃCZENIA SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ	84	58
	POZOSTAŁE OSOBY OTRZYMUJĄCE POMOC NA PODSTAWIE ART. 7 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	158	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

2.25.4. Usługi opiekuńcze.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Na terenie Gminy Wieprz usługa świadczona jest przez opiekunki środowiskowe. Zakres świadczonych usług to: czynności higieniczno-sanitarne, zakupy artykułów żywnościowych i gospodarstwa domowego, utrzymanie czystości i porządku w pomieszczeniach użytkowanych przez podopiecznego, przygotowywanie posiłków, załatwianie spraw urzędowych, pranie i prasowanie odzieży podopiecznego, sygnalizowanie odpowiednim instytucjom potrzeb podopiecznego w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Na terenie Gminy Wieprz usługami opiekuńczymi objęto w 2021 roku 23 osoby. Wielkość ta zmienia się na przestrzeni lat. generalnie odnotowano wzrost liczby osób objętych usługami opiekuńczymi w stosunku do 2017 r.

TABELA nr 29. LICZBA OSÓB OBJĘTYCH USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI NA TERENIE GMINY WIEPRZ W LATACH 2017-2021

	2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
Usługi opiekuńcze - ogółem	14	15	26	28	23

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

2.25.5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, określa przemoc w rodzinie jako powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Zjawisko przemocy w rodzinie ma charakter złożony i rozpatrywane jest zarówno w aspekcie, prawnym, psychologicznym jak i społecznym.

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wieprz został powołany Zespół Interdyscyplinarny, w ramach którego tworzy się grupy robocze do spraw przemocy.

Dodatkowo w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2017-2021 udzielano poradnictwa psychologicznego, prawnego i socjalnego.

**TABELA nr 30. LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ W FORMIE PORADNICTWA
W LATACH 2017 -2021 W GMINIE WIEPRZ**

			2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa	ogółem		86	126	58	70	65
	w tym	medycznego	0	0	0	0	0
		psychologicznego	15	28	12	26	19
		prawnego	11	68	11	68	60
		socjalnego	86	30	35	53	59
		zawodowego i rodzinnego	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie rocznego sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy

W zestawieniu dominuje poradnictwo prawne oraz socjalne.

2.25.6. Procedura „NIEBIESKIE KARTY”.

Procedura obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Interdyscyplinarne podejście do realizacji wymienionej procedury ma na celu zintensyfikowanie działań wszystkich służb na rzecz poprawy sytuacji osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Wspólne opracowanie, przy udziale osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, indywidualnego planu pomocy nie będzie doprowadzało do sytuacji, gdy osobą tą zajmowało się odrębnie kilka instytucji, co w konsekwencji niekiedy skutkowało zniechęceniem, biernością i zmęczeniem osoby doznającej przemocy.

W samym 2021 roku objętych procedurą „Niebieskie Karty” było 25 rodzin. W wyniku ustania przemocy w rodzinie zakończono 10 procedur.

TABELA nr 31. LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROCEDURĄ „NIEBIESKIE KARTY” W GMINIE WIEPRZ W LATACH 2017-2021

		2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
Liczba rodzin objętych procedurą "Niebieskie Karty"		33	27	27	14	25
Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę "Niebieskie Karty" w okresie sprawozdawczym		19	14	20	8	17
Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty w przypadku:	ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	21	19	19	7	10
	rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	1	0	1	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie rocznego sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy

2.25.7. Wsparcie rodziny i piecza zastępcza.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku, o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. W myśl w/w ustawy, piecza zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej (rodzina zastępcza) i instytucjonalnej (placówki opiekuńczo-wychowawcze). Rodzinna piecza zastępcza jest formą zapewnienia opieki dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych.

Gmina jako podmiot odpowiedzialny za pracę z rodziną biologiczną powinna położyć szczególny nacisk na wsparcie rodzin, a umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno być ostatecznością. Wsparcie rodziny powinno polegać w szczególności na analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, wzmocnieniu roli funkcji rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, pomoc w integracji rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji rodziny.

TABELA nr 32. LICZBA ASYSTENTÓW RODZINY ORAZ LICZBA RODZIN OBJĘTYCH PRACĄ ASYSTENTA RODZINY W GMINIE WIEPRZ W LATACH 2017-2021

	2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
Liczba asystentów rodziny w gminie	1	1	1	1	1
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	14	11	11	10	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Rodziny mające problem opiekuńczo - wychowawczy mogą otrzymać pomoc w formie asystenta rodziny. Asystent prowadzi pracę z rodziną poprzez realizację planu pracy we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, udzielaniem pomocy w poprawie sytuacji życiowej rodziny – zwłaszcza w prowadzeniu gospodarstwa domowego, udzielaniem pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych oraz wspieraniem aktywności społecznej rodziny, udzielaniem pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej, motywowaniu do udziału w zajęciach grupowych mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych, udzielanie wsparcia dzieciom, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieprzu w latach 2017-2019 zatrudniał 1 asystenta rodziny. W tabeli powyżej przedstawiono liczbę rodzin w poszczególnych latach, które były pod opieką asystenta. Z danych wynika, że liczba tych rodzin utrzymuje się na podobnym poziomie.

2.25.8. Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny.

Z kolei świadczenia rodzinne to zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe), świadczenie rodzicielskie, do których prawo nabywa się w sposób określony w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Na podstawie przepisów tej ustawy realizowane jest wsparcie materialne dla osób uprawnionych do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Wsparcie to realizowane jest poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osób spełniających kryteria ustawowe (np. kryterium dochodowe).

**TABELA nr 34. LICZBA ŚWIADCZEŃ: ŚWIADCZENIE PIELĘGNACYJNE, ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY, SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY, ZASIŁEK DLA OPIEKUNA
W GMINIE WIEPRZ W LATACH 2017-2021**

	2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
Zasiłek pielęgnacyjny ogółem	2414	2485	2570	2658	2688
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	814	878	943	1036	1065
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnej osoby pow. 16 lat o znacznym stopniu niepełnosprawności	755	726	746	757	757
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie która ukończyła 75 lat	0	0	10	12	10
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	845	881	871	853	856
Świadczenie pielęgnacyjne	462	463	454	622	717
Specjalny zasiłek opiekuńczy	70	111	120	120	95
Świadczenia opiekuńcze ogółem	2946	3059	3144	3400	3400

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

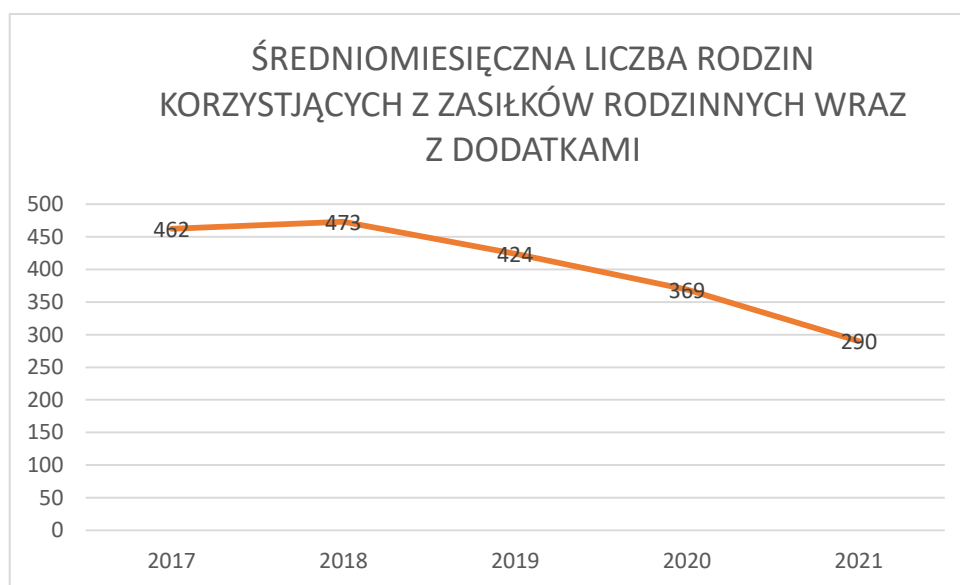
TABELA nr 35. ŚREDNIOMIESIĘCZNA LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z ZASIŁKÓW RODZINNYCH WRAZ Z DODATKAMI ORAZ KORZYSTAJĄCYCH Z TZW. „BECIKOWEGO” W GMINIE WIEPRZ W LATACH 2017-2021

	2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami	462	473	424	369	290

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Powyższe dane obrazuje wykres:

Wykres nr 22. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Zasiłki przysługujące na podstawie ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych były do momentu wprowadzenia rządowego programu 500+ podstawową formą wsparcia finansowego dla osób wychowujących dzieci, od samego początku dostęp do nich był ograniczony jest z uwagi na kryterium dochodowe tj. 674zł na osobę w rodzinie, oraz 764zł na osobę w rodzinie, w której występuje niepełnosprawność dziecka. Od 2018r. obserwuje się tendencję spadkową w ilości liczby rodzin korzystających z tych świadczeń, natomiast wzrasta liczba świadczeń opiekuńczych dla osób starszych, z niepełnosprawnością.

TABELA nr 35. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZENIA ALIMENTACYJNEGO W POSZCZEGÓLNYCH LATACH W GMINIE WIEPRZ W LATACH 2017-2021

	2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	45	46	48	53	50

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Liczba korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w ostatnich latach wzrosła z 45 w roku 2017 na 53 w roku 2020, a następnie spadła do 50 w roku 2021r.

2.26. Opieka nad dziećmi do lat 3.

Opieka nad dziećmi do lat 3 świadczona jest przez gminną jednostkę organizacyjną Żłobek „Misiowy Zakątek” we Frydrychowicach. Żłobek prowadzi działalność w budynku przy ul. Widokowej 49 we Frydrychowicach. Wg stan na dzień liczba dzieci uczęszczających do żłobka przedstawia się następująco:

Tabela nr 3. Liczba dzieci uczęszczających do Żłobka „Misiowy Zakątek” we Frydrychowicach.

Na dzień 31.12.2022	Gmina Wieprz	Pozostałe Gminy	W tym chłopcy	W tym dziewczynki	Niezaspokojone zapotrz. na miejsce w żłobku na podstawie złożonych wniosków o przyjęcie dziecka
54 dzieci	53 dzieci	1 dziecko	26 dzieci	28 dzieci	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Żłobka „Misiowy Zakątek” we Frydrychowicach

3. Konsultacje z mieszkańcami – analiza ankiet.

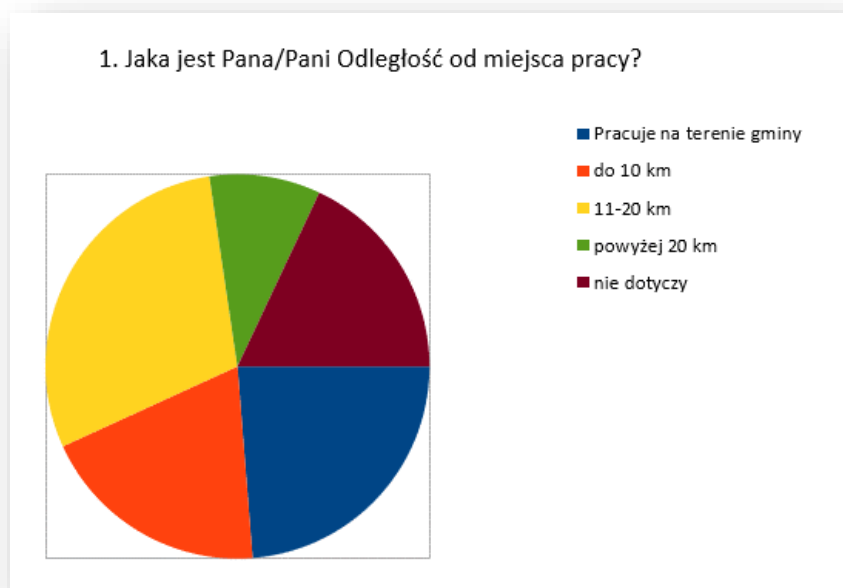
W celu zidentyfikowania potrzeb oraz oczekiwań wśród mieszkańców dotyczących kierunków rozwoju Gminy Wieprz w tym oczekiwań co do działań, które będą podejmowane przez Samorząd Gminny w najbliższych 7 latach przeprowadzono diagnozę w oparciu o kwestionariusz. W sumie przeprowadzono 139 ankiet, zarówno w formie tradycyjnej kolportowanej wśród mieszkańców jak również w formie elektronicznej do uzupełniania poprzez stronę Urzędu Gminy Wieprz (www.wieprz.pl) Zebrane informacje o problemach i potrzebach w odniesieniu do różnych wymiarów życia badanych osób pozwoliły uzyskać obraz oczekiwań i potrzeb wśród społeczności lokalnej.

1. Charakterystyka badanych grup respondentów

Wśród przebadanych respondentów zauważyć można płynący trend w pozostaniu w anonimowości tj. niewielka liczba osób zaznaczyła w ankiecie płeć, wiek, wykształcenie, miejsce zamieszkania czy też swoją aktywność zawodową. Zaznaczyć niemniej jednak trzeba, że charakterystyka określonej grupy osób biorących udział w badaniu jest rzeczą drugorzędną ze względu na to, że potrzeby w zakresie określonych inwestycji do zrealizowania, czy konieczności zmiany istniejących kierunków działania funkcjonowania wybranych dziedzin życia społecznego na terenie Gminy Wieprz nie ma zbyt dużego przełożenia, bo działalność samorządu terytorialnego odnosi się do każdego szczebla mieszkańców bez względu na wiek, wykształcenie czy płeć.

2. Badanie w zakresie komunikacji.

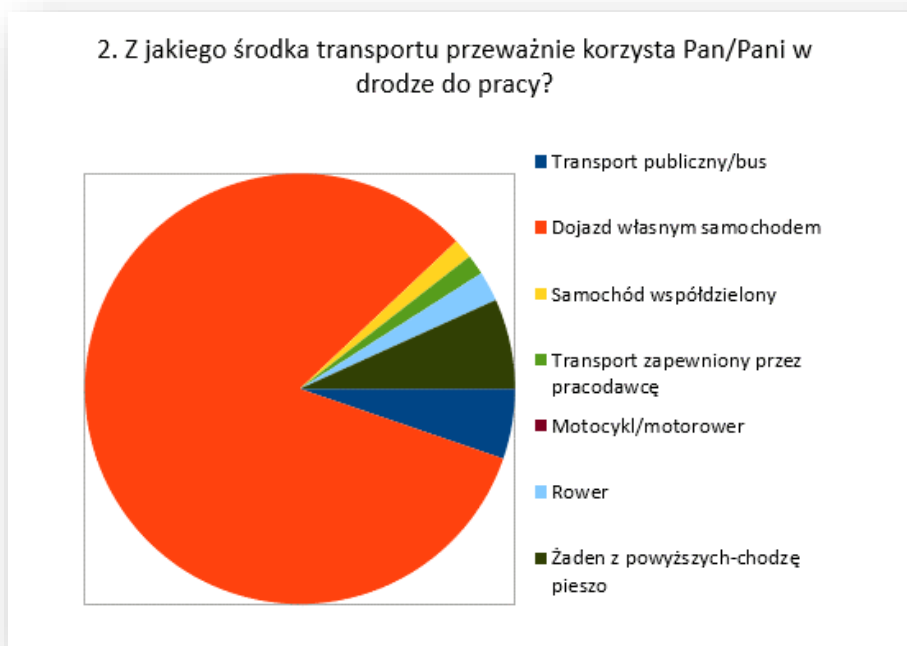
Wykres nr 23. Odległość od miejsca pracy mieszkańców gminy Wieprz.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej na etapie diagnozy.

Zapytano wśród ankietowanych jaka jest ich odległość do miejsca pracy i jakim środkiem transportu udają się do niej. Kluczowym czynnikiem w przypadku miejsca zatrudnienia jest lokalny rynek pracy. Zauważyć można, że prawie połowa ankietowanych zawodowo związana jest z miejscem zamieszkania lub też pracuje w niedalekiej odległości (do 10 km). Powyższe spowodowane jest tym, że w ostatnich latach na rynku pracy w Gminie Wieprz pojawiło się kilka firm, jak również w sąsiednich ościennych Gminach widoczny jest rozwój dużych przedsiębiorstw w których to zatrudnienie znalazło dość spora liczba mieszkańców.

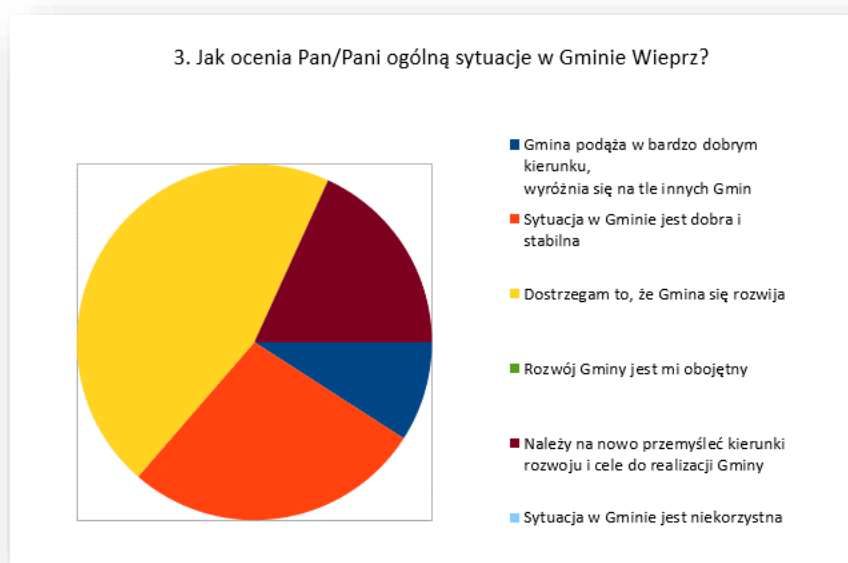
Wykres nr 24. Rodzaj środka transportu wykorzystywanego w drodze do pracy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej na etapie sporządzania diagnozy do Strategii Rozwoju Gminy.

Co do środka transportu jakim dojeżdżają mieszkańcy do pracy, dojazd własnym samochodem stanowi praktycznie 80%. Wynik ten nie jest zaskoczeniem, gdyż ta forma transportu jest spowodowana wieloma czynnikami. Dojazd swoim samochodem to nie tylko wygoda, niezależność od komunikacji zbiorowej, ale też niekiedy konieczność. Widoczna jest sytuacja gdzie popularność komunikacji publicznej na obszarach wiejskich spada z roku na rok, co powoduje, że większa liczba osób zmuszona jest korzystać z własnego środka transportu. Kolejnym czynnikiem jest fakt, że różnorodność godzin pracy wpływa na to, że niejednokrotnie powrót z pracy połączony jest także z załatwieniem niezbędnych spraw czy to urzędowych czy też chociażby tych podstawowych jakimi są zakupy.

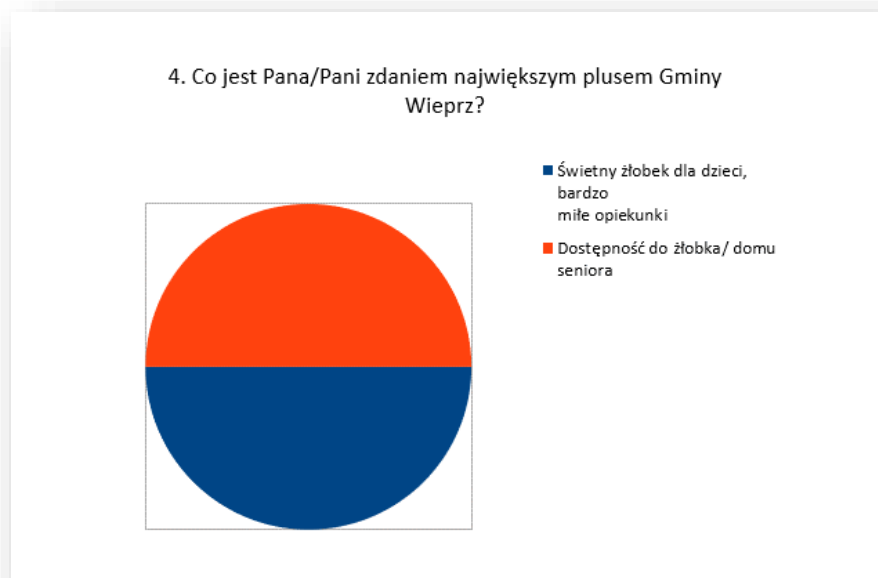
Wykres nr 25. Badanie w zakresie satysfakcji i zadowolenia mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej na etapie sporządzania diagnozy do Strategii Rozwoju Gminy.

Wśród respondentów widoczne jest w tej kwestii podejście mieszkańców, którzy w większości, tak jak na wstępie chcą pozostać anonimowi i nie podejmują się oceny ogólnej. Z części tych osób, które mimo wszystko chcą odnieść się do tej oceny zauważa się, że przeszło 80% z nich dostrzega rozwój Gminy, jedni bardziej, drudzy mniej, ale i tym samym widzi dalszą potrzebę jej rozwoju.

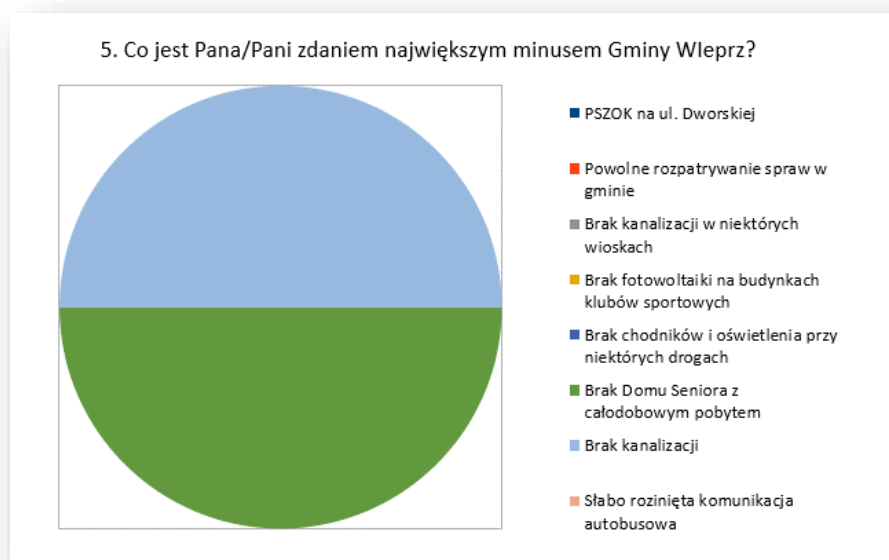
Wykres nr 26. Ocena zalet gminy Wieprz.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej na etapie sporządzania diagnozy do Strategii Rozwoju Gminy.

W kwestii plusów Gminy Wieprz da się dostrzec zadowolenie mieszkańców i nacisk na pomoc w zakresie osób nieaktywnych zawodowo tj. seniorów przebywających w domu całodiennej opieki, jak i dzieci przebywających w żłobku.

Wykres nr 27. Ocena słabych stron gminy Wieprz.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej na etapie sporządzania diagnozy do Strategii Rozwoju Gminy.

W kwestii minusów zaś Gminy Wieprz da się dostrzec, tak jak poprzednio pomoc skierowaną do osób nieaktywnych zawodowo tj. braku całodobowego domu seniorów jak również problem ogółu mieszkańców związany z brakiem kanalizacji i właściwego odprowadzania ścieków bytowych.

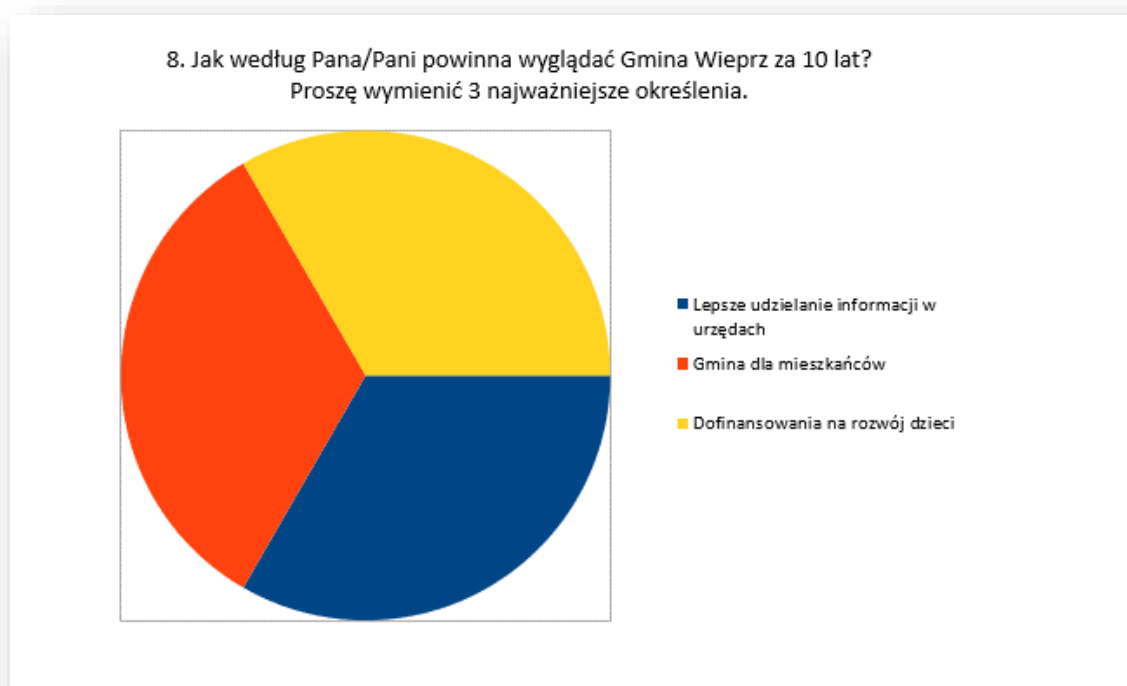
3. Badanie w zakresie inwestycji.

Wśród zapytanych respondentów na temat 3 najważniejszych inwestycji lub przedsięwzięć, które powinny być priorytetowo realizowane na terenie Gminy Wieprz największy nacisk mieszkańcy kładą na bezpieczeństwo. Priorytetowe zadania dla nich są w zakresie budowy większej ilości chodników wzdłuż dróg, barierek przy kładkach oraz naprawy istniejących mostów.

4. Badanie w zakresie wizytówki Gminy.

Kwestia sprawy związana z rzeczą lub miejscem, które jest charakterystyczne dla danej miejscowości lub obszaru jest niezwykle istotnym elementem. Przynależność czy też utożsamianie się ze swoim miejscem zamieszkania jest widoczna, bo wśród ankietowanych zaznaczyli, że potrzeba jest reklamowania regionalnych produktów czy przeważających obszarów gospodarki na danym terenie poprzez m. in. muzeum świni czy promowanie rolnictwa.

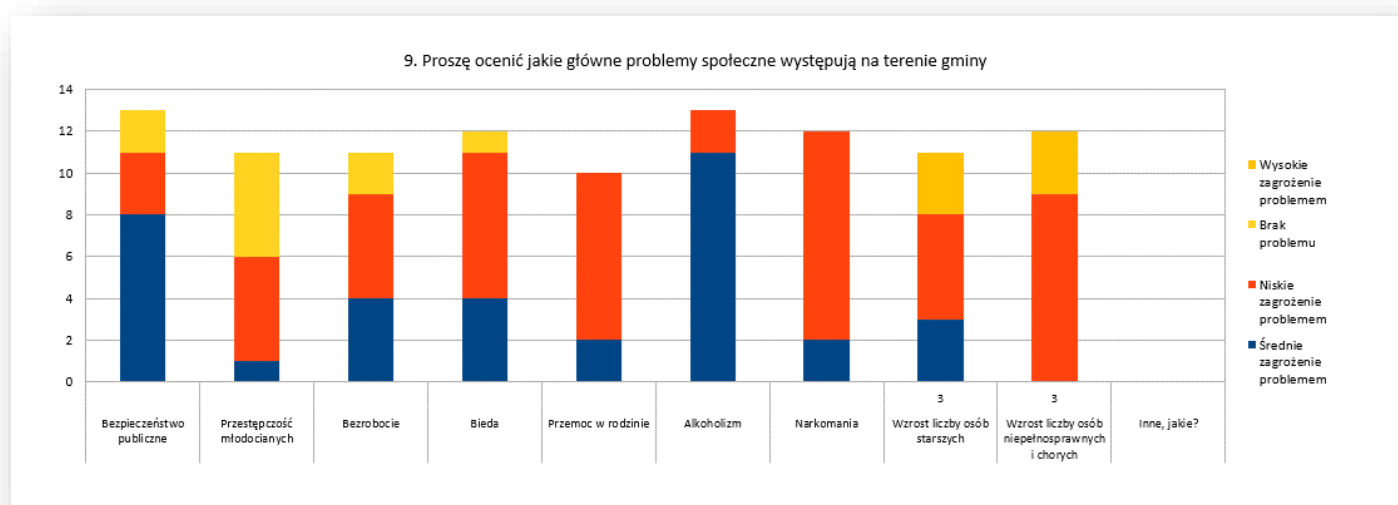
Wykres nr 28. Perspektywa rozwoju gminy Wieprz w oczach mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej na etapie sporządzania diagnozy do Strategii Rozwoju Gminy.

Na pytanie „ Jak według Pana/Pani powinna wyglądać Gmina Wieprz za 10 lat?” zdania respondentów były podzielone. Widoczne są potrzeby w zakresie edukacji najmłodszych, jak również przyjazny samorząd, który zna potrzeby mieszkańców i stara się je realizować.

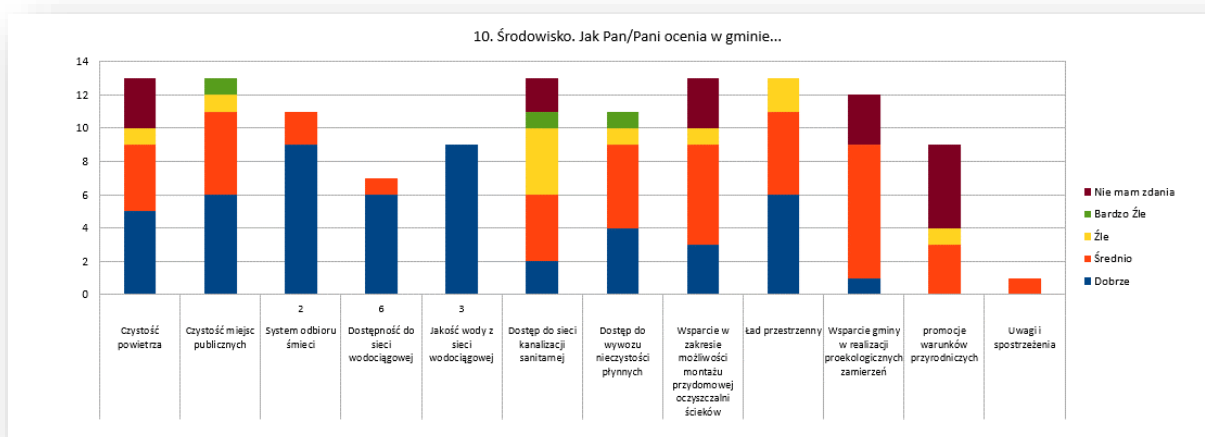
Wykres nr 29. Główne problemy społeczne na terenie gminy Wieprz.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej na etapie sporządzania diagnozy do Strategii Rozwoju Gminy.

Okolo 75% ankietowanych uważa co najwyżej jako średnie zagrożenia występujące aktualnie w społeczeństwie. Do najważniejszych zalicza się m. in. bezpieczeństwo publiczne, przestępczość młodocianych, bezrobocie, bieda, przemoc w rodzinie, alkoholizm oraz narkomania. Zauważyć trzeba, że jednym z największych problemów społecznych są w dalszym ciągu tzw. używki w postaci alkoholu lub narkotyków, co spowodowane jest zbyt łatwym dostępem do tego typu rzeczy wśród młodzieży szczególnie, a nawet młodszego społeczeństwa.

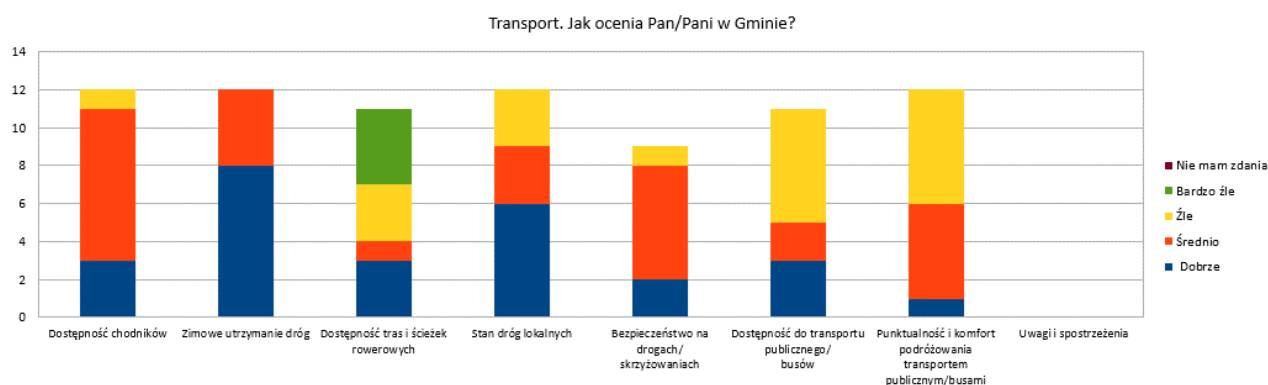
Wykres nr 30. Ocena stanu środowiska naturalnego na terenie gminy Wieprz.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej na etapie sporządzania diagnozy do Strategii Rozwoju Gminy.

Znacząca większość respondentów uważa za co najmniej średnie działania w zakresie działalności poszczególnych zadań Gminy. Zauważalny jest nacisk wszystkich mieszkańców na ekologię. Czy to w kwestii czystości miejsc publicznych, odbioru ścieków, czy też. odpadów komunalnych.

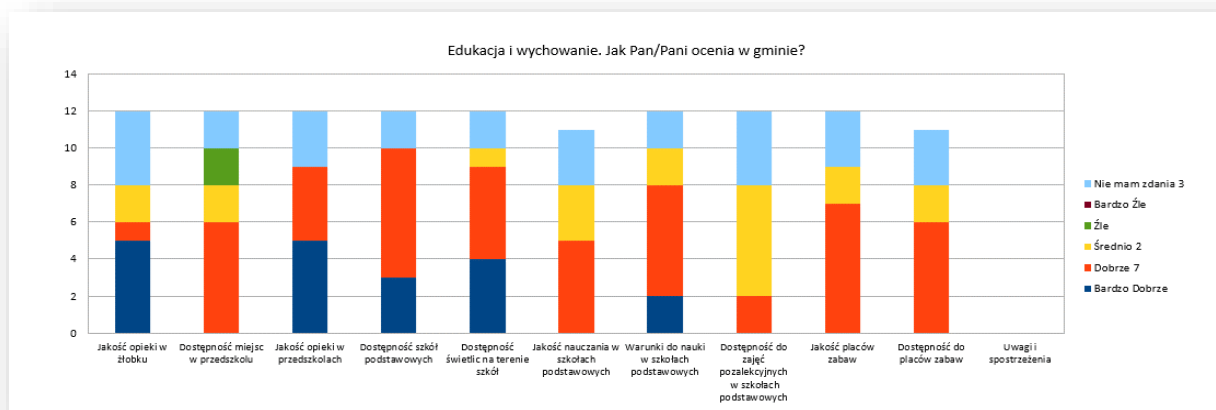
Wykres nr 31. Ocena rozwiązań transportowych na terenie gminy Wieprz.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej na etapie sporządzania diagnozy do Strategii Rozwoju Gminy.

Większość ankietowanych dobrze ocenia działania w zakresie transportu na terenie Gminy Wieprz. Głównym problem są od lat: dostępność chodników, zimowe utrzymanie dróg, dostępność tras i ścieżek rowerowych, stan dróg lokalnych, bezpieczeństwo na drogach/skrzyżowaniach, dostępność do transportu publicznego/busów, punktualność i komfort podróżowania transportem publicznym/busami. Zauważyć trzeba problemy te nie są problemami tylko i wyłącznie z obszaru Gminy Wieprz, gdyż są one powszechnymi utrudnieniami z którymi borykają się w większości samorządy jak i mieszkańcy w Polsce.

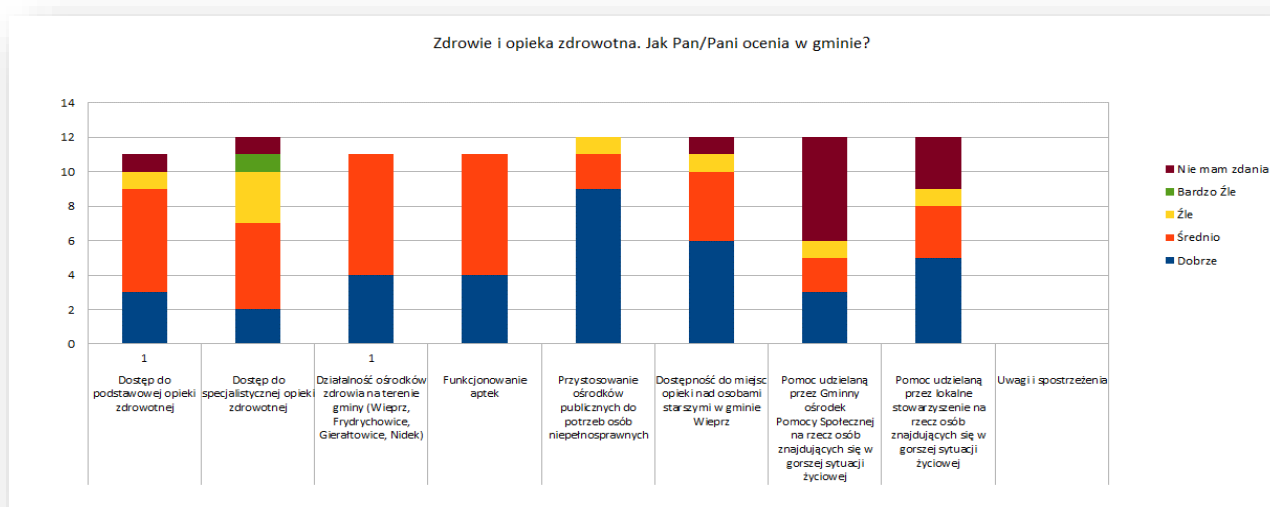
Wykres nr 32. Edukacja i wychowanie – ocena realizacji poszczególnych zadań.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej na etapie sporządzania diagnozy do Strategii Rozwoju Gminy.

Większość mieszkańców jakość edukacji ocenia do dobrego poziomu. Głównymi problemami wskazanymi przez ocenianych to: dostępność miejsc w żłobku, jakość opieki w żłobku, dostępność miejsc w przedszkolu, jakość opieki w przedszkolach, dostępność świetlic na terenie szkół, jakość nauczania w szkołach podstawowych oraz warunki do nauki w szkołach podstawowych.

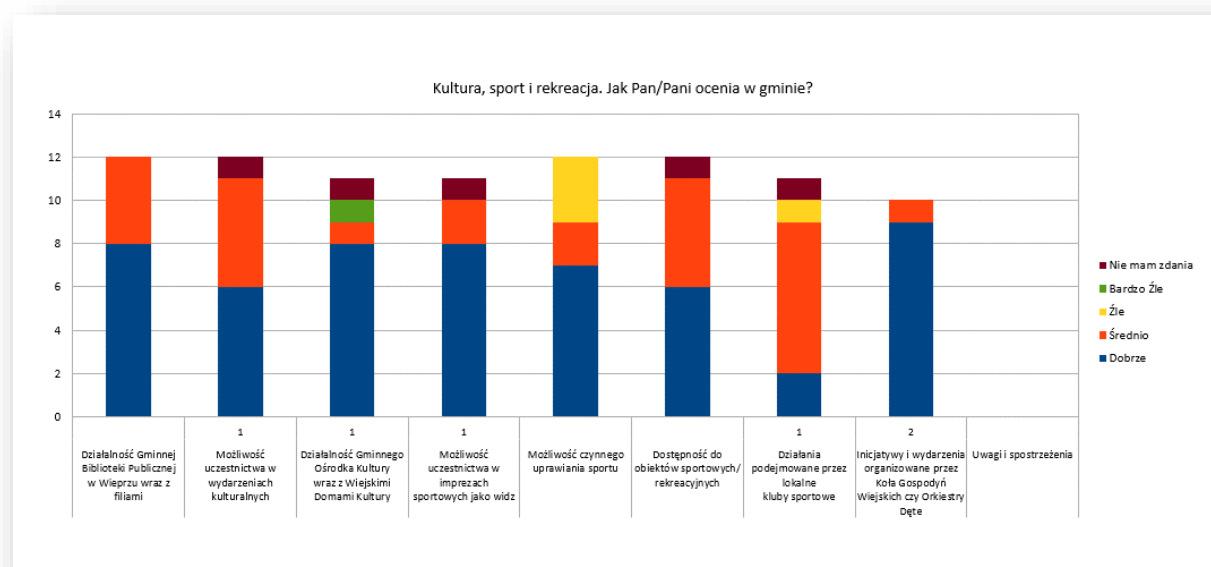
Wykres nr 33. Zdrowie i opieka zdrowotna – ocena realizacji poszczególnych zadań.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej na etapie sporządzania diagnozy do Strategii Rozwoju Gminy.

W kwestii opieki zdrowotnej zdania ankietowanych są podzielone. Trudno wywnioskować problemy wynikające w tej dziedzinie, gdyż spowodowane są z wielu przyczyn nie zawsze leżących po stronie i w gestii samorządu, czy też jednostce podległej jaką jest Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Problemy w zakresie braku dostępności do aptek, głównie w kwestii całodobowego dyżuru są problemem nie tylko występującym na obszarze Gminy Wieprz. W sprawach pomocy osób najbardziej potrzebujących tj. tych w trudnej sytuacji materialnej, jak i borykających się z problemami zdrowotnymi kwestia pomocy jest też w dużej mierze obwarowana wieloma procedurami, które nie rzadko uniemożliwiają udzielenie pomocy jakiej osoba potrzebująca oczekuje.

Wykres nr 34 – Kultura, sport i rekreacja – ocena realizacji poszczególnych zadań.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej na etapie sporządzania diagnozy do Strategii Rozwoju Gminy.

Znacząca większość ankietowanych tj. blisko 90% dobrze ocenia działania w zakresie kultury, sportu i rekreacji na terenie Gminy Wieprz. Jest to w dużej mierze szeroką skierowaną ofertą kulturalną dla dzieci, młodzieży a także dorosłych. Mnogość zajęć prowadzonych przez Ośrodek Kultury sprawia, że ofertę znajdzie duża część społeczeństwa przystosowaną dla ich potrzeb i oczekiwań. W kwestii sportu poziom zadowolenia respondentów również jest na wysokim poziomie. Oferta dla dzieci i młodzieży jest tutaj równie szeroka jak w zakresie kultury. Dostęp do nowoczesnych boisk oraz hali sportowych, które na terenie każdej szkoły podstawowej funkcjonują sprawia, że poziom zadowolenia jak i poziom zainteresowania tą formą rekreacji jest na wysokim poziomie.

Reasumując przedstawione wyniki badań respondentów zarówno przedłożone w formie papierowej jak i uzupełnione poprzez formularz elektroniczny zauważyć można, że potrzeby mieszkańców nie są ściśle określone w jednym z obszarów działania Gminy. Potrzeby jak i oczekiwania wśród mieszkańców obejmują wiele dziedzin życia codziennego poczynając od transportu tj. dostępności do dróg i ich ilości poprzez edukację, poprawę warunków ekologicznych, aż po dostępność do usług kulturalnych.

4. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– utrzymujący się wzrost liczby ludności – dodatni przyrost naturalny na 1000 ludności – dodatnie saldo migracji na 1000 osób – stale wzrastający wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych – pozytywne saldo nowo rejestrowanych przedsiębiorstw w stosunku do wykreślanych – wzrost współczynnika liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 osób w wieku produkcyjnym – aktywność zawodowa kobiet na nieznacznie niższym poziomie jak wśród mężczyzn – korzystne położenie względem dużych ośrodków miejskich Kraków, Bielsko-Biała, Katowice – rolniczy charakter gminy i wysokie klasy bonitacyjne gruntów rolnych – bogactwo stawów rybnych – atrakcyjne położenie, dobre walory turystyczno-krajobrazowe, różnorodność fauny i flory – spadek liczby rodzin objętych pomocą społeczną – wzrost liczby rodzin objętych pracą socjalną – spadek liczby osób bezrobotnych – wyniki egzaminów zewnętrznych na zbliżonym poziomie do kraju – jakość kształcenia w placówkach edukacyjnych na dobrym poziomie – wysoka aktywność przy pozyskiwaniu dotacji – prężnie działające organizacje NGO – dobrze rozwinięta sieć dróg gminnych i wewnętrznych – płynny ruch drogami publicznymi – brak zadłużenia gminy – utrzymująca się nadwyżka operacyjna budżetu gminy – dobrze rozwinięty sektor przetwórstwa mięsnego i mleczarskiego – produkty lokalne cieszące się dobrą marką: "masło z Wieprza", "szynka z kością" – obszar chroniony NATURA 2000 – dobrze wyposażone i wyszkolone jednostki straży pożarnej na terenie gminy – prowadzenie żłobka i dziennego domu seniora na terenie gminy Wieprz	– wzrastający współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi – wzrost liczby świadczeń na rzecz usług opiekuńczych - starzenie się społeczeństwa – bezrobocie wśród kobiet na wyższym poziomie niż wśród mężczyzn – słaba jakość powietrza w okresie jesienno-zimowym – mała ilość ścieżek rowerowych – niski poziom skanalizowania gminy – wysokie ceny za odbiór ścieków – brak własnej oczyszczalni ścieków – niski poziom termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej – awaryjność, energochłonność, brak możliwości sterowania starym oświetleniem ulicznym – brak własnego zaplecza transportowego – obciążenie budżetu poprzez dopłatę do zadań przekazanych do realizacji
SZANSE	ZAGROŻENIA
– korzystne saldo migracji na 1000 osób – dodatni przyrost naturalny – atrakcyjne położenie, rozwój turystyki	– postępujące starzenie się społeczności gminy – niska atrakcyjność lokalnego rynku pracy

– bliskie położenie pasma Beskidów – wzrastająca liczba budynków mieszkalnych oddawanych do użytkowania – wysoki poziom otrzymywanych dotacji, które pozyskuje gmina ze źródeł zewnętrznych – dobra infrastruktura drogowa – budowa Beskidzkiej Drogi Integracyjnej (BDI) – wzrastający poziom świadomości ekologicznej mieszkańców – utworzenie Specjalnych Stref Ekonomicznych w sąsiednich gminach (Andrychów, Zator) – rozwój bazy noclegowej – bardzo dobra współpraca ze Stowarzyszeniami – instalacja OZE na obiektach użyteczności publicznej – programy wspierające zmianę systemów ogrzewania w indywidualnych gospodarstwach domowych – prowadzona akcja demontażu i utylizacji wyrobów zawierających azbest – położenie zabytkowego kościoła w Nidku na Małopolskim Szlaku Architektury Drewnianej – otwarcie zabytkowego kościoła w Nidku dla zwiedzających – rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków – budowa nowego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych – wzbogacenie bazy sportowo-rekreacyjnej	– utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej – spadek liczby mieszkańców aktywnie włączających się w życie kulturalne – niski udział młodzieży w działaniach kulturalnych, – słaba współpraca pomiędzy przedsiębiorcami na terenie gminy – zły stan techniczny dróg powiatowych i odcinków drogi wojewódzkiej – brak koncepcji zagospodarowania kompleksu dworsko - parkowego w Przybradzu – zanieczyszczanie potoku Wieprzówka – emigracja zarobkowa osób młodych
--	--

5. WIZJA.

Wizja jest obrazem przyszłości, którą władze gminy oraz społeczność lokalna chcą wykreować, koncepcja przyszłości gminy. Biorąc pod uwagę wyniki analizy SWOT oraz wynik konsultacji społecznych, została sformułowana w następujący sposób:

Gmina Wieprz – miejsce w którym zaspokajane są potrzeby społeczności lokalnej, otwarta na inwestorów, wykorzystująca w rozwoju walory środowiskowe, kulturowe, sposób gospodarowania oraz lokalne tradycje. Rozwijająca się zgodnie z ogólnokrajowymi trendami w zakresie ochrony środowiska. Posiadająca aktywne społeczeństwo i organizacje.

6. MISJA.

Rolą misji jest określenie generalnego kierunku działania, uzasadnienie przyjęcia określonych celów strategicznych, nadanie kierunku funkcjonowania poszczególnym uczestnikom społeczności.

Mieszkańcy, jednostki organizacje budujące przyszłość gminy.

7. Cele strategiczne.

CEL STRATEGICZNY NR 1: Poprawa warunków życia mieszkańców.

Cel szczegółowy 1. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych.

Kierunki działań:

- Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni wokół budynków użyteczności publicznej;
- Budowa obiektów małej architektury, w tym ogrody sensoryczne, harcówka, skatepark, funpark, stoły do tenisa stołowego na otwartym powietrzu;
- Zagospodarowanie terenów parkowych na terenie gminy;
- Modernizacja i rozbudowa ogólnodostępnych placów zabaw;
- Dostosowanie studium oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego do potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców.

Cel szczegółowy 2. Nowoczesne, odpowiednio wyposażone obiekty sportowo rekreacyjne.

Kierunki działań:

- Modernizacja istniejących obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy;
- Inwestycje infrastrukturalne, zakup wyposażenia umożliwiające uprawianie nowych dyscyplin sportowych;
- Działania mające na celu intensyfikację wykorzystania istniejących obiektów sportowych (modernizacja, przebudowa, zakup wyposażenia);
- Zatrudnianie osób odpowiedzialnych za propagowanie i rozwój sportu na terenie gminy;
- Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia kosztów funkcjonowania obiektów sportowych (modernizacja oświetlenia, inwestycje w OZE);
- Szeroko rozumiana współpraca z lokalnymi organizacjami sportowymi, których celem statutowym jest rozwój kultury fizycznej i sportu;
- Zagospodarowanie miejsc spotkań oraz organizacji imprez kulturalno – rekreacyjnych.

Cel szczegółowy 3. Nowoczesna opieka zdrowotna na terenie gminy Wieprz.

Kierunki działań:

- Wsparcie działań na rzecz podniesienia dostępności do podstawowej służby zdrowia i specjalistów wraz z zakupem nowoczesnego sprzętu medycznego;
- Remont, przebudowa adaptacja infrastruktury na potrzeby opieki zdrowotnej w gminie Wieprz;
- Inicjowanie współpracy z innymi podmiotami na rzecz upowszechnienia dostępu do usług medycznych;
- Uczestnictwo poszczególnych jednostek w realizacji krajowych i regionalnych programów profilaktycznych;
- Przeprowadzanie działań edukacyjnych na rzecz zdrowego i aktywnego trybu życia, regularnych badań;
- Organizacja akcji, programów profilaktycznych, badań i konsultacji medycznych dla mieszkańców;
- Prowadzenie profilaktyki zdrowotnej w szkołach i przedszkolach i żłobku na terenie gminy;
- Organizacja programów / projektów oraz uczestnictwo w Programach i projektach mających na celu poprawę stanu zdrowia, aktywny sposób spędzania wolnego czasu, profilaktykę prozdrowotną, zapobieganie schorzeniom;
- Realizacja programów / projektów mających na celu m. in. przeciwdziałanie różnego rodzaju uzależnieniom i przemocy;
- Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, a także ich bliskich i opiekunów;
- Zwiększenie dostępności do świadczeń rehabilitacyjnych;
- Promocja wolontariatu, dobroczynności i pomocy charytatywnej na terenie gminy.

Cel szczegółowy 4. Przeciwdziałanie uzależnieniom. Rozwój i realizacja programów profilaktycznych.

Kierunki działań:

- Realizacja programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych;
- Tworzenie i rozwijanie struktury wspierającej dla osób uzależnionych i ich rodzin;
- Wsparcie profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom mających negatywny wpływ na funkcjonowanie jednostki oraz społeczeństwa;
- Realizacja zadań związanych z procedurą „Niebieskiej Karty”;

- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniami pomocy psychospołecznej, psychologicznej i prawnej (praca terapeutów, psychologów, pedagogów, prawnika, pracownika socjalnego).

Cel szczegółowy 5. Poprawa funkcjonowania gminy w stanach zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych.

Kierunki działań:

- Doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie gminy w specjalistyczny sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń naturalnych i katastrof;
- Inwestycje w bazę lokalową OSP;
- Podniesienie poziomu wyszkolenia służb ratowniczych na terenie gminy;
- Specjalizacja jednostek OSP pod kątem nowych zagrożeń;
- Rozbudowa systemu monitoringu zagrożeń;
- Rozwój monitoringu wizyjnego;
- Podejmowanie współpracy jednostek OSP z instytucjami i organizacjami na terenie gminy w realizacji zadań publicznych;
- Inwestowanie w szkolenie i rozwój Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.
- Integracja i wymiana doświadczeń jednostek OSP;
- Wzmacnianie systemu zarządzania kryzysowego w gminie.

Cel szczegółowy 6. Zachowanie tożsamości lokalnej na terenie gminy Wieprz.

Kierunki działań:

- Organizowanie imprez i wydarzeń kulturalnych dla wszystkich grup wiekowych w różnych obszarach kultury (m.in. Święto Gminy Wieprz, Dożynki Gminne, Festiwal Golonki);
- Organizacja i współorganizacja imprez sportowych, rekreacyjnych i integracyjnych;
- Wydawanie publikacji promocyjnych oraz innych związanych z historią i dziedzictwem kulturowym;
- Udział w programach konserwacji i zachowania przydrożnych kapliczek;
- Dofinansowanie prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych na terenie gminy;
- Oznakowanie zabytków i miejsc ciekawych pod względem przyrodniczym i historycznym;
- Przygotowanie gier terenowych, bazujących na historii lokalnej i atrakcjach turystycznych gminy.

Cel szczegółowy 7. Rozwój e-administracji.

Kierunki działań:

- Rozwój i popularyzacja e-usług publicznych w Urzędzie Gminy w Wieprzu i w gminnych jednostkach organizacyjnych;
- Zapewnienie bezpieczeństwa informatycznego świadczonych usług publicznych;
- Rozwój usług związanych z elektronicznym dostępem do danych przestrzennych.

CEL STRATEGICZNY NR 2: Budowa i wzmacnianie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorców i rolników z terenu Gminy Wieprz.

Cel szczegółowy 1. Stworzenie platformy współpracy z przedsiębiorcami na terenie gminy Wieprz.

Kierunki działań:

- Promocja lokalnych ofert inwestycyjnych;
- Pozyskiwanie terenów przemysłowo-usługowych;
- Kompleksowa obsługa inwestora w Urzędzie Gminy w Wieprzu;
- Promocja zewnętrznych źródeł finansowania dla przedsiębiorców;
- Rozwój infrastruktury podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną gminy;
- Stosowanie zachęt inwestycyjnych zwiększających poziom inwestycji na terenie gminy;
- Współpraca z przedsiębiorcami i organizacjami w celu promocji lokalnych wyrobów i produktów tradycyjnych;
- Współpraca z sektorem gospodarczym i społecznym w ramach prowadzonej współpracy ponadnarodowej.

Cel szczegółowy 2. Poprawa warunków gospodarowania na terenie gminy Wieprz.

Kierunki działań:

- Budowa dróg rolniczych;
- Współpraca z rolnikami i organizacjami społecznymi w celu promocji lokalnych wyrobów i produktów tradycyjnych;
- Promocja zewnętrznych źródeł finansowania dla rolników;
- Współpraca z organizacjami rolniczymi w celu organizacji szkoleń dla rolników;
- Organizacja Dożynek Gminnych oraz innych uroczystości tradycyjnych na terenie gminy (w tym organizacja występów zespołów artystycznych, gry, konkursy i zabawy);
- Udział w działaniach na rzecz podniesienia bezpieczeństwa w rolnictwie.
- Promowanie gospodarstw ekologicznych;
- Wspieranie rozwoju gospodarstw rolnych ukierunkowanych na produkcję rolną;

- Wspieranie rozwoju działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnej np. agroturystyka , usługi rolnicze i nie rolnicze , przetwórstwo produktów rolnych;
- Wspieranie działań na rzecz intensyfikacji produkcji rolnej.

**CEL STRATEGICZNY NR 3: ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
NA TERENIE GMINY WIEPRZ.**

Cel szczegółowy 1: Realizacja polityki senioralnej oraz rozwój infrastruktury dla osób starszych.

Kierunki działań:

- Zwiększenie usług społecznych dla osób starszych oraz niepełnosprawnych;
- Działania wspierające rozwój aktywności psychofizycznej osób starszych i niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy 2: Rozwój placówek wsparcia dziennego - DDS , GŚDS.

Kierunki działań:

- Likwidacja barier architektonicznych;
- Zapewnienie transportu osobom starszym i niepełnosprawnym – podopiecznym zarówno Domu Seniora jak i Środowiskowego Domu Samopomocy (zakup samochodu bądź możliwość korzystania z istniejącego).

Cel szczegółowy 3: Rozwój systemu wsparcia dla osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych.

Kierunki działań:

- Stały monitoring sytuacji demograficznej gminy;
- Rozwój form wsparcia i pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych m.in. poprzez realizację specjalistycznych usług opiekuńczych, specjalistycznej opieki długoterminowej w miejscu zamieszkania;
- Udział w programach i projektach zewnętrznych dedykowanych osobom starszym i niepełnosprawnym, w celu poprawy jakości życia, w szczególności poprzez umożliwienie jak najbardziej niezależnego życia;
- Integracja międzypokoleniowa;
- Przeciwdziałanie i eliminowanie skutków psychospołecznych, które mogą powodować wykluczenie osób niepełnosprawnych z prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie;
- Realizacja programów i projektów skierowanych do osób niepełnosprawnych w ramach działalności przewidzianej dla środowiskowych domów samopomocy.

Cel szczegółowy 4: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej.

Kierunki działań:

- Utworzenie placówki zapewniającej warunki mieszkaniowe i opiekuńcze dla seniora (centrum opiekuńczo-mieszkaniowe), mieszkalnictwo socjalne – deinstytucjonalizacja pomocy społecznej;
- Termomodernizacja budynku GOPS, remont instalacji wewnętrznej, likwidacja barier – architektonicznych w GOPS podjazd lub winda w GPOS;
- Modernizacja pomieszczeń w GŚDS, wymiana podłóg, instalacji sanitarnej.

Cel szczegółowy 5: Tworzenie sprzyjających warunków rozwoju dla rodzin z dziećmi.

Kierunki działań:

- Budowanie systemu wsparcia materialnego dla rodzin głównie poprzez realizację programu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz świadczeń z zabezpieczenia społecznego;
- Przeciwdziałanie uzależnieniom;
- Wspieranie różnorodnych form aktywności dzieci i młodzieży;
- Rozwój profesjonalnego poradnictwa dla rodzin z dziećmi zagrożonych wykluczeniem społecznym – zatrudnienie specjalistów do pracy z rodziną.

Cel szczegółowy 6: Zintegrowany system pomocy społecznej.

Kierunki działań:

- Współpraca z instytucjami i/lub podmiotami działającymi w obszarze integracji społecznej i zawodowej;
- System wsparcia na rzecz osób ubogich i podlegających wykluczeniu społecznemu;
- Prowadzenie działań z zakresu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
- System wsparcia na rzecz osób ubogich i podlegających wykluczeniu społecznemu.

Cel szczegółowy 7: Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3, zapewnienie ciągłego rozwoju i doskonalenia jakości pracy Żłobka.

Kierunki działań:

- Zwiększenie liczby miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, w tym otwarcie nowego żłobka lub filii dla dzieci;
- Dalsze wsparcie rodzin z małymi dziećmi w łączeniu obowiązków rodzinnych z zawodowymi;
- Pilotowanie aktywności zawodowej rodziców dzieci uczęszczających do żłobka.

Cel szczegółowy 8: Prowadzenie działań z zakresu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

- Podniesienie poziomu wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie;
- Kampania informacyjna poszerzająca wiedzę na temat przemocy w rodzinie;
- Stworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- Specjalistyczna praca z rodziną z występującą przemocą;
- Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy domowej.

Cel szczegółowy 9: Doskonalenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Kierunki działań:

- Monitorowanie poziomu bezrobocia na terenie gminy;
- Rozwój systemu wsparcia na rzecz osób bezrobotnych;
- Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem.

Cel szczegółowy 10: Profesjonalizacja kadr pomocy społecznej.

Kierunki działań:

- Wspieranie rozwoju zawodowego pracowników socjalnych i innych specjalistów;
- Superwizja dla Zespołów Interdyscyplinarnych oraz pracowników socjalnych.

**CEL STRATEGICZNY NR 4: ROZWÓJ KOMPETENCJI EDUKACYJNYCH NA
TERENIE GMINY WIEPRZ.**

Cele ogólne:

- 1. Podnoszenie jakości kształcenia i jego atrakcyjności.**
- 2. Dbłość o nowoczesną i bezpieczną infrastrukturę szkół i przedszkoli.**
- 3. Wzmacnianie kapitału ludzkiego pracowników oświaty.**

Cele szczegółowe:

1.1. Stwarzanie warunków do efektywnej nauki oraz do udziału uczniów w olimpiadach, konkursach i zawodach sportowych (wszystkie placówki oświatowe gminy Wieprz):

Kierunki działań:

- Stosowanie twórczych i aktywizujących metod oraz form nauczania,
- Wprowadzanie innowacji do programów nauczania,
- Stworzenie dzieciom i uczniom warunków dostępu do kultury, sportu oraz wdrażanie do życia w społeczeństwie wielokulturowym,
- Organizowanie wyjazdów do kin, teatrów, muzeum, filharmonii, opery, spotkań z ludźmi kultury, sztuki i sportu itp.,
- Pozyskiwanie środków na organizowanie wycieczek regionalnych i krajoznawczo – turystycznych,
- Pozyskanie środków finansowych na organizację zajęć rozwijających i wyrównawczych oraz kółek zainteresowań dla uczniów, zajęć sportowych z trenerem,
- Pozyskanie środków finansowych na: stypendia naukowe, stypendia sportowe, nagrody, organizację konkursów i zawodów w szkołach,
- Nieograniczony dostęp uczniów do specjalistów: psycholog, pedagog specjalny, pedagog szkolny, logopeda, rehabilitant itp.

1.2. Diagnozowanie poziomu osiągnięć edukacyjnych uczniów.

Kierunki działań:

- Analiza osiągniętych przez uczniów wyników egzaminów zewnętrznych,
- Analiza wyników nauczania,

- Analiza osiągnięć uczniów w konkursach i zawodach.

1.3. Systematyczne wyposażanie szkół w pracownie tematyczne oraz w pomoce dydaktyczne (wszystkie placówki oświatowe gminy Wieprz):

Kierunki działań:

- Sala integracji sensorycznej w: ZSP w Gierałtowicach, Przybradzu, ZSP nr 1 w Wieprzu, ZSP nr 2 w Wieprzu,
 - Sala komputerowa z nowym sprzętem TIK, robotami, dywanami interaktywnymi itp.,
 - Pracownie tematyczne (językowe, matematyczno – przyrodnicze, „laboratoria przyszłości”),
 - Sala ze sprzętem nagłaśniającym,
 - Pomoce dydaktyczne do sal przedmiotowych,
 - Nowe mapy geograficzne i historyczne, gry edukacyjne, programy edukacyjne,
- Zakup instrumentów muzycznych.

1.4. Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz udziału w projektach pozabudżetowych (wszystkie placówki oświatowe gminy Wieprz):

Kierunki działań:

- Kółka zainteresowań i zajęcia rozwijające dla uczniów, SKS-y,
- Zajęcia specjalistyczne (logopedia, korekcyjno – kompensacyjne, SI, rytmika, dogoterapia, rehabilitacja itp.),
- Zajęcia wyrównawcze
- Tworzenie i funkcjonowanie szkolnych zespołów muzycznych.

1.5. Udział w projektach edukacyjnych (wszystkie placówki oświatowe gminy Wieprz):

- Unijnych,
- Ministerialnych,
- Wojewódzkich,
- Gminnych,
- Nawiązanie współpracy z zagranicznymi placówkami edukacyjnymi.

1.6. Integracja społeczności szkolnej i lokalnej (wszystkie placówki oświatowe gminy Wieprz):

Kierunki działań:

- Organizacja imprez szkolnych i środowiskowych,
- Udział w akcjach charytatywnych,
- Wolontariat,
- Współpraca z instytucjami działającymi na terenie gminy (GOK, WDK, parafia, KGW, OSP, GOPS, DDS itp.).

1.7. Promowanie zdrowego stylu życia i działalności proekologicznej (wszystkie placówki oświatowe gminy Wieprz):

Kierunki działań:

- Akcje sprzątania Ziemi,
- Akcje zbiórki surowców wtórnych,
- Akcje nauki segregacji śmieci,
- Warsztaty ekologiczne dla uczniów i rodziców,
- Przygotowanie pracowników szkoły i uczniów w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,
- Spotkania dotyczące ochrony zdrowia dla uczniów i rodziców, itp.

2.1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury placówek oświatowych:

Kierunki działań:

- Audyt energetyczny budynków,
- Rozbudowa o nowe skrzydła przedszkolne: ZSP nr 1 w Wieprzu, ZSP w Przybradzu,
- Termomodernizacja (wszystkie placówki oświatowe gminy Wieprz),
- Modernizacja sali gimnastycznej ZSP nr 2 Wieprz (docieplenie, oświetlenie, wentylacja, okna, parkiet-wymiana),
- Panele fotowoltaiczne, pompy ciepła (wszystkie placówki oświatowe gminy Wieprz),
- Remonty budynków oraz terenów wokół placówek, m in.: wymiana instalacji grzewczej, elektrycznej, kotłów grzewczych, remonty placów zabaw, „orlika” i boisk, malowanie sal, wymiana ogrodzeń, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, posadzki, bruku, parkingów (wszystkie placówki oświatowe gminy Wieprz),

- Modernizacja boiska wielofunkcyjnego w ZSP Nidek,
- Budowa boiska wielofunkcyjnego w ZSP Przybradz,
- Budowa parkingów oraz dróg dojazdowych w ZSP Nidek, ZSP Przybradz, ZSP Gierałtowice, ZSP Frydrychowice;
- Budowa sceny zewnętrznej m in.: nagłośnienie, zadaszenie, ławki dla widzów: ZSP w Gierałtowicach,
- Budowa altanek zewnętrznych: ZSP w Gierałtowicach, ZSP w Przybradzu, ZSP nr 1 w Wieprzu, ZSP nr 2 w Wieprzu, ZSP w Nidku,
- Klimatyzacja w budynkach (wszystkie placówki oświatowe gminy Wieprz).

2.2. Poprawa dostępności obiektów oświatowych dla osób niepełnosprawnych (wszystkie placówki oświatowe gminy Wieprz):

Kierunki działań:

- Budowa podjazdów, wind,
- Tworzenie miejsc parkingowych dla niepełnosprawnych,
- Dostosowanie stron internetowych szkół do potrzeb niepełnosprawnych,
- Instalacja oświetlenia ewakuacyjnego.

3.1. Zapewnienie pomocy technicznej w serwisowaniu i obsłudze sprzętu komputerowego (wszystkie placówki oświatowe gminy Wieprz):

Kierunki działań:

- Systematyczna wymiana sprzętu komputerowego,
- Zakup niezbędnego oprogramowania,
- Zatrudnienie informatyka .

3.2. Udzielanie pomocy w rozwoju zawodowym nauczycieli:

Kierunki działań:

- Dofinansowanie studiów, szkoleń, kursów,
- Stworzenie platformy współpracy pomiędzy nauczycielami w gminie Wieprz,
- Wsparcie kształcenia nauczycieli w zakresie strategicznych kierunków studiów m.in. psychologia, informatyka, przedmioty matematyczno – przyrodnicze.

CEL STRATEGICZNY NR 5: POPRAWA STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1: BUDOWA I ROZBUDOWAWA SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ NA TERENIE GMINY WIEPRZ

Kierunki działań:

- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na obszarach najliczniej zamieszkiwanych przez mieszkańców;
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na obszarach o mniejszej koncentracji mieszkańców oraz na terenach przemysłowych;
- Budowa oczyszczalni ścieków na terenie gminy Wieprz.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2: ROZWÓJ SYSTEMU ODBIORU NIECZYSTOŚCI CIEKŁYCH.

Kierunki działań:

- Zwiększenie zakresu obsługi świadczonej dla mieszkańców Gminy Wieprz w zakresie odbioru nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków zlokalizowanych na terenie gminy Wieprz;
- Zakup sprzętu i urządzeń do świadczenia usług;
- Budowa i przystosowanie do prowadzonej działalności pomieszczeń oraz infrastruktury Zakładu budżetowego świadczącego usługi wywozu nieczystości;
- Budowa / modernizacja zaplecza warsztatowo – sprzętowego.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3: DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE W ZAKRESIE GOSPODARKI ŚCIEKOWEJ NA OBSZARACH NIESKANALIZOWANYCH

Kierunki działań:

- Działania wspierające mieszkańców Gminy Wieprz poprzez realizację projektów dotyczących wyposażania nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków lub wyposażania nieruchomości w szczelne, wybieralne zbiorniki (szamba);
- Wspieranie inicjatyw polegających na tworzeniu lokalnych systemów kanalizacyjnych opartych na przydomowych oczyszczalniach ścieków lub małych oczyszczalniach obsługujących większe skupiska budynków.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 4: ZWIĘKSZENIE WYKORZYSTANIA OZE W BUDYNKACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ORAZ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA TERENIE GMINY WIEPRZ.

Kierunki działań:

- Montaż OZE w budynkach użyteczności publicznej na terenie gminy;
- Zapewnienie neutralności energetycznej budynków użyteczności publicznej;
- Realizacja projektów związanych z zastosowaniem OZE w budynkach mieszkalnych;
- Prowadzenie działań informacyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych z zakresu polityki klimatycznej;
- Zwiększenie wykorzystania proekologicznych źródeł energii.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 5: POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA NA TERENIE GMINY WIEPRZ, POPRZEC ZMNIJSZENIE ILOŚCI ZANIECZYSZCZEŃ EMITOWANYCH W WYNIKU PROCESÓW SPALANIA PALIW STAŁYCH DO CELÓW GRZEWczyCH W BUDYNKACH MIESZKALNYCH.

Kierunki działań:

- Głęboka termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy;
- Wymiana starych źródeł ciepła na nowe ekologiczne systemy ogrzewania;
- Udzielanie dotacji na zmianę sposobu ogrzewania w budynkach mieszkalnych;
- Stosowanie zachęt prowadzących do zmiany sposobu ogrzewania w budynkach mieszkalnych;
- Prowadzenie działań informacyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych w zakresie poprawy czystości powietrza na terenie gminy;
- Działania kontrolne w zakresie wywiązywania się mieszkańców z obowiązków dotyczących dopuszczalnych źródeł ciepła oraz wykorzystywanych paliw (zatrudnienie strażnika gminnego);
- Montaż czujników monitorowania stanu powietrza na terenie gminy oraz udostępnianie informacji o jakości powietrza;
- Ekologiczne rozwiązania komunikacyjne.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 6: ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY PROŚRODOWISKOWEJ.

Kierunki działań:

- Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odbioru Odpadów Komunalnych;
- Budowa infrastruktury w zakresie racjonalnego gospodarowania wodami opadowymi;
- Doskonalenie systemu gospodarki odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi i likwidacja dzikich wysypisk śmieci;
- Rozwój instalacji opartych na odnawialnych źródłach energii;
- Wdrażanie elementów gospodarki obiegu zamkniętego.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 7: EDUKACJA EKOLOGICZNA.

Kierunki działań:

- Organizacja pikników, festiwali, pokazów, warsztatów i innych form promocji ekologii dla mieszkańców.
- Programy edukacji ekologicznej w szkołach i przedszkolach;
- Uczestnictwo w akcjach sprzątania, w tym sprzątania miejscowości;
- Wsparcie działań na rzecz utylizacji eternitu oraz likwidacji i zapobieganiu powstawania dzikich wysypisk śmieci;
- Zwiększenie współodpowiedzialności mieszkańców za jakość otoczenia i dbałość o środowisko.

**CEL STRATEGICZNY NR 6: BEZPIECZEŃSTWO I POPRAWA JAKOŚCI
ŚWIADCZONYCH USŁUG W ZAKRESIE ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA
W WODĘ ORAZ ZBIOROWEGO ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW**

**CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1: MODERNIZACJA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY
WODOCIĄGOWEJ.**

Kierunki działań:

- Działania z zakresu modernizacji urządzeń wodociągowych w tym wymiana wyeksploatowanych sieci wodociągowych i urządzeń sieciowych;
- Rozbudowa ujęć wodociągowych, budowa dodatkowych zbiorników na wodę pitną w poszczególnych sołectwach gminy na obszarach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową;
- Budowa zbiorników na wodę pitną zapewniających utrzymanie stałego ciśnienia w sieci wodociągowej.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2: MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY KANALIZACYJNEJ.

Kierunki działań:

- Działania z zakresu modernizacji urządzeń kanalizacyjnych w tym wymiana wyeksploatowanych urządzeń sieciowych, zastąpienie urządzeń energochłonnych urządzeniami o wyższej sprawności energetycznej;
- Modernizacja pompowni ścieków i tłoczni ścieków w celu ograniczenia przedostawania się „skratek” do pomp ściekowych;
- Modernizacja sieci kanalizacji ciśnieniowej zapewniającej poprawę funkcjonowania sieci.

**CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3: AUTOMATYZACJA PROCESÓW ZBIOROWEGO ZAPOTRZEBOWANIA
W WODĘ .**

Kierunki działań:

- Rozbudowa strefowego systemu monitorowania dystrybucji wody pozwalającego na bieżący monitoring zużycia i ciśnienia wody w sieci wodociągowej obsługiwanej przez operatora wodociągowego;
- Stałe zwiększanie efektywności i jakości świadczonych usług, poszerzanie działalności eksploatacyjnej oraz świadczenie nowych usług wymaga także podjęcia działań na rzecz automatyzacji procesów uzdatniania i pomiaru jakości wody.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 4: POPRAWA JAKOŚCI ŚWIADCZONYCH USŁUG W ZAKRESIE USŁUG ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ ORAZ ZBIOROWEGO ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW.

Kierunki działań:

- Wdrożenie systemu zdalnego odczytu i monitoringu pracy wodomierzy;
- Zakup i wdrożenie nowego systemu informatycznego do obsługi sprzedaży i działalności Zakładu - operatora sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

**CEL STRATEGICZNY NR 7: POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ
ORAZ WZROST BEZPIECZEŃSTWA W RUCHU DROGOWYM NA TERENIE
GMINY WIEPRZ.**

Kierunki działań:

- Budowa, przebudowa, remont dróg gminnych oraz wewnętrznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą;
- Remont oraz przebudowa dróg powiatowych oraz drogi wojewódzkiej w porozumieniu z zarządcami tychże dróg oraz w oparciu o obowiązujące przepisy prawa;
- Budowa chodników przy drogach gminnych i powiatowych;
- Wspieranie inicjatyw związanych z budową Beskidzkiej Drogi Integracyjnej;
- Budowa miejsc parkingowych w centrach miejscowości oraz przy obiektach użyteczności publicznej;
- Remont, przebudowa oraz budowa obiektów mostowych w ciągach układów komunikacyjnych;
- Budowa oraz modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Wieprz z położeniem nacisku na inwestycje w oświetlenie energooszczędne typu LED oraz nowoczesne systemy sterowania oświetleniem;
- Organizacja nowoczesnego, dostosowanego do potrzeb mieszkańców transportu publicznego / zbiorowego w jednym układzie funkcjonalnym na terenie powiatu wadowickiego oraz okolicznymi gminami;
- Dostosowanie ilości i jakości usług świadczonych przez transport zbiorowy do preferencji i oczekiwań pasażerów w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych;
- Zapewnienie wysokiej jakości usług transportu zbiorowego, tworzących realną alternatywę dla podróży własnym samochodem osobowym;
- Koordynacja planu rozwoju transportu lokalnego z planami rozwoju transportu w regionie i w kraju oraz z miejscowymi planami rozwoju przestrzennego;
- Przebudowa, budowa, remont oraz wyposażenie przystanków autobusowych;
- Rozwój sieci dróg rowerowych, ścieżek spacerowych i rowerowych z odpowiednią infrastrukturą;
- Poprawa bezpieczeństwa w obrębie przejść dla pieszych i najbardziej newralgicznych skrzyżowań na terenie gminy.

**CEL STRATEGICZNY NR 8: UPOWSZECHNIANIE KULTURY I WZROST
UCZESTNICTWA MIESZKAŃCÓW GMINY W KULTURZE.**

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie dostępu do usług kulturalnych i artystycznych

Kierunki działań:

- Organizowanie przeglądów, festiwali, przedstawień teatralnych, koncertów, projekcji filmów;
- Organizowanie wystaw i wernisaży;
- Organizowanie i wspieranie imprez artystycznych i rozrywkowych.

Cel szczegółowy 2. Aktywizacja i edukacja kulturalna lokalnej społeczności.

Kierunki działań:

- Prowadzenie zajęć i warsztatów artystycznych oraz kół zainteresowań;
- Upowszechnianie wiedzy o kulturze, w tym o kulturze regionalnej;
- Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży;
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji kulturalnej mieszkańców gminy;
- Wzbogacenie oferty GOK o klubokawiarnię szczególnie w godzinach popołudniowych i dniach wolnych od pracy;
- Współpraca z podmiotami z zagranicy w celu wymiany doświadczeń i współpracy kulturalnej.

Cel szczegółowy 3. Wspieranie amatorskiego ruchu artystycznego w różnych dziedzinach aktywności.

Kierunki działań:

- Tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką;
- Tworzenie warunków do rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego;
- Promowanie twórczości amatorskiej.

Cel szczegółowy 4. Inicjowanie włączenia społecznego mieszkańców gminy Wieprz.

Kierunki działań:

- Diagnozowanie potrzeb i oczekiwań w zakresie kultury w lokalnej społeczności;
- Wspieranie oddolnych inicjatyw w tym grup nieformalnych;
- Aktywizowanie mieszkańców mniej korzystających z dóbr kultury i zainteresowanych najbliższym otoczeniem;
- Prowadzenie form podnoszenia kompetencji w zakresie nowoczesnych technologii.

Cel szczegółowy 5. Promocja gminy, jej kultury, historii i tradycji.

Kierunki działań:

- Promowanie działalności artystycznej placówki, zespołów i artystów;
- Promowanie walorów turystycznych, lokalnej historii i tradycji we współpracy z instytucjami branżowymi;
- Prowadzenie stron internetowych, przygotowywanie materiałów filmowych popularyzujących działania GOK jak i atrakcje gminy Wieprz.

Cel szczegółowy 6. Partnerstwa i współpraca z instytucjami działającymi na terenie gminy Wieprz, powiatu, kraju i zagranicy.

Kierunki działań:

- Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz urzędem gminy;
- Budowanie partnerstw służących realizacji celów statutowych.

Cel szczegółowy 7. Wzbogacenie form działalności o działania rekreacyjne, prozdrowotne i proekologiczne.

Kierunki działań:

- Organizowanie zajęć sportowych i rekreacyjnych;
- Podejmowanie inicjatyw proekologicznych;
- Wspieranie działań prozdrowotnych i aktywizujących społeczeństwo.

Cel szczegółowy 8. Poprawa warunków lokalowych, przebudowa i modernizacja obiektów Gminnego Ośrodka Kultury.

Kierunki działań:

- Termomodernizacja budynku WDK w Nidku
- Budowa oczyszczalni w placówkach w Gierałtowicach, Gierałtowiczkach i Frydrychowicach
- Przebudowa i dostosowanie obiektów GOK do pełnienia nowych funkcji
- Przebudowa części domu kultury we Frydrychowicach jako bazy noclegowej dla partnerów współpracy i turystów.

Cel szczegółowy 9. Ochrona dziedzictwa kulturowego.

Kierunki działań:

- Tworzenie, udostępnianie i dokumentowanie dóbr i wartości kulturowych;
- Inwestycje zmierzające do ochrony i zabezpieczenia obiektów i elementów dziedzictwa kulturowego
- Rozwijanie nowoczesnych form ekspozycji.

Cel szczegółowy 10. Nowoczesna, dostosowana do potrzeb oferta Gminnej Biblioteki Publicznej.

Kierunki działań:

- Tworzenie i rozwijanie przestrzeni dla działalności kulturalnej biblioteki;
- Powiększenie przestrzeni lokalowej filii w Nidku oraz biblioteki głównej w Wieprzu;
- Stworzenie miejsca aktywności dla dzieci i młodzieży;
- Wspieranie działalności kulturalnej bibliotek na terenie gminy, poprzez odpowiednie finansowanie.

Cel szczegółowy 11. Poprawa warunków lokalowych, przebudowa i modernizacja obiektów Biblioteki.

Kierunki działań:

- Diagnozowanie potrzeb i oczekiwań w zakresie kultury w lokalnej społeczności
- Modernizacja, przebudowa i wyposażenie obiektu Gminnej Biblioteki Publicznej Filia

w Nidku

- Modernizacja wyposażenia obiektu Gminnej Biblioteki Publicznej w Gierałtowicach.

Cel szczegółowy 12. Dostosowanie pracy Biblioteki do nowoczesnych technologii – kreatywność oraz innowacja.

Kierunki działań:

- Doskonalenie form i metod pracy bibliotecznej
- Dostosowanie infrastruktury i zaplecza technicznego do funkcjonowania nowoczesnych technologii
- Wprowadzanie w pracy z czytelnikiem nowoczesnych technik oraz innowacyjnych technologii

Cel szczegółowy 13. Zwiększenie dostępu do informacji i wiedzy.

Kierunki działań:

- Gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących gminy i regionu;
- Udoskonalanie metod udostępniania materiałów bibliotecznych na miejscu, wypożyczania na zewnątrz;
- Doskonalenie obsługi użytkowników, przede wszystkim w udostępnianiu zbiorów oraz prowadzeniu działalności informacyjnej, zwłaszcza informowania o zbiorach własnych, innych bibliotek, muzeów i ośrodków informacji naukowej.

Cel szczegółowy 14. Edukacja i aktywizacja intelektualna oraz kulturalna społeczności lokalnej.

Kierunki działań:

- Wprowadzanie nowatorskich rozwiązań w technikach popularyzowania książki, informacji, wiedzy i czytelnictwa;
- Prowadzenie inicjatyw zmierzających do włączenia społecznego lokalnego środowiska.

Cel szczegółowy 15. Partnerstwa i współpraca z instytucjami działającymi na terenie Gminy Wieprz.

Kierunki działań:

- Rozwijanie współpracy z innymi bibliotekami, instytucjami kultury, organizacjami i towarzystwami w rozwoju i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczności lokalnej;
- Współpraca z instytucjami i ludźmi popularyzującymi kulturę żywego słowa.

8. Rezultaty działań.

Stopień realizacji celów uwzględnionych w Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023 – 2030 mierzony będzie poprzez weryfikację osiągnięcia wskaźników rezultatów. Będzie to także podstawa do prowadzonych corocznie działań monitoringowych i ewaluacyjnych. Rezultaty wraz ze wskaźnikami przygotowane zostały w formie tabelarycznej.

Lp.	Nazwa celu	Wskaźnik rezultatu	Wartość bazowa w roku 2022	Oczekiwana wartość wskaźnika rezultatu w roku 203	Źródło weryfikacji danych
1.	CEL STRATEGICZNY NR 1: Poprawa warunków życia mieszkańców.	Liczba zmodernizowanych obiektów sportowo – rekreacyjnych	1	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
		Liczba nowych elementów małej infrastruktury	0	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
		Liczba doposażonych jednostek OSP w sprzęt ratowniczo – gaśniczy	4	Utrzymanie poziomu z roku 2022	Dane własne UG Wieprz
		Liczba obiektów zabytkowych poddanych pracom konserwatorskim	2	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
2.	CEL STRATEGICZNY NR 2: Budowa i wzmacnianie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorców i rolników z terenu Gminy Wieprz.	Liczba promowanych lokalnych ofert inwestycyjnych	1	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
		Liczba zorganizowanych szkoleń dla przedsiębiorców dotyczących możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł dofinansowania	3	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
		Długość wyremontowanych / przebudowanych dróg wewnętrznych	2,25	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
		Liczba zorganizowanych szkoleń dla rolników dotyczących możliwości	3	Wzrost	Dane własne UG Wieprz

		pozyskania zewnętrznych źródeł dofinansowania			
3.	CEL STRATEGICZNY NR 3: ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY WIEPRZ.	Liczba miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	25	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
		Liczba zorganizowanych szkoleń dla osób bezrobotnych dotyczących możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł dofinansowania	3	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
4.	CEL STRATEGICZNY NR 4: ROZWÓJ KOMPETENCJI EDUKACYJNYCH NA TERENIE GMINY WIEPRZ.	Liczba budynków szkół poddanych przebudowie / modernizacji	1	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
		Liczba zrealizowanych projektów zajęć pozalekcyjnych dla uczniów	4	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
		Liczba obiektów szkolnych wykorzystujących OZE	0	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
5.	CEL STRATEGICZNY NR 5: POPRAWA STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO.	Liczba obiektów użyteczności publicznej podłączonych do kanalizacji lub wyposażonych w PBOŚ	-16 - 4	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
		Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych procesowi kompleksowej termomodernizacji	0	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
		Liczba zamontowanych na terenie gminy czujników monitorujących stan czystości powietrza	2	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
		Liczba oddanych do użytku PSZOK	0	Wzrost	Dane własne UG Wieprz

6.	CEL STRATEGICZNY NR 6: BEZPIECZEŃSTWO I POPRAWA JAKOŚCI ŚWIADCZONYCH USŁUG W ZAKRESIE ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ ORAZ ZBIOROWEGO ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW	Liczba oddanych do użytku zbiorników na wodę	0	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
		Liczba wdrożonych systemów zdalnego odczytu i monitoringu pracy wodomierzy	0	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
7.	CEL STRATEGICZNY NR 7: POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ ORAZ WZROST BEZPIECZEŃSTWA W RUCHU DROGOWYM NA TERENIE GMINY WIEPRZ.	Długość odcinków dróg gminnych poddanych procesowi przebudowy / remontu w km	0	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
		Długość odcinków dróg gminnych wyposażonych w chodnik w km	0,982	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
		Liczba zamontowanych opraw LED	0	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
8.	CEL STRATEGICZNY NR 8: UPOWSZECHNIANIE KULTURY I WZROST UCZESTNICTWA MIESZKAŃCÓW GMINY W KULTURZE.	Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych	15	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
		Liczba organizowanych warsztatów artystycznych	37	Wzrost	Dane własne UG Wieprz
		Liczba imprez plenerowych zorganizowanych we współpracy z sektorem ngo	3	Wzrost	Dane własne UG Wieprz

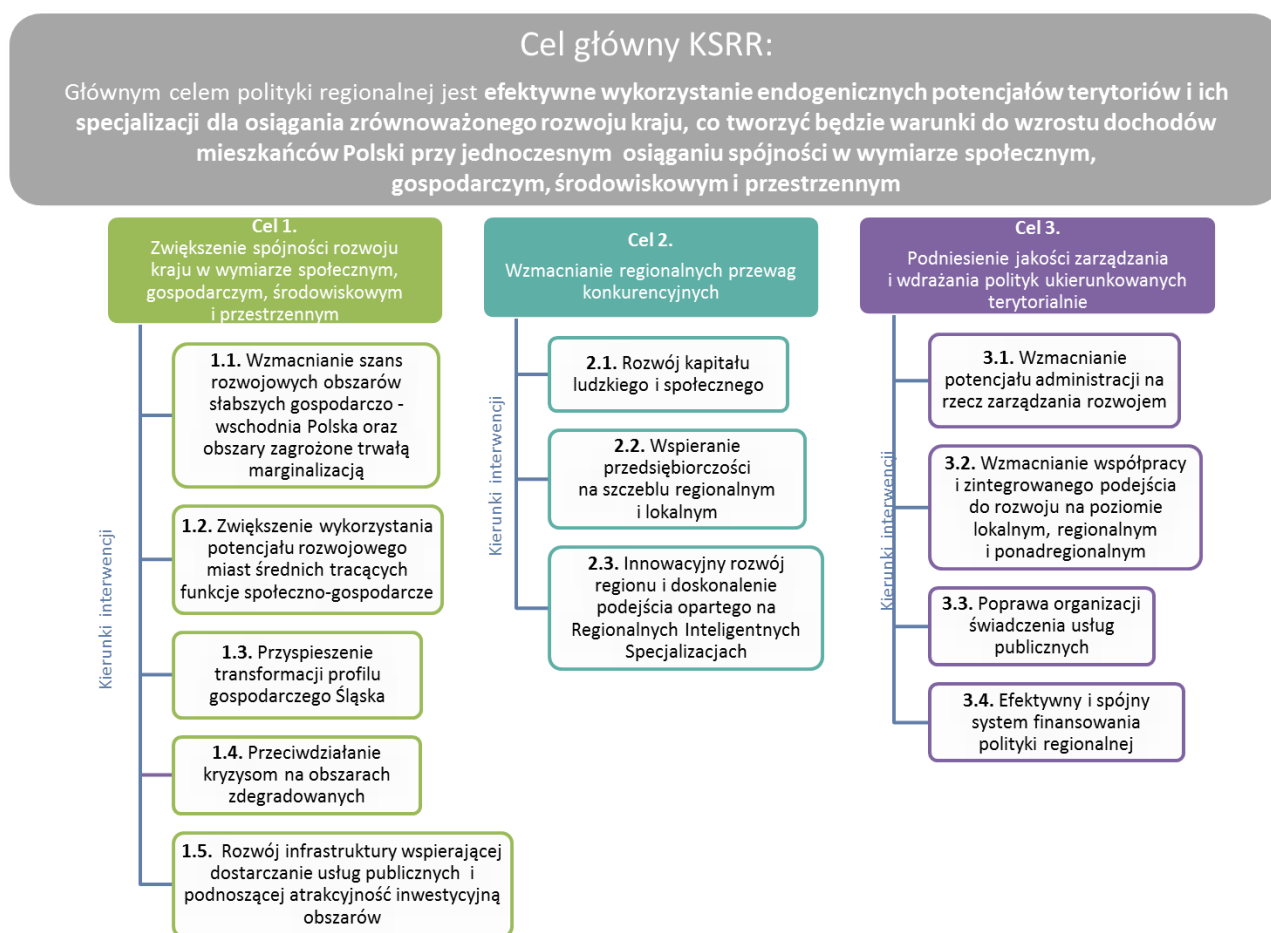
9. Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa.

9.1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR).

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) - KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r.

Dokument przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorządy: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki w perspektywie roku 2030.

Schemat prezentujący cel główny i cele szczegółowe polityki regionalnej

Źródło: <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/krajowa-strategia-rozwoju-regionalnego>.

Zapisy Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) znajdują odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023-2030.

9.2. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego „Małopolska 2030”.

W dniu 17 grudnia 2020 roku Sejmik Województwa Małopolskiego uchwalił Strategię Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”.

Wizja, jaka została określona w strategii zakłada, że Małopolska stanie się: regionem równych szans i wszechstronnego rozwoju Małopolan, nowoczesnej gospodarki, odpowiedzialnie podchodzącym do zasobów środowiska naturalnego, silnym aktywnością swych mieszkańców, czerpiącym z dziedzictwa przeszłości, zachowującym swoją tożsamość i aktywnie działającym na rzecz integracji europejskiej.

Strategia zakłada podjęcie działań w ramach 5 obszarów:

Małopolanie: działania na rzecz wsparcia rodzin, opieki zdrowotnej, poprawy bezpieczeństwa, rozwoju sportu i rekreacji, ochrony dziedzictwa i uczestnictwa w kulturze, rozwoju edukacji oraz wspierania aktywności zawodowej.

Gospodarka: działania mające na celu podniesienie innowacyjności i konkurencyjności regionu, wsparcie turystyki, realizacji inwestycji z zakresu zintegrowanego i zrównoważonego transportu, rozwój cyfryzacji oraz wprowadzanie gospodarki o obiegu zamkniętym.

Klimat i środowisko: działania skoncentrowane na ograniczaniu zmian klimatycznych (w tym poprawie jakości powietrza, rozwoju OZE i efektywności energetycznej), zrównoważonym gospodarowaniu wodami, ochronie bioróżnorodności i krajobrazu Małopolski oraz edukacji ekologicznej.

Zarządzanie strategiczne rozwojem: działania koncentrujące się na zbudowaniu funkcjonalnego systemu zarządzania rozwojem województwa, współpracy i partnerstwa oraz promocji regionu.

Rozwój zrównoważony terytorialnie: działania adresowane do miast i obszarów wiejskich oraz ukierunkowane na zrównoważony rozwój przestrzenny, spójność wewnątrzregionalną i dostępność.

Zapisy Strategii Rozwoju Województwa znajdują odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023-2030.

9.3. Strategia Rozwoju Powiatu Wadowickiego na lata 2021 – 2027.

W Strategii Rozwoju Powiatu Wadowickiego na lata 2021 – 2027 określono 4 cele strategiczne”:

- SRP.1. Wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego mieszkańców;
- SRP.2. Wzmocnienie edukacji, gospodarki lokalnej i rynku pracy;
- SRP.3. Wzrost poziomu bezpieczeństwa mieszkańców;
- SRP.4. Wzmocnienie potencjału i skuteczności administracji publicznej.

W Strategii została określona następująca wizja rozwoju:

Powiat Wadowicki przyjazny mieszkańcom, bezpieczny, rozwijający się gospodarczo, turystycznie, w zgodzie ze środowiskiem naturalnym dzięki aktywnej, zintegrowanej społeczności wspierającej się w realizacji celów, czerpiącej z dziedzictwa i zasobów lokalnych.

Zapisy Strategii Rozwoju Województwa znajdują odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023-2030.

9.4. Obszary strategicznej interwencji.

Obszary strategicznej interwencji są podejściem, które swoje odzwierciedlenie znajduje zarówno na szczeblu krajowym i regionalnym. Strategia Rozwoju lokalnego powinna być zgodna z dokumentami strategicznymi kraju czy województwa, powinna również odnosić się do obszarów strategicznej interwencji (osi) wyznaczonych na poziomie regionalnym.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, obszar strategicznej interwencji to obszar będący przedmiotem koncentracji działań polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie. Podejmowanie przytoczonej strategicznej interwencji wiąże się z jednej strony z wyrównywaniem szans obszarów zmarginalizowanych w celu równoważenia poziomu życia mieszkańców i zapewnienia spójności w gospodarce, a z drugiej strony ze wspieraniem rozwiniętych już obszarów tak, aby były bardziej konkurencyjne i efektywne, co oznacza, że de facto jest to urzeczywistnienie rozwoju zrównoważonego terytorialnie.

Strategia Rozwoju Województwa Małopolska 2030 wyznacza następujące obszary strategicznej interwencji w województwie:

- Miejskie Obszary Funkcjonalne (MOF),
- Obszar transformacji energetycznej - małopolska zachodnia,
- Gminy zmarginalizowane,
- Miejscowości uzdrowiskowe,
- Obszary prawnie chronione.

W Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” wraz z zakresem planowanych obszar gminy Wieprz wpisuje się w osi: obszary transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia oraz obszary prawnie chronione, ze względu na objęcie terenów gminy obszarami specjalnej ochrony ptaków „Natura 2000”.

Obszar Małopolski Zachodniej rekomendowany jest do wsparcia w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Just Transition Fund), dedykowanego dla regionów przemysłowych,

i energochłonnych (na poziomie NUTS-3), które przechodzą znaczące przekształcenia. Zakłada się, że w Małopolsce Zachodniej Fundusz przyczyni się do koordynacji różnorodnych działań podejmowanych przez różnych partnerów: zarówno amortyzujących niekorzystne społeczne efekty odchodzenia od gospodarki węglowej, jak i przyspieszających tworzenie nowych miejsc pracy dzięki rozwijaniu niskoemisyjnych przedsięwzięć komercyjnych i komunalnych oraz zmniejszających zanieczyszczenie środowiska.

Strategia Rozwoju Gminy Wieprz odnosi się w swoim zakresie do w/w obszarów w celach strategicznych 1-3, 5 oraz 6.

9. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy.

Model struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy wskazuje, jakie kierunki rozwoju w okresie czasowym należy podjąć, aby zrealizować cele strategiczne. W gminie Wieprz ramy zagospodarowania przestrzennego wyznacza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wieprz oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (mpzp) obejmuje sto procent powierzchni gminy, to jest 7364 ha. Tereny zabudowy mieszkaniowej zajmują 30% ogólnej powierzchni gminy. Tereny te zlokalizowane w znacznej mierze w obszarze ciągów komunikacyjnych – drogi wojewódzkiej dróg powiatowych i gminnych.

Tereny usługowe zajmują 0,9% ogólnej powierzchni gminy. Mały procent terenów usługowych wynika z tego, że mamy do czynienia z gminą wiejską oraz tym, że część terenów pod zabudowę mieszkaniową dopuszcza usługi i rzemiosło nieuciążliwe. Kolejną kwestią jest znaczny bufor terenów, które są niewykorzystane pod usługi.

Tereny użytkowane rolniczo jak również zieleń i wody to 62% terenów gminy. Komunikacja - główne drogi stanowią 4% powierzchni gminy.

Sieć osadnicza

Struktura funkcjonalno- przestrzenna ustaliła się w na przestrzeni lat pod względem dwóch czynników. W części gminy gdzie występuje lekkie falowanie terenu gdzie przeważa teren płaski wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych. Natomiast w wschodniej części gdzie przeważa mocne falowanie terenu gdzie mamy dużą ilość terenów pagórkowatych osady były budowane w miejscach, które nie nadawały się pod uprawę rolniczą. W tej części mówimy o dużym rozproszeniu zabudowy. Nowa zabudowa obecnie w dużej mierze skupia się na zabudowie na terenach o dobrej komunikacji i rozwiniętych pod względem dostępu do wszelakich mediów. Coraz rzadziej pojawia się zabudowa w terenach, które posiadają problemy komunikacyjne. Osoby, które decydują się na ten krok podkreślają walory widokowe, jako główny czynnik, rzadko, kiedy zdarza się, aby to było związane z zachowaniem dobrych ziem pod uprawę. Obecnie negatywną tendencją jest postępujące rozpraszanie zabudowy na otwarte tereny rolnicze, a także tereny o niekorzystnych warunkach fizjograficznych, stwarzając zagrożenie dla środowiska

Poprzez tereny Gminy płynie potok Wieprzówka, który posiada kilka dopływów. Nie jest to jedyny potok, ponieważ w związku z ukształtowaniem terenu przepływa ich kilka takie jak np. Frydrychówka, Krakowica czy Bachórz. Na terenie gminy mamy również antropogeniczne zbiorniki wodne. Występuje kilka kompleksów stawów rybnych w Frydrychowicach Gierałtowicach i Gierałtowiczkach oraz kilka lokalizacji gdzie znajdują się pojedyncze stawy.

Na terenie Gminy posiadamy również kilka architektonicznych zabytków takich jak Zespół Parkowy w Gierałtowiczkach, Dwór w Gierałtowicach, Nidku i Przybradzu czy Kościół w Nidku.

Kierunki rozwoju Gminy:

- Bliskość aglomeracji Zator, Andrychów, Wadowice, Oświęcim, Kęty, Bielsko-Biała, Kraków
- Dobra komunikacja drogowa – droga wojewódzka 781 Chrzanów Łękawica, drogi powiatowe, perspektywa budowy drogi BDI.
- Odpowiednie zaplecze terenów pod zabudowę mieszkaniową
- Wolne tereny inwestycyjne, przemysłowe
- Walory przyrodnicze i krajobrazowe

Ulokowanie Gminy powoduje, że posiada dostęp do większych aglomeracji, a ciągle rozwijająca się infrastruktura drogowa usprawnia dostęp do nich. Wielu mieszkańców znalazło prace w wskazanych miejscowościach. Znaczny rozwój turystyki oraz zwiększenie miejsc noclegowych nastąpiło w momencie powstania w miejscowości Zator parku rozrywki Energylandia.

Przebieg drogi wojewódzkiej 781 Chrzanów - Łękawica z północy na południe gminy oraz liczne drogi gminne i powiatowe powoduje, że komunikacja drogowa gwarantuje sprawne przemieszczanie się.

Brak na terenie gminy komunikacji kolejowej. Pozytywne jest to, że jest dostępna w sąsiednich gminach.

Na terenie gminy posiadamy spore zapasy terenów przewidzianych pod zabudowę mieszkaniową, usługową. Dodatkowo posiadamy tereny, na których możliwe są większe inwestycje usługowe czy przemysłowe.

Pagórkowate ukształtowanie terenu liczne stawy potoki zadrzewienia, a także zaplecze noclegowe dają możliwość rozwoju turystyki.

10. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w gminie.

Najważniejsze zalecenia dotyczące polityki przestrzennej w odniesieniu do poszczególnych elementów przestrzeni gminy Wieprz przedstawiono poniżej:

- Podstawowa funkcja rozwoju osadniczego na terenie Gminy powinna być zachowana wzdłuż głównych tj. droga wojewódzka 781 drogi powiatowe i drogi gminne. Główna struktura osadnicza powinna rozwijać się w nawiązaniu do istniejących już układów przestrzennych.
- Jako rozwojowe powinny być traktowane jedynie te tereny, które zapewniają całoroczną dostępność komunikacyjną energetyczną czy gazową.
- Pożądaną formą zabudowy mogą być zespoły „skoncentrowanego budownictwa” lub inne formy działalności inwestycyjnej.
- Większe zespoły usługowe, przemysłowe powinny być skupione na terenach mniej zaludnionych o dobrej komunikacji.
- Wykorzystanie atrakcyjnych krajobrazowo terenów dla rozwoju usług turystyki i rekreacji indywidualnej.
- Utrzymanie funkcji rolniczej gminy na obszarach do tego predysponowanych poprzez zachowanie przestrzeni dla rozwoju rolnictwa i tworzenie warunków dla produkcji rolno-spożywczej.
- Systematyczne uzupełnienie i dalsza rozbudowa systemów infrastruktury technicznej i drogowej w gminie.
- Harmonijne kształtowanie współczesnej zabudowy, dbałość o ład przestrzenny, nawiązywanie gabarytem i formą architektoniczną do tradycji lokalnych w tym zakresie, szczególnie w obszarach o wysokich wartościach kulturowych.
- Zachowanie terenów otwartych o wysokich wartościach krajobrazowych i ich ochrona przed nadmierną zabudową.
- Pozyskanie inwestorów do tworzenia nowych stref inwestycyjnych.

Rekomendacje dla strefy przyrodniczej:

- Redukcja uciążliwości dla środowiska przyrodniczego wynikających z rozwoju przestrzennego, w szczególności z rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej.
- Minimalizacja strat w przypadku wystąpienia powodzi i ruchów masowych ziemi.
- Zakaz odprowadzania nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i podziemnych.
- Sukcesywną realizację systemów kanalizacji sanitarnej przydomowych oczyszczalni ścieków w terenach zainwestowanych z odprowadzeniem ścieków.
- Utrzymanie stref ochronnych dla lokalnych ujęć i źródeł wody pitnej.
- Wykonanie regulacji i niezbędnych zabezpieczeń przeciw powodziowych w dolinach cieków ulegających zalaniu lub podtopieniu (potok Wieprzówka, Frydrychówka, Krakowica ich dopływy oraz inne mniejsze ciek wodne).
- Zakaz lokalizacji w gminie przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Rekomendacje dla strefy infrastruktury technicznej oraz strefy transportu:

- Poprawa standardu świadczonych usług; w tym zwiększenie niezawodności działania systemów infrastruktury technicznej, szczególnie pozostającej w sferze działań własnych gminy.
- Stałe podnoszenie, jakości systemu zbierania, składowania i utylizacji odpadów.
- Modernizacja i rozbudowa podstawowego głównego układu drogowego gminy.
- Dalsza rozbudowa systemów infrastruktury technicznej na obszarach istniejącej zabudowy oraz na potencjalnych obszarach rozwoju zainwestowania.

Zasady ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego:

- Promocji zasobów dziedzictwa kulturowego, które stanowić mogą atrakcję turystyczną gminy, poprzez informację o zabytkach, oznaczenie obiektów i wyznaczenie szlaków kulturowych wiodących przez zabytkowe fragmenty zabudowy.
- Pozyskiwaniu inwestorów zainteresowanych odnową, zagospodarowaniem i wykorzystaniem na cele usługowe, turystyczne, itp. obiektów zabytkowych.
- Zachowaniu i rewaloryzacji zespołów i obiektów zabytkowych zarówno wpisanych do rejestru jak też ujętych w ewidencji zabytków, ze zwróceniem szczególnej uwagi na tradycyjną zabudowę drewnianą najbardziej zagrożoną ze względu na zły stan techniczny i wyburzenia powodowane przez realizację nowych obiektów.

Struktura funkcjonalno-
przestrzenna Gminy Wieprz

11. Wdrażanie.

11. 1. Realizacja strategii.

Realizacja celów Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023 – 2030 należy szczególnie do władz gminy, jednak w działania te aktywnie winny włączyć się organizacje społeczne oraz mieszkańcy. Gro środków finansowych na realizację poszczególnych celów pochodzić będzie z budżetu gminy. Nie będzie to jednak jedyne źródło finansowania. Przewiduje się, że znaczny udział stanowią będą środki pochodzenia unijnego, dotacje rządowe, dotacje pochodzące z samorządu województwa małopolskiego, samorządu powiatowego oraz środki prywatne. Działania związane z realizacją poszczególnych celów Strategii uwzględnione powinny być w aktualizowanej corocznie Wieloletniej Prognozie Finansowej. Dla części działań przewiduje się nawiązanie partnerstw z organizacjami pozarządowymi, innymi jednostkami samorządu terytorialnego czy też partnerami zagranicznymi. Realizacja zadań własnych gminy odbywać będzie się poprzez jednostkę pomocniczą Urząd Gminy w Wieprzu oraz gminne jednostki organizacyjne.

11. 2. Procedura monitorowania.

Stopień realizacji poszczególnych celów winien być analizowany na koniec każdego roku budżetowego przez Komisję ds. monitoringu i ewaluacji, która powołana zostanie Zarządzeniem Wójta Gminy Wieprz. Podstawą analizy będzie analiza przyjętych kierunków działań w stosunku do zmieniającego się otoczenia. W Raporcie monitoringowym uwzględniony zostanie stopień realizacji wskaźników rezultatu.

Wnioski z przeprowadzonych działań w zakresie monitoringu i ewaluacji powinny dać impuls do dostosowywania Strategii do zmieniających się potrzeb wynikających z rozwoju krajowego i lokalnego. Na podstawie zgromadzonych materiałów statystycznych - analitycznych należy dokonywać oceny efektów częściowych osiągniętych w wyniku realizacji zadań i działań zawartych w Strategii.

11.3. Ewaluacja.

Rekomenduje się przeprowadzenie dwóch przeglądów strategicznych w okresie obowiązywania strategii (ewaluacja on-going) i (ewaluacja ex-post). Wyniki ewaluacji winny być przedkładane Radnym Rady Gminy Wieprz przez Wójta Gminy

11.4. Aktualizacja Strategii.

Zmiany w Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2023-2030 dokonywane będą uchwałą Rady Gminy na wniosek Wójta Gminy Wieprz. Przed podjęciem stosownej uchwały winna zostać przeprowadzona procedura konsultacji społecznych planowanych zmian.

Projekt uchwały w sprawie zmian Strategii przygotowany zostanie przez wyznaczoną komórkę Urzędu Gminy w Wieprzu.

Projekt

z dnia 6 marca 2023 r.
Zatwierdzony przez Wójta Gminy Wieprz

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIEPRZ**

z dnia 13 marca 2023 r.

w sprawie: przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wieprz.

Działając na podstawie art. 14, ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503, 1846, 2185 i 2747) oraz art. 18, ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40), Rada Gminy Wieprz uchwala, co następuje:

uchwala, co następuje:

§ 1. Przystąpić do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wieprz uchwalonego uchwałą Nr XXXVII/313/18 Rady Gminy Wieprz z dnia 30 maja 2018 roku (Dz. Urz. Województwa Małopolskiego, poz. 4014 z dnia 5 czerwca 2018 roku z późn. zm.) zwanej dalej zmianą planu.

§ 2. Przedmiotem zmiany planu będą zmiany na rysunku planu dotyczące wyznaczenia dróg wewnętrznych w zakresie wskazanym na załączniku graficznym do niniejszej uchwały wraz z wprowadzeniem odpowiednich zmian do części tekstowej planu.

§ 3. Integralną częścią niniejszej uchwały jest załącznik graficzny składający się z ... arkuszy.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wieprz.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Projekt

z dnia 6 marca 2023 r.
Zatwierdzony przez Wójta Gminy Wieprz

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIEPRZ**

z dnia 13 marca 2023 r.

zmieniająca uchwałę nr XLI/328/2022 Rady Gminy Wieprz z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie ustalenia stawki opłat za wywóz nieczystości płynnych za pomocą przyczepy asenizacyjnej stanowiącej własność Gminy Wieprz

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 679), Rada Gminy Wieprz uchwala co następuje: Rada Gminy Wieprz uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się opłatę za odbiór i wywóz nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Wieprz za pomocą przyczepy asenizacyjnej o pojemności 4m³ w kwocie : **61,26 zł brutto / 1 m³**

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Wieprzu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 679.) jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego postanawiają o wysokości cen i opłat albo o sposobie ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej jednostek samorządu terytorialnego.

Podjęcie uchwały spowodowane jest wystąpieniem odbiorcy nieczystości ciekłych tj. Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Andrychowie z wnioskiem o zawarcie aneksu do obowiązującej umowy na dostarczane nieczystości ciekłe przez Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wieprzu w zakresie pobieranych opłat za przyjmowane nieczystości ciekłe. Proponowany aneks obejmuje ujednolicenie stawki za przyjęcie nieczystości ciekłych dla ścieków ze zbiorników bezodpływowych i osadów z przydomowych oczyszczalni ścieków oraz ustala stawkę dla 1 m³ na poziomie **20,33 zł brutto** (stawki przed aneksem: ścieki bytowe z bezodpływowych zbiorników 18,58 zł brutto, osad z przydomowych oczyszczalni 32,40 zł brutto).

Przed zmianą opłaty za nieczystości ciekłe pobierane przez GZWiK Wieprz wynosiły:

Ścieki bytowe : 58,35 zł brutto / 1 m³

Osady z przydomowych oczyszczalni ścieków : 72,17 zł brutto / 1 m³

Po zmianie obowiązywać będzie jedna stawka opłat dla nieczystości płynnych : **61,26 zł brutto / 1 m³**

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie uchwały jest celowe i uzasadnione.

Projekt

z dnia 6 marca 2023 r.
Zatwierdzony przez Wójta Gminy Wieprz

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIEPRZ**

z dnia 13 marca 2023 r.

**zmieniająca uchwałę nr XXXI/257/2022 Rady Gminy Wieprz z dnia 28 lutego 2022r. w sprawie uchwalenia
Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Wieprz na lata 2022- 2024**

Na podstawie z art. 21 ust. 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2028 oraz z 2022 r. poz. 1549) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) Rada Gminy Wieprz uchwala, co następuje:

§ 1. Załącznik do uchwały nr XXXI/257/2022 Rady Gminy Wieprz z dnia 28 lutego 2022r. w sprawie uchwalenia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Wieprz na lata 2022- 2024, otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wieprz .

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Wieprz

z dnia 13 marca 2023 r.

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY WIEPRZ NA LATA 2022 - 2024 W ZAKRESIE PLANU ROZWOJU I MODERNIZACJI URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH I KANALIZACYJNYCH

URZĄDZENIA WODOCIĄGOWE

l.p	Zadanie (nazwa)	Krótka charakterystyka zadania	Źródła finansowania	Planowane nakłady do poniesienia w tys. zł			Ogółem 2022 - 2024
				2022	2023	2024	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Gieraltowice, ul. Beskidzka, Wieprz	Wykonanie dokumentacji projektowej wraz z zezwoleniami na realizację inwestycji, oraz budowa sieci wodociągowej	Środki własne zakładu	40	-	-	40
2	Rozbudowa sieci wodociągowej w Gieraltowicach i Gieraltowickach, os. Sikora	Opracowanie dokumentacji Rozbiórka istniejącej sieci wodociągowej DN 75mm PCV, budowa nowej sieci DN 110mm PE	Środki własne zakładu	44	40	40	124
			Środki z budżetu Gminy Wieprz	16,5	-	-	16,5
3	Budowa zbiornika żelbetowego na wodę pitną wraz z rozbudową i przebudową sieci wodociągowej, budowa wiaty. Rozbiórka istniejącego zbiornika stalowego.	Opracowanie dokumentacji z uzyskaniem pozwolenia na budowę i rozbiórkę.	Środki z budżetu Gminy Wieprz	48,5	2	-	50,5
4	Budowa urządzenia wodnego w miejscowości Gieraltowice , ul. Dworska	Budowa rurociągu kanalizacji, studni i wylotu wód popłucznych z SUW Gieraltowice do potoku Wieprzówka	Środki własne zakładu	-	50	-	50

5	Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Nidek, ul Słoneczna	Wykonanie dokumentacji projektowej wraz z zezwoleniami na realizację inwestycji oraz budowa sieci wodociągowej	Środki z budżetu Gminy Wieprz	-	20	30	50
6	Rozbudowa i modernizacja systemu monitoringu obiektów wodociągowych	Rozbudowa monitoringu technologicznego przepompowni wody w Nidku, ul. Św. Szymona i przepompowni wody we Frydrychowicach, ul. Wadowicka, rozszerzenie monitoringu w SUW Gierałtowice	Środki własne zakładu	-	23	-	23
7	Modernizacja strefowych studni wodomierzowych	Rozbiórka istniejących studni i ich technologii, budowa nowych studni z montażem nowego uzbrojenia technologiczno-pomiarowego	Środki własne zakładu	-		60	60
8	Budowa paneli fotowoltaicznych w miejscowości Gierałtowice, ul. Dworska 11	Budowa paneli fotowoltaicznych na Stacji Uzdatniania Wody w Gierałtowicach , zwiększenie produkcji energii elektrycznej z mikroinstalacji fotowoltaicznej	Środki z budżetu Gminy Wieprz	-	-	60	60
9	System zdalnego odczytu wskazań wodomierzy	Wprowadzenie systemu umożliwiającego zdalny odczyt wodomierzy	Środki z budżet Gminy Wieprz	-	-	60	60
Suma wydatków w tys. zł (netto)				149	135	250	534

URZĄDZENIA KANALIZACYJNE

L.p.	Zadanie (nazwa)	Krótka charakterystyka zadania	Źródła finansowania	Planowane nakłady do poniesienia w tys. zł.			Ogółem 2022-2024
				2022	2023	2024	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Górską / ul. Wrzosowa	Wykonanie dokumentacji projektowej wraz z zezwoleniami na realizację inwestycji oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej. Odcinek sieci kanalizacji sanitarnej dla osiedla budynków jednorodzinnych w obrębie ul. Wrzosowej oraz ul. Górskiej	Środki z budżetu Gminy Wieprz	-	420	-	420
2	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w obrębie ul. Górską/ul. Kalinowa	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej. Odcinek sieci kanalizacji sanitarnej dla budynków jednorodzinnych oraz budynku produkcyjnego w obrębie ul. Górskiej i ul. Kalinowej.	Środki z budżetu Gminy Wieprz Program Rządowy Fundusz Polski Ład : Program Inwestycji Strategicznych	504,4	-	-	504,4
3	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Beskidzka (działki nr ewid. 5991/2 i 2609/15)	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej do nieruchomości przy ul. Beskidzkiej	Środki z budżetu Gminy Wieprz Program Rządowy Fundusz Polski Ład : Program Inwestycji Strategicznych	44	-	-	44
4	Rozbudowa sieci ul. Słoneczna	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej do nieruchomości zlokalizowanych w obrębie ul. Słonecznej	Środki z budżetu Gminy Wieprz Program Rządowy Fundusz Polski Ład : Program Inwestycji Strategicznych	241,5	-	-	241,5

5	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Kuwik (działki nr ewid. 6688/3, 3478/3, 3478/4, 3479/4, 3482/6, 3484/7, 3484/6, 3484/5)	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej do nieruchomości zlokalizowanych przy ul. Kuwik.	Środki z budżetu Gminy Wieprz Program Rządowy Fundusz Polski Ład : Program Inwestycji Strategicznych	44,5	-	-	44,5
6	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Górska (działka nr ewid. 5899/8)	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej do nieruchomości zlokalizowanych przy ul. ul. Górskiej (działki nr ewid. 3644/54, 3644/55)	Środki z budżetu Gminy Wieprz Program Rządowy Fundusz Polski Ład : Program Inwestycji Strategicznych	31	-	-	31
7	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Lawendowa	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej do nieruchomości na ul. Lawendowej (rozbudowa istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej)	Środki z budżetu Gminy Wieprz	20	-	200	220
8	Rozbudowa sieci ul. Słoneczna etap II	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Słonecznej (rozbudowa istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej)	Środki z budżetu Gminy Wieprz	-	145	-	145
9	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Górska (działki nr ewid. 3802/3, 3802/4)	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej do nieruchomości zlokalizowanych przy ul. Górskiej (działki nr ewid. 3802/2, 3802/3)	Środki z budżetu Gminy Wieprz	-	20	-	20
10	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Wieprzu (działki nr 6740/1, 6704/2)	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej do nieruchomości przy ul. Beskidzkiej (działki nr ewid. 6740/1, 6704/2)	Środki z budżetu Gminy Wieprz	-	-	100	100
Suma wydatków w tys. zł (netto)				885,4	585	300	1770,4

Uzasadnienie

Zmiana Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Wieprz na lata 2022- 2024 spowodowana jest planowanymi do wprowadzenia zmianami w zakresie inwestycji realizowanych w obszarze rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych.

Projekt

z dnia 6 marca 2023 r.
Zatwierdzony przez Wójta Gminy Wieprz

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIEPRZ**

z dnia 13 marca 2023 r.

zmieniająca uchwałę nr XXXI/258/2022 Rady Gminy Wieprz z dnia 28 lutego 2022r. w sprawie przyjęcia „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Wieprzu na lata 2022-2024”

Na podstawie z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40), w związku z art. 21 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028 oraz z 2022 r. poz. 1549) Rada Gminy Wieprz uchwala, co następuje:

§ 1. Załącznik nr 1 do uchwały nr XXXI/258/2022 Rady Gminy Wieprz z dnia 28 lutego 2022r. w sprawie przyjęcia „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Wieprzu na lata 2022-2024”, otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Wieprzu .

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**WIELOLETNI PLAN ROZWOJU I MODERNIZACJI
URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH I URZĄDZEŃ KANALIZACYJNYCH NA LATA 2022 – 2024 Gminny
Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wieprzu**

I. WPROWADZENIE

Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Wieprzu na lata 2022-2024 opracowano zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Niniejszy plan jest podstawowym dokumentem wyznaczającym kierunek działań modernizacyjno – inwestycyjnych Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Wieprzu na lata 2022-2024 w zakresie urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu zakładu.

Obowiązek sporządzenia i aktualizowania wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych wynika z przepisów ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Zgodnie z przepisem art. 21 wyżej wskazanej ustawy, plan ten określa, w szczególności:

- 1) planowany zakres usług wodociągowo-kanalizacyjnych;
- 2) przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne w poszczególnych latach;
- 3) przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków;
- 4) nakłady inwestycyjne w poszczególnych latach;
- 5) sposoby finansowania planowanych inwestycji.

Opracowany plan wpisuje się w przedmiotowe zadania określone statutem Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Wieprzu i jest zgodny ze Strategią Rozwoju Gminy Wieprz.

Plan ma charakter otwarty i może być uzupełniany i korygowany w zakresie zmian rzeczowych, finansowych i czasowych planowanych przedsięwzięć, których wcześniej nie można było przewidzieć.

II. PLANOWANY ZAKRES USŁUG WODOCIĄGOWYCH I KANALIZACYJNYCH

Przedmiotem działalności Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Wieprzu jest:

- 1) realizacja zbiorowego zaopatrzenia w wodę odbiorców na terenie Gminy Wieprz, na terenie miejscowości Głębowice zgodnie z udzielonym zezwoleniem Wójta Gminy Osiek oraz na terenie miejscowości Radocza zgodnie z zezwoleniem Wójta Gminy Tomice;
- 2) obsługa ludności, podmiotów gospodarczych i instytucji w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków komunalnych na terenie objętym zasięgiem działania w Gminie Wieprz;
- 3) pobór i uzdatnianie wody surowej do jakości zgodnej z normami polskimi i Unii Europejskiej;
- 3) ochrona posiadanych ujęć wody i ich racjonalna eksploatacja;
- 4) eksploatacja, konserwacja i remonty urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych;
- 5) opracowywanie planów i programów rozbudowy urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych oraz ich realizacja;
- 6) wydawanie ogólnych i technicznych warunków podłączeń do posiadanej sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej oraz uzgodnień branżowych;
- 7) zawieranie umów z odbiorcami, fakturowanie i pobieranie opłat za świadczone usługi;

- 8) zawieranie umów z operatorami świadczącymi usługi oczyszczania ścieków i odbioru odpadów powstałych w związku z prowadzoną gospodarką ściekową;
- 9) opróżnianie zbiorników bezodpływowych oraz osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalniach ścieków.

Podstawowymi celami „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2022 - 2024” są:

- realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych mających na celu utrzymanie ciągłości dostaw wody,
- uzbrojenie w sieć kanalizacji sanitarnej obszarów miejscowości Wieprz nieobjętych systemem kanalizacyjnym w celu umożliwienia prawidłowego odprowadzenia ścieków;
- inwestycje w zakresie budowy/rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej są realizowane w celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców zamieszkujących obszar inwestycji w zakresie odprowadzania ścieków bytowych
- poszerzanie zakresu świadczonych usług oraz poprawa ich standardów jakościowych.

III. PRZEDSIĘWZIĘCIA ROZWOJOWO - MODERNIZACYJNE W LATACH 2022-2024

Planowane zadania w zakresie urządzeń wodociągowych:

1. Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Gierałtowice, ul. Beskidzka, Wieprz.
2. Rozbudowa sieci wodociągowej w Gierałtowicach i Gierałtowickach, os. Sikora
3. Budowa zbiornika żelbetowego na wodę pitną wraz z rozbudową i przebudową sieci wodociągowej, budowa wiaty. Rozbiórka istniejącego zbiornika stalowego.
4. Budowa urządzenia wodnego w miejscowości Gierałtowice, ul. Dworska
5. Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Nidek, ul. Słoneczna
6. Rozbudowa i modernizacja systemu monitoringu obiektów wodociągowych
7. Modernizacja strefowych studni wodomierzowych.
8. Budowa paneli fotowoltaicznych w miejscowości Gierałtowice, ul. Dworska 11.
9. System zdalnego odczytu wskazań wodomierzy

Planowane zadania w zakresie urządzeń kanalizacyjnych:

1. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Górską / ul. Wrzosowa
2. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w obrębie ul. Górską/ul. Kalinowa
3. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Beskidzka (działki nr ewid. 5991/2 i 2609/15)
4. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Słoneczna.
5. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Kuwik (działki nr ewid. 6688/3, 3478/3, 3478/4, 3479/4, 3482/6, 3484/7, 3484/6, 3484/5)
6. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Górską (działka nr ewid. 5899/8)
7. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Lawendowa
8. Rozbudowa sieci ul. Słoneczna etap II.
9. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Górską (działki nr ewid. 3802/3, 3802/4)
10. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Wieprzu (działki nr 6740/1, 6704/2)

Zestawienie planowanych przedsięwzięć rozwojowo-modernizacyjnych na lata 2022-2024 przedstawia załączona do planu tabela. Przedstawione w tabeli kwoty wyrażają wartości netto planowanych nakładów do poniesienia w kolejnych latach realizacji planu. Część zadań planowana jest na kilkuletni okres realizacji, stąd niektóre zadania pojawiają się w kolejnych latach planu.

IV. PRZEDSIĘWZIĘCIA RACJONALIZUJĄCE ZUŻYCIE WODY I ODBIÓR ŚCIEKÓW ORAZ PRZEWIDYWANE EFEKTY PLANU.

Wszystkie zaplanowane zadania rozwojowo-modernizacyjne zmierzają do dalszego racjonalizowania działań zakładu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków poprzez:

- ograniczenie strat wody /wymiana zużytych technologicznie rurociągów sieciowych, dobór odpowiednich materiałów, z których wykonane są nowe sieci wodociągowe i jej uzbrojenie, ciągłość monitorowania dobowej produkcji wody i jej parametrów/;
- doskonalenie dystrybucji wody za pomocą minimalizacji skutków awarii na sieciach wodociągowych;
- racjonalizacja płukania filtrów i zrzutu wód popłucznych;
- utrzymanie stałego ciśnienia wody w sieci i minimalizacja uderzeń hydraulicznych oraz dostosowanie wielkości produkcji wody do wielkości rozbioru wody;
- zmniejszenie zużycia energii elektrycznej prowadzonych procesów technologicznych.
- dostosowanie średnic do bieżących możliwości odprowadzania ścieków oraz zastosowanie/ wybudowanie odpowiednich urządzeń kanalizacyjnych np. przepompowni ścieków.
- przeprowadzenie regularnego przeglądu systemu kanalizacyjnego (w tym za pomocą inspekcji telewizyjnej, „zadymiarki kanałowej”) w celu bieżących napraw i usuwaniu nieprawidłowości .
- kontrole jakości ścieków wprowadzanych do kanalizacji,
- eliminowanie zrzutu wód deszczowych i roztopowych do kanalizacji sanitarnej poprzez cykliczne kontrole studni sieciowych oraz uszczelnianie studni.

V. NAKŁADY INWESTYCYJNE W LATACH 2022 – 2024.

Planowane nakłady na rozwój i modernizację urządzeń wodociągowych w latach 2022 - 2024 wynoszą ogółem **2 304 400 zł**.

Z uwagi na brak wartości kosztorysowych wymagane nakłady zostały oszacowane na podstawie wcześniej zrealizowanych inwestycji wodociągowych i kanalizacyjnych.

Przyjęte nakłady mogą być w trakcie realizacji planu korygowane i zmieniane z przyczyn niezależnych od zakładu.

W poszczególnych latach obowiązywania „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2022 - 2024" planuje się następujące nakłady:

Urządzenia wodociągowe

rok 2022 = 149 tys. zł; rok 2023 = 135 tys. zł, rok 2024 =250 tys. zł suma 534 tys zł

Urządzenia kanalizacyjne

rok 2022 - 885,4 tys. zł; rok 2023 – 585 tys. zł, rok 2024 - 300 tys. zł suma 1770,4 tys. zł

VI. SPOSOBY FINANSOWANIA PLANOWANYCH INWESTYCJI

„Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2022-2024" przewiduje sfinansowanie zadań objętych planem ze środków własnych zakładu oraz pochodzących z budżetu Gminy Wieprz.

W przypadku wystąpienia możliwości pozyskania środków z innych zewnętrznych źródeł finansowania zostaną podjęte działania zmierzające do zmiany źródła sfinansowania inwestycji .

WIELOLETNI PLAN ROZWOJU I MODERNIZACJI URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH I URZĄDZEŃ KANALIZACYJNYCH NA LATA 2022 – 2024

URZĄDZENIA WODOCIĄGOWE

Lp	Zadanie (nazwa)	Krótka charakterystyka zadania	Źródła finansowania	Planowane nakłady do poniesienia w tys. zł			Ogółem 2022 - 2024
				2022	2023	2024	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Gieraltowice, ul. Beskidzka, Wieprz	Wykonanie dokumentacji projektowej wraz z zezwoleniami na realizację inwestycji, oraz budowa sieci wodociągowej	Środki własne zakładu	40	-	-	40
2	Rozbudowa sieci wodociągowej w Gieraltowicach i Gieraltowickach, os. Sikora	Opracowanie dokumentacji Rozbiórka istniejącej sieci wodociągowej DN 75mm PCV, budowa nowej sieci DN 110mm PE	Środki własne zakładu	44	40	40	124
			Środki z budżetu Gminy Wieprz	16,5	-	-	16,5
3	Budowa zbiornika żelbetowego na wodę pitną wraz z rozbudową i przebudową sieci wodociągowej, budowa wiaty. Rozbiórka istniejącego zbiornika stalowego.	Opracowanie dokumentacji z uzyskaniem pozwolenia na budowę i rozbiórkę.	Środki z budżetu Gminy Wieprz	48,5	2	-	50,5
4	Budowa urządzenia wodnego w miejscowości Gieraltowice, ul. Dworska	Budowa rurociągu kanalizacji, studni i wylotu wód popłucznych z SUW Gieraltowice do potoku Wieprzówka	Środki własne zakładu	-	50	-	50
5	Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Nidek, ul. Słoneczna	Wykonanie dokumentacji projektowej wraz z zezwoleniami na realizację inwestycji oraz budowa sieci wodociągowej	Środki z budżetu Gminy Wieprz	-	20	30	50

6	Rozbudowa i modernizacja systemu monitoringu obiektów wodociągowych	Rozbudowa monitoringu technologicznego przepompowni wody w Nidku, ul. Św. Szymona i przepompowni wody we Frydrychowicach, ul. Wadowicka, rozszerzenie monitoringu w SUW Gierałtowice	Środki własne zakładu	-	23	-	23
7	Modernizacja strefowych studni wodomierzowych	Rozbiórka istniejących studni i ich technologii, budowa nowych studni z montażem nowego uzbrojenia technologiczno-pomiarowego	Środki własne zakładu	-		60	60
8	Budowa paneli fotowoltaicznych w miejscowości Gierałtowice, ul. Dworska 11	Budowa paneli fotowoltaicznych na Stacji Uzdatniania Wody w Gierałtowicach , zwiększenie produkcji energii elektrycznej z mikroinstalacji fotowoltaicznej	Środki z budżetu Gminy Wieprz	-	-	60	60
9	System zdalnego odczytu wskazań wodomierzy	Wprowadzenie systemu umożliwiającego zdalny odczyt wodomierzy	Środki z budżet Gminy Wieprz	-	-	60	60
Suma wydatków w tys. zł (netto)				149	135	250	534

URZĄDZENIA KANALIZACYJNE

L.p.	Zadanie (nazwa)	Krótka charakterystyka zadania	Źródła finansowania	Planowane nakłady do poniesienia w tys. zł.			Ogółem 2022-2024
				2022	2023	2024	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Górską / ul. Wrzosowa	Wykonanie dokumentacji projektowej wraz z zezwoleniami na realizację inwestycji oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej. Odcinek sieci kanalizacji sanitarnej dla osiedla budynków jednorodzinnych w obrębie ul. Wrzosowej oraz ul. Górskiej	Środki z budżetu Gminy Wieprz	-	420	-	420
2	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w obrębie ul. Górską/ul. Kalinowa	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej. Odcinek sieci kanalizacji sanitarnej dla budynków jednorodzinnych oraz budynku produkcyjnego w obrębie ul. Górskiej i ul. Kalinowej.	Środki z budżetu Gminy Wieprz Program Rządowy Fundusz Polski Ład : Program Inwestycji Strategicznych	504,4	-	-	504,4
3	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Beskidzka (działki nr ewid. 5991/2 i 2609/15)	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej do nieruchomości przy ul. Beskidzkiej	Środki z budżetu Gminy Wieprz Program Rządowy Fundusz Polski Ład : Program Inwestycji Strategicznych	44	-	-	44
4	Rozbudowa sieci ul. Słoneczna	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej do nieruchomości zlokalizowanych w obrębie ul. Słonecznej	Środki z budżetu Gminy Wieprz Program Rządowy Fundusz Polski Ład : Program Inwestycji Strategicznych	241,5	-	-	241,5

5	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Kuwik (działki nr ewid. 6688/3, 3478/3, 3478/4, 3479/4, 3482/6, 3484/7, 3484/6, 3484/5)	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej do nieruchomości zlokalizowanych przy ul. Kuwik.	Środki z budżetu Gminy Wieprz Program Rządowy Fundusz Polski Ład : Program Inwestycji Strategicznych	44,5	-	-	44,5
6	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Górska (działka nr ewid. 5899/8)	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej do nieruchomości zlokalizowanych przy ul. ul. Górskiej (działki nr ewid. 3644/54, 3644/55)	Środki z budżetu Gminy Wieprz Program Rządowy Fundusz Polski Ład : Program Inwestycji Strategicznych	31	-	-	31
7	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Lawendowa	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej do nieruchomości na ul. Lawendowej (rozbudowa istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej)	Środki z budżetu Gminy Wieprz	20	-	200	220
8	Rozbudowa sieci ul. Słoneczna etap II	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Słonecznej (rozbudowa istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej)	Środki z budżetu Gminy Wieprz	-	145	-	145
9	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Górska (działki nr ewid. 3802/3, 3802/4)	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej do nieruchomości zlokalizowanych przy ul. Górskiej (działki nr ewid. 3802/2, 3802/3)	Środki z budżetu Gminy Wieprz	-	20	-	20
10	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Wieprzu (działki nr 6740/1, 6704/2)	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej do nieruchomości przy ul. Beskidzkiej (działki nr ewid. 6740/1, 6704/2)	Środki z budżetu Gminy Wieprz	-	-	100	100
Suma wydatków w tys. zł (netto)				885,4	585	300	1770,4

Projekt

z dnia 6 marca 2023 r.
Zatwierdzony przez Wójta Gminy Wieprz

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIEPRZ**

z dnia 13 marca 2023 r.

w sprawie: sprzedaży nieruchomości stanowiącej własność Gminy Wieprz

Działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40), art. 13 ust. 1, art. 37 ust 1, art. 38 ust 1 w związku z art. 4 pkt. 9, art. 40 ust 1, pkt. 1 oraz art. 67 ust 2, pkt 1, 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344), Rada Gminy Wieprz uchwala, co następuje:

Rada Gminy Wieprz postanawia, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na sprzedaż w drodze przetargu ustnego nieograniczonego nieruchomości pozostającej własnością **Gminy Wieprz**, położonej w **Gminie Wieprz**, obręb **Frydrychowice**, składającej się z niezabudowanych działek o nr ewid.: **1524/14** o powierzchni **0,1109** ha, **1524/15** o powierzchni **0,0945** ha posiadających bezpośredni dostęp do drogi publicznej oraz niezabudowanych działek o nr ewid.: **1524/16** o powierzchni **0,0841** ha, **1524/17** o powierzchni **0,0862** ha oraz **1524/18** o powierzchni **0,1083** ha wraz z udziałem w działkach nr: **1524/12** o powierzchni **0,0312** ha oraz **1524/13** o powierzchni **0,0305** ha, stanowiących wewnętrzną drogę dojazdową, objętych księgą wieczystą nr **KR1W/00069921/3**, prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Wadowicach, V Wydział Ksiąg Wieczystych.

§ 2. Postanawia się o przyjęciu ceny wywoławczej nie niższej niż wartość nieruchomości określona w operacie szacunkowym.

§ 3. Nieruchomość, pozostająca przedmiotem niniejszej uchwały w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Wieprz, przyjętego uchwałą nr XXXVII/313/2018 Rady Gminy Wieprz z dnia 30 maja 2018 r., (Dz. Urz. woj. małopolskiego z 2018 r. poz. 4014 z dnia 05.06.2018 r.) *zmienionej uchwałą nr Nr XIX/159/2020 Rady Gminy Wieprz z dnia 28 października 2020 r. (DZ. URZ. WOJ. z 2020 poz 6845 z dnia 06.11.2020), zmienionej uchwałą Nr XXVII/219/2021 Rady Gminy Wieprz z dnia 11 października 2021 r. DZ. URZ. WOJ. z 2021 poz 5840 z dnia 22.10.2021) zmienionej uchwałą Nr XXXVI/286/2022 Rady Gminy Wieprz z dnia 13 lipca 2022 r. DZ. URZ. WOJ. z 2022 poz 5135 z dnia 25.07.2022)* objęta jest ustaleniami: Działki nr: **1524/12, 1524/14, 1524/15** obręb **Frydrychowice** objęte są ustaleniami:

- **tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej (symbol 1MU.36)**
- **tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej (symbol 1KDL.7)** Działki nr: **1524/13, 1524/16, 1524/17, 1524/18** obręb **Frydrychowice** objęte są ustaleniami:
- **tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej (symbol 1MU.36)**

§ 4. Wykonanie uchwały - w szczególności sporządzenie i podanie do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości obejmującego działkę określoną w § 1, podanie do publicznej wiadomości ogłoszenia o sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń a także na stronach internetowych Urzędu Gminy Wieprz, ogłoszenie, zorganizowanie i przeprowadzenie przetargu powierza się Wójtowi Gminy Wieprz.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Projekt

z dnia 6 marca 2023 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIEPRZ**

z dnia 13 marca 2023 r.

**w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności
zwierząt na terenie Gminy Wieprz w 2023r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40) i art. 11a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 572 i 2375), Rada Gminy Wieprz uchwala, co następuje:

Rada Gminy Wieprz uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wieprz w 2023r. w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wieprz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

**Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy
Wieprz w 2023 r.**

**Rozdział 1.
Postanowienia ogólne**

§ 1. Ilekcroć w Programie jest mowa o:

- 1) **urzędzie** - należy przez to rozumieć Urząd Gminy Wieprz - jednostkę organizacyjną, przy pomocy której wykonywane są zadania Programu;
- 2) **schronisku** - należy przez to rozumieć Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt, które jest jednostką organizacyjną;
- 3) **zwierzętach bezdomnych** - należy przez to rozumieć zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały;
- 4) **zwierzętach domowych** - należy przez to rozumieć zwierzęta tradycyjnie przebywające wraz z człowiekiem w jego domu lub odpowiednim pomieszczeniu, utrzymywane przez człowieka w charakterze jego towarzysza;
- 5) **kotach wolno żyjących** - należy przez to rozumieć koty urodzone lub żyjące na wolności (żyjące w otoczeniu człowieka w stanie dzikim);
- 6) **programie** - należy przez to rozumieć Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wieprz w 2023 r.;

§ 2. Koordynatorem Programu jest Wójt Gminy Wieprz, za pośrednictwem Referatu Inwestycji i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Wieprz i Komisariatu Policji w Andrychowie.

**Rozdział 2.
Cel i zadania programu**

§ 3. 1. Celem Programu jest zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wieprz oraz opieka nad zwierzętami bezdomnymi.

2. Zadania priorytetowe Programu to:

- 1) elektroniczne znakowanie (chipowanie) zwierząt, w szczególności psów i kotów;
- 2) ograniczanie populacji bezdomnych zwierząt domowych, w szczególności psów i kotów, poprzez ich sterylizację i kastrację;
- 3) zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom z terenu Gminy Wieprz;
- 4) sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie;
- 5) poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 6) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 7) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt;
- 8) edukacja mieszkańców Gminy Wieprz w zakresie opieki nad zwierzętami.

Rozdział 3.

Elektroniczne znakowanie (chipowanie) zwierząt

§ 4. Elektroniczne znakowanie(chipowanie) zwierząt, w szczególności psów i kotów realizują:

- 1) Schronisko - chipowanie bezdomnych zwierząt przyjmowanych do schroniska, a następnie przeznaczonych do adopcji;
- 2) Zakład leczniczy dla zwierząt.

§ 5. Urząd będzie pokrywał koszt elektronicznego znakowania zwierząt, w szczególności psów i kotów, których właściciele zamieszkują na terenie gminy Wieprz, na poniższych zasadach:

- 1) Urząd zawiera umowę z zakładem leczniczym dla zwierząt na dokonanie elektronicznego znakowania psów i kotów (chipowanie);
- 2) Właściciel zwierzęcia, w celu wykonania usługi chipowania, zgłasza się Urzędowi, wypełnia oświadczenie, w którym potwierdza spełnianie wymogów dofinansowania, a także wyraża zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych dla potrzeb wynikających z realizacji Programu.. W przypadku psów, wymagane jest dodatkowo okazanie aktualnego dowodu szczepienia przeciwko wściekliznie.
- 3) Urząd dokonuje zapłaty za wykonanie usługi na konto zakładu leczniczego dla zwierząt zgodnie z warunkami zawartej umowy z Zakładem i na podstawie rachunku wystawionego przez ten zakład oraz dokumentów wymienionych w pkt 2.

Rozdział 4.

Ograniczenie populacji bezdomnych zwierząt

§ 6. Ograniczanie populacji bezdomnych zwierząt poprzez sterylizację i kastrację zwierząt domowych, w szczególności psów i kotów, realizowane są w następujący sposób:

- 1) Poprzez wprowadzenie akcji zachęcania właścicieli psów i kotów do wykonania sterylizacji i kastracji na zasadach określonych w Programie;
- 2) Poprzez zapewnienie właścicielom psów i kotów, którzy zamieszkują na terenie Gminy Wieprz, dofinansowania w wysokości 50% kosztów sterylizacji samic i kastracji samców w stosunku do maksymalnie 2 sztuk zwierząt rocznie.
- 3) Poprzez zawieranie umów z zakładami leczniczymi dla zwierząt na dokonywanie zabiegów sterylizacji i kastracji;
- 4) Właściciel zwierzęcia, w celu wykonania sterylizacji lub kastracji psa lub kota zgłasza się do Urzędu, wypełnia oświadczenie, w którym potwierdza spełnianie wymogów dofinansowania, a także wyraża zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych dla potrzeb wynikających z realizacji Programu. Dofinansowanie kosztów sterylizacji i kastracji psów lub kotów przysługuje osobom, które oznakowały elektronicznie psa lub kota oraz poddały psa szczepieniu przeciw wściekliznie;
- 5) Właściciel zwierzęcia pokrywa 50% kosztów zabiegu według ceny usługi ustalonej w umowie w zakładem leczniczym dla zwierząt;
- 6) Gmina Wieprz dokonuje zapłaty za wykonanie usługi bezpośrednio na konto zakładu leczniczego dla zwierząt zgodnie z warunkami zawartej z nim umowy oraz na podstawie rachunku wystawionego przez zakład leczniczy dla zwierząt;

Rozdział 5.

Opieka nad zwierzętami bezdomnymi

§ 7. 1. Urząd poprzez firmę zajmującą się wyłapywaniem zwierząt bezdomnych podejmował będzie interwencje w sprawach kotów wolno żyjących (dzikich),

2. Wydział Inwestycji i Ochrony Środowiska Urzędu będzie zajmował się kotami wolno żyjącymi (dzikimi) poprzez zakup, wydawanie karmy społecznym opiekunom (karmicielom) kotów wolno żyjących (dzikich) w okresie jesienno - zimowym, tj. od 1 października do 31 marca, którzy zarejestrują się w wyżej wymienionym wydziale, jak również poprzez monitorowanie działań opiekunów społecznych.

3. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt realizuje firma zajmująca się odławianiem bezdomnych zwierząt oraz gabinet weterynaryjny, z którym urząd ma podpisana umowę.

4. Usypianie ślepych miotów dotyczy wyłącznie bezdomnych zwierząt i wykonywane będzie na terenie lecznicy weterynaryjnej, z którą Urząd Gminy ma umowę na świadczenie tej usługi lub w schronisku.

5. Zostanie przeprowadzona minimum jedna kontrola (w razie informacji niepokojących kolejne) warunków, w jakich przebywają zwierzęta w schronisku dla zwierząt.

6. Urząd zapewnia że wszystkie wyłapane zwierzęta na podstawie podpisanej umowy z schroniskiem dla zwierząt bezdomnych będą do niego przyjęte.

7. Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom z terenu Gminy Wieprz realizuje „Gabinet Weterynaryjny Animal-Vet Zasole, Jarosław Kołodziejczyk, 32-600 Oświęcim, ul. Garbarska 10, Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt, 32-660 Chełmek, ul. Jaworznicka 67”;

8. Odławianie bezdomnych zwierząt z terenu Gminy Wieprz realizują: Firma „ESKALIBUR” Włodzimierz Gacur, 34-120 Andrychów, ul. Konstytucji 3 Maja 67;

9. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt realizuje na terenie Gminy Wieprz: GABINET WETERYNARYJNY M.Z. Zielińscy Spółka cywilna ul. Beskidzka 295, 34-122 Wieprz NIP: 551-247-33-71, REGON: 120346613.

10. Usypianie ślepych miotów zwierząt realizuje na podstawie umowy ze schroniskiem zwierząt: „Gabinet Weterynaryjny Animal-Vet Zasole, Jarosław Kołodziejczyk, 32-600 Oświęcim, ul. Garbarska 10, Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt, 32-660 Chełmek, ul. Jaworznicka 67”, GABINET WETERYNARYJNY M.Z. Zielińscy Spółka cywilna ul. Beskidzka 295, 34-122 Wieprz NIP: 551-247-33-71, REGON: 120346613, sterylizację, kastrację i chipowanie realizuje: GABINET WETERYNARYJNY M.Z. Zielińscy Spółka cywilna ul. Beskidzka 295, 34-122 Wieprz NIP: 551-247-33-71, REGON: 120346613.

11. Gospodarstwem rolnym zapewniającym miejsca dla zwierząt gospodarskich będzie gospodarstwo rolne własności Adamik Michał, ul. Podlas 5, 34-108 Przybradz.

Rozdział 5.

Edukacja mieszkańców

§ 8. Gmina Wieprz w ramach Programu przystąpi do działań edukacyjnych w szczególności w szkołach podstawowych i gimnazjach w zakresie odpowiedzialnej i właściwej opieki nad zwierzętami i ich humanitarnego traktowania, a także adopcji zwierząt bezdomnych.

Rozdział 6.

Poszukiwanie nowych właścicieli

§ 9. Poszukiwanie nowych właścicieli dla zwierząt realizowane będzie poprzez:

- 1) Schronisko, które będzie podejmować działania zmierzające do pozyskiwania nowych właścicieli i oddawania do adopcji bezdomnych zwierząt osobom zainteresowanym i zdolnym zapewnić im właściwe warunki bytowania,
- 2) Wydział Inwestycji i Ochrony Środowiska Urzędu, który umieści na stronie internetowej Urzędu informacje o zwierzętach odłowionych i umieszczonych w lecznicy weterynaryjnej, a w przypadku znalezienia osoby zainteresowanej i zdolnej zapewnić zwierzęciu właściwe warunki bytowania, poprzez działania zmierzające do oddania zwierzęcia do adopcji.

Rozdział 7.
Finansowanie programu

§ 10. 1. Wysokość środków przeznaczonych na realizację Programu w 2023 roku wynosi **99 000,00 zł** w tym:

- 1) Na zapewnienie opieki schroniska nad bezdomnymi zwierzętami – **38 000,00 zł;**
- 2) Na odławianie wraz z zapewnieniem opieki weterynaryjnej – **22 500,00 zł**
- 3) Na zbieranie, transport i przekazanie zwłok padłych zwierząt do utylizacji – **28 000,00 zł**
- 4) Na sterylizację, znakowanie i chipowanie wraz z zapewnieniem całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt – **10 000,00 zł**
- 5) Na dokarmianie wolno żyjących kotów- **500,00 zł**

Dopuszcza się przeniesienie środków między celami określonymi w ust. 1 pkt 1 – 5.

Projekt

z dnia 6 marca 2023 r.
Zatwierdzony przez Wójta Gminy Wieprz

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIEPRZ**

z dnia 13 marca 2023 r.

**w sprawie przyjęcia aktualizacji Projektu założeń do planu zaopatrzenia
w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Wieprz**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40) oraz art. 19 ust. 8 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, 1723, 2127, 2243, 2370 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 295), Rada Gminy Wieprz uchwala, co następuje:

Rada Gminy Wieprz uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się aktualizację „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Wieprz”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wieprz.

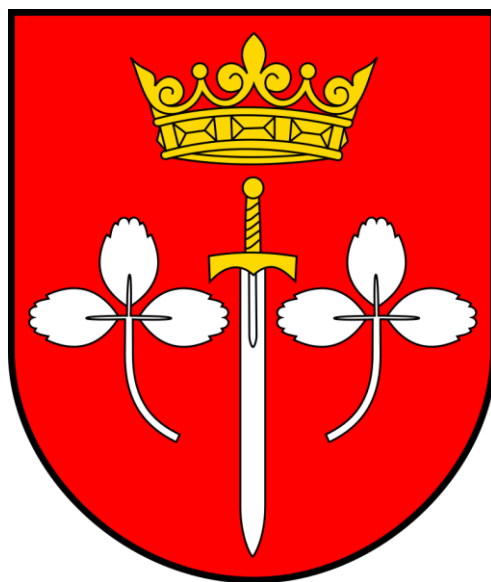
§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Wieprz

z dnia 13 marca 2023 r.

AKTUALIZACJA ZAŁOŻEŃ DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I PALIWA GAZOWE DLA GMINY WIEPRZ NA LATA 2022-2025

2022 r.

Autor opracowania:

mafes'

Małopolska Fundacja Energii i Środowiska
ul. Krupnicza 8/3a
31-123 Kraków
www.mafes.com.pl

SPIS TREŚCI

1	Podstawy prawne	5
1.1	Uwzględnienie założeń wojewódzkich i regionalnych dokumentów strategicznych	7
2	Metodologia	18
3	Charakterystyka Gminy Wieprz	19
3.1	Dane ogólne.....	19
3.2	Dane charakterystyczne	20
3.2.1	Demografia	20
3.2.2	Gospodarka.....	20
3.2.3	Zasoby mieszkaniowe.....	20
3.2.4	Klimat i warunki obliczeniowe	21
3.2.5	Analiza stanu powietrza w Gminie Wieprz	22
4	Zaopatrzenie w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe -stan obecny i kierunki rozwoju	24
4.1	Zaopatrzenie w ciepło.....	24
4.2	Zaopatrzenie w energię elektryczną	24
4.2.1	Stan istniejący.....	24
4.2.2	Zużycie energii elektrycznej	25
4.2.3	Oświetlenie uliczne.....	25
4.2.4	Kierunki rozwoju.....	26
4.3	Zaopatrzenie w gaz.....	26
4.3.1	Stan istniejący.....	26
4.3.2	Zużycie gazu	26
4.3.3	Kierunki rozwoju.....	26
4.4	Kotłownie	27
5	Analiza możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii	30
5.1	Energia wodna	30
5.2	Energia wiatru.....	31
5.3	Energia słoneczna	32
5.4	Energia geotermalna	34
5.5	Energia biomasy	35
6	Możliwość wykorzystania: nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii; energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu z ciepłem; ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych	38
6.1	Możliwość wykorzystania istniejących nadwyżek lokalnych zasobów paliw kopalnych	38
6.2	Energia elektryczna w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła	38
6.3	Ciepło odpadowe z instalacji przemysłowych	39
7	Zużycie energii cieplnej – rok bazowy 2021	40
7.1	Założenia ogólne	40
7.2	Sektor budownictwa mieszkaniowego	42
7.3	Sektor budownictwa związanego z działalnością gospodarczą	44
7.4	Sektor budownictwa komunalnego i użyteczności publicznej – bilans energetyczny	45
7.5	Zużycie energii cieplnej – wszystkie sektory w gminie	46
8	Emisja zanieczyszczeń PM10, PM2,5, SO2, NOx, CO2, B(a)P (z podziałem na sektory)	47
8.1	Metodologia bazowej inwentaryzacji	47
8.2	Emisja zanieczyszczeń wg sektorów	47
8.2.1	Struktura zużycia paliw/energii w sektorze.....	49
9	Przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych.....	50
9.1	Przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła	50

9.2	Racjonalizacja zużycia gazu ziemnego	52
9.3	Racjonalizacja zużycia energii elektrycznej	53
10	Możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej	54
10.1	Źródła finansowania	57
10.2	Zrealizowane i planowane przedsięwzięcia dot. efektywności energetycznej	61
11	Prognoza zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe do roku 2037	62
11.1	Prognoza zapotrzebowania na ciepło – założenia ogólne	62
11.2	Scenariusz 1 optymistyczny – zrównoważonego rozwoju energetycznego	63
11.2.1	Prognoza zapotrzebowania na ciepło – wszystkie sektory budownictwa	65
11.3	Scenariusz 2 zaniechania – brak lub znikome działania na rzecz zrównoważonego rozwoju energetycznego	66
11.3.1	Prognoza zapotrzebowania na ciepło – wszystkie sektory budownictwa	67
11.4	Prognoza zapotrzebowania na energię elektryczną	68
11.5	Prognoza zapotrzebowania na gaz	69
12	Wpływ scenariuszy działań na stan zanieczyszczenia powietrza w gminie	70
12.1	Wpływ realizacji scenariusza optymistycznego na stan zanieczyszczeń powietrza	70
12.2	Wpływ realizacji scenariusza zaniechania na stan zanieczyszczeń powietrza	72
13	Ocena możliwości zaspokojenia potrzeb w zakresie zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe do roku 2037	74
13.1	Zaopatrzenie w ciepło	74
13.2	Zaopatrzenie w energię elektryczną	74
13.3	Zaopatrzenie w gaz	75
14	Współpraca z innymi gminami	76
15	Podsumowanie	78

SPIS TABEL

Tabela 1. Długość sieci gazowej na terenie Gminy Wieprz	26
Tabela 2. Długość i liczba przyłączy gazowych na terenie Gminy Wieprz	26
Tabela 3. Wykaz kotłowni w budynkach gminnych na obszarze Gminy Wieprz	27
Tabela 4. Okres zwrotu inwestycji w kolektor słoneczny (z uwzględnieniem lat i miesięcy)	33
Tabela 5. Wskaźniki sezonowego zużycia energii na potrzeby ogrzewania i wentylacji w zależności od wieku budynków (nieuwzględniające podgrzania ciepłej wody i strat)	41
Tabela 6. Obowiązujące wskaźniki sezonowego zużycia energii na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz podgrzania ciepłej wody użytkowej (wraz ze stratami) kWh/(m ² rok)	42
Tabela 7. Powierzchnia użytkowa dla poszczególnych sektorów budownictwa w gminie	42
Tabela 8. Obliczony wskaźnik zużycia energii dla sektora budownictwa mieszkaniowego w roku bazowym	42
Tabela 9. Obliczony wskaźnik zużycia energii dla sektora działalności gospodarczej w gminie w roku bazowym	44
Tabela 10. Obliczony wskaźnik zużycia energii dla sektora budownictwa komunalnego i użyteczności publicznej w gminie w roku bazowym	45
Tabela 11. Całkowite zużycie energii cieplnej, końcowej – wszystkie sektory w Gminie Wieprz w roku bazowym	46
Tabela 12. Wskaźniki emisji dla poszczególnych rodzajów paliw i typów kotłów	47
Tabela 13. Łączne zużycie energii z poszczególnych nośników w Gminie Wieprz w roku 2021 [MWh/rok]	49
Tabela 14. Łączna emisja zanieczyszczeń z procesów grzewczych w Gminie Wieprz w roku 2021	49
Tabela 15. Przewidywany przyrost powierzchni użytkowej w sektorach budownictwa do 2037 r.	62
Tabela 16. Założony odsetek powierzchni budynków poddanych kompleksowej termomodernizacji	64

<i>Tabela 17. Zużycie energii cieplnej i zapotrzebowanie na moc dla sektorów budownictwa w gminie wg scenariusza optymistycznego.</i>	<i>65</i>
<i>Tabela 18. Zużycie energii cieplnej i zapotrzebowanie na moc budownictwa w gminie wg scenariusza zaniechania.</i>	<i>67</i>
<i>Tabela 19. Przewidywane zmiany zapotrzebowania na energię elektryczną w gminie.....</i>	<i>68</i>
<i>Tabela 20. Przewidywane zmiany zapotrzebowania na gaz w mieście.</i>	<i>69</i>
<i>Tabela 21. Struktura zużycia paliw na potrzeby grzewcze wg scenariusza optymistycznego w [TJ/rok].....</i>	<i>70</i>
<i>Tabela 22. Emisja zanieczyszczeń w ujęciu globalnym w gminie wg scenariusza optymistycznego w [Mg/rok].</i>	<i>71</i>
<i>Tabela 23. Struktura zużycia paliw na potrzeby grzewcze wg scenariusza zaniechania w [TJ/rok].</i>	<i>72</i>
<i>Tabela 24. Emisja zanieczyszczeń w ujęciu globalnym w gminie wg scenariusza zaniechania w [Mg/rok].</i>	<i>73</i>

SPIS RYSUNKÓW

<i>Rysunek 1. Gmina Wieprz</i>	<i>19</i>
<i>Rysunek 2. Strefy klimatyczne Polski.</i>	<i>21</i>
<i>Rysunek 3. Zasięg podobszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w województwie małopolskim w 2021 roku.</i>	<i>22</i>
<i>Rysunek 4. Zasięg podobszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 w województwie małopolskim w 2021 roku.</i>	<i>23</i>
<i>Rysunek 5. Zasięg podobszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM 2,5 (II faza) w województwie małopolskim w 2021 roku.</i>	<i>23</i>
<i>Rysunek 6. System elektroenergetyczny na terenie Gminy Wieprz.</i>	<i>25</i>
<i>Rysunek 7. Strefy energetyczne wiatru na lądzie (według H. Lorenc/IMI GW, na podstawie okresu obserwacyjnego 1971-2000)</i>	<i>31</i>
<i>Rysunek 8. Rozkład przestrzenny całkowitego nasłonecznienia rocznego na terenie Polski.</i>	<i>32</i>

SPIS WYKRESÓW

<i>Wykres 1. Liczba ludności w Gminie Wieprz na przestrzeni lat 2002-2020.....</i>	<i>20</i>
<i>Wykres 2. Zużycie energii dla budownictwa na terenie gminy, łącznie na potrzeby grzewcze, wg scenariusza optymistycznego.</i>	<i>66</i>
<i>Wykres 3. Zużycie energii dla budownictwa na terenie gminy dla poszczególnych sektorów na potrzeby grzewcze, wg scenariusza zaniechania.....</i>	<i>67</i>
<i>Wykres 4. Struktura zużycia paliw na potrzeby grzewcze wg scenariusza optymistycznego w [TJ/rok].....</i>	<i>70</i>
<i>Wykres 5. Emisja zanieczyszczeń w ujęciu globalnym w gminie wg scenariusza optymistycznego w [Mg/rok].</i>	<i>71</i>
<i>Wykres 6. Struktura zużycia paliw na potrzeby grzewcze wg scenariusza zaniechania w [TJ/rok].</i>	<i>72</i>
<i>Wykres 7. Emisja zanieczyszczeń w ujęciu globalnym w gminie wg scenariusza zaniechania w [Mg/rok].</i>	<i>73</i>

1 Podstawy prawne

Podstawą formalną opracowania projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Wieprz, jest umowa zawarta pomiędzy Wójtem Gminy Wieprz, a Małopolską Fundacją Energii i Środowiska z siedzibą w Krakowie.

Niniejszy dokument opracowany jest w oparciu o art. 7, ust. 1 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 19 ustawy Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716 z późn. zm.), zgodnie z którym obowiązkiem Wójta/Burmistrza/Prezydenta jest opracowanie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Projekt założeń sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata. Dokument zawiera:

- Ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- Przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych;
- Możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w odnawialnych źródłach energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych;
- Możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2166 z późn. zm.);
- Zakres współpracy z sąsiednimi gminami.

Tematyka ta została ujęta w poszczególnych częściach niniejszego opracowania.

Podstawami prawnymi są również:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów;
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska;
- „Polityka Energetyczna Polski do roku 2040” przyjęta przez Rząd Rzeczypospolitej Polski dnia 2 lutego 2021 roku;
- Ustawa o odnawialnych źródłach energii z dnia 20 lutego 2015 r.;
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe.

Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)

Celem głównym Krajowego Programu Ochrony Powietrza jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Celami szczegółowymi Krajowego Programu Ochrony Powietrza są:

- osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia,
- osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.

Kierunkami działań prowadzącymi do osiągnięcia celów szczegółowych, tj. osiągnięcia i dotrzymania co najmniej standardów jakości powietrza określonych w prawodawstwie unijnym oraz krajowym, są:

- utrzymanie priorytetu poprawy jakości powietrza oraz rozwój systemu oceny jakości powietrza poprzez zwiększenie liczby stacji pomiarowych uwzględnionych w pomiarach jakości powietrza w ramach PMŚ,
- ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego,
- ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego,
- ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska,
- zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój OZE,
- edukacja ekologiczna,
- zapewnienie finansowania przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza,
- ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z pozostałych sektorów mających wpływ na stan powietrza, z uwzględnieniem działań w obszarze sektora bytowo-komunalnego na obszarach wiejskich.

Przy wykonywaniu opracowania dokumentu, korzystano z szeregu informacji uzyskanych z Urzędu Gminy, danych otrzymanych od przedsiębiorstw energetycznych działających na tym terenie, dokumentów i opracowań strategicznych gminy, danych dostępnych na stronach GUS-u oraz ze stron internetowych, w tym głównie z:

- <http://www.stat.gov.pl> – Główny Urząd Statystyczny - Polska Statystyka Publiczna,
- <http://www.wieprz.pl> – Gminy Wieprz,
- <http://www.mos.gov.pl> – Ministerstwo Środowiska,
- <https://www.miiir.gov.pl> – Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju,
- <http://www.gov.pl/energia> – Ministerstwo Energii,
- <http://www.imgw.pl> – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej,
- <http://www.sejm.gov.pl> – Sejm Rzeczypospolitej Polskiej,
- <http://www.kape.gov.pl> – Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A. i inne.

1.1 Uwzględnienie założeń wojewódzkich i regionalnych dokumentów strategicznych

Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Wieprz wykazują spójność z celami i założeniami dokumentów strategicznych, tj.:

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA „MAŁOPOLSKA 2030”

Uchwała Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”.

Obszar III: Klimat i środowisko

Cel szczegółowy: Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej

Kierunek polityki rozwoju: Ograniczanie zmian klimatycznych

Kierunki działań:

- Intensyfikacja działań ograniczających niską emisję zanieczyszczeń poprzez m.in. przechodzenie na tzw. ekologiczne paliwa i ciepło systemowe, w tym kontynuacja wymiany niskosprawnych kotłów na paliwa stałe.
- Wzrost wykorzystania technologii opartych na odnawialnych źródłach energii do produkcji ciepła i chłodu, kogeneracji oraz energii elektrycznej:
 - Rozwój energetyki opartej na geotermii, małej hydroenergetyce, fotowoltaice i innych alternatywnych źródłach energii, uwzględniających regionalną specyfikę.
 - Upowszechnianie i edukacja w dziedzinie przechodzenia na pozyskiwanie energii z czystych ekologicznie źródeł.
 - Rozwój infrastruktury produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, ze szczególnym uwzględnieniem budynków użyteczności publicznej.
- Rozwój niskoemisyjnego i zeroemisyjnego transportu publicznego:
 - Rozwój taboru autobusowego i tramwajowego oraz rozwój infrastruktury związanej z pojazdami elektrycznymi i hybrydowymi (stacje ładowania pojazdów itp.).
 - Rozwój infrastruktury obsługi podróżnych korzystających z transportu publicznego w miastach i ich obszarach funkcjonalnych. 1.3.3.
 - Wsparcie budowy i modernizacji linii tramwajowych, kolejowych oraz organizacji ruchu, ułatwiające sprawne funkcjonowanie transportu publicznego.
 - Działania promujące korzystanie z transportu zbiorowego.
 - Promocja ruchu rowerowego, urządzeń transportu osobistego oraz kształtowanie systemu ścieżek rowerowych.
 - Promocja ruchu pieszego i rozwój systemu atrakcyjnych przestrzeni publicznych – ulic, placów, zachęających do przemieszczania się pieszo.
- Budowa dróg i ciągów obwodowych, jako forma ograniczania zanieczyszczeń powietrza oraz hałasu poprzez wyprowadzenie ruchu z centrum miejscowości.
- Rozwój programów zazieleniania miast i terenów pozamiejskich, w tym również obszarów uzdrowiskowych w celu ograniczania zanieczyszczeń powietrza:
 - Kształtowanie spójnego systemu terenów zieleni publicznej w formie parków, skwerów, oraz atrakcyjnej zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych (w tym zieleni wysokiej i pasm krzewów).
 - Zadrzewianie miast i obszarów wiejskich.
 - Ochrona korytarzy i klinów napowietrzających w obszarach miejskich.
- Poprawa efektywności energetycznej sektora publicznego i mieszkalnictwa:
 - Modernizacja energetyczna budynków.

- Rozwój energooszczędnego budownictwa.
- Podniesienie efektywności energetycznej przedsiębiorstw.

PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DLA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Uchwała Nr XXV/373/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 28 września 2020 r. w sprawie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego.

Podstawowym celem Programu ochrony powietrza dla stref województwa małopolskiego jest poprawa jakości powietrza i dotrzymanie obowiązujących standardów, aby ograniczyć niekorzystny wpływ zanieczyszczeń na zdrowie i jakość życia mieszkańców. W dokumencie zaplanowane działania mają na celu uzyskanie maksymalnego efektu ekologicznego poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń ze źródeł, które w największy sposób oddziałują na wielkość stężeń substancji w powietrzu.

DZIAŁANIA DŁUGOTERMINOWE

DZIAŁANIE 1. OGRANICZENIE NISKIEJ EMISJI I POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ

Kod działania: PL12_ONE - Głównym celem działania jest pełne wdrożenie wymagań uchwał antysmogowych dla Małopolski i dla Krakowa, a także poprawa efektywności energetycznej budynków i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Zadania wszystkich instytucji publicznych:

Przy finansowaniu ze środków publicznych instalacji grzewczych na paliwa stałe o mocy do 1 MW, instytucje publiczne zobowiązane są zapewnić:

- finansowanie od 1 stycznia 2021 r. wyłącznie dla instalacji zasilanych biomasą (z wyłączeniem projektów w trakcie realizacji),
- finansowanie od 1 stycznia 2023 r. wyłącznie dla instalacji zasilanych biomasą o emisji cząstek stałych do 20 mg/m³ (przy 10% O₂),
- stosowanie zbiorników buforowych jako obowiązkowe w przypadku kotłów z ręcznym podawaniem paliwa (kotły zgazowujące) oraz zalecane w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa. Minimalna pojemność zbiorników buforowych powinna być zgodna z dokumentacją techniczną kotła.

Należy zapewnić preferencje w postaci wyższego dofinansowania dla pomp ciepła, paneli fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych, instalacji grzewczych podłączanych do ciepłowni geotermalnych oraz kotłów na biomasę o emisji pyłu do 20 mg/m³ (przy 10% O₂).

Gmina, powiat i województwo zobowiązane są zapewnić, że od 1 stycznia 2023 r. co najmniej 50%, a od 1 stycznia 2025 r. 100% energii elektrycznej zużywanej w ciągu roku przez będące jej własnością budynki użyteczności publicznej będzie pochodziło ze źródeł odnawialnych. Cel może zostać osiągnięty poprzez: inwestycję we własną instalację wytwarzającą energię elektryczną z OZE, zakup energii poświadczony gwarancją pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych lub zawarcie bezpośredniej umowy PPA (Power Purchase Agreement) z wytwórcą energii z OZE, udział w klastrze energii lub spółdzielni energetycznej wytwarzających energię elektryczną z OZE, dzierżawę instalacji lub zakup energii od spółdzielni lub przedsiębiorstwa inwestujących w OZE na obiektach gminy, zakup lub dzierżawę udziału w wirtualnie eksploatowanej instalacji OZE.

Zadania wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz rad gmin:

- Utworzenie do 1 stycznia 2021 r. i utrzymanie punktu obsługi Programu Czyste Powietrze w oparciu o porozumienie z WFOŚiGW w Krakowie.
- Zatrudnienie do 30 września 2021 r. i utrzymanie stanowiska Ekodoradcy. W gminach o liczbie mieszkańców do 20 tys. należy zatrudnić co najmniej 1 Ekodoradcę, o liczbie mieszkańców powyżej 20 tys. – co najmniej 2, o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys. – co najmniej 3, o liczbie mieszkańców powyżej 500 tys. – co najmniej 6. Przewidywane wsparcie do kosztów zatrudnienia Ekodoradców ze środków RPO na lata 2021-2027. Do zadań Ekodoradcy należeć będą, m.in.: doradztwo

dla mieszkańców w zakresie technologii OZE, źródeł ogrzewania, programów dofinansowania i wymagań uchwały antysmogowej, prowadzenie edukacji ekologicznej na poziomie lokalnym w zakresie ochrony powietrza, obsługa programu Czyste Powietrze, inicjowanie i obsługa inwestycji w zakresie programu Stop Smog.

- Prowadzenie w gminach objętych uchwałą antysmogową dla Małopolski, akcji informacyjnej o wymaganiach uchwały antysmogowej i dostępnych formach dofinansowania do wymiany kotłów. Od 2021 r. gmina zobowiązana jest dotrzeć z informacją co najmniej raz na pół roku do każdego punktu adresowego, pod którym eksploatowana jest instalacja na paliwa stałe.
- Do 31 października 2020 r. na oficjalnej stronie internetowej gminy (w widocznym miejscu na stronie głównej) należy zamieścić następujące informacje: aktualną jakość powietrza i stopień zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza (jeśli został wprowadzony), odnośnik do aplikacji Ekointerwencja (możliwości zgłoszenia naruszenia przepisów ochrony środowiska), odnośnik do informacji o Programie Czyste Powietrze.
- Przeprowadzenie inwentaryzacji źródeł ciepła i instalacji odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych, budynkach niemieszkalnych i budynkach użyteczności publicznej na terenie gminy: co najmniej 70% budynków do końca 2021 r., co najmniej 90% budynków do 30 czerwca 2022 r. Dane powinny być wprowadzone do elektronicznej Bazy inwentaryzacji ogrzewania budynków w Małopolsce. Po uruchomieniu CEEB należy podjąć współpracę z kominarzami i powiatowymi inspektoratami nadzoru budowlanego w celu pełnej inwentaryzacji źródeł na paliwa stałe. Konieczna jest bieżąca aktualizacja bazy na podstawie danych przekazywanych przez właścicieli i zarządców budynków oraz pozyskiwanych w ramach prowadzonych kontroli.
- Prowadzenie przez straż gminną lub międzygminną, upoważnionych pracowników gminy lub we współpracy z policją kontroli interwencyjnych w zakresie przestrzegania przepisów ochrony powietrza: Kontrole interwencyjne (reakcje na zgłoszenia naruszeń) powinny być wykonywane w ciągu 12-u godzin od zgłoszenia. W przypadku zgłoszeń dokonywanych przez aplikację Ekointerwencja administrowaną przez Urząd Marszałkowski należy zaktualizować informację o podjętych działaniach i rezultatach kontroli w ciągu 3 dni roboczych od podjęcia kontroli. W przypadku co najmniej 10% prowadzonych kontroli interwencyjnych w skali roku należy pobrać i zlecić badanie próbki popiołu z paleniska. Kontrole interwencyjne powinny być połączone z aktualizacją danych w bazie ogrzewania budynków.
- Prowadzenie przez straż gminną lub międzygminną, upoważnionych pracowników gminy lub we współpracy z policją kontroli planowych w zakresie przestrzegania przepisów ochrony powietrza: Kontrole planowe w 2020 r. powinny objąć: 20 budynków w gminach o liczbie mieszkańców do 10 tys., 40 budynków w gminach o liczbie mieszkańców między 10 tys. a 20 tys., 80 budynków w gminach o liczbie mieszkańców między 20 tys. a 50 tys., 200 budynków w gminach o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys. Kontrole planowe w 2021 i 2022 r. powinny corocznie objąć: 60 budynków w gminach o liczbie mieszkańców do 10 tys., 100 budynków w gminach o liczbie mieszkańców między 10 tys. a 20 tys., 200 budynków w gminach o liczbie mieszkańców między 20 tys. a 50 tys., 500 budynków w gminach o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys. Kontrole planowe od 2023 r. powinny corocznie objąć: 120 budynków w gminach o liczbie mieszkańców do 10 tys., 200 budynków w gminach o liczbie mieszkańców między 10 tys. a 20 tys., 400 budynków w gminach o liczbie mieszkańców między 20 tys. a 50 tys., 1000 budynków w gminach o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys. Kontrole planowe powinny być połączone z aktualizacją danych w bazie ogrzewania budynków. Gminy powinny przygotować wewnętrzną procedurę przeprowadzania kontroli palenisk pod kątem przestrzegania uchwały antysmogowej i zakazu spalania odpadów do 30 września 2021 r. Procedura powinna zostać opracowana zgodnie z wytycznymi przygotowanymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.
- Przygotowanie do 30 czerwca 2022 r. analizy problemu ubóstwa energetycznego w gminie, zgodnie z wytycznymi przygotowanymi przez Urząd Marszałkowski: Przygotowanie bazy danych o osobach,

które spełniają wymagania programu Stop Smog. Identyfikacja potrzeb inwestycyjnych w zakresie wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji w budynkach, które zamieszkują ww. osoby.

- Wsparcie mieszkańców gminy dotkniętych ubóstwem energetycznym: Rekomendowane jest uruchomienie programu osłonowego w postaci dopłat do wyższych kosztów ogrzewania. Rekomendowana jest realizacja przez gminę programu Stop Smog poprzez dofinansowanie wymiany kotłów i termomodernizacji.
- W ramach aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy należy zidentyfikować i wyznaczyć obszary, które ze względów technicznych i prawnych mogą być przeznaczone pod urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. W przypadku, gdy brak jest obszarów spełniających ww. warunki, należy również wykazać ten fakt w studium.
- Rekomendowane jest przeznaczenie od 2021 r. w ramach budżetu gminy co najmniej 1% dochodów własnych na działania związane z ochroną powietrza, obejmujące m.in.: zatrudnienie Ekodoradców, uruchomienie i obsługę punktów obsługi programu Czyste Powietrze, realizację programów dotacyjnych wspierających program Czyste Powietrze oraz programów osłonowych dla osób dotkniętych ubóstwem energetycznym, kontrole w zakresie naruszeń przepisów o ochronie powietrza, działania edukacyjno-informacyjne dotyczące ochrony powietrza, inwentaryzację źródeł ogrzewania budynków w gminie, termomodernizację budynków użyteczności publicznej lub instalację odnawialnych źródeł energii.
- Gminy objęte uchwałą antysmogową dla Małopolski poprzez swoje działania powinny doprowadzić do sytuacji, w której liczba zainstalowanych urządzeń grzewczych, które nie spełniają wymagań uchwały antysmogowej: od 1 stycznia 2023 r. nie przekroczy 15% wszystkich zainstalowanych urządzeń grzewczych na terenie gminy, od 1 stycznia 2027 r. nie przekroczy 3% wszystkich zainstalowanych urządzeń grzewczych. Zapis ten nie zwalnia podmiotów objętych uchwałą antysmogową z przestrzegania zapisów ww. uchwały, tj. pełnego dostosowania do jej wymagań w wyznaczonych terminach. Nie zwalnia on również organów kontrolnych z obowiązku egzekwowania wymagań uchwały antysmogowej.

Termin sprawozdania do 31 stycznia każdego roku za rok poprzedni, do 31 lipca każdego roku za okres do 30 czerwca w zakresie postępu wymiany źródeł ogrzewania i inwentaryzacji budynków.

DZIAŁANIE 2. OGRANICZENIE EMISJI Z SEKTORA TRANSPORTU

Kod działania: PL12_OET - Głównym celem działania jest ograniczenie liczby pojazdów o wysokiej emisji zanieczyszczeń oraz wyeliminowanie z ruchu pojazdów niespełniających przepisów w zakresie emisji. Dla Krakowa szczególnie istotne jest ograniczenie ruchu pojazdów w centrum miasta z wykorzystaniem stref ograniczonego ruchu.

Działania, które powinny być uwzględniane w strategiach i planach **na poziomie gmin, powiatów i województwa:**

- organizacja ruchu pojazdów w miastach powinna dążyć do ograniczenia ich liczby w centrach miast oraz zapewnienia płynności ruchu,
- tworzenie i egzekwowanie stref uspokojonego ruchu z ograniczeniem prędkości do 30 km/h,
- rozbudowa transportu zbiorowego, w szczególności połączeń między gminami miejskimi i zlokalizowanymi wokół gminami ościennymi,
- tworzenie regularnych połączeń autobusowych przede wszystkim w miejscach, gdzie nie istnieje (bądź nie jest ona regularna) komunikacja autobusowa,
- wdrożenie energooszczędnych i niskoemisyjnych rozwiązań w transporcie publicznym, w tym zakup niskoemisyjnego i zeroemisyjnego taboru,
- rozwój połączeń w ramach Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej oraz połączeń poprzecznych do linii kolejowych SKA – linii autobusowych zapewniających połączenie ze stacjami kolejowymi SKA,

- utrzymanie dróg, chodników, ścieżek rowerowych i innych ciągów komunikacyjnych utwardzonych w sposób ograniczający wtórną emisję zanieczyszczeń poprzez regularne mycie, remonty i poprawę stanu ich nawierzchni,
- rozwój komunikacji rowerowej (z uwzględnieniem rowerów towarowych) poprzez ciągłą modernizację i rozbudowę infrastruktury rowerowej,
- tworzenie zielonych stref przyjaznych dla pieszych,
- budowa parkingów Park&Ride oraz Bike&Ride zlokalizowanych przy stacjach kolejowych, pętlach autobusowych i tramwajowych z zastosowaniem niższych opłat za postój na P&R/B&R dla osób korzystających z biletów okresowych na komunikację miejską,
- promowanie zrównoważonych form transportu (transport rowerowy i pieszy, komunikacji publicznej, car/bike sharing, transport z wykorzystaniem hulajnóg, car pooling),
- wdrażanie i rozwój systemów rowerów miejskich z uwzględnieniem rowerów towarowych i rowerów specjalnych dla osób z niepełnosprawnością zarówno na wynajem krótkoterminowy, jak i długoterminowy w oparciu o system opłat abonamentowych; zapewnienie niezbędnej infrastruktury do ich funkcjonowania,
- podejmowanie działań mających na celu rozwój sieci ogólnodostępnych stacji ładowania,
- ograniczanie ruchu samochodów w centrach miast na rzecz ruchu pieszego i rowerowego, w tym tworzenie stref wolnych od ruchu samochodowego,
- brak tworzenia nowych miejsc parkingowych w strefie płatnego parkowania, gdyż w wyniku ich utworzenia zwiększy się ruch w centrum miasta; rozwój stref płatnego parkowania, co do ich zasięgu oraz poziomu cen oraz ewentualnych ograniczeń maksymalnego czasu parkowania jako narzędzie wspierające cel ograniczenia ruchu kołowego w centrum miasta,
- nadawanie w przestrzeni publicznej priorytetu potrzebom pieszych,
- uwzględnienie w zamówieniach publicznych na zakup floty pojazdów, zlecanych przez instytucje publiczne, rowerów, w tym rowerów towarowych,
- zapewnienie płynności i sprawności przejazdu pojazdów transportu zbiorowego poprzez odpowiednie działania infrastrukturalne, m.in. poprzez wydzielanie buspasów,
- tworzenie zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z odpowiednią infrastrukturą,
- zapewnienie przyjaznej i przystępnej cenowo dla mieszkańców komunikacji publicznej jako alternatywy dla wprowadzanych ograniczeń dla pojazdów indywidualnych. Poza rekomendowanymi kierunkami działań wyznaczone zostały również obligatoryjne zadania związane z sektorem transportu.

Poza rekomendowanymi kierunkami działań wyznaczone zostały również obligatoryjne zadania związane z sektorem transportu. W ramach zielonych zamówień publicznych od 1 stycznia 2022 roku w warunkach udzielenia zamówienia publicznego należy uwzględniać następujące wymagania:

- a) obowiązek spełnienia przez pojazdy realizujące przewozy regularne specjalne oraz usługi przewozu okazjonalnego wyznaczonych norm emisji spalin – przewoźnik świadczący usługę transportową musi zrealizować ją pojazdami o normie minimum EURO 4 w przypadku pojazdów z silnikiem benzynowym oraz EURO 6 w przypadku pojazdów z silnikiem Diesla.
- b) w ramach zamówień na roboty budowlane:
 - obowiązek spełnienia przez maszyny mobilne nieporuszające się po drogach (tj. maszyny budowlane – koparki, ładowarki, spycharki, itp.) o mocy powyżej 18 kW¹²³ wymagania w postaci wyposażenia w filtr cząstek stałych,
 - obowiązek czyszczenia na mokro (przez wykonawcę zleconego zamówienia) ulic i terenu wokół budowy, które są zanieczyszczone na skutek budowy,
 - zraszanie w okresie bezdeszczowym składowisk materiałów sypkich,
 - stosowanie stanowisk do usuwania gruntu lub błota z kół sprzętu ciężkiego opuszczających plac budowy,

- stosowanie cięcia elementów betonowych na "mokro",
- stosowanie przykrycia przy przewożeniu materiałów pyłących.

Termin sprawozdania - do 31 stycznia każdego roku za rok poprzedni.

DZIAŁANIE 3. OGRANICZENIE EMISJI Z DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Kod działania: PL12_OEP - Celem działania jest ograniczenie negatywnego wpływu funkcjonowania przemysłu i działalności gospodarczej na środowisko, w tym na jakość powietrza. Działanie ma również na celu zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie oddziaływania podmiotów gospodarczych na jakość powietrza.

Zadania wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz rad gmin: Prowadzenie akcji informacyjnej o wymaganiach uchwały antysmogowej dla Małopolski oraz dostępnych formach dofinansowania do wymiany kotłów z dotarciem przynajmniej raz w roku do każdego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą na terenie gminy, który eksploatuje instalację spalania paliw stałych.

Termin sprawozdania - do 31 stycznia każdego roku za rok poprzedni.

DZIAŁANIA KRÓTKOTERMINOWE

1 stopień zagrożenia – kod żółty

1 stopień zagrożenia dla pyłu PM10 wprowadzany jest automatycznie w godzinach między 6:00 a 18:00, gdy średnie stężenie pyłu PM10 z ostatnich 12 godzin przekroczy $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Po wprowadzeniu, stopień zagrożenia obowiązuje do końca doby. 1 stopień zagrożenia dla ozonu wprowadzany jest automatycznie w godzinach między 6:00 a 18:00, gdy średnie stężenie ozonu z ostatnich 8 godzin przekroczy $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Po wprowadzeniu, stopień zagrożenia obowiązuje do końca doby. Stopień zagrożenia wyznaczany jest odrębnie dla każdego powiatu lub miasta na prawach powiatu na podstawie średniego stężenia ze stacji monitoringowych GIOŚ zlokalizowanych w danym powiecie.

Urzędy miast i gmin oraz starostwa powiatowe - publikują komunikat na stronie internetowej gminy/powiatu.

Obowiązki powszechne - zakaz eksploatacji kominków i miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwa stałe, jeżeli nie stanowią one jedyne źródła ogrzewania.

Zadania wójtów, burmistrzów i prezydentów miast - obowiązek prowadzenia kontroli pod kątem spalania odpadów i przestrzegania wymagań tzw. uchwały antysmogowej.

2 stopień zagrożenia – kod pomarańczowy

2 stopień zagrożenia dla pyłu PM10 lub ozonu wprowadzany jest na podstawie informacji GIOŚ.

Urzędy miast i gmin - publikują komunikat na stronie internetowej gminy.

Obowiązki powszechne - zakaz aktywności dzieci i młodzieży uczących się w placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych na zewnątrz. Zakaz stosowania dmuchaw do liści. Zakaz eksploatacji kominków i miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwa stałe, jeżeli nie stanowią one jedyne źródła ogrzewania.

Zadania wójtów, burmistrzów i prezydentów miast - obowiązek prowadzenia kontroli pod kątem spalania odpadów i przestrzegania wymagań tzw. uchwały antysmogowej w wymiarze co najmniej 5 kontroli dziennie dla gmin o liczbie mieszkańców do 20 tys., co najmniej 10 kontroli dziennie dla gmin o liczbie mieszkańców między 20 a 50 tys. oraz co najmniej 20 kontroli dziennie w pozostałych gminach.

3 stopień zagrożenia – kod czerwony

Tryb i sposób ogłaszania o zaistnieniu przekroczeń 3 stopień zagrożenia dla pyłu PM10, ozonu lub dwutlenku azotu wprowadzany jest na podstawie informacji GIOŚ.

Urzędy miast i gmin - publikują komunikat na stronie internetowej gminy.

Obowiązki powszechne - Zakaz aktywności dzieci i młodzieży uczących się w placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych na zewnątrz. Zakaz eksploatacji kominków i miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwa stałe, jeżeli nie stanowią one jedyne źródła ogrzewania. Zakaz

eksploatacji urządzeń grzewczych na paliwa stałe (węgiel, biomasa) w przypadku możliwości zastosowania alternatywnego ogrzewania. Zakaz stosowania dmuchaw do liści. Zakaz czyszczenia ulic na sucho z wyłączeniem urządzeń pracujących w systemie próżniowym, m.in. redukujących zanieczyszczenia pyłowe.

Zadania wójtów, burmistrzów i prezydentów miast - Obowiązek prowadzenia kontroli pod kątem spalania odpadów i przestrzegania wymagań uchwały antysmogowej w co najmniej 5 kontroli dziennie dla gmin o liczbie mieszkańców do 20 tys., w co najmniej 10 budynkach dziennie dla gmin o liczbie mieszkańców między 20 a 50 tys. oraz co najmniej 20 budynkach dziennie w pozostałych gminach.

Ponadto, prezydenci miast, burmistrzowie i wójtowie zobowiązani są do **sporządzania sprawozdań z realizacji działań naprawczych** wskazanych w Programie w danym roku za rok poprzedni i ich przekazywania w terminie do **31 stycznia każdego roku**. Zakres informacji określony jest w ramach gotowego arkusza sprawozdawczego, który należy przekazywać wyłącznie w formie elektronicznej na adres **powietrze@umwm.malopolska.pl** jako wypełniony arkusz. Dodatkowo **do 31 lipca każdego roku**, gminy powinny przekazywać dane o postępach wymiany urządzeń grzewczych na paliwa stałe oraz postępach inwentaryzacji źródeł ogrzewania według stanu na 30 czerwca. Wojewoda Małopolski przy pomocy Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na mocy art. 96a ustawy Prawo ochrony środowiska sprawuje nadzór w zakresie wykonywania zadań długookresowych i krótkoterminowych określonych w niniejszym Programie przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast. **W przypadku niedotrzymania terminów realizacji wyznaczonych zadań, organ za to odpowiedzialny podlega karze pieniężnej w wysokości od 50 tys. zł do 500 tys. zł.**

UCHWAŁA ANTYSMOGOWA DLA MAŁOPOLSKI

Uchwała nr XXXII/452/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 stycznia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Uchwała ogranicza powstawanie nowych źródeł emisji zanieczyszczeń:

- Od 1 lipca 2017 roku nie jest możliwa w Małopolsce instalacja kotła na węgiel lub drewno lub kominka na drewno o parametrach emisji gorszych niż wyznaczone w unijnych rozporządzeniach w sprawie ekoprojektu, tj.:
 - sezonowa efektywność energetyczna ogrzewania pomieszczeń dla kotłów o nominalnej mocy cieplnej 20 kW lub mniejszej nie może być mniejsza niż 75 %;
 - sezonowa efektywność energetyczna ogrzewania pomieszczeń dla kotłów o znamionowej mocy cieplnej przekraczającej 20 kW nie może być mniejsza niż 77 %;
 - emisje cząstek stałych dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń nie mogą przekraczać 40 mg/ml w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa oraz 60 mg/ml w przypadku kotłów z ręcznym podawaniem paliwa;
 - emisje organicznych związków gazowych dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń nie mogą przekraczać 20 mg/ml w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa oraz 30 mg/ml w przypadku kotłów z ręcznym podawaniem paliwa;
 - emisje tlenku węgla dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń nie mogą przekraczać 500 mg/ml w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa oraz 700 mg/ml w przypadku kotłów z ręcznym podawaniem paliwa;

- emisje tlenków azotu, wyrażone jako ekwiwalent dwutlenku azotu, dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń nie mogą przekraczać 200 mg/ml w przypadku kotłów na biomasę oraz 350 mg/ml w przypadku kotłów na paliwa kopalne;
- W przypadku kotła na paliwo stałe wymogi te muszą zostać spełnione dla paliwa zalecanego i dowolnego innego odpowiedniego paliwa.
- Osoby, które budują nowy dom, przeprowadzają remont z wymianą kotła lub kominka albo wymieniają kocioł lub kominek na nowy, będą zobowiązane zainstalować nowoczesne urządzenie spełniające wymagania ekoprojektu.

Kominki, które nie spełniają wymagań w zakresie ekoprojektu lub sprawności cieplnej na poziomie co najmniej 80%, od 2023 roku muszą zostać wymienione lub wyposażone w urządzenie redukujące emisję pyłu do poziomu zgodnego z wymaganiami ekoprojektu.

Dla mieszkańców, którzy już obecnie korzystają z ekologicznego ogrzewania – gazu, oleju, ogrzewania elektrycznego lub pomp ciepła – uchwata nie wprowadzi żadnych nowych obowiązków lub ograniczeń. Wyznaczono długie okresy przejściowe:

- Do końca 2022 r. – wymiana kotłów na węgiel lub drewno, które nie spełniają żadnych norm emisyjnych.
- Do końca 2026 r. – wymiana kotłów, które spełniają podstawowe wymagania emisyjne (klasa 3 lub 4 wg normy PN-EN 303-5:2012).
- Istniejące kotły klasy 5 (wg normy PN-EN 303-5:2012) mogą być eksploatowane bezterminowo.

Wymagania dot. jakości paliw od 1 lipca 2017 r.:

- zakaz stosowania mułów i flotów węglowych.
- zakaz spalania drewna o wilgotności powyżej 20% (suszenie przynajmniej 2 sezony).

Kontrola przestrzegania wprowadzanych ograniczeń jest prowadzona przez uprawnione służby:

- straż miejską i gminną,
- upoważnionych pracowników urzędu gminy,
- Policję,
- Inspekcję Ochrony Środowiska.

Kary - użytkownik instalacji, który nie przestrzega przepisów uchwały antysmogowej, może zostać ukarany mandatem do 500 zł. Może zostać również skierowany wniosek do sądu o ukaranie karą grzywny do 5 tys. zł. Kara może zostać nałożona ponownie przy każdym przypadku eksploatacji instalacji niezgodnie z uchwałą antysmogową. Przypadki naruszenia wymagań uchwały antysmogowej możesz zgłosić poprzez formularz Ekointerwencji, tj. <https://powietrze.malopolska.pl/ekointerwencja/>

Projekt zintegrowany LIFE „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze”

Z programu LIFE finansowane są innowacyjne projekty w zakresie ochrony środowiska w Europie, a projekty zintegrowane są nowym szstandarowym instrumentem wspierania realizacji strategii poprawy jakości środowiska na dużym obszarze.

Projekt LIFE koordynowany przez Województwo Małopolskie angażuje łącznie 69 partnerów, a jego celem jest przyspieszenie wdrażania działań służących poprawie jakości powietrza, które zostały zaplanowane w ramach

Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego. Wartość projektu to około 17 mln euro (70 mln zł), z czego dofinansowanie unijne wynosi 42 mln zł. Projekt będzie realizowany w okresie od października 2015 r. do końca 2023 r.

Główne działania projektu:

- sieć Eko-doradców w gminach w Małopolsce, którzy będą wspierać wdrażanie Programu ochrony powietrza, będą pozyskiwać środki zewnętrzne na działania ograniczające emisję zanieczyszczeń oraz mobilizować mieszkańców do włączenia się w te działania,
- doradztwo dla mieszkańców Małopolski w zakresie najbardziej efektywnych sposobów ograniczenia emisji i źródeł finansowania, w tym zapobieganie ubóstwu energetycznemu poprzez działania służące oszczędności kosztów energii,
- Centrum Kompetencji na poziomie regionalnym, obejmujące szkolenia i bazę wiedzy dla wszystkich samorządów lokalnych, aby wspomóc gminy w realizacji prowadzonych działań,
- wzmocnienie doradztwa i obsługi administracyjnej dla mieszkańców Krakowa w zakresie likwidacji starych pieców i kotłów na paliwa stałe, w tym uruchomienie punktów informacyjnych, w których udzielana będzie pomoc osobom zainteresowanym ubieganiem się o dofinansowanie przedsięwzięć oszczędzających energię,
- narzędzie do modelowania w wysokiej rozdzielczości rozkładu zanieczyszczeń w Krakowie,
- międzyregionalna baza źródeł emisji dla Małopolski, Śląska, Czech i Słowacji wraz z modelowaniem jakości powietrza.

W styczniu 2021 roku rozpoczął się Projekt LIFE EkoMałopolska współfinansowany ze środków instrumentu finansowego LIFE w ramach środków Unii Europejskiej. Wieloletni projekt obejmuje m.in.: wdrożenie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii, niskoemisyjną transformację rynku urządzeń grzewczych, tworzenie narzędzi informatycznych określających potencjał OZE, przygotowanie regionalnego centrum kompetencji wspierającego powiaty i gminy, a także pilotaże w zakresie klastrów energetycznych, spółdzielni energetycznych, biogazowni rolniczych oraz wykorzystania biomasy odpadowej. W powiatach małopolskich ma powstać sieć ekodoradców ds. klimatu i środowiska (co najmniej 16 centrów doradczych na poziomie powiatowym). Obejmuje także stworzenie siatki współpracy oraz wymiany doświadczeń na poziomie lokalnym, regionalnym i międzynarodowym w dziedzinie przeciwdziałania zmianom klimatu i łagodzenia ich skutków. Wartość kosztów kwalifikowanych inwestycji to 70 mln zł (w tym dofinansowanie z NFOŚiGW to ok. 24,6 mln zł).

Partnerami LIFE EkoMałopolska „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii” są: Ministerstwo Rozwoju, województwo śląskie, Akademia Górniczo-Hutnicza, Europejskie Centrum Czystego Powietrza, Kraków, Tarnów i Nowy Sącz oraz powiatów: bocheński, brzeski, chrzanowski, dąbrowski, gorlicki, krakowski, limanowski, miechowski, myślenicki, nowotarski, nowosądecki, olkuski, oświęcimski, proszowicki, suski, tarnowski, wadowicki, wielicki. Partnerami zagranicznymi projektu są Instytut ds. Energii, Klimatu i Środowiska w Wuppertalu oraz Brandenburski Uniwersytet Techniczny w Cottbus. Realizacja projektu zintegrowanego LIFE EkoMałopolska rozpoczęła się w styczniu 2021 roku, a zakończy w grudniu 2030. Program służy promocji wykorzystania odnawialnych źródeł energii, poprawie efektywności energetycznej oraz realizacji unijnych celów w zakresie ochrony klimatu.

Strategia Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2015 – 2022

Uchwała nr VI/44/2015 Rady Gminy Wieprz z dnia 18 czerwca 2015 roku w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Wieprz na lata 2015-2022

Cel strategiczny nr 3: poprawa stanu środowiska naturalnego:

- Cel szczegółowy nr 1: ograniczanie niskiej emisji na terenie gminy wieprz.
- Cel szczegółowy nr 2: popularyzacja wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
- Cel szczegółowy nr 3: poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym.
- Cel szczegółowy nr 4: wprowadzenie niskoemisyjnego transportu gminnego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wieprz**Zaopatrzenie w gaz**

Kierunki rozwoju tego systemu będą ukierunkowane na zapewnienie zwiększonych dostaw gazu sieciowego:

- do miejscowości położonych w północnej części gminy, wyróżniających się obecnie najmniejszą liczbą odbiorców gazu – Gierałtówiczki i Przybradz;
- obecnym i przyszłym odbiorcom w obszarach, w których przewidywany jest rozwój:
 - specjalistycznej działalności usługowej produkcyjnej i gospodarczej,
 - układu osadniczego,
 - centrum usługowego miejscowości Wieprz i centrów pozostałych miejscowości.
- oraz odbiorcom z pozostałych obszarów, w miarę pojawiających się potrzeb.

Głównym zadaniem w zakresie zaopatrzenia w gaz jest objęcie dostawami gazu sieciowego wszystkich mieszkańców gminy wyrażających taką potrzebę i zapewnianie tych dostaw na poziomie odpowiadającym ujawniającemu się popytowi. W tym celu konieczna jest dalsza rozbudowa, skorelowana z potrzebami, oraz modernizacja istniejącej sieci rozdzielczej, uwzględniająca częściową wymianę najstarszych gazociągów stalowych na polietylenowe o większej przepustowości i odpornych na oddziaływania korozyjne – według planów przedsiębiorstwa sieciowego. Doprowadzenie gazu sieciowego do nowych odbiorców w gminie będzie wymagało rozbudowy sieci rozdzielczej gazu średnioprężnego niestwarzającej istotnych ograniczeń przestrzennych.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Rozwój systemu zaopatrzenia w energię elektryczną gminy Wieprz będzie zmierzał w kierunku:

- zapewnienia wszystkim mieszkańcom gminy i pozostałym odbiorcom niezawodnych dostaw mocy i energii elektrycznej o wymaganym standardzie;
- zmniejszenia występujących dysproporcji w dostawach mocy i energii elektrycznej do poszczególnych miejscowości gminy;
- zaspokojenia przyszłych potrzeb, wynikających z rzeczywistego rozwoju przestrzennego gminy i jej aktywizacji gospodarczej;
- minimalizacji kosztów ponoszonych przez gminę na oświetlenie miejsc publicznych, ulic, placów i dróg znajdujących się na terenie gminy i stanowiących mienie komunalne;
- ograniczenia niekorzystnego wpływu elektroenergetycznych linii napowietrznych na atrakcyjność krajobrazu.

Obszary o przewidywanym intensywnym, a nawet skokowym wzroście zapotrzebowania na dostawy mocy i energii elektrycznej to obszary rozwoju:

- specjalistycznej działalności usługowej produkcyjnej i gospodarczej,
- układu osadniczego,

- centrum usługowego miejscowości Wieprz i centrów pozostałych miejscowości.

Analogiczny, duży wzrost zapotrzebowania na dostawy mocy i energii elektrycznej wystąpi w przypadku realizacji pojedynczych, energochłonnych inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej.

Bardziej równomiernego przyrostu zapotrzebowania na dostawy mocy i energii elektrycznej oczekiwać należy na pozostałych obszarach gminy, w miarę wzrostu zainwestowania.

Głównym zadaniem w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną jest zwiększenie niezawodności dostaw mocy i energii elektrycznej o wymaganym standardzie, obecnym i przyszłym odbiorcom energii, które zostanie osiągnięte poprzez:

- sukcesywną rozbudowę i modernizację sieci elektroenergetycznej średniego napięcia i niskiego napięcia w celu tworzenia pętlowych i pierścieniowych układów zasilania oraz budowę stacji transformatorowych ŚN/nn;
- wyznaczenie w planach miejscowych rezerw terenu na powyższe cele
 - w postaci pasów wolnych od zabudowy dla linii napowietrznych 15 kV i odgałęzień od tych linii do stacji transformatorowych,
 - wyznaczenie rezerw terenu dla nowych stacji transformatorowych ŚN/nn i dróg dojazdowych do tych stacji.

Wzdłuż istniejących linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV wymaga się zachowania wolnego od zabudowy pasa terenu. W niniejszym studium wyznaczono takie pasy o szerokości 30 m (po 15 m po obu stronach linii).

Ograniczenie niekorzystnego wpływu napowietrznych linii elektroenergetycznych na walory krajobrazowe i estetyczne zostanie osiągnięte w rezultacie:

- sukcesywnej wymiany, w ramach podejmowanej modernizacji, istniejących linii napowietrznych średniego i niskiego napięcia na linie kablowe na terenach centrów miejscowości, obszarach kształtowania zabudowy o charakterze i standardzie miejskim oraz na obszarach o wysokich walorach krajobrazowych;
- projektowania oraz realizacji na tych terenach nowych linii średniego i niskiego napięcia wyłącznie w wykonaniu kablowym;
- wymiany istniejących napowietrznych stacji transformatorowych ŚN/nn na stacje wewnętrzne oraz projektowania na tych terenach nowych stacji transformatorowych ŚN/nn wyłącznie w wykonaniu wewnętrznym;
- uwzględnienia w planach miejscowych rezerw terenu na wymienione cele.

Gmina Wieprz, chcąc realizować cele określone w w/w dokumentach strategicznych województwa małopolskiego oraz lokalnych powinna kłaść nacisk na ogólnie pojęty zrównoważony rozwój energetyczny.

W niniejszym *Projekcie założeń (...)* określono dwa scenariusze dla gminy:

- pierwszy - „optymistyczny”, zakłada wzrost wykorzystania OZE w gminie i realizację wszelkich działań termomodernizacyjnych i innych mających na celu zrównoważony rozwój energetyczny w gminie.
- drugi - „zaniechania”, zakłada podobny rozwój poszczególnych sektorów w gminie, jednak bez znaczących zmian w kierunku OZE i zwiększenia efektywności energetycznej.

Dążąc do realizacji pierwszego scenariusza gmina w pełni zrealizuje założenia i cele określone w dokumentach szczebla wojewódzkiego i lokalnego związanych z energetyką i ochroną środowiska.

2 Metodologia

Niezbędnym elementem opracowania *założeń do planu zaopatrzenia w ciepło (...)*, było dokładne przeanalizowanie obecnej sytuacji w Gminie Wieprz w zakresie zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z włączeniem instalacji bazujących na OZE. Analiza objęła wszystkie procesy energetyczne, jakie zachodzą na terenie gminy, tj. wytwarzanie, przysyłanie i dystrybucję oraz obrót poszczególnymi nośnikami energii: ciepłem, energią elektryczną oraz gazem. Następnie przeanalizowano wszelkie potencjalne zasoby energii odnawialnej możliwe do wykorzystania oraz ewentualne ograniczenia.

Analizie poddano również polityki wspólnotowe, krajowe oraz strategiczne dokumenty regionalne wraz ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego. Dane dotyczące zasobów odnawialnych źródeł energii pochodzą z opracowań ekspertów zewnętrznych i opracowań statystycznych. Obok oszacowania zasobów poszczególnych źródeł energii odnawialnej, określony został stopień ich wykorzystania. Szacowanie potencjału i zapotrzebowania energetycznego gminy oparte zostało o analizę zużycia energii elektrycznej, gazu i ciepła oraz eksploatowanych sieci energetycznych. Dane związane z energetyką zawodową oparto na dostępnych danych statystycznych oraz danych będących w posiadaniu przedsiębiorstw energetycznych. Ich analiza pozwoliła na wykonanie charakterystyki i oceny funkcjonowania gospodarki energetycznej w gminie.

Przygotowanie analizy stanu obecnego pozwoliło na opracowanie prognozy zapotrzebowania na energię wykorzystując prognozy demograficzne, dostępne prognozy agencji energetycznych oraz analizy i szacunki własne.

Jednym z elementów *Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło (...)* jest określenie wpływu sektora energetycznego na środowisko naturalne, sposoby i środki minimalizacji jego negatywnego wpływu oraz opisanie przewidywanego wpływu na środowisko. Przyczyni się to do osiągnięcia celów określonych w Polityce Energetycznej Polski do 2040 r. takich jak poprawa efektywności energetycznej, rozwój odnawialnych źródeł energii oraz rozwój ciepłownictwa i kogeneracji. Wśród filarów Polityki Energetycznej Polski do 2040 r. wyróżniony został „Zeroemisyjny system energetyczny”. Jest to kierunek długoterminowy, w którym zmierza transformacja energetyczna. Polega na zmniejszeniu emisyjności sektora energetycznego między innymi poprzez zwiększenie roli energetyki rozproszonej i obywatelskiej, a także zaangażowanie energetyki przemysłowej, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego poprzez przejściowe stosowanie technologii energetycznych opartych m.in. na paliwach gazowych. Niniejszy dokument wpisuje się w Politykę Energetyczną Polski do 2040 r.

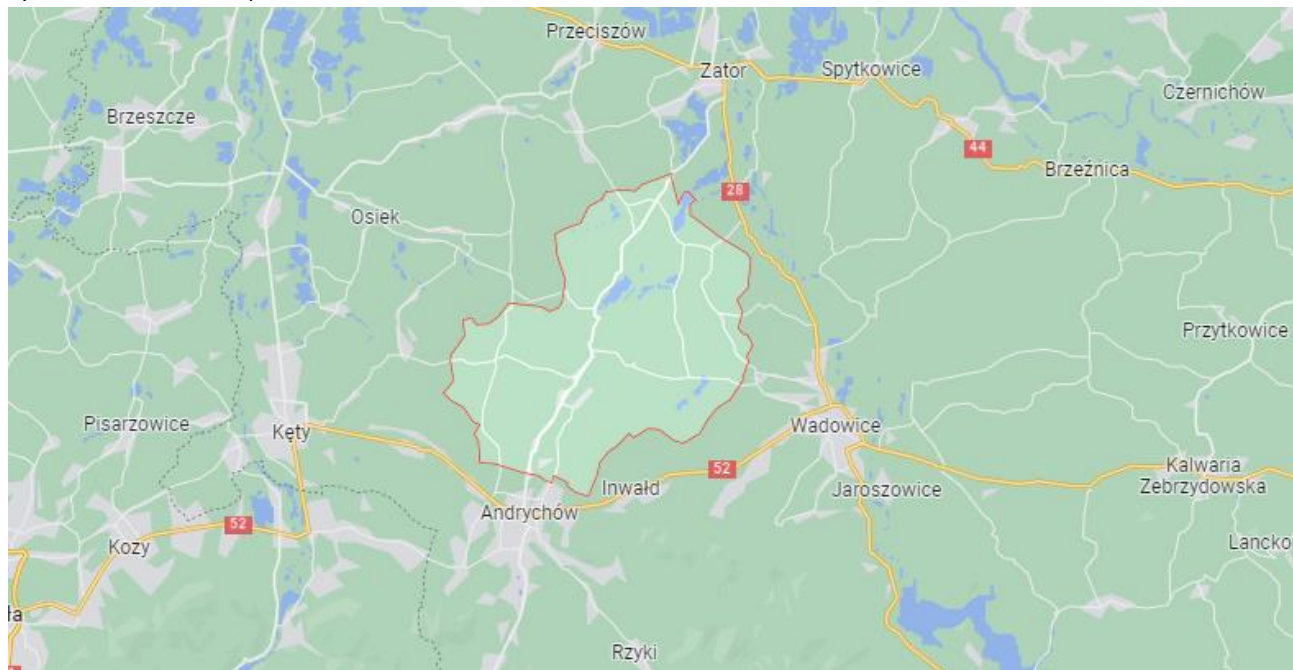
Do rzetelnego i poprawnego merytorycznie opracowania oprócz doświadczenia i wiedzy ekspertów w zakresie planowania energetycznego i odnawialnych źródeł energii niezbędna okazała się współpraca z Urzędem Gminy, gminami sąsiadującymi oraz podmiotami gospodarczymi branży energetycznej działającymi na analizowanym terenie.

3 Charakterystyka Gminy Wieprz¹

3.1 Dane ogólne

Gmina Wieprz jest położona w zachodniej części województwa małopolskiego. Graniczy od południa z miastem i gminą Andrychów, od wschodu z gminami Wadowice i Tomice, od północy z gminami Zator, Przeciszów i Polanka Wielka a od zachodu z gminami Kęty i Osiek.

Rysunek 1. Gmina Wieprz

Źródło: Google Maps

Łączna powierzchnia gminy wynosi 74,4 km². Gmina Wieprz składa się z sołectw: Frydrychowice, Gierałtowiec, Gierałtowiecki, Nidek, Przybradz, Wieprz.

Pod względem fizjograficznym jej obszar położony jest w obrębie (wg Kondracki 2002):

podprovincji – Północne Podkarpacie (512);

- makroregionu – Kotlina Oświęcimska (512.2);

mezoregionu – Podgórze Wilamowickie (512.23).

podprovincji – Zewnętrzne Karpaty Zachodnie (513);

- makroregionu – Pogórze Zachodniobeskidzkie (513.3);

mezoregionu – Pogórze Śląskie (513.32);

mezoregionu – Pogórze Wielickie (513.33).

Gmina Wieprz jest stosunkowo uboga w surowce mineralne. Dno doliny rzeki Wieprzówki jest wypełnione osadami rzecznyymi, wśród których mogą występować złoża kruszywa naturalnego. Dotychczas jednak nie rozpoznano i nie udokumentowano żadnego złoża w tym rejonie. Na północnym krańcu gminy znajduje się niewielki fragment udokumentowanego złoża węgla kamiennego „Zator”, występującego w głęboko zalegających utworach karbonu. Jednakże ze względu na znaczne poziomy jego występowania nie ma na razie perspektyw gospodarczego wykorzystania.

¹ Na podstawie dokumentów strategicznych i opracowań Gminy Wieprz

Główną rzeką gminy jest Wieprzówka, lewobrzeżny dopływ Skawy, która przepływa z południowego - zachodu na północny-wschód.

Dwa elementy przyrodnicze na terenie gminy posiadają istotne znaczenie ponadlokalne:

- rzeka Wieprzówka i jej prawobrzeżny dopływ Frydrychówka wraz z łąkami, łąkami, zadrzewieniami i zaroślami krzewiastymi w otoczeniu koryta, stanowiące ponadlokalny i lokalny korytarz ekologiczny, łączący przyrodnicze tereny gminy z jej otoczeniem;
- kompleksy stawów rybnych występujące w centralnej, północnej i wschodniej części gminy, będące elementami całego systemu stawów rybnych w tej części Małopolski („Dolina Karpia”).

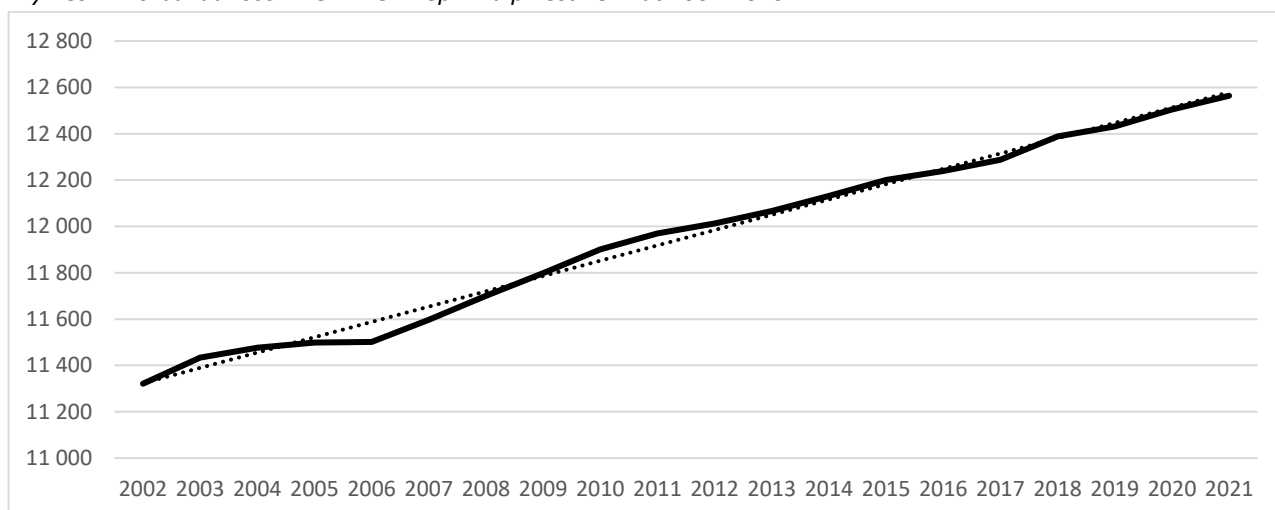
3.2 Dane charakterystyczne

3.2.1 Demografia

Według danych GUS na koniec grudnia 2021 r. liczba mieszkańców Gminy Wieprz wynosiła 12 564 osób, ok. 50% ogólnej liczby stanowiły kobiety (współczynnik feminizacji był równy 98). Gęstość zaludnienia wynosiła 169 osób/km², a wskaźnik przyrostu naturalnego miał wartość ujemną, tj. -11.

Zmianę liczby mieszkańców od 2002 r. przedstawiono graficznie poniżej.

Wykres 1. Liczba ludności w Gminie Wieprz na przestrzeni lat 2002-2020.

Źródło: GUS, BDL

3.2.2 Gospodarka

Na koniec 2021 r. w gminie funkcjonowało 1 080 podmiotów gospodarki narodowej, zarejestrowanych w rejestrze REGON. Najwięcej podmiotów jest w sektorze prywatnym, są to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Dzieliąc ogół podmiotów gospodarczych gminy, ze względu na sekcje PKD, najwięcej przedsiębiorstw funkcjonuje w sekcji F – budownictwo (223), sekcji G – handel hurtowy i detaliczny (212), sekcji C – Przetwórstwo przemysłowe (195).

3.2.3 Zasoby mieszkaniowe

Zgodnie z danymi GUS, na terenie gminy w 2020 roku było 3 121 budynków o łącznej powierzchni przekraczającej ok. 348,6 tys. m². W 2020 roku przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania to 107,6 m², a powierzchnia przypadająca na jednego mieszkańca to 27,9 m².

Należy zauważyć, że w gminie, podobnie jak w całym kraju obserwuje się tendencję rosnącą, zarówno w liczbie mieszkań jak i powierzchni użytkowej.

3.2.4 Klimat i warunki obliczeniowe

Pod względem klimatycznym obszar gminy w większości znajduje się w regionie klimatu pogórza, jedynie niewielka północna część, w dolinie Wieprzówki, zaliczana jest do regionu klimatu pogórskiego lub kotlin.

Podstawowe elementy charakterystyki klimatu Gminy Wieprz:

- Średnia roczna suma opadów 750-890 l/m²,
- Suma opadów stycznia 50 l/m²,
- Suma opadów lipca 120 l/m²,
- Temperatura średnia roczna 7.5-8.5°C,
- Średnia temperatura stycznia -3°C,
- Średnia temperatura lipca 16°C,
- Liczba dni z pokrywą śnieżną 70-80 dni.

Warunki obliczeniowe

Warunki klimatyczne Gminy Wieprz scharakteryzowano pod kątem ich wpływu na zużycie energii, a zwłaszcza ciepła. Obecnie dla potrzeb obliczeń energetycznych w budownictwie, które mogą być wykorzystane w obliczeniach charakterystyk energetycznych budynków/lokalii mieszkalnych i sporządzania świadectw energetycznych budynków/lokalii mieszkalnych, w audytach energetycznych oraz w pracach projektowych i symulacjach energetycznych budynków/lokalii mieszkalnych wykonywanych zawodowo lub w pracach naukowo-badawczych wykorzystuje się dane udostępnione na stronie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju. Są to „Typowe lata meteorologiczne i statystyczne dane klimatyczne dla obszaru Polski do obliczeń energetycznych budynków”.

Zgodnie z normą PN-82-B-02403 pt. „Temperatury obliczeniowe zewnętrzne”, gmina leży w III strefie klimatycznej (rysunek poniżej).

Rysunek 2. Strefy klimatyczne Polski.

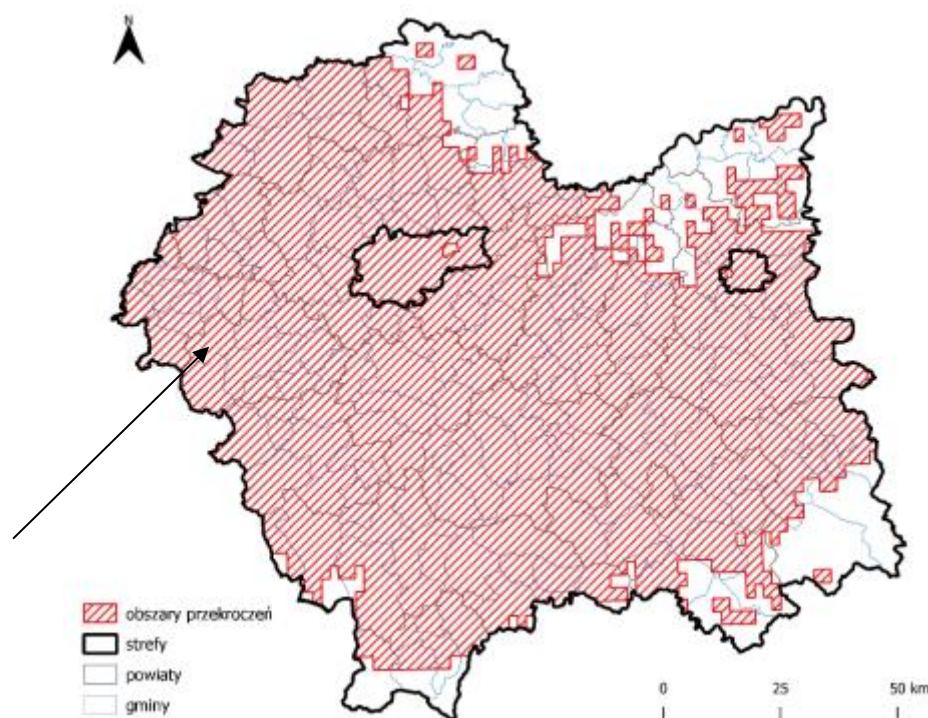
Źródło: PN-EN 12831:2006. Instalacje ogrzewcze w budynkach - Metoda obliczania projektowego obciążenia cieplnego

3.2.5 Analiza stanu powietrza w Gminie Wieprz

Niska emisja jest źródłem takich zanieczyszczenia jak dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, pył w tym B(a)P, sadza, a więc typowych zanieczyszczeń powstających podczas spalania paliw stałych i gazowych. W przypadku emisji bytowej, związanej z mieszkalnictwem zanieczyszczenia uwalniane na niedużej wysokości często pozostają i kumulują się w otoczeniu źródła emisji.

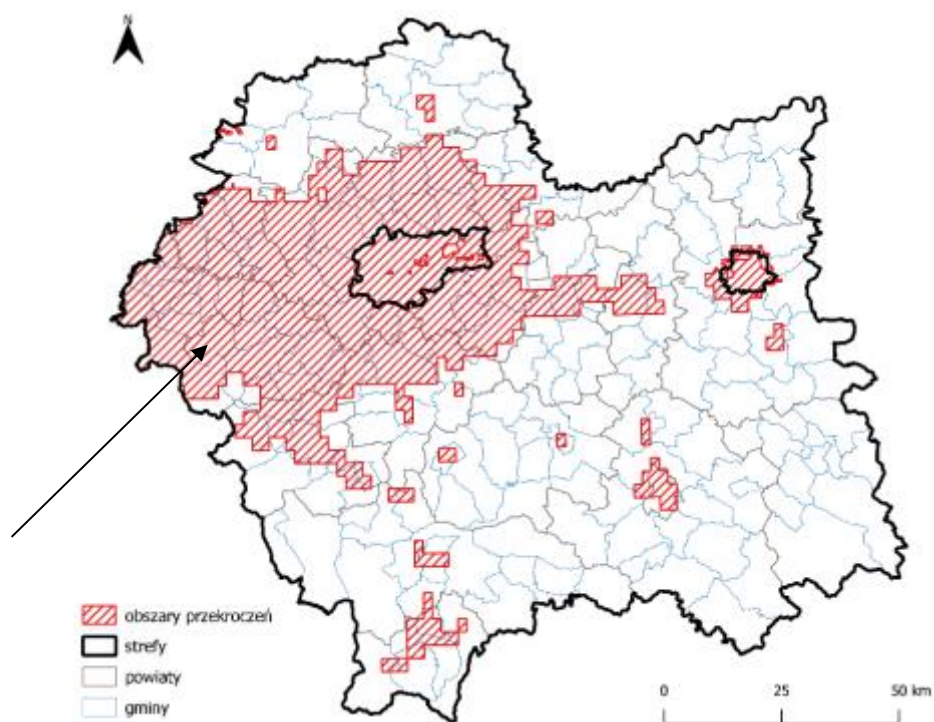
Gmina Wieprz znajduje się w strefie podlegającej ocenie jakości powietrza – strefa małopolska. *Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Małopolskim za rok 2021*, teren gminy klasyfikuje do obszarów **przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń B(a)P/rok, PM₁₀/24 godz., PM_{2.5}/rok (II faza)**.

Rysunek 3. Zasięg podobszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w województwie małopolskim w 2021 roku.

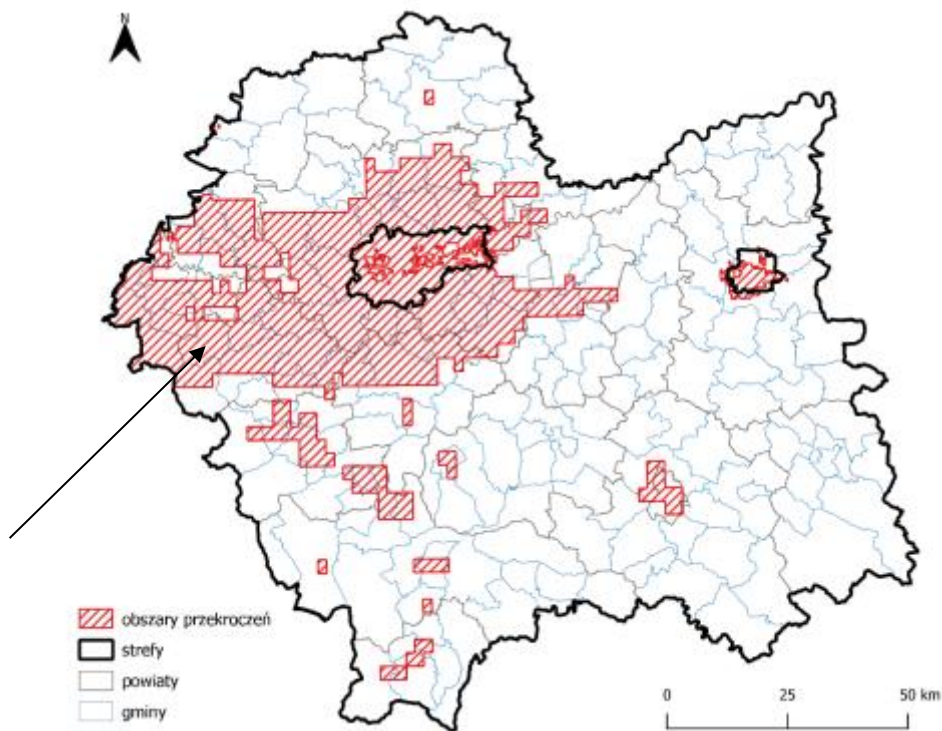
Źródło: GIOŚ

Rysunek 4. Zasięg podobszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ w województwie małopolskim w 2021 roku.

Źródło: GIOŚ

Rysunek 5. Zasięg podobszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} (II faza) w województwie małopolskim w 2021 roku.

Źródło: GIOŚ

4 Zaopatrzenie w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe - stan obecny i kierunki rozwoju

4.1 Zaopatrzenie w ciepło

W granicach Gminy Wieprz nie występuje zorganizowany system zaopatrzenia w ciepło. Brak jest również dużych kotłowni grzewczych lub technologicznych, zlokalizowanych zazwyczaj przy dużych zakładach przemysłowych. Obecnie w celu zaspokojenie potrzeb grzewczych jako paliwo wykorzystuje się głównie paliwa stałe - węgiel (ok. 71,6%) oraz gaz (ok. 17,8%). Zużycie poszczególnych paliw oraz ich udział procentowy w ogólnym bilansie energetycznym gminy, został szczegółowo przedstawiony w dalszej części dokumentu (rozdział 8).

4.2 Zaopatrzenie w energię elektryczną

4.2.1 Stan istniejący

Dystrybutorem energii elektrycznej i operatorem sieci elektroenergetycznych na terenie Gminy Wieprz jest TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Bielsku-Białej.

Głównym źródłem zasilania sieci 15 kV na obszarze Gminy Wieprz są:

- Stacja transformatorowa 110/15 kV GPZ Zator, wyposażona w dwa transformatory 16 MVA. GPZ Zator jest zasilany pośrednio liniami 110 kV relacji Dwory – Zator, Zator – Borek Szlachecki.
- Stacja transformatorowa 110/15/6 kV GPZ Andrychów, wyposażona w dwa transformatory o mocy 31/25/25 MVA oraz 31/20/20 MVA. GPZ Andrychów jest zasilany pośrednio liniami 110 kV relacji Kęty – Andrychów, Andrychów – Wadowice.
- Stacja transformatorowa 110/15 kV GPZ Wadowice, wyposażona w dwa transformatory 110/15 kV o mocy 25 MVA i zasilana liniami 110 kV relacji Andrychów – Wadowice, Poręba – Wadowice.
- Odbiorcy energii elektrycznej zasilani są poprzez napowietrzno-kablowe i kablowe sieci średniego napięcia, stacje transformatorowe SN/nN i linie niskiego napięcia.

Sieć dystrybucyjna TAURON Dystrybucja S.A. zlokalizowana na terenie Gminy (wg stanu na 31.12.2021 r.):

- Linie napowietrzne 110 kV – ok. 28,6 km,
- Linie napowietrzne 15 kV – ok. 62,3 km,
- Linie kablowe 15 kV – ok. 3,8 km,
- Linie napowietrzne 0,4 kV – ok. 198,4 km,
- Linie kablowe 0,4 kV – ok. 37,9 km.

Odbiorcy na terenie Gminy zasilani są z 137 stacji transformatorowych SN/nN, w tym:

- 117 stacje stanowiące własność TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Bielsku-Białej,
- 20 stacji, które są własnością odbiorców.

Rysunek 6. System elektroenergetyczny na terenie Gminy Wieprz.

Źródło: TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Krakowie

4.2.2 Zużycie energii elektrycznej

W 2021 r. zużycie energii elektrycznej odbiorców posiadających umowy kompleksowe było równe 15 228,5 MWh, natomiast odbiorców posiadających umowy o świadczenie usług dystrybucji – 5 708,1 MWh.²

4.2.3 Oświetlenie uliczne

W Gminie Wieprz zainstalowanych jest łącznie 1 086 szt. opraw oświetlenia, w tym opraw sodowych 668 szt. i 418 szt. opraw LED. W 2021 r. zużycie energii elektrycznej na oświetlenie uliczne wyniosło 314 034 kWh.

² Szersze informacje na temat zużycia energii elektrycznej i liczby odbiorców do wiadomości Wójta

4.2.4 Kierunki rozwoju

Dystrybutor nie podał żadnych planów inwestycyjnych na przyszłe lata.

4.3 Zaopatrzenie w gaz

4.3.1 Stan istniejący

Operatorem sieci dystrybucyjnej gazu w Gminie Wieprz jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie.

Poniższe tabele zawierają informacje na temat infrastruktury gazowej na obszarze Gminy Wieprz według stanu na dzień 31.12.2021 r.

Tabela 1. Długość sieci gazowej na terenie Gminy Wieprz

Gazociągi bez przyłączy gazowych				
Lata	Niskie (do 10 kPa włącznie)	Średnie (powyżej 10 kPa do 0,5 MPa włącznie)	Wysokie (powyżej 1,6 MPa)	Ogółem [m]
2021	1 290	121 865	1 685	124 840

Źródło: PSG Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie

Tabela 2. Długość i liczba przyłączy gazowych na terenie Gminy Wieprz

Czynne przyłącza gazowe							
Lata	Niskie (do 10 kPa włącznie)		Średnie (powyżej 10 kPa do 0,5 MPa włącznie)		Ogółem [m]		w tym do budynków mieszkalnych (łącznie dla wszystkich rodzajów ciśnień)
	Długość [m]	Ilość [szt.]	Długość [m]	Ilość [szt.]	Długość [m]	Ilość [szt.]	Ilość [szt.]
2021	727	33	55 420	1 968	56 147	2 001	1 981

Źródło: PSG Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie

Na obszarze Gminy Wieprz nie ma zlokalizowanych żadnych stacji redukcyjno-pomiarowych.

4.3.2 Zużycie gazu

Łączne zużycie gazu w Gminie Wieprz w 2021 r. wynosiło **2 285 781 m³**.³

4.3.3 Kierunki rozwoju

Przyłączenie nowych odbiorców uzależnione jest od możliwości finansowych PSG oraz od przepustowości sieci gazowej i odbywa w oparciu o istniejącą dystrybucyjną sieć gazową, zgodnie z zawartymi umowami o przyłączenie, przy szczególnym uwzględnieniu i spełnieniu kryteriów efektywności ekonomicznej.

W obowiązującym Planie Inwestycyjnym PSG Sp. z o. o. na lata 2022-2024 nie ma ujętych zadań inwestycyjnych na obszarze gminy Wieprz.

³ Szersze informacje na temat zużycia gazu i liczby odbiorców przekazanych przez dystrybutora do wiadomości Wójta

4.4 Kotłownie

Tabela 3. Wykaz kotłowni w budynkach gminnych na obszarze Gminy Wieprz

Nazwa jednostki	Rok budowy	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Źródło ciepła	Ilość zużywanego nośnika rocznie [Mg] w przyp. gazu i oleju [m ³] w 2021 r.	Łączne zużycie energii elektr. [MWh/rok] w 2021 r.	Termo-modernizacja (kompletna/ częściowa/ brak)	Instalacje odnawialnych źródeł energii	Planowana termo-modernizacja	Planowana instalacja odnawialnych źródeł energii
Urząd Gminy w Wieprzu	1965	984,00	gaz	11 839,00	1,856	kompletna	nie	nie	nie
Gminny Ośrodek Kultury w Wieprzu	1964	776	sieć ciepłownicza z UG	-	4	kompletna	brak	brak	brak
Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wieprz-SUW „stara” część Gierałtowice	1993	369	gaz	4 614,00	248,656	kompletna	nie	nie	Budowa paneli fotowoltaicznych, zgodnie z zatwierdzonym WIELOLETNIM PLANEM ROZWOJU I MODERNIZACJI URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH I URZĄDZEŃ KANALIZACYJNYCH NA LATA 2022 – 2024
Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wieprz-”nowa” część SUW Gierałtowice	2010	150,28	gaz			kompletna	nie	nie	
Gminny Zakład Gospodarki Ściekowej w Wieprzu ul. Pogodna bud. warszt. magazynowy	-	125	węgiel, moc 23 kW	2,5	1,89	częściowa	tak	nie	nie
Siedziba GZWik w Wieprzu	-	-	gaz, moc 45 kW	1 837	-	kompletna	nie	nd	nie
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieprzu	1960	371	gaz	4 123	0,243	kompletna	nie	nie dotyczy	nie
Gminny Środowiskowy Dom Samopomocy w Wieprzu	1985/2004	280	gaz	25,733	0,456	kompletna	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Wieprzu	2005	567	gaz	7 408	1,1107	kompletna	nie	-	nie
Ośrodek Zdrowia w Nidku	-	-	gaz	1 032	0,507	-	nie	-	nie

ZAŁOŻENIA DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I PALIWA GAZOWE DLA GMINY WIEPRZ

Ośrodek Zdrowia w Gierałtowicach	-	-	gaz	1 406	1,354	-	nie	-	nie
Ośrodek Zdrowia w Frydrychowicach	1999	324	gaz	2 199	2,308	kompletna	nie	-	nie
Zespół Szkolno – Przedszkolny im. Michała Szczygła w Gierałtowicach	1908, 2003, 2009	2 692,39	gaz, moc 2 x 120 kW	19 079	27,06	kompletna	brak	brak	brak
Zespół Szkolno – Przedszkolny im. Mikołaja Kopernika w Nidku	-	2 646,48	gaz	18 430	23,303	kompletna	nie	nie	nie
Zespół Szkolno – Przedszkolny im. Władysława Broniewskiego w Przybradzu	PP - 1913, SP 1961, hala 2009	1 790,73	gaz	188 800	25,68	kompletna	nie	nie	nie
Zespół Szkolno – Przedszkolny im. Jana Pawła II w Wieprzu	2003, 2004	2 842,54	gaz, moc 2 x 125 kW	28 996	32,09	brak	brak	brak	brak
<i>Przedszkole Publiczne Gminy Wieprz nr 3 w Wieprzu (zlikwidowane - obecnie wchodzi w skład ZSP nr 1 w Wieprzu)</i>	1986	276	gaz, moc 1 x 42 kW	5 074	5,73	częściowa	brak	brak	brak
Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 2 w Wieprzu im. Kard. Stefana Wyszyńskiego	1958	1 870,47	gaz, moc 2 x 115 kW	20 526	23 144	brak	brak	2023	brak
Żłobek Misiowy Zakątek	1970	401,74	gaz do 110 kWh/h	4 826	16	kompletna	nie	nie	nie
KSRG OSP Wieprz	1970	-	gaz	4 000	14,23	kompletna	nie	nie	nie
KSRG OSP Nidek	1975	-	gaz	2 200	15,2	kompletna	nie	nie	nie
OSP Przybradz	1975	490	gaz, moc 60 kW	1 900	14,58	kompletna	nie	nie	nie
OSP Frydrychowice	1970	260	gaz, moc 60 kW	2 000	12,5	kompletna	nie	nie	nie
OSP Gierałtowice	1950	312	gaz, moc 60 kW	1 800	9,3	kompletna	nie	nie	nie
Wiejski Dom Kultury w Frydrychowicach	1970	555	gaz	103 000	4,683	kompletna	brak	brak	brak

ZAŁOŻENIA DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I PALIWA GAZOWE DLA GMINY WIEPRZ

Wiejski Dom Kultury w Gierałtowicach	1950	333,01	gaz	89 900	3,683	kompletna	brak	brak	brak
Wiejski Dom Kultury w Nidku	1975	432	gaz	90 000	3,683	3 ściany elewacyjne ocieplone, północna nie	brak	brak	brak
Wiejski Dom Kultury w Przybradzu	1975	91	gaz	8 000	3,683	kompletna	brak	brak	brak
Wiejski Dom Gierałtowiczkach	1995	178	gaz	30 000	3,683	kompletna	brak	brak	brak

Źródło: Urząd Gminy Wieprz

5 Analiza możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, **odnawialne źródło energii to odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, energię geotermalną, energię hydrotermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów**. Ustawa ponadto określa:

- zasady i warunki wykonywania działalności w zakresie wytwarzania: a) energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, b) biogazu rolniczego – w instalacjach odnawialnego źródła energii, c) biopłynów;
- mechanizmy i instrumenty wspierające wytwarzanie: a) energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, b) biogazu rolniczego, c) ciepła – w instalacjach odnawialnego źródła energii;
- zasady wydawania gwarancji pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii w instalacjach odnawialnego źródła energii;
- zasady realizacji krajowego planu działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych.

Odnawialne źródła energii stanowią alternatywę dla tradycyjnych, pierwotnych, nieodnawialnych nośników energii (paliw kopalnych). Ich zasoby uzupełniają się w naturalnych procesach, co praktycznie pozwala traktować je jako niewyczerpalne. Ponadto pozyskiwanie energii z tych źródeł jest, w porównaniu do źródeł tradycyjnych (kopalnych), bardziej przyjazne środowisku naturalnemu.

5.1 Energia wodna

Potencjał teoretyczny energii wodnej zależy od dwóch czynników: spadku i przepływu. Przepływy ze względu na dużą zmienność w czasie muszą być przyjęte na podstawie wieloletnich obserwacji dla przeciętnego roku przy średnich warunkach hydrologicznych. Spadek określany jest jako iloczyn spadku i długości na danym odcinku rzeki. Rzeczywiste możliwości wykorzystania zasobów wodnych są znacznie mniejsze. Związane jest to z wieloma ograniczeniami i stratami:

- nierównomierność naturalnych przepływów w czasie,
- naturalna zmienność spadków,
- istniejące warunki terenowe (zabudowa),
- bezzwrotny pobór wody dla celów nie energetycznych,
- zmienność spadku wynikająca z gospodarki wodnej w zbiornikach,
- konieczność zapewnienia minimalnego przepływu wody w korycie rzeki poza elektrownię.

Energetyka wodna wykorzystuje energię wód płynących lub stojących (zbiorniki wodne). Jest to energia odnawialna i uważa ją za „czystą”, ponieważ jej produkcja nie wiąże się z emisją do atmosfery szkodliwych substancji gazowych (CO₂, SO₂). Każdy milion kilowatogodzin (kWh) energii wyprodukowanej w elektrowni wodnej zmniejsza zanieczyszczenie środowiska o około 15 Mg związków siarki, 5 Mg związków azotu, 1500 Mg związków węgla, 160 Mg żużli i popiołów. Jak więc widać wykorzystanie energii wodnej sprzyja ochronie środowiska, a zwłaszcza ochronie powietrza atmosferycznego. Istotną zaletą elektrowni wodnej jest możliwość jej szybkiego wyłączenia lub włączenia do sieci energetycznej. Elektrownie wodne o mocy zainstalowanej poniżej 5 MW określane są mianem małych elektrowni wodnych.

Gmina Wieprz jest położona w zdecydowanej większości w zlewni rzeki Wieprzówki, która jest lewym dopływem Skawy. Jedynie Gierałtowiczki znajdują się w zlewni potoku Bachorz, który wpada bezpośrednio do Wisły. Natomiast zachodnia część miejscowości Nidek i południowo zachodni kraniec Wieprza znajdują się w zlewni Soły. Ponadto wschodnie krańce Przybradza są odwadniane przez małe cieki odprowadzające wody bezpośrednio do Skawy. Wieprzówka bierze swój początek w szczytowych partiach Beskidu Małego w masywie Gronia Jana Pawła II i Potrójnej. Warunki klimatyczne Beskidzkiej części zlewni w znacznie większym stopniu wpływają na reżim przepływów tej rzeki niż warunki klimatyczne panujące na terenie gminy. Wieprzówka cechuje się typowym dla rzek karpackich deszczowo-śnieżnym reżimem przepływów i dużą nieregularnością przepływów. Charakterystyczne jest występowanie dwóch wezbrań w ciągu roku: wiosennego – wywołanego topnieniem śniegu w Beskidzkiej części zlewni oraz letniego – wywołanego obfitymi opadami deszczu występującymi najczęściej w czerwcu i lipcu. Rozpiętość objętości przepływu tej rzeki jest bardzo duża.

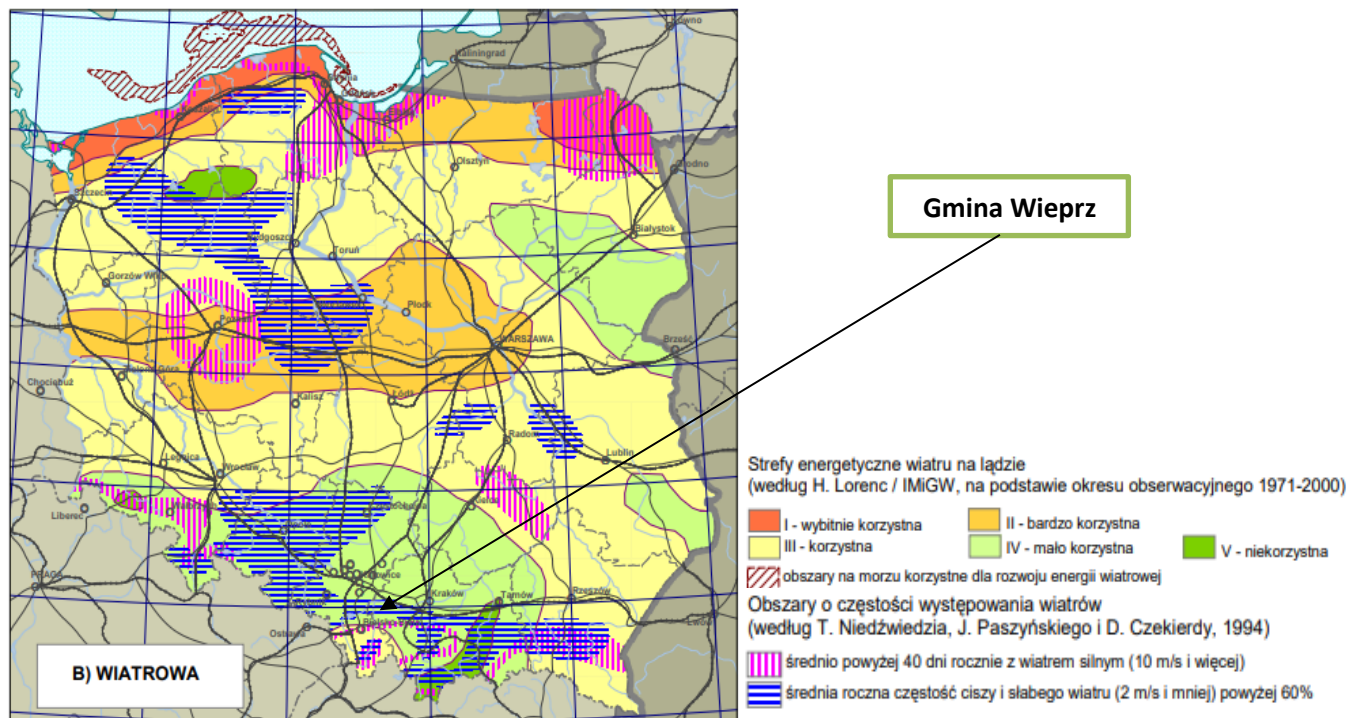
Na terenie gminy w chwili obecnej nie wykorzystuje się potencjału energetycznego spadku wody – brak lokalizacji małych elektrowni wodnych, brak również budowli piętrzących możliwych do wykorzystania energetycznego. Zasoby odnawialnej energii wodnej pod względem możliwości jej pozyskania można określić jako niewielkie. Największy ciek wodny na terenie gminy przepływa na długości ok. 12,5 km. Spadek powierzchniowy wynosi ok. 4,88 m na 1 km.

5.2 Energia wiatru

Elektrownie wiatrowe wykorzystują moc wiatru w zakresie jego prędkości od 4 do 25 m/s. Przy prędkości wiatru mniejszej od 4 m/s moc wiatru jest niewielka, a przy prędkościach powyżej 25 m/s, ze względów bezpieczeństwa elektrownia jest zatrzymywana.

Poniżej przedstawiono mapę stref energetycznych wiatru na obszarze Polski.

Rysunek 7. Strefy energetyczne wiatru na lądzie (według H. Lorenc/IMI GW, na podstawie okresu obserwacyjnego 1971-2000)

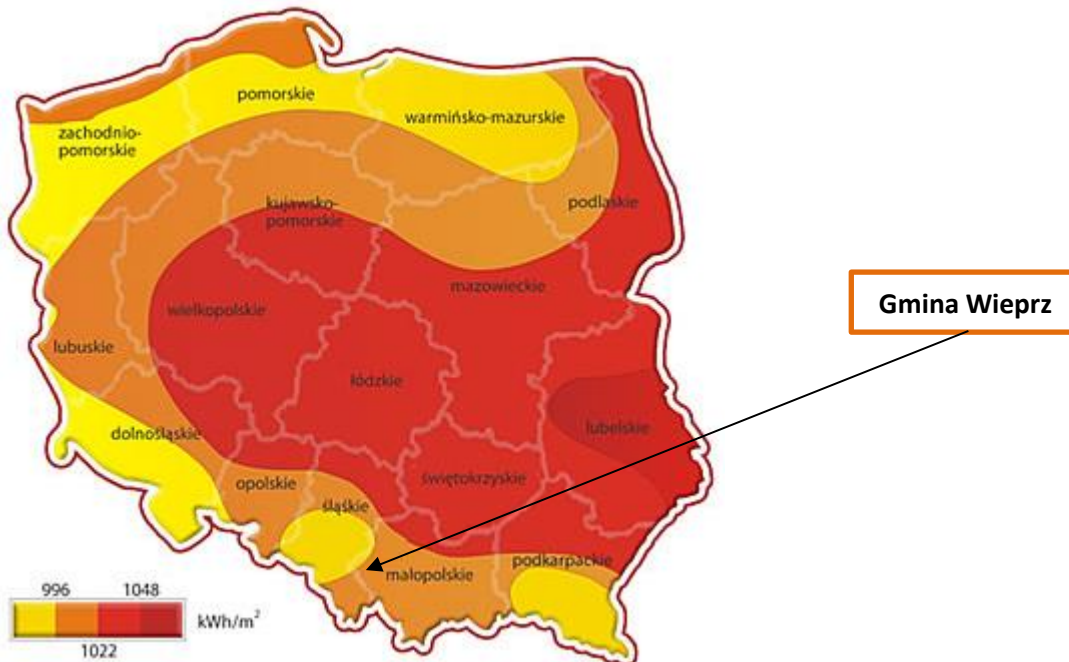
Źródło: Opracowano w Instytucie Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN pod kierunkiem P. Śleszyńskiego dla Ministerstwa Rozwoju Regionalnego

Gmina Wieprz leży w strefie IV, tzw. mało korzystnej dla lokalizacji siłowni wiatrowych. Bardzo przeciętne warunki wietrzne poddają pod wątpliwość zasadność budowy siłowni wiatrowej na terenie gminy. Przed podjęciem decyzji o budowie elektrowni wiatrowej niezbędne jest przeprowadzenie szczegółowych badań: siły, kierunku i częstości występowania wiatrów. Na ten moment gmina nie planuje budowy takich inwestycji.

5.3 Energia słoneczna

Polska nie jest krajem uprzywilejowanym pod względem możliwości wykorzystania energii słonecznej ze względu na położenie na stosunkowo dużej szerokości geograficznej, w której promieniowanie słoneczne jest mniej intensywne, szczególnie w okresie jesienno–zimowym, kiedy to przypada sezon grzewczy. Z tego względu w polskich warunkach uzasadnione jest wspomaganie energią słoneczną jedynie produkcji ciepłej wody użytkowej. Energię słoneczną warto pozyskiwać tylko w sezonie ciepłym, a więc od kwietnia do października. Zaletą wykorzystania energii słonecznej jest brak jej negatywnego oddziaływania na środowisko. Trudność wykorzystania tego źródła energii wynika z dobowej i sezonowej zmienności promieniowania słonecznego.

Rysunek 8. Rozkład przestrzenny całkowitego nasłonecznienia rocznego na terenie Polski.

Źródło: <http://www.suneko.eu>

Dla oszacowania lokalnych zasobów energii słonecznej niezbędne są pomiary nasłonecznienia pow. ziemi. Współcześnie energia promieniowania słonecznego wykorzystywana jest do:

- wytwarzania ciepłej wody użytkowej (w kolektorach słonecznych),
- ogrzewania budynków systemem biernym (bez wymuszania obiegu nagrzanego powietrza, wody lub innego nośnika),
- ogrzewania budynków systemem czynnym (z wymuszaniem obiegu nagrzanego nośnika),
- uzyskiwania energii elektrycznej bezpośrednio z ogniw fotowoltaicznych.

Gmina Wieprz położona jest na obszarze, gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 966 – 1022 kWh/m². Powyższe warunki sprawiają, że obszar gminy dysponuje dobrymi warunkami dla rozwoju energetyki słonecznej.

Energia ciepła

Założenia do oszacowania możliwej do pozyskania energii słonecznej:

- ilość budynków z możliwością zainstalowania kolektorów (zredukowana o czynnik ukształtowania terenu: zacienienie dachów, warunki techniczne – dach, położenie względem stron świata) – 1 248,
- sprawność całkowita (po uwzględnieniu wszystkich składowych sprawności, ułożenia względem słońca oraz nasłonecznienia) – 50%,
- rzeczywista ilość energii możliwa do pozyskania z m² powierzchni kolektora – 500 kWh/m²,
- ilość zamontowanych paneli na gospodarstwie – 2 szt.,
- powierzchnia czynna powierzchni absorbującej - 1,8 m².

Korzystając z powyższych założeń, otrzymujemy roczną realną wartość energii słonecznej (energia ciepła) możliwej do pozyskania 2 247 120 kWh/rok, co daje: **ok. 8 089,6 GJ/rok**.

Z uwagi na koszt instalacji tego rodzaju, warto rozważyć możliwość ich współfinansowania. Całkowite koszty jednostkowe zainstalowania systemów słonecznych do podgrzewania c.w.u. (ciepłej wody użytkowej) wynoszą od 1 500 zł do 3 000 zł/m² powierzchni czynnej instalacji w zależności od wielkości powierzchni kolektorów słonecznych. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przeprowadził badania, w których porównano czas zwrotu inwestycji w kolektory w przypadkach, gdy budynki, na których je zamontowano, były wcześniej ogrzewane za pomocą prądu, oleju opałowego, gazu i węgla. Jak pokazały wyniki, inwestycja w solary zwróci się najszybciej, gdy zastąpią one ogrzewanie elektryczne. W przypadku 3-osobowego gospodarstwa domowego będzie to 10 lat, a po uwzględnieniu dotacji 45% można brać pod uwagę okres o 4 lata krótszy. Gdy natomiast zastąpimy kolektorami ogrzewanie olejem opałowym, czas zwrotu takiej inwestycji wydłuży się do 18 lat, a w przypadku skorzystania z dotacji do lat 10. Najdłuższy czas zwrotu wystąpi w przypadku, gdy kolektory zastąpią ogrzewanie gazem i węglem – odpowiednio 26 i 36 lat, natomiast po otrzymaniu 45% dofinansowania będzie to 13 lat w przypadku rezygnacji z ogrzewania gazowego i 20 lat, gdy energią słoneczną zastąpimy ogrzewanie węglowe.

Tabela 4. Okres zwrotu inwestycji w kolektor słoneczny (z uwzględnieniem lat i miesięcy).

Rodzaj domostwa	Dotacja	Medium zastępowane			
		Prąd	Olej opałowy	Gaz	Węgiel
Dom 3 osoby	0%	10	18	26	36
	45%	6	10	13	20
Dom 5 osób	0%	9,4	17	22	33
	45%	5,2	10	11,1	19
Wspólnota mieszkaniowa	0%	9	16	21	31
	45%	5	9	11,1	17

Źródło: NFOŚiGW

Energia elektryczna

Zakładając tak jak wyżej oraz dodatkowo, że zamontowanie zostanie 20 m² paneli fotowoltaicznych na gospodarstwie oraz przyjmując ilość gospodarstw z możliwością zainstalowania fotowoltaiki – 780, teoretycznie można uzyskać ok. **2 340,8 MWh/rok** energii elektrycznej. Powyższe dane są wartościami czysto teoretycznymi. W rzeczywistości dochodzą jeszcze możliwości techniczne zainstalowania instalacji zależne głównie od kształtu i konstrukcji dachu, które mogą zmienić wartości. Bardzo istotny jest również aspekt finansowy.

W gminie Wieprz mają powstać dwie farmy fotowoltaiczne o mocy przekraczającej 500 kW każda. Rada Gminy podjęła już uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego gminy wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, aby umożliwić realizację inwestycji. Instalacje powstaną na uboczu dwóch miejscowości: Gierałtowiczki, blisko granicy z Piotrowicami oraz w Wieprzu, przy ulicy Biała Droga.

W przypadku zasobów gminnych Gminny Zakład Gospodarki Ściekowej w Wieprzu przy ul. Pogodnej posiada instalację fotowoltaiczną składającą się z 12 paneli o łącznej mocy ok. 3,5 kW. Ponadto instalowanie fotowoltaiki jest coraz bardziej popularne wśród przedsiębiorców. Przykładowo Firma Produkcyjno-Handlowa również przy ul. Pogodnej posiada instalację fotowoltaiczną składającą się z 226 paneli o łącznej mocy ok. 65kW.

5.4 Energia geotermalna

Energia geotermalna w Polsce jest konkurencyjna pod względem ekologicznym i ekonomicznym w stosunku do pozostałych źródeł energii. Energia ta, możliwa w najbliższej perspektywie do pozyskania dla celów praktycznych (głównie w ciepłownictwie) zgromadzona jest w gorących suchych skałach, parach wodnych i wodach wypełniających porowate skały. W Polsce wody takie występują na ogół na głębokościach od 700 do 3000 m i mają temperaturę od 20 do 100 °C. Największym problemem są obecnie wysokie koszty odwiertów.

Gmina Wieprz nie została wskazana jako gmina z potencjałem wykorzystania energii geotermalnej. Ewentualne inwestycje wymagają oszacowania potencjału energii wód geotermalnych za pomocą próbnich odwiertów. Z uwagi jednak na stosunkowo niewielką gęstość cieplną oraz na wysokie nakłady inwestycyjne i wynikający z nich koszt ciepła, związany również z wysokimi kosztami eksploatacyjnymi instalacji geotermalnej, a także na brak sieci ciepłowniczych, budowa ciepłowni geotermalnych z ekonomicznego punktu widzenia nie jest uzasadniona. Jednym ze sposobów pozyskania energii geotermalnej jest instalowanie pomp ciepła. Sugeruje się wybór pomp ciepła pracujących latem na zaspokojenie potrzeb związanych z przygotowaniem ciepłej wody użytkowej, zaś zimą o mocy zdolnej zaspokoić potrzeby cieplne przy średnich temperaturach w sezonie grzewczym. Gmina Wieprz posiada potencjał w zakresie wykorzystania pomp ciepła.

Pompy ciepła

Pompa ciepła jest urządzeniem, umożliwiającym wykorzystanie niskotemperaturowych źródeł energii. Ciepło produkowane przez pompy może być w dużej części pobierane z ogólnie dostępnego środowiska cechującego się niewyczerpalnymi zasobami energii (np. grunt, cieki wodne, powietrze atmosferyczne), nie powodując przy tym jego degradacji. Ponadto pompy zapewniają wysoki komfort użytkowania, nie wymagają codziennej obsługi, cechują się cichą pracą i nie zanieczyszczają środowiska w miejscu użytkowania. Wadę pomp stanowią duże koszty inwestycyjne oraz niebezpieczeństwo skażenia środowiska naturalnego freonami - w przypadku pomp sprężarkowych – lub czynnikami stosowanymi w pompach absorpcyjnych (NH₃, H₂SO₄ itp.).

Przed podjęciem decyzji o zainstalowaniu pompy ciepła należy przeprowadzić staranną analizę ekonomiczną uwzględniającą konkretne warunki użytkowania układu, w którym znajduje ona zastosowanie. Szczególnie sprzyjające warunki do zastosowania pomp ciepła mają miejsce, gdy:

- poprzez zastosowanie pompy ciepła możliwe jest zawrócenie i ponowne wykorzystanie strumienia energii przepływającego przez urządzenie (np. w klimatyzatorach),
- istnieje zapotrzebowanie zarówno na ciepło, jak i na zimno,
- energia cieplna przekazywana jest na znaczną odległość i zastosowanie pompy ciepła w miejscu poboru energii zmniejsza koszty inwestycyjne.

Podziału pomp ciepła można dokonać na różne sposoby, na przykład pod względem zastosowania, wydajności cieplnej (wielkości), czy rodzaju dolnego i górnego źródła ciepła. Najszerze zastosowanie znalazły pompy ciepła jako urządzenia grzewcze lub klimatyzacyjne domów jednorodzinnych i niewielkich pomieszczeń. Pracują one z reguły w układzie rewersyjnym, tzn. w sezonie grzewczym pełnią rolę pompy ciepła, a w sezonie letnim, pracując w cyklu odwrotnym, pełnią rolę klimatyzatorów. Na podstawie doświadczeń stwierdzono, że ogrzewanie pojedynczych budynków jest jednak mniej wydajne niż na przykład ogrzewanie budynków wielorodzinnych, czy osiedli domków jednorodzinnych. Przykładowo, pompa ciepła typu powietrze-powietrze jest w stanie w ciągu roku zaspokoić wymagania odbiorcy na ciepłą wodę użytkową i ciepło do ogrzewania pomieszczeń w przypadku:

- domów jednorodzinnych wolnostojących – w 50%,
- zespołu budynków jednorodzinnych – w 60-70%,
- budynków wielorodzinnych – w 70-80%.

Potencjał energii pochodzącej z pomp ciepła w Gminie Wieprz

Założenia:

Średnie pokrycie potrzeb cieplnych przez pompę ciepła dla 1 gospodarstwa domowego – 60 %,

Ilość gospodarstw z możliwością zainstalowania pompy ciepła – 312,

W przypadku pompy ciepła gospodarstwo powinno spełnić odpowiednie warunki do montażu pomp – odpowiednie warunki geologiczne, wielkość działki, położenie domu na działce, energochłonność budynku – im mniejsza tym lepsza stopa zwrotu inwestycji.

Przy powyższych założeniach możliwości pozyskania energii z pomp ciepła to: **ok. 16 175,8 GJ/rok.**

5.5 Energia biomasy

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 20 lutego 2015 roku o odnawialnych źródłach energii, biomasa to stałe lub ciekłe substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, które ulegają biodegradacji, pochodzące z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej i leśnej oraz przemysłu przetwarzającego ich produkty, oraz ziarna zbóż niespełniające wymagań jakościowych dla zbóż w zakupie interwencyjnym określonych w art. 7 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1272/2009 z dnia 11 grudnia 2009 r. ustanawiającego wspólne szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zakupu i sprzedaży produktów rolnych w ramach interwencji publicznej i ziarna zbóż, które nie podlegają zakupowi interwencyjnemu, a także ulegająca biodegradacji część odpadów przemysłowych i komunalnych, pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, w tym odpadów z instalacji do przetwarzania odpadów oraz odpadów z uzdatniania wody i oczyszczania ścieków, w szczególności osadów ściekowych, zgodnie z przepisami o odpadach w zakresie kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów.

Energię z biomasy można uzyskać poprzez:

- spalanie biomasy roślinnej (np. drewno, odpady drzewne z tartaków, zakładów meblarskich i in., słoma, specjalne uprawy energetyczne),
- wytwarzanie oleju opałowego z roślin oleistych (np. rzepak) specjalnie uprawianych dla celów energetycznych,
- fermentację alkoholową trzciny cukrowej, ziemniaków lub dowolnego materiału organicznego poddającego się takiej fermentacji, celem wytworzenia alkoholu etylowego do paliw silnikowych,
- beztlenową fermentację metanową odpadowej masy organicznej (np. odpady z produkcji rolnej lub przemysłu spożywczego).

Biomasa pochodząca z produkcji rolnej

Biomasę pochodzenia rolniczego dzieli się na dwie grupy, które mają potencjalnie istotne znaczenie dla energetycznego wykorzystania. Są to: ziarno zbóż, w szczególności owies oraz słoma. Wśród wielu gatunków zbóż, których ziarna z powodzeniem mogą być wykorzystywane do uzyskania energii cieplnej najpopularniejszy jest owies. Chociaż wskaźnik efektywności energetycznej tego surowca jest niższy w stosunku do innych zbóż to jego właściwości fizyczne czy fitosanitarne predestynują owies jako ziarno najlepsze do spalania, a więc produkcji „czystej energii”. Do celów energetycznych może być użyta słoma praktycznie wszystkich rodzajów zbóż, a także gryki i rzepaku.

Biomasa przetworzona - biogaz

Biogaz to paliwo gazowe wytwarzane przez mikroorganizmy w warunkach beztlenowych z materii organicznej. Jest mieszaniną przede wszystkim dwutlenku węgla i metanu. Biogaz może powstawać samoistnie w procesach rozkładu substancji organicznych lub produkuje się go celowo. Biogaz jest doskonałym paliwem odnawialnym i może być wykorzystywany na bardzo wiele sposobów, podobnie jak gaz ziemny. Wykorzystanie biopaliw gazowych jest powszechne w dużych oczyszczalniach ścieków, które dysponują biologiczną technologią oczyszczania ścieków i wydzielonymi komorami fermentacji osadów ściekowych.

Biogazownie rolnicze

Typową instalacją wykorzystującą fermentację beztlenową jest biogazownia rolnicza. Składa się ona z urządzeń i obiektów do przechowywania, przygotowania oraz dozowania substratów. W zależności od zastosowanych substancji wejściowych, wyróżnia się trzy rodzaje budowli magazynowych. Są to silosy przejazdowe, zbiorniki oraz hale (substraty charakteryzujące się emisją nieprzyjemnych zapachów). Substraty w formie stałej wprowadza się do komór fermentacji za pomocą specjalnych stacji dozujących, natomiast materiały płynne mogą być dozowane techniką pompową. Niektóre substraty wymagają również rozdrabniania oraz higienizacji lub pasteryzacji w specjalnie do tego celu zaprojektowanych ciągach technologicznych. Najczęściej stosowanym obecnie rozwiązaniem konstrukcyjnym komory fermentacyjnej jest żelbetowy, izolowany zbiornik wyposażony w foliowy, gazoszczelny dach samonośny. Zbiornik taki pełni rolę fermentatora jak i również „zasobnika” biogazu. Zawartość zbiornika jest ogrzewana systemem rur grzewczych przy wykorzystywaniu ciepła procesowego, powstałego przy chłodzeniu kogeneratora. Urządzenia mieszające zainstalowane w komorze spełniają bardzo ważną rolę. Mieszanie powoduje równomierny rozkład substratów i temperatury w zbiorniku oraz ułatwia uwalnianie się metanu. Pozostałość pofermentacyjna jest wysokowartościowym nawozem gromadzonym w zbiorniku magazynowym, którego objętość jest tak dobrana, aby wystarczyła na przechowywanie substratu na czas zakazu jego rozrzucania na polu (okres zimowy). W budynku gospodarczym umieszczone są trzy bardzo istotne elementy biogazowni takie jak pompownia obsługująca transport substratów oraz pozostałości pofermentacyjnej pomiędzy poszczególnymi zbiornikami, sterownia wraz z pomieszczeniem szaf sterowniczych będąca „mózgiem” całego obiektu oraz urządzenie przetwarzające energię biogazu na energię ciepłą i/lub elektryczną.

Gmina Wieprz posiada potencjał w zakresie możliwości wykorzystania biogazowni rolniczej. Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Powszechny spis rolny, 2020), w gminie hoduje się ponad 3 000 szt. bydła, ok. 8 300 szt. trzody chlewnej oraz 35 600 szt. drobiu. Aktualnie na terenie gminy nie funkcjonuje i nie planuje się budowy biogazowni rolniczej.

Biogazownie z oczyszczalni ścieków

Potencjał techniczny dla wykorzystania biogazu z oczyszczalni ścieków do celów energetycznych jest bardzo wysoki. Standardowo z 1 m³ osadu (4-5 % suchej masy) można uzyskać 10-20 m³ biogazu o zawartości ok. 60 % metanu. Do bezpośredniej produkcji biogazu najlepiej dostosowane są oczyszczalnie biologiczne,

które mają zastosowanie we wszystkich oczyszczalniach ścieków komunalnych oraz w części oczyszczalni przemysłowych. Ponieważ oczyszczalnie ścieków mają stosunkowo wysokie zapotrzebowanie własne zarówno na energię cieplną i elektryczną, energetyczne wykorzystanie biogazu z fermentacji osadów ściekowych może w istotny sposób poprawić rentowność tych usług komunalnych. Ze względów ekonomicznych pozyskanie biogazu do celów energetycznych jest uzasadnione tylko na większych oczyszczalniach ścieków, przyjmujących średnio ponad 8 000 - 10 000 m³/dobę.

Gmina Wieprz nie posiada systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych, nie licząc biologicznych oczyszczalni zakładowych oczyszczających ścieki z mleczarni i ubojni w Wieprzu. Posiadają zbyt małą przepustowość, aby pozyskanie biogazu było ekonomicznie uzasadnione.

Gaz ze składowisk odpadów

Odpady organiczne stanowią jeden z głównych składników odpadów komunalnych. Ulegają one naturalnemu procesowi biodegradacji, czyli rozkładowi na proste związki organiczne. W warunkach optymalnych z jednej tony odpadów komunalnych może powstać około 400-500 m³ biogazu. Dlatego też przyjmuje się, że z jednej tony odpadów można pozyskać maksymalnie do 200 m³ biogazu. Składowiska przyjmujące powyżej 10 000 t rok odpadów powinny być wyposażone w instalacje neutralizujące biogaz. Wypuszczanie biogazu bezpośrednio do atmosfery, bez spalania w pochodni lub innego sposobu utylizacji, jest dziś w świetle obowiązujących umów międzynarodowych przepisów obowiązujących w Unii Europejskiej, niedopuszczalne.

Gmina Wieprz nie posiada składowiska odpadów, nie ma możliwości pozyskiwania tego rodzaju biogazu.

6 Możliwość wykorzystania: nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii; energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu z ciepłem; ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych

6.1 Możliwość wykorzystania istniejących nadwyżek lokalnych zasobów paliw kopalnych

Na terenie gminy Wieprz na północnym krańcu znajduje się niewielki fragment udokumentowanego złoża węgla kamiennego „Zator” występującego w głęboko zalegających utworach karbonu, jednak jego eksploatacja jest nieopłacalna ekonomicznie. Nie są również znane nadwyżki energii możliwe do wykorzystania w sposób ekonomicznie uzasadniony.

Z uzyskanych informacji o kotłowniach zlokalizowanych na terenie gminy wynika, że nie istnieją znaczące nadwyżki mocy cieplnej możliwe do zagospodarowania. Podczas budowy nowych lub modernizacji istniejących źródeł moc cieplna jest dobierana do potencjalnego zapotrzebowania, co wyklucza wykorzystanie tych źródeł w celu zaspokajania potrzeb cieplnych innych odbiorców.

6.2 Energia elektryczna w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła

Kogeneracja - równoczesne wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej w jednym procesie technologicznym - zapewnia wzrost sprawności energetycznej i prowadzi do znacznie mniejszego zużycia paliwa niż w procesach rozdzielonych. Kogeneracja przyczynia się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń oraz zmniejszenia zużycia paliw kopalnych. Zasadność stosowania systemów kogeneracyjnych wynika z faktu różnic w cenie gazu ziemnego i energii elektrycznej. Każda kWh energii elektrycznej wyprodukowana z gazu ziemnego jest tańsza od energii zakupionej w zakładzie energetycznym. Ponieważ produktem ubocznym przy produkcji energii elektrycznej z gazu jest ciepło, konieczne jest także zapotrzebowanie na nie, aby nie było ono traktowane jako odpadowe, ale użyteczne.

Przykładowe zastosowania:

- ciepłownie - osiedlowe, miejskie, przemysłowe,
- zakłady przemysłowe i przetwórcze, chłodnie - ciepło technologiczne,
- obiekty użyteczności publicznej - szpitale, uzdrowiska, uczelnie, hotele, ośrodki SPA, baseny i pływalnie całoroczne,
- oczyszczalnie ścieków (produkcja ciepła technologicznego oraz energii elektrycznej na potrzeby oczyszczalni z użyciem biogazu),
- wysypiska śmieci - produkcja energii z biogazu.

Biogaz powstający podczas biologicznej konwersji biomasy, w przypadku wysokiej zawartości metanu (na poziomie 40-70%), jest szczególnie atrakcyjnym nośnikiem energetycznym dla układów CHP. Intensyfikacja wytwarzania biogazu ma miejsce wszędzie tam, gdzie duże ilości biomasy bądź stały dopływ związków organicznych, mogą stanowić w warunkach beztlenowych pożywkę dla bakterii metanowych. Kogeneracja oparta na biogazie jest wyjątkowo opłacalna w przypadku dostępu do odnawialnego, praktycznie darmowego nośnika energii, mianowicie w oczyszczalniach ścieków, wysypiskach odpadów komunalnych bądź odpowiednio ukierunkowanych gospodarstwach rolno-przemysłowych. Zastosowanie biogazu do produkcji

elektryczności i ciepła na sprzedaż, może stanowić cenne źródło dochodu dla wielu przedsiębiorstw. Korzyści wynikające z instalacji bloku grzewczo-energetycznego:

- Korzystanie z wyprodukowanego przez agregat ciepła, energii elektrycznej (którą można również sprzedać do sieci) oraz żółtych lub czerwonych certyfikatów.
- Wyprodukowane ciepło obniża koszty ogrzewania.
- Wygenerowana energia elektryczna pomniejsza rachunki za prąd lub generuje dodatkowy przychód z jego sprzedaży do sieci.
- Żółte lub czerwone certyfikaty stanowią dodatkową premię dla przedsiębiorstwa energetycznego, za to, że wytwarza energię w wysokosprawnym źródle, jakim jest agregat kogeneracyjny. Certyfikaty te są prawami majątkowymi, podlegającymi obrotowi na Towarowej Giełdzie Energii.

W gminie Wieprz nie wytwarza się energii elektrycznej w skojarzeniu z produkcją ciepła.

6.3 Ciepło odpadowe z instalacji przemysłowych

Zastosowanie układu przetwarzającego ciepło odpadowe w energię elektryczną lub ciepłą może znacząco przyczynić się do ograniczenia niekorzystnego oddziaływania przemysłu na środowisko przy jednoczesnym zmniejszeniu zużycia energii pochodzących z paliw kopalnych.

Na terenie gminy Wieprz nie ma możliwości pozyskania ciepła odpadowego.

7 Zużycie energii cieplnej – rok bazowy 2021

W niniejszym dokumencie przedstawiono zużycie energii na potrzeby ciepłe w ujęciu globalnym - wszystkie sektory związane z budownictwem w gminie. Obliczeń dokonano w stopniu jak najbardziej rzetelnym wynikającym z dokładnej analizy ogólnodostępnych oraz pozyskanych na dzień tworzenia dokumentu danych. Przeanalizowano aktualne dokumenty gminne związane z gospodarką, aktualne dane GUS w roku bazowym – zużycie gazu na ogrzewanie (energia cieplna) w gospodarstwach domowych, dane otrzymane od dystrybutorów nośników energii w gminie (gaz, energia elektryczna), a także dane z ankietyzacji sektora budynków gminnych oraz pozostałych sektorów (o ile w ich przypadku pozyskanie takich danych miało miejsce lub było możliwe). Dokładna metodologia obliczeń została opisana w poniższych rozdziałach.

7.1 Założenia ogólne

Na podstawie podręcznika SEAP – „Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii” – rekomendowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jednostkom samorządów terytorialnych do sporządzania dokumentów dotyczących gospodarki energetycznej i ograniczania emisji zanieczyszczeń wydzielono w gminie sektory bilansowe ze względu na odmienną specyfikę i różne współczynniki energochłonności i są to:

1. Sektor budownictwa mieszkaniowego,
2. Sektor budownictwa komunalnego i użyteczności publicznej,
3. Sektor działalności gospodarczej.

Zużycie energii cieplnej dla sektorów uwzględnia potrzeby energetyczne na cele grzewcze, w tym na podgrzanie powietrza do wentylacji budynków i ciepłej wody użytkowej oraz zużycie energii elektrycznej. Do obliczeń emisji zanieczyszczeń gmina zostanie podzielona na identyczne sektory.

Bilans energetyczny opracowano w oparciu o dane uzyskane z Urzędu, jednostek gminnych, od przedsiębiorstw odpowiedzialne za dystrybucję gazu, energii elektrycznej oraz innych instytucji, jeżeli wystąpiła taka potrzeba pod kątem opracowania niniejszego dokumentu.

Do obliczeń zapotrzebowania i zużycia energii zostały wykorzystane wskaźniki określone w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw charakterystyki energetycznej.

Wskaźnik EP wyraża wielkość rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną niezbędną do zaspokajania potrzeb związanych z użytkowaniem budynku, odniesioną do 1 m² powierzchni użytkowej, podaną w kWh/(m²rok). Wskaźnik EP jest to ilościowa ocena zużycia energii.

Wskaźnik EK wyraża zapotrzebowanie na energię końcową dla ogrzewania (ewentualnie chłodzenia), wentylacji i przygotowania ciepłej wody użytkowej. Wielkość ta odniesiona jest do 1 m² powierzchni użytkowej, podana w kWh/(m²rok). Wskaźnik EK jest miarą efektywności energetycznej budynku.

Energia pierwotna - pojęcie energii pierwotnej dotyczy energii zawartej w kopalnych surowcach energetycznych, która nie została poddana procesowi konwersji lub transformacji. Pojęcie istotne z punktu widzenia strategii zrównoważonego rozwoju, wykorzystywane przede wszystkim w polityce, ekonomii i ekologii.

Energia końcowa – energia dostarczana do budynku dla systemów technicznych. Pojęcie istotne z punktu widzenia użytkownika budynku ponoszącego konkretne koszty związane z potrzebami energetycznymi w fazie eksploatacji obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem.

Energia użytkowa:

- a) w przypadku ogrzewania budynku - energia przenoszona z budynku do jego otoczenia przez przenikanie lub z powietrzem wentylacyjnym, pomniejszoną o zyski ciepła,
- b) w przypadku chłodzenia budynku – zyski ciepła pomniejszone o energię przenoszoną z budynku do jego otoczenia przez przenikanie lub z powietrzem wentylacyjnym,
- c) w przypadku przygotowania ciepłej wody użytkowej – energia przenoszona z budynku do jego otoczenia ze ściekami. Pojęcie istotne z punktu widzenia projektanta (architekta, konstruktora), charakteryzujące między innymi jakość ochrony cieplnej pomieszczeń, czyli izolacyjność termiczną oraz szczelność całej obudowy zewnętrznej.

Wynikowa ilość energii jest energią końcową wykorzystywaną na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz podgrzania ciepłej wody użytkowej. Podstawowym wskaźnikiem wykorzystanym do obliczeń jest $E_k H+W$ - cząstkowa maksymalna wartość zużycia energii na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz podgrzania ciepłej wody użytkowej (tzw. współczynnik energochłonności). Jedną z metod obliczeniowych wykorzystanych do obliczeń jest metoda „wskaźnikowa”. Według zmieniających się na przestrzeni lat norm budowlanych, poszczególny typ budownictwa podyktowany okresem jego powstania charakteryzuje się innym, orientacyjnym wskaźnikiem energochłonności.

Wskaźniki wykorzystane do obliczeń zostały dobrane według obowiązujących w poszczególnych okresach normach i przepisach prawnych oraz na podstawie obowiązującego obecnie Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 14 listopada 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Kryteria przeprowadzania wskaźnikowych obliczeń zapotrzebowania na energię

Obliczenia zapotrzebowania na energię cieplną do ogrzewania budynków w gminie, przeprowadzano w oparciu o wskaźniki przeciętnego rocznego zużycia energii na ogrzewanie 1 m² powierzchni użytkowej budynku. Użytkowane budynki na terenie gminy powstawały w różnym okresie czasu, zgodnie z przepisami i normami obowiązującymi w okresie ich budowy. Poniższa tabela przedstawia zestawienie wskaźników sezonowego zużycia energii na ogrzewanie w zależności od wieku budynków.

Tabela 5. Wskaźniki sezonowego zużycia energii na potrzeby ogrzewania i wentylacji w zależności od wieku budynków (nieuwzględniające podgrzania ciepłej wody i strat).

Budynki budowane w okresie	Obowiązująca norma	Orientacyjne sezonowe zużycie energii na ogrzewanie kWh/(m ² rok)
Do 1966	Brak uregulowań	270-350
1967-1985	BN-64/B-03404 BN-74/B-03404	240-280
1986-1992	PN-82/B-02020	160-200
1993 - 1996	PN-91/B-02020	120-160
Po 1998	Na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.	90-120*

Źródło: Obowiązujące normy prawne lub przepisy *wartość 90-120 kWh/(m²rok) odpowiada podanemu w rozporządzeniu wskaźnikowi E_0 - sezonowego zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania budynku odniesionego do jego kubatury.

Tabela 6. Obowiązujące wskaźniki sezonowego zużycia energii na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz podgrzania ciepłej wody użytkowej (wraz ze stratami) kWh/(m²rok).

Rodzaj budynku	Od 1 stycznia 2014	Od 1 stycznia 2017	Od 30 grudnia 2020
Budynek mieszkaniowy:			
a) jednorodzinny	120	95	70
b) wielorodzinny	105	85	65
Budynek zamieszkania zbiorowego	95	85	75
Budynek użyteczności publicznej:			
c) opieki zdrowotnej	390	290	190
d) pozostałe	65	60	45
Budynek gospodarczy, magazynowy i produkcyjny	110	90	70

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie

Kolejnym etapem przeprowadzania bilansu energetycznego na potrzeby ogrzewania jest wyznaczenie powierzchni zasobów mieszkaniowych i pozostałych zasobów budownictwa w gminie. Posłużą temu dane uzyskane z Urzędu Gminy oraz GUS-u przedstawiające dokładne zestawienie powierzchni użytkowej budownictwa na analizowanym terenie.

Tabela 7. Powierzchnia użytkowa dla poszczególnych sektorów budownictwa w gminie.

Rodzaj budownictwa	Powierzchnia użytkowa [m²]
Mieszkalnictwo	351 068
Działalność gospodarcza	65 615
Budynki gminne i użyteczności publicznej	20 917
łącznie:	437 601

Źródło: GUS, dane z ankietyzacji

7.2 Sektor budownictwa mieszkaniowego

Poniższa tabela przedstawia założenia do obliczeń zużycia energii. Zawiera oszacowane wskaźniki energochłonności dla budynków podzielonych na grupy wiekowe oraz uwzględnia działania termomodernizacyjne przeprowadzone w tychże budynkach wraz z dobranymi wskaźnikami. W zależności od stopnia kompleksowości przeprowadzonych zabiegów termomodernizacyjnych wyznaczono współczynniki energochłonności. Następnie wyznaczono uśredniony wskaźnik energochłonności dla sektora budownictwa mieszkaniowego.

Tabela 8. Obliczony wskaźnik zużycia energii dla sektora budownictwa mieszkaniowego w roku bazowym

Budynki budowane w okresie	Odsetek powierzchni z danego okresu	Odsetek powierzchni poddanej termomodernizacji z danego okresu	Uśredniony wskaźnik zużycia energii po termomodernizacji [kWh/(m²rok)]	Uśredniony wskaźnik zużycia energii budynków z danego okresu [kWh/(m²rok)]	Uśredniony wskaźnik dla danego sektora łącznie (przyjęty do obliczeń)
Do 1966	30,6%	71%	94,5	145	123,2
1967-1985	26,1%	75%	100	138	
1986-1992	9,2%	60%	85	119	
1993-1996	2,5%	60%	65	91	
1997-2012	17,0%	10%	57,5	109	
2013-2021	14,6%	5%	-	76	

Źródło: opracowanie własne, na podstawie m.in. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw charakterystyki energetycznej, oraz wskaźników sezonowego zużycia energii na potrzeby ogrzewania i wentylacji oraz danych GUS

Energia użytkowa:

$$123,24 \text{ [kWh/m}^2 \text{ rok]} * 351068,3 \text{ m}^2 = 43\,265\,083 \text{ kWh/rok} = \mathbf{155\,754 \text{ GJ/rok}}$$

Powyższe obliczenia uwzględniają energię cieplną użytkową niezbędną do ogrzania pomieszczeń oraz powietrza do wentylacji.

Do ww. obliczeń niezbędne jest doliczenie zapotrzebowania na energię cieplną na przygotowanie ciepłej wody użytkowej. Do tych obliczeń skorzystano z metodologii określonej w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw charakterystyki energetycznej. Skorzystano także z tabeli „Przeciętne normy zużycia wody na jednego mieszkańca w gospodarstwach domowych” wg Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14 stycznia 2002 r. w sprawie określenia przeciętnych norm zużycia wody.

Ilość energii obliczono ze wzoru:

$$Q = V * F * C_w * \rho_w * (t_c - t_z) * k * t_{uz} / (1000 * 3600) \text{ [kWh/rok]}$$

Gdzie:

- V - Jednostkowe zużycie wody: 1,4 dm³/ m²*doba;
- K - Współczynnik wykorzystania systemu c.w.u.: 0,9;
- F - powierzchnia obliczeniowa dla c.w.u. w danym sektorze (j.w.);
- t_c - Temperatura wody ciepłej: 55°C;
- t_z - Temperatura wody zimnej: 10°C;
- t_{uz} – czas użytkowania systemów c.w.u. (365);
- C_w – ciepło właściwe wody: 4,19 KJ/kgK;
- ρ_w – gęstość wody: 1000 kg/m³.

Oszacowano, że ilość energii niezbędnej do przygotowania ciepłej wody użytkowej wyniesie **30 443 GJ/rok**.

Należy zwrócić uwagę, że oszacowana ilość energii jest to tzw. energia użytkowa, nieuwzględniająca średniej sprawności całkowitej, na którą składa się między innymi sprawność wytwarzania, regulacji, wykorzystania przesyłu i akumulacji energii. Do wyznaczenia sprawności całkowitej posłużono się metodologią zawartą w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw charakterystyki energetycznej.

Po uwzględnieniu łącznych strat oszacowano całkowitą sprawność na 55-80% w zależności od wieku budynków niemodernizowanych oraz 75-85% dla nowych oraz zmodernizowanych budynków. Dla przygotowania ciepłej założono uśrednione sprawności ok. 80%.

Biorąc pod uwagę powyższe ilości energii końcowej (po uwzględnieniu strat) potrzebnej do pokrycia zapotrzebowania na ogrzewanie, przygotowanie ciepłej wody użytkowej oraz wentylację wyniesie wg tej metody dla sektora budownictwa mieszkaniowego dla miasta ok.: **269 597 GJ/rok**.

Do dalszych obliczeń wykorzystano powyższą ilość energii.

7.3 Sektor budownictwa związanego z działalnością gospodarczą

Po dokonaniu rozpoznania i analizy warunków budownictwa w gminie zdecydowano, że bilans energetyczny (zużycie energii) dla sektora działalności gospodarczej zostanie przeprowadzony na podstawie wskaźników energochłonności. Za wybraniem tej metody przemawia fakt, iż zbieranie danych od przedsiębiorców jest utrudnione ze względu na bardzo niski odsetek odpowiedzi z ich strony (z doświadczenia autorów wynika fakt, że zwrotnie odpowiada zaledwie kilka % ankietowanych). Do obliczeń energetycznych wykorzystano odpowiednio dobrane dla danego sektora wskaźniki energochłonności oraz powierzchnię użytkową sektora.

Tabela 9. Obliczony wskaźnik zużycia energii dla sektora działalności gospodarczej w gminie w roku bazowym.

Budynki budowane w okresie	Odsetek powierzchni z danego okresu	Odsetek powierzchni poddanej termomodernizacji z danego okresu	Uśredniony wskaźnik zużycia energii po termomodernizacji [kWh/(m ² rok)]	Uśredniony wskaźnik zużycia energii budynków z danego okresu [kWh/(m ² rok)]	Uśredniony wskaźnik dla danego sektora łącznie (przyjęty do obliczeń)
Do 1966	7,6%	50%	94,5	183	109,0
1967-1985	14,7%	48%	87,5	172	
1986-1992	7,9%	43%	68	126	
1993-1996	1,6%	28%	45,5	106	
1997-2012	34,1%	9%	-	91	
2013-2021	34,1%	-	-	80	

Źródło: opracowanie własne, na podstawie m.in. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw charakterystyki energetycznej, oraz wskaźników sezonowego zużycia energii na potrzeby ogrzewania i wentylacji) oraz danych GUS

Energia użytkowa:

$$109,04 \text{ [kWh/m}^2 \text{ rok]} * 65615 \text{ m}^2 = 7\,154\,395 \text{ kWh/rok} = \mathbf{25\,756 \text{ GJ/rok}}$$

Ilość energii obliczono analogicznie jak we wcześniejszym podrozdziale ze wzoru:

$$Q = V * F * C_w * \rho_w * (t_c - t_z) * k * t_{uz} / (1000 * 3600) \text{ [kWh/rok]}$$

z jedną różnicą dot. składników wzoru:

- V - Jednostkowe zużycie wody: 0,6 dm³/ m²*doba.

Oszacowano, że ilość energii niezbędnej do przygotowania ciepłej wody użytkowej wyniesie: **24 38 GJ/rok**.

Po uwzględnieniu strat, analogicznie jak dla sektora budownictwa mieszkaniowego, ilość energii potrzebnej do pokrycia zapotrzebowania na ogrzewanie, przygotowanie ciepłej wody użytkowej oraz wentylację wyniesie dla sektora działalności gospodarczej w gminie ok.: **39 586 GJ/rok**.

7.4 Sektor budownictwa komunalnego i użyteczności publicznej – bilans energetyczny

Bilans energetyczny - metoda na podstawie ankiet

Dla tego sektora na potrzeby stworzenia „bilansu energetycznego” oraz emisji zanieczyszczeń opracowane zostały szczegółowe ankiety dotyczące przeprowadzonych oraz planowanych zabiegów termomodernizacyjnych, zużycia ilości ciepła oraz nośników energii oraz innych danych niezbędnych do obliczenia zapotrzebowania na ciepło oraz ilości emisji zanieczyszczeń. Przeprowadzona na potrzeby ww. raportu ankietyzacja wykazała dla sektora budownictwa komunalnego rzeczywiste zużycie energii końcowej w roku bazowym ok. **7 912 GJ/rok**.

Do dalszych obliczeń wykorzystano powyższą ilość energii.

Bilans energetyczny - metoda „wskaźnikowa”

Dla sprawdzenia wiarygodności wyników obliczeń na podstawie ankietyzacji dokonano obliczeń metodą wskaźnikową. Poniższa tabela przedstawia założenia do obliczeń zużycia energii dla sektora budownictwa użyteczności publicznej. Przedstawia ona oszacowane wskaźniki energochłonności dla budynków podzielonych na grupy wiekowe oraz uwzględnia działania termomodernizacyjne przeprowadzone w tychże budynkach wraz z dobranymi wskaźnikami po termomodernizacji.

Tabela 10. Obliczony wskaźnik zużycia energii dla sektora budownictwa komunalnego i użyteczności publicznej w gminie w roku bazowym.

Budynki budowane w okresie	Odsetek powierzchni z danego okresu	Odsetek powierzchni poddanej termomodernizacji z danego okresu	Uśredniony wskaźnik zużycia energii po termomodernizacji [kWh/(m²rok)]	Uśredniony wskaźnik zużycia energii budynków z danego okresu [kWh/(m²rok)]	Uśredniony wskaźnik dla danego sektora łącznie (przyjęty do obliczeń)
Do 1966	50,0%	84%	94,5	123	105,8
1967-1985	16,1%	94%	96	105	
1986-1992	1,3%	50%	80	120	
1993-1996	2,6%	100%	72	72	
1997-2012	30,0%	17%	31,5	80	
2013-2021	-	-	21	60	

Źródło: opracowanie własne, na podstawie m.in. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw charakterystyki energetycznej, oraz wskaźników sezonowego zużycia energii na potrzeby ogrzewania i wentylacji) oraz danych GUS

Energia użytkowa:

$$105,76 \text{ [kWh/m}^2 \text{ rok]} * 20917 \text{ m}^2 = 2\,212\,167 \text{ kWh/rok} = \mathbf{7\,964 \text{ GJ/rok}}$$

Ilość energii obliczono analogicznie jak we wcześniejszym podrozdziale ze wzoru:

$$Q = V * F * C_w * \rho_w * (t_c - t_z) * k * t_{uz} / (1000 * 3600) \text{ [kWh/rok]}$$

z jedną różnicą dot. składników wzoru:

- V - Jednostkowe zużycie wody: 0,35 – 0,8 dm³/ m²*doba (szkoły, urzędy);
- t_{uz} – czas użytkowania systemów c.w.u. (243).

Oszacowano, że ilość energii niezbędnej do przygotowania ciepłej wody użytkowej wyniesie: **690 GJ/rok**.

Po uwzględnieniu strat, analogicznie jak dla sektora budownictwa mieszkaniowego, ilość energii potrzebnej do pokrycia zapotrzebowania na ogrzewanie, przygotowanie ciepłej wody użytkowej oraz wentylację wyniesie dla sektora budownictwa użyteczności publicznej dla gminy ok.: **10 198 GJ/rok**.

Różnica wyników pomiędzy zaprezentowanymi powyżej metodami „ankietyzacyjną” i „wskaźnikową” wynosi ok. 12%, co przemawia za zasadnością obliczeń również wg metody „wskaźnikowej” na podstawie której przeliczono sektory mieszkalny i działalności gospodarczej. 12% to nie duża różnica w szczególności wzięwszy rok 2021 dla którego w wyniku ograniczeń związanych z pandemią zużycie paliw było trochę niższe niż typowe średnioroczne.

7.5 Zużycie energii cieplnej – wszystkie sektory w gminie

W poniższej tabeli zestawiono całkowite, roczne zużycie energii cieplnej, końcowej w Gminie Wieprz.

Tabela 11. Całkowite zużycie energii cieplnej, końcowej – wszystkie sektory w Gminie Wieprz w roku bazowym.

Sektor związany z budownictwem w gminie	Ilość energii końcowej [GJ/rok]	Udział procentowy
Mieszkalnictwo	269 597	85,02%
Działalność gospodarcza	39586	12,48%
Budynki gminne i użyteczności publicznej	7912	2,50%
łącznie:	317 095	100,00%

Źródło: Obliczenia własne

Największa ilość energii cieplnej w gminie zużywana jest w sektorze budynków mieszkalnych (ok. 85%). W pozostałych sektorach zużycie energii jest równe łącznie ok. 15%. Powyższe zużycie energii określa potrzeby grzewcze - należy mieć na uwadze, że w gminie całkowita ilość zużytej energii jest większa (zużycie nośników energii na potrzeby technologiczne oraz energia elektryczna). Pozostałe zużycie przedstawione zostało w rozdziale 4.

8 Emisja zanieczyszczeń PM10, PM2,5, SO2, NOx, CO2, B(a)P (z podziałem na sektory)

8.1 Metodologia bazowej inwentaryzacji

Do opracowania bazy danych emisji zanieczyszczeń gmina została podzielona na następujące sektory:

1. Sektor budownictwa mieszkaniowego
2. Sektor budownictwa komunalnego (budynki gminne) i użyteczności publicznej.
3. Sektor działalności gospodarczej.

Przystępując do obliczeń zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł energetycznego spalania paliw w gminie, należy określić strukturę zużytych paliw oraz energii, a także oszacować ilości i rodzaje poszczególnych typów kotłów/pieców/palenisk.

Wszelkie dane dotyczące ilości energii z poszczególnych nośników dla wyznaczonych sektorów przedstawione w kolejnych podrozdziałach tego rozdziału są obliczeniami własnymi autorów dokumentu. Dane oszacowano w stopniu jak najbardziej rzetelnym i wynikają z dokładnej analizy dostępnych oraz pozyskanych na dzień tworzenia dokumentu danych. W szczególności aktualnych dokumentów gminnych związanych z gospodarką energetyczną, aktualnych danych GUS w roku bazowym, danych otrzymanych dystrybutorów nośników energii w gminie, a także danych z ankietyzacji sektora budynków gminnych oraz pozostałych sektorów (o ile w ich przypadku pozyskanie takich danych miało miejsce lub było możliwe).

8.2 Emisja zanieczyszczeń wg sektorów

Do obliczeń emisji zanieczyszczeń do powietrza z procesów spalania paliw w kotłach/piecach wykorzystano wskaźniki wg normy PN EN 303-5:2012. Poniższe wskaźniki są zbliżone do „Wskaźników emisji zanieczyszczeń za spalania paliw w kotłach” Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE). Autorzy zdecydowali się na wykorzystanie tych wskaźników z uwagi na ich większą dokładność, a przede wszystkim na zawarte w tabelach wskaźniki dotyczące kotłów spełniające wymagania tzw. Ekoprojektu - Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE (Dz. U. UE L 193 z 21.7.2015, str. 100, z późn. zm.) w odniesieniu do wymogów dotyczących Ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe.

Tabela 12. Wskaźniki emisji dla poszczególnych rodzajów paliw i typów kotłów

Nieokreślony typ pieca, Paliwo - gaz, olej opałowy oraz ogrzewanie elektryczne i sieciowe							
	PM10 [g/GJ]	PM2,5 [g/GJ]	CO ₂ [g/GJ]	BaP [g/GJ]	SO ₂ [g/GJ]	NO _x [g/GJ]	CO [g/GJ]
Ogrzewanie gazowe	1,20	1,20	52000,00	0,00	0,30	51,00	26,00
Ogrzewanie olejowe	1,90	1,90	76000,00	0,00	70,00	51,00	57,00
Ogrzewanie elektryczne	0,00	0,00	230833,0	0,00	0,00	0,00	0,00
Miejska sieć ciepłownicza	0,00	0,00	93740,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Indywidualny piec C.O., Paliwo - Węgiel							
zas. ręczne kotły pozaklasowe	400,00	398,00	91000,00	0,23	400,00	110,00	4600,00
zas. automatycznie kotły pozaklasowe	240,00	220,00	95000,00	0,15	282,80	150,00	2000,00
zas. ręczne, kotły - klasa 3	200,00	150,00	91000,00	0,20	400,00	110,00	2466,78
zas. ręczne, kotły - klasa 4	49,50	47,03	91000,00	0,08	200,00	110,00	860,00
zas. ręczne, kotły - klasa 5	23,68	23,33	104000,00	0,05	0,00	202,00	345,35
zas. ręczne, kotły - klasa Ecodesign	23,68	23,33	104000,00	0,05	0,00	202,00	345,35
zas. automatyczne kotły - klasa 3	49,34	48,60	92000,00	0,08	282,80	340,00	1140,00
zas. automatyczne kotły - klasa 4	23,68	23,33	92000,00	0,05	200,00	340,00	670,00
zas. automatyczne kotły - klasa 5	15,79	15,55	92000,00	0,01	0,00	190,00	246,88

ZAŁOŻENIA DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I PALIWA GAZOWE DLA GMINY WIEPRZ

zas. automatyczne kotły - Ecodesign	15,79	15,55	92000,00	0,01	0,00	190,00	246,88
Indywidualny piec C.O., Paliwo - Biomasa/Drewno							
zas. ręczne kotły pozaklasowe	760,00	740,00	0,00	0,12	11,00	80,00	4000,00
zas. automatycznie kotły pozaklasowe	760,00	740,00	0,00	0,12	11,00	80,00	4000,00
zas. ręczne, kotły - klasa 3	108,00	102,60	0,00	0,02	10,00	80,00	2850,00
zas. ręczne, kotły - klasa 4	49,50	47,03	0,00	0,07	10,00	110,00	592,03
zas. ręczne, kotły - klasa 5	36,00	34,20	0,00	0,05	10,00	130,00	440,00
zas. ręczne, kotły - klasa Ecodesign	36,00	34,20	0,00	0,05	10,00	130,00	440,00
zas. automatyczne kotły - klasa 3	49,50	47,03	0,00	0,04	20,00	115,00	670,00
zas. automatyczne kotły - klasa 4	23,68	23,33	0,00	0,01	20,00	341,00	493,36
zas. automatyczne kotły - klasa 5	18,00	17,10	0,00	0,01	0,00	100,00	246,88
zas. automatyczne kotły - Ecodesign	18,00	17,10	0,00	0,01	0,00	100,00	246,88
Piec kaflowy, Paliwo - Węgiel							
Sprawność cieplna poniżej 80 proc.	424,00	106,00	104000,00	0,26	450,00	100,00	5250,00
Sprawność cieplna co najmniej 80 proc	424,00	106,00	104000,00	0,26	450,00	100,00	5250,00
Wyposażony w urządzenie redukujące emisję	106,00	26,50	104000,00	0,26	450,00	100,00	5250,00
Spełniający wymagania Ekoprojektu	17,60	4,40	92000,00	0,01	0,00	170,00	830,00
Koza (na drewno, węgiel), Paliwo - Węgiel							
Sprawność cieplna poniżej 80 proc.	424,00	106,00	104000,00	0,26	450,00	100,00	5250,00
Sprawność cieplna co najmniej 80 proc	424,00	106,00	104000,00	0,26	450,00	100,00	5250,00
Wyposażony w urządzenie redukujące emisję	106,00	26,50	104000,00	0,26	450,00	100,00	5250,00
Spełniający wymagania Ekoprojektu	17,60	4,40	92000,00	0,01	0,00	170,00	830,00
Koza (na drewno, węgiel), Paliwo - Drewno							
Sprawność cieplna poniżej 80 proc.	672,00	168,00	0,00	0,13	20,00	60,00	5250,00
Sprawność cieplna co najmniej 80 proc	672,00	168,00	0,00	0,13	20,00	60,00	5250,00
Wyposażony w urządzenie redukujące emisję	168,00	42,00	0,00	0,13	20,00	60,00	5250,00
Spełniający wymagania Ekoprojektu	20,00	5,00	0,00	0,01	0,00	75,00	950,00
Kominek, Paliwo - Biomasa/Drewno							
Sprawność cieplna poniżej 80 proc.	672,00	168,00	0,00	0,13	20,00	60,00	5250,00
Sprawność cieplna co najmniej 80 proc	672,00	168,00	0,00	0,13	20,00	60,00	5250,00
Wyposażony w urządzenie redukujące emisję	168,00	42,00	0,00	0,13	20,00	60,00	5250,00
Spełniający wymagania Ekoprojektu	20,00	5,00	0,00	0,01	0,00	75,00	950,00
Trzon kuchenny, Paliwo - Węgiel							
Sprawność cieplna poniżej 80 proc.	424,00	106,00	104000,00	0,26	450,00	100,00	5250,00
Sprawność cieplna co najmniej 80 proc	424,00	106,00	104000,00	0,26	450,00	100,00	5250,00
Wyposażony w urządzenie redukujące emisję	106,00	26,50	104000,00	0,26	450,00	100,00	5250,00
Spełniający wymagania Ekoprojektu	17,60	4,40	92000,00	0,01	0,00	170,00	830,00
Trzon kuchenny, Paliwo - Drewno							
Sprawność cieplna poniżej 80 proc.	672,00	168,00	0,00	0,13	20,00	60,00	5250,00
Sprawność cieplna co najmniej 80 proc	672,00	168,00	0,00	0,13	20,00	60,00	5250,00
Wyposażony w urządzenie redukujące emisję	168,00	42,00	0,00	0,13	20,00	60,00	5250,00
Spełniający wymagania Ekoprojektu	20,00	5,00	0,00	0,01	0,00	75,00	950,00
Inne, Paliwo - Węgiel							
Sprawność cieplna poniżej 80 proc.	424,00	106,00	104000,00	0,26	450,00	100,00	5250,00
Sprawność cieplna co najmniej 80 proc	424,00	106,00	104000,00	0,26	450,00	100,00	5250,00
Wyposażony w urządzenie redukujące emisję	106,00	26,50	104000,00	0,26	450,00	100,00	5250,00
Spełniający wymagania Ekoprojektu	17,60	4,40	92000,00	0,01	0,00	170,00	830,00
Inne, Paliwo - Biomasa/Drewno							
Sprawność cieplna poniżej 80 proc.	672,00	168,00	0,00	0,13	20,00	60,00	5250,00
Sprawność cieplna co najmniej 80 proc	672,00	168,00	0,00	0,13	20,00	60,00	5250,00
Wyposażony w urządzenie redukujące emisję	168,00	42,00	0,00	0,13	20,00	60,00	5250,00
Spełniający wymagania Ekoprojektu	20,00	5,00	0,00	0,01	0,00	75,00	5250,00

Źródło: norma PN EN 303-5:2012 (Wskaźniki emisji wyznaczone dla nowych kotłów według normy PN EN 303-5:2012 przy założeniu 10% tlenu w spalinach (zgodnie z metodyka przeliczania USEPA www.epa.gov/ttn/emc/methods/method19.html))

8.2.1 Struktura zużycia paliw/energii w sektorze

Ilość energii końcowej w GJ/rok wyznaczona dla wszystkich sektorów w poprzednim rozdziale posłużyła do określenia struktury zużycia energii z poszczególnych nośników oraz emisji.

Poniżej przedstawiono strukturę energii pochodzącej z różnych nośników na potrzeby cieplne, któremu ma służyć. Jest to całkowita ilość energii zużywanej w Gminie Wieprz.

Tabela 13. Łączne zużycie energii z poszczególnych nośników w Gminie Wieprz w roku 2021 [MWh/rok]

Nośnik energii	Ilość energii pochodząca z danego nośnika [GJ/rok]				
	Budynki mieszkalne	Budynki komunalne (gminne)	Działalność gospodarcza	Łącznie	Łącznie [%]
gaz	42 390	7 854	6 224	56 469	17,81%
węgiel	197 886	58	29 056	227 000	71,59%
biomasa	13 611	-	1 999	15 610	4,92%
olej opałowy	366	-	54	420	0,13%
energia elektryczna (co/c.w.u.)	13 255	-	1 946	15 201	4,79%
OZE (kolektory słoneczne, instalacje fotowoltaiczne)	471	-	69	540	0,17%
OZE (pompy ciepła)	1 618	-	238	1 855	0,59%
Łącznie	269 597	7 912	39 586	317 095	100,00%

Źródło: Opracowanie własne

W ujęciu globalnym w Gminie Wieprz najwięcej zużywanej energii cieplej pochodzi z paliw stałych - węgla (ok. 71,6%) oraz gazu (ok. 17,8%). Wykorzystanie pozostałych nośników energii jest niewielkie. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii jest w gminie na niewielkim poziomie i zidentyfikowane stanowi ok. 0,76% wykorzystania w odniesieniu do łącznej, zużywanej energii cieplnej w gminie.

Tabela 14. Łączna emisja zanieczyszczeń z procesów grzewczych w Gminie Wieprz w roku 2021

Sektor	Substancja [Mg/rok]						
	PM 10	PM 2,5	CO ₂	BaP	SO ₂	NO _x	CO
Budynki mieszkalne	62,18	50,04	22 696,14	0,04	65,45	28,95	695,78
Budynki komunalne (gminne)	0,01	0,01	382,94	0,00	0,02	0,39	0,25
Działalność gospodarcza	10,20	7,62	3 332,52	0,01	9,64	4,35	110,52
Łącznie	72,40	57,67	26 411,61	0,04	75,11	33,69	806,55

Źródło: Obliczenia własne na podstawie wskaźników emisji zanieczyszczeń (norma PN EN 303-5:2012).

9 Przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych

Głównym celem przedsięwzięć racjonalizujących użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych jest zmniejszenie ogólnej konsumpcji oraz zmniejszenie energochłonności procesów. Istnieje kilka form racjonalizacji zużycia energii w zakresie systemów związanych z zachowaniem komfortu przebywania.

9.1 Przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła

Termomodernizacja

Termomodernizacja jest to poprawienie cech technicznych budynku, w celu zmniejszenia zużycia energii dla potrzeb ogrzewania, wentylacji i przygotowania ciepłej wody użytkowej. Do głównych działań termomodernizacyjnych zalicza się: ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu lub stropu do poddasza, stropu nad piwnicą, uszczelnienie lub wymiana okien, drzwi zewnętrznych, modernizacja źródła ciepła, instalacji centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej, wentylacyjnej.

Najprostszą pod względem ilościowym racjonalizacją zużycia energii jest poprawne zaizolowanie cieplne w przypadku przegród nieprzeziernych, zarówno przy ogrzewaniu jak i przy chłodzeniu. Analizując przegrody przeterminowane tj. okna, drzwi szklane oraz świetliki należy zwrócić uwagę na zastosowanie szyb oraz ram, które posiadają niski współczynnik przenikania ciepła.

Termomodernizacja budynków powinna być wykonywana w sposób kompleksowy, to znaczy ociepleniu i uszczelnieniu budynku powinna towarzyszyć modernizacja źródła ciepła i instalacji c.o. oraz wyposażenie w urządzenia umożliwiające regulację ilości dostarczanego ciepła w dostosowaniu do warunków zewnętrznych. Największy potencjał oszczędności energii stanowi: ocieplenie ścian zewnętrznych oraz stropów nad ostatnią kondygnacją oraz modernizacja instalacji c.o., poprzez montaż zaworów termostatycznych i regulację hydrauliczną instalacji. Znaczące zmniejszenie zużycia energii końcowej można osiągnąć poprzez zamianę nieefektywnego źródła ciepła (np. kotły i piece węglowe) na źródła o wysokiej sprawności spalania (np. kotły gazowe).

Zmiana systemu zaopatrywania budynków w ciepło

W celu redukcji niskiej emisji, bardzo duże znaczenie ma wymiana istniejących źródeł ciepła. Proponuje się w pierwszej kolejności wymianę istniejących źródeł ciepła na kotłownie gazowe (jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączeniowe). Zaleca się również wymianę kotłów na paliwa stałe o większej sprawności. Od 1 lipca 2017 r., zgodnie z uchwałą nr XXXII/452/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego nowa instalacja musi zapewnić minimalny poziom sezonowej efektywności energetycznej i norm emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określone w punkcie 1 załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe, tj.:

- sezonowa efektywność energetyczna ogrzewania pomieszczeń dla kotłów o nominalnej mocy cieplnej 20 kW lub mniejszej nie może być mniejsza niż 75%;
- sezonowa efektywność energetyczna ogrzewania pomieszczeń dla kotłów o znamionowej mocy cieplnej przekraczającej 20 kW nie może być mniejsza niż 77%;
- emisje cząstek stałych dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń nie mogą przekraczać 40 mg/ml w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa oraz 60 mg/ml w przypadku kotłów z ręcznym podawaniem paliwa;

- emisje organicznych związków gazowych dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń nie mogą przekraczać 20 mg/ml w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa oraz 30 mg/ml w przypadku kotłów z ręcznym podawaniem paliwa;
- emisje tlenku węgla dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń nie mogą przekraczać 500 mg/ml w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa oraz 700 mg/ml w przypadku kotłów z ręcznym podawaniem paliwa; emisje tlenków azotu, wyrażone jako ekwiwalent dwutlenku azotu, dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń nie mogą przekraczać 200 mg/ml w przypadku kotłów na biomasę oraz 350 mg/m³ w przypadku kotłów na paliwa kopalne.
- w przypadku kotła na paliwo stałe wymogi te muszą zostać spełnione dla paliwa zalecanego i dowolnego innego odpowiedniego paliwa.

Równie ważne będzie wykorzystanie instalacji odnawialnych źródeł energii, w tym kolektorów słonecznych oraz pomp ciepła. Powyższe działania w znacznym stopniu ograniczą niską emisję, szczególnie uciążliwą w okresie zimowym.

Regulacja termostatyczna temperatury w pomieszczeniu

Racjonalizację zużycia energii w systemach grzewczych i chłodzących uzyskuje się przez regulację termostatyczną temperatury powietrza w ogrzewanych lub schładzanych pomieszczeniach.

W systemach grzewczych stosowane są głowice termostatyczne na zaworach przy grzejnikach lub wkładkach termostatycznych, wbudowanych w grzejnik. Obecnie stosuje się urządzenia regulacyjne przy ogrzewaniu pomieszczeń. O konieczności stosowania regulacji informuje prawo budowlane, które określa m.in.:

- temperatury obliczeniowe w pomieszczeniach w zależności od ich przeznaczenia i wykorzystania,
- minimalne warunki w zakresie temperatury w miejscach pracy,
- konieczność stosowania urządzeń regulacyjnych działających automatycznie.

Systemy ogrzewania niskoparametrycznego

Przykładem ogrzewania powierzchniowego jest ogrzewanie podłogowe, ściennie lub sufitowe. Podstawową cechą jest wykorzystywanie powierzchni przegród budowlanych do przekazania strumienia ciepła na pokrycie strat i/lub kompensacji chłodu wprowadzanego z zimnym powietrzem wentylacyjnym.

Duża powierzchnia grzewcza oznacza niską temperaturę samej powierzchni grzejącej. Przy dużej powierzchni grzejącej, jest większy udział promieniowania w przekazywaniu ciepła niż przy ogrzewaniu tradycyjnym, a więc komfort cieplny jest odczuwalny przy niższej temperaturze powietrza. Niska temperatura powietrza oznacza również mniejsze zapotrzebowanie na strumień ciepła ogrzewanych pomieszczeń.

Ogrzewanie powierzchniowe, dzięki rozciągnięciu powierzchni grzewczej na rozległym obszarze ogrzewanych pomieszczeń, pozwalają na znaczną redukcję temperatur pomiędzy podłogą, a sufitem oraz powoduje jednorodne pole promieniowania w całym obszarze.

Wydajność ogrzewania ściennego zależy od temperatury czynnika grzewczego, jego ochłodzenia oraz temperatury w pomieszczeniach. Płyty systemowe ogrzewania ściennego mogą być adaptowane do ogrzewania podłogowego lub ogrzewania sufitowego.

System ogrzewania ściennego można wykorzystywać także do schładzania ściennego. System suchy ogrzewania ściennego, w pełnym zakresie może stanowić konkurencję do systemu mokrego ogrzewania ściennego.

Stosowanie odzysków ciepła

Użycie tej formy stosuje się w przypadku procesów ciągłych w czasie. W praktyce forma ta jest często spotykana w systemach wentylacyjnych nawiewno-wywiewnych. Strumień powietrza zewnętrznego, posiadający niską temperaturę, jest wstępnie ogrzewany strumieniem powietrza wywiewanego, ciepłego. Strumień ciepła przekazanego w procesie jego odzysku, zmniejsza strumień ciepła niezbędny do podgrzania powietrza końcowego, które jest wprowadzone do wentylowanych pomieszczeń.

Wstępny podgrzew powietrza w wymienniku ciepła GWC

Zimne powietrze o niskiej temperaturze jest podawane do gruntowego wymiennika ciepła, gdzie dochodzi do podgrzania o kilka stopni. W okresie zimy płytowy wymiennik gruntowy „zwraca” zgromadzone ciepło w gruncie, dzięki temu zimne powietrze może być ogrzewane. Temperatura powietrza za GWC (gruntowy wymiennik ciepła), podobnie jak w lecie jest stabilna w ciągu doby, natomiast podczas mrozów powoli spada do wielkości stopni nieco powyżej zera w skali Celsjusza. Główną cechą wymiennika GWC jest zdolność dowilżania powietrza ogrzewanego w wymienniku w czasie zimy. Wychodzące powietrze może zostać dowilżone nawet do 90 %. Ta cecha poprawia parametr wilgotności powietrza w budynku w czasie chłódów. Prawidłowe dostosowanie strugi powietrza przepływającego przez płytowy wymiennik, zapewnia maksymalnie efektywną i skuteczną wymianę ciepła.

9.2 Racjonalizacja zużycia gazu ziemnego

Wielkość potencjału racjonalizacji zużycia gazu ziemnego wynika z realizacji przedsięwzięć termomodernizacyjnych w budynkach i jest proporcjonalna do udziału gazu w rynku ciepła na terenie gminy. Również zastosowanie nowoczesnych urządzeń o większej sprawności sprzyja racjonalizacji zużycia gazu. Wzrost sprawności dla nowych urządzeń wynika z uwzględnienia następujących rozwiązań technicznych:

- lepsze rozwiązanie układu palnikowego oraz układu powierzchni ogrzewalnych kotła pozwalające na zwiększenie nominalnej sprawności kotła, a co za tym idzie sprawności średnioeksploatacyjnej;
- lepszy dobór wielkości kotła, czyli unikanie przewymiarowania;
- stosowanie kotłów kondensacyjnych, pozwalających odzyskać ze spalin ciepło parowania pary wodnej zawartej w spalinach.

Na wzrost efektywności wykorzystania gazu wpływ mają również takie działania jak:

- oszczędne gospodarowanie paliwem gazowym w zakresie ogrzewania poprzez stosowanie nowoczesnych kotłów o dużej sprawności oraz zabiegi termomodernizacyjne, których efektem będzie zmniejszenie zużycia gazu;
- racjonalne wykorzystanie paliwa gazowego w indywidualnych gospodarstwach domowych, wyrażające się oszczędzaniem gazu w zakresie przygotowania ciepłej wody użytkowej.

Racjonalizacja użytkowania gazu związana jest również z jego dystrybucją i sprowadza się do działań związanych ze zmniejszeniem strat gazu. Straty gazu w sieci dystrybucyjnej spowodowane są głównie przez nieszczelności na armaturze i sytuacje związane z awariami i remontami. Modernizacja sieci wpłynie na zmniejszenie prawdopodobieństwa awarii.

9.3 Racjonalizacja zużycia energii elektrycznej

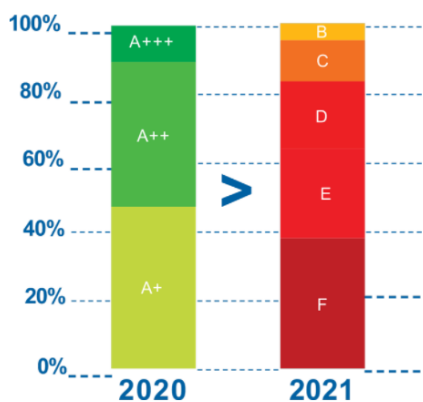
Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej może być realizowane na poziomie następujących podmiotów:

- zakładu energetycznego – modernizacja stacji transformatorowych i linii przesyłowych,
- zarządcy dróg, gmina - energooszczędne oświetlenie uliczne (od 25% do 50%),
- na poziomie użytkownika – wprowadzanie energooszczędnego oświetlenia pomieszczeń, modernizacja bądź wymiana energochłonnych urządzeń gospodarstwa domowego, przesuwanie poboru energii na godziny poza szczytem energetycznym (od 8% do 15% w urządzeniach gospodarstwa domowego - pralki, chłodziarki, kuchnie elektryczne, sprzęt audio-wideo itp.).

Główne kierunki racjonalizacji zużycia energii elektrycznej przez władze gminy to:

- modernizacja oświetlenia dróg, ulic i placów,
- montaż energooszczędnych opraw oświetleniowych, urządzeń automatycznego włączania i wyłączania oświetlenia,
- montaż urządzeń do regulacji natężenia oświetlenia w pomieszczeniach,
- stopniowa wymiana maszyn i urządzeń elektroenergetycznych na bardziej efektywne,
- regularna konserwacja i czyszczenie urządzeń i oświetlenia,
- zapewnienie dostępu do informacji o energooszczędnych urządzeniach elektroenergetycznych.

Klasa energetyczna to parametr określający zużycie prądu przez urządzenie zgodnie z unijnymi dyrektywami. Wskazuje on efektywność i oszczędność produktu. Nowe unijne przepisy przywracają znaną sprzed prawie 20-stu lat skalę efektywności energetycznej bez tzw. plusów, czyli od A do G. Pozwala to na większą czytelność etykiety dla konsumentów. Likwidacja plusów na etykiecie oznacza przeskalowanie. W efekcie modele w najwyższej klasie A+++ trafiły do klasy C lub innej, a te z klasy A+ nawet do klasy G. Nie ma jednak jednej reguły określającej zmianę liter wyniku takiego przeskalowania. Klasy A i B zarezerwowano dla całkowicie nowych, jeszcze bardziej oszczędnych modeli. Producenci nieustannie pracują nad rozwojem technologii co oznacza, że na rynku mogą pojawiać się nowoczesne produkty także w tych najwyższych klasach. Jednak w niektórych grupach może w ogóle nie być sprzętu z literką B lub A.

Uwaga

Urządzenia wyposażone w najnowocześniejsze technologie mogą znajdować się w klasach oznaczonych na żółto, pomarańczowo lub czerwono, a nie tylko w klasach z kolorem zielonym jak to miało miejsce na starych etykietach.

Wybór urządzeń elektrycznych z wyższą klasą energetyczną spowoduje obniżenie zużycia energii elektrycznej, co przełoży się również na oszczędności finansowe.

10 Możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej

Efektywność energetyczna jest to stosunek uzyskanego efektu użytkowego urządzenia, obiektu lub instalacji do wielkości energii zużytej na jego uzyskanie. Efektywność energetyczna zależy od konstrukcji urządzeń i technologii zastosowanych w procesach wytwarzania, przesyłania i użytkowania energii i paliw. Istotnym dla zmniejszenia zużycia energii jest jej oszczędzanie, które polega na dostosowaniu efektu użytkowego do potrzeb. Poszczególne ustawy wymieniają elementy, które stanowią środki poprawy efektywności. Ustawa z dnia 20.05.2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2166 z późn. zm.) nakłada na jednostki sektora publicznego obowiązek zastosowania co najmniej jednego ze środków efektywności energetycznej (art. 6 ust. 1), przez które należy rozumieć, zgodnie z art. 6 ust. 2 następujące działania:

- realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej,
- nabycie urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji,
- wymiana eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na urządzenie, instalację lub pojazd, o których mowa w pkt 2, lub ich modernizacja,
- realizacja przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 554 z późn. zm.),
- wdrażanie systemu zarządzania środowiskowego, o którym mowa w art. 2 pkt 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ek zarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylającego rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE, potwierdzone uzyskaniem wpisu do rejestru EMAS, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o krajowym systemie ek zarządzania i audytu (EMAS) (Dz. U. z 2020 r. poz. 634 z późn. zm.),
- realizacja przedsięwzięć niskoemisyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Ponadto istnieje możliwość starania się o uzyskanie białego certyfikatu (rodzaj świadectwa potwierdzającego zaoszczędzenie określonej ilości energii w wyniku realizacji inwestycji służących poprawie efektywności energetycznej), który można uzyskać realizując zadania służące podniesieniu efektywności energetycznej a określone w art. 19, ust. 1 ustawy:

- izolacja instalacji przemysłowych;
- przebudowa lub remont budynku wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi;
- modernizacja lub wymiana:
 - oświetlenia,
 - urządzeń i instalacji wykorzystywanych w procesach przemysłowych lub w procesach energetycznych lub telekomunikacyjnych lub informatycznych,

- lokalnych sieci ciepłowniczych i lokalnych źródeł ciepła w rozumieniu art. 2 pkt 6 i 7 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków,
- modernizacja lub wymiana urządzeń przeznaczonych do użytku domowego;
- odzyskiwanie energii, w tym odzyskiwanie energii w procesach przemysłowych;
- ograniczenie strat:
 - związanych z poborem energii biernej,
 - sieciowych związanych z przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej lub gazu ziemnego,
 - na transformacji,
 - w sieciach ciepłowniczych,
 - związanych z systemami zasilania urządzeń telekomunikacyjnych lub informatycznych,
- stosowanie, do ogrzewania lub chłodzenia obiektów, energii wytwarzanej w instalacjach odnawialnego źródła energii, ciepła użytkowego w wysokosprawnej kogeneracji w rozumieniu ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne lub ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych.

Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów określa następujące przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej w zakresie przebudowy lub remontu budynków, w tym przedsięwzięcia termomodernizacyjne i remontowe:

- ocieplenie ścian, stropów, fundamentów, stropodachów lub dachów;
- modernizacja lub wymiana stolarki okiennej i drzwiowej lub wymiana oszkleń w budynkach na efektywne energetycznie;
- montaż urządzeń zacinających okna (np. rolety, żaluzje);
- izolacja cieplna, równoważenie hydrauliczne lub kompleksowa modernizacja instalacji ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej;
- likwidacja liniowych i punktowych mostków cieplnych;
- modernizacja systemu wentylacji poprzez montaż układu odzysku (rekuperacji) ciepła.

Nowelizacja ustawy wprowadza nową definicję „przedsięwzięcia niskoemisyjnego” – jest to przygotowanie i realizacja przedsięwzięcia, którego przedmiotem jest ulepszenie, w wyniku którego następuje:

- wymiana urządzeń lub systemów grzewczych na spełniające standardy niskoemisyjne, z wyłączeniem kotłów na paliwo stałe spełniających wymagania klasy 5 zgodnie z normą przenoszącą europejską normę EN 303-5:2012,
- likwidacja urządzeń lub systemów grzewczych w tych budynkach, które nie spełniają standardów niskoemisyjnych, z wyłączeniem kotłów na paliwo stałe spełniających wymagania klasy 5 zgodnie z normą przenoszącą europejską normę EN 303-5:2012, oraz przyłączenie lub modernizacja przyłączenia budynku mieszkalnego jednorodzinnego do sieci ciepłowniczej, elektroenergetycznej, wraz z zainstalowaniem w tych budynkach niezbędnych urządzeń lub systemów grzewczych
- zapewnienie budynkowi mieszkalnemu jednorodzinnemu dostępu do energii z zewnętrznej instalacji odnawialnego źródła energii w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach

energii oraz dostępu do pompy ciepła, wraz z zainstalowaniem urządzeń służących doprowadzaniu energii elektrycznej z tej instalacji oraz zainstalowaniem w tych budynkach niezbędnych urządzeń lub systemów grzewczych

- zmniejszenie zapotrzebowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych na energię dostarczaną na potrzeby ich ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej, jeżeli równocześnie:
 - następuje wymiana urządzeń lub systemów grzewczych w tych budynkach, które nie spełniają standardów niskoemisyjnych, na spełniające standardy niskoemisyjne albo
 - następuje wymiana urządzeń lub systemów grzewczych w tych budynkach, które nie spełniają standardów niskoemisyjnych, oraz budowa albo modernizacja przyłącza gazowego albo elektroenergetycznego do budynku mieszkalnego jednorodzinnego, albo
 - następuje likwidacja urządzeń lub systemów grzewczych w tych budynkach, które nie spełniają standardów niskoemisyjnych, oraz budowa przyłącza ciepłowniczego do budynku mieszkalnego jednorodzinnego, albo
 - istniejące urządzenia lub systemy grzewcze spełniają standardy niskoemisyjne, albo
 - budynek mieszkalny jednorodzinny jest przyłączony do sieci ciepłowniczej, albo
 - budynek mieszkalny jednorodzinny jest przyłączony, na potrzeby ogrzewania budynku, do sieci gazowej lub elektroenergetycznej, albo
 - w budynku mieszkalnym jednorodzinnym jest wykorzystywany kocioł na paliwo stałe spełniający wymagania klasy 5 zgodnie z normą przenoszącą europejską normę EN 303-5:2012

Ustawa zakłada, iż w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń i poprawy jakości powietrza oraz poprawy efektywności energetycznej budynków w gminie, gmina może realizować przedsięwzięcia niskoemisyjne na rzecz najmniej zamożnych gospodarstw domowych w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych, w tym w szczególności tych, których członkami są osoby mające prawo do korzystania ze świadczeń pieniężnych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.).

Przedsięwzięcia niskoemisyjne są współfinansowane ze środków Funduszu na podstawie porozumienia zawieranego w imieniu i na rzecz ministra właściwego do spraw klimatu przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwany dalej „Narodowym Funduszem”. Gmina musi zobowiązać się do spełnienia pięciu warunków:

- obowiązywania na terenie Gminy uchwały w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi lub na środowisko, wprowadzająca ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, o której mowa w art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.),
- realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w nie mniej niż 1% łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy lub nie mniej niż 20 takich budynków oraz nie więcej niż 12% łącznej liczby takich budynków, z wyłączeniem miast, których liczba mieszkańców przekracza 100 000,
- wymiany lub likwidacji urządzeń lub systemów grzewczych lub systemów podgrzewających wodę użytkową, nie spełniających wymagań niskoemisyjnych, nie mniej niż 80% budynków mieszkalnych jednorodzinnych,

- zmniejszenia zapotrzebowania na energię dostarczaną na potrzeby ogrzewania budynku mieszkalnego jednorodzinnego i podgrzewania wody użytkowej, liczonego łącznie dla wszystkich przedsięwzięć niskoemisyjnych, na poziomie nie mniejszym niż 30% energii finalnej
- zabezpieczenia w swoim budżecie środków finansowych pochodzących z dochodów własnych lub ze środków krajowych i zagranicznych, których suma stanowi 30% kosztów realizacji porozumienia, a w przypadku miast, których liczba mieszkańców przekracza 100 000 – więcej niż 30% kosztów realizacji porozumienia.

Stroną porozumienia, reprezentującą gminy i wykonującą ich prawa i obowiązki wynikające z realizacji i zapewnienia utrzymania efektów przedsięwzięć niskoemisyjnych, może być związek międzygminny, powiat lub związek metropolitalny, przy czym warunki muszą być spełnione indywidualnie przez każdą gminę, na obszarze której będą realizowane przedsięwzięcia niskoemisyjne.

Przedsięwzięcia niskoemisyjne realizowane na podstawie porozumień w zasadniczej części, tj. nie więcej niż 70%, będą finansowane ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów prowadzonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Gmina zobowiązana jest zabezpieczyć w swoim budżecie pozostałą część środków finansowych, tj. 30% kosztów realizacji porozumienia. Mogą to być środki pochodzące zarówno z dochodów własnych, jak i ze środków krajowych i zagranicznych.

10.1 Źródła finansowania

Zgodnie z art. 6 ustawy o efektywności energetycznej jednostka sektora publicznego, realizując swoje zadania, stosuje, co najmniej jeden z wymienionych w ustawie środków poprawy efektywności energetycznej. Środkami tymi są:

- realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej;
- nabycie urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji;
- wymiana eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na urządzenie, instalację lub pojazd, o których mowa w pkt 2, lub ich modernizacja;
- realizacja przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów;
- wdrażanie systemu zarządzania środowiskowego, o którym mowa w art. 2 pkt 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ek zarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylającego rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE, potwierdzone uzyskaniem wpisu do rejestru EMAS, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o krajowym systemie ek zarządzania i audytu (EMAS);
- realizacja gminnych programów niskoemisyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów.

W Polsce istnieje obecnie dużo możliwości wsparcia inwestycji w poprawę efektywności energetycznej. Wspierany jest szereg przedsięwzięć z tym związanych od zarządzania energią, poprzez inwestycje we wszelkiego rodzaju źródła energii odnawialnej (kolektory słoneczne, elektrownie wodne, elektrownie

i ciepłownie na biomasę i biogaz, geotermia), termomodernizacje budynków i inne. Finansowanie skierowane jest do każdej z możliwych grup odbiorców, są to:

- Samorządy i jednostki budżetowe;
- Przedsiębiorcy oraz rolnicy;
- Osoby fizyczne oraz wspólnoty mieszkaniowe.

Poniżej przedstawiono możliwości wsparcia finansowego efektywności energetycznej.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

„Mój prąd”

Celem programu jest zwiększenie produkcji energii elektrycznej z mikroinstalacji fotowoltaicznych lub wzrost autokonsumpcji wytworzonej energii elektrycznej poprzez jej magazynowanie (magazyny energii elektrycznej lub ciepła) oraz zwiększenie efektywności zarządzania energią elektryczną na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Przedsięwzięcia muszą przyczyniać się do realizacji krajowego celu dotyczącego udziału OZE w konsumpcji i wytwarzaniu energii ogółem oraz muszą zapewniać poszanowanie środowiska i ochronę krajobrazu (co jest możliwe zwłaszcza w przypadku zastosowania mikroinstalacji fotowoltaicznej).

Budżet na realizację celu programu wynosi do 855 000 tys. zł, w tym: dla bezzwrotnych form dofinansowania – do 855 000 tys. zł.

Okres wdrażania Program realizowany będzie w latach 2021 - 2023, przy czym:

- Zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2023 r.,
- Środki wydatkowane będą do 31.12.2023 r.

Nabór wniosków odbywa się w trybie ciągłym.

Informacje o nowym programie Mój Prąd udzielają doradcy z Wydziału Projektu Doradztwa Energetycznego NFOŚiGW: <https://doradztwo-energetyczne.gov.pl/>

„Moje ciepło”

Celem programu jest wsparcie rozwoju ogrzewnictwa indywidualnego i rozwoju energetyki prosumenckiej w obszarze powietrznych, wodnych i gruntowych pomp ciepła w nowych budynkach mieszkalnych jednorodzinnych.

Współfinansowanie inwestycji polegających na zakupie i montażu nowych pomp ciepła (powietrznych i gruntowych) wykorzystywanych do celów ogrzewania lub ogrzewania i ciepłej wody użytkowej w nowych budynkach mieszkalnych jednorodzinnych.

Współfinansowaniu inwestycji podlega: zakup/montaż gruntowych pomp ciepła - pompy ciepła grunt/woda, woda/woda z osprzętem, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem ciepłej wody użytkowej z osprzętem; zakup/montaż pompy ciepła typu powietrze/powietrze (w systemie centralnym obsługujący cały budynek) z osprzętem; zakup/montaż pompy ciepła typu powietrze/woda z osprzętem, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem cwu z osprzętem.

W budynku mieszkalnym jednorodzinnym nie może znajdować się (również w okresie trwałości inwestycji) źródło ciepła na paliwo stałe.

Beneficjentem jest osoba fizyczna będąca właścicielem bądź współwłaścicielem nowego budynku mieszkalnego jednorodzinnego. Dofinansowanie w formie dotacji do 30% albo do 45% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 21 tys. zł na jedną współfinansowaną inwestycję. Wysokość dofinansowania uzależniona będzie od rodzaju zainstalowanej pompy ciepła oraz posiadania przez Wnioskodawcę karty dużej rodziny.

Nabór wniosków odbywa się w trybie ciągłym od 29.04.2022 r. do 31.12.2026 r. lub do wyczerpania dedykowanej puli środków.

„Ciepłe mieszkanie”

Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych.

Program skierowany jest do gmin, które następnie będą ogłaszać nabór na swoim terenie dla osób fizycznych, posiadających tytuł prawny wynikający z prawa własności lub ograniczonego prawa rzeczowego do lokalu mieszkalnego, znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym.

Program dotyczy wymiany wszystkich nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe służących do ogrzewania lokalu mieszkalnego na efektywne źródła ciepła lub podłączenie do efektywnego źródła ciepła w budynku.

Program realizowany będzie w latach 2022-2026, przy czym:

- zobowiązania podejmowane będą do 30.06.2024 r. (zawieranie przez wfośigw umów z gminami);
- środki wydatkowane będą przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw) do 31.12.2026 r.

Planowane są dwa nabory wniosków w trybie ciągłym:

- pierwszy nabór zostanie uruchomiony do 31.12.2022 r.,
- drugi nabór zostanie uruchomiony do 31.12.2023 r., w zależności od dostępności środków.

Szczegółowe informacje oraz inne form dofinansowania zostały opisane na stronie NFOŚiGW <https://www.nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/>

W Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej został przygotowany nowy program priorytetowy **Czyste Powietrze** wpisujący się w realizację rządowego programu poprawy jakości powietrza.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

Czyste Powietrze to program, którego celem jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych by efektywnie zarządzać energią. Program skierowany jest do osób fizycznych będących właścicielami domów jednorodzinnych lub osób posiadających zgodę na rozpoczęcie budowy budynku jednorodzinnego. Dotacje i pożyczki będą udzielane za pośrednictwem *Wojewódzkiego Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie*.

Program przewiduje dofinansowanie m.in. na: wymianę starych źródeł ciepła (pieców i kotłów na paliwa stałe) oraz zakup i montaż nowych źródeł ciepła, spełniających wymagania programu docieplenie przegród budynku wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, montaż lub modernizację instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, instalację odnawialnych źródeł energii (kolektorów słonecznych i instalacji fotowoltaicznej), montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.

Realizacja programu - lata 2018-2029. Podpisywanie umów do 31.12.2027 r.

Ponadto, w zakresie ochrony powietrza można uzyskać pożyczki na poniższe działania:

- Likwidacja kotłowni węglowych i indywidualnych palenisk;
- Instalacje odpylające, odsiarczanie spalin, odazotowanie spalin;
- Wymiana kotłowni bez zmiany paliwa;
- Podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej w tym geotermii;
- Modernizacja oświetlenia w budynkach i oświetlenia ulicznego;

- Termomodernizacja;
- Likwidacja piecyków gazowych oraz przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Szczegółowe informacje i aktualne nabory dostępne są na stronie internetowej:

<https://www.wfos.krakow.pl/oferta/wedlug-rodzaju-wnioskodawcy/jednostki-samorzadu-terytorialnego/>

Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego

Obecnie nie ma aktualnych naborów na działania związane z efektywnością energetyczną.

Informacje o naborach dostępne są na stronie internetowej: <http://www.rpo.malopolska.pl/>

Bank Gospodarstwa Krajowego

Premia termomodernizacyjna

O premię termomodernizacyjną mogą się ubiegać właściciele lub zarządcy:

- budynków mieszkalnych, zbiorowego zamieszkania,
- budynków użyteczności publicznej stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego i wykorzystywanych przez nie do wykonywania zadań publicznych,
- lokalnej sieci ciepłowniczej,
- lokalnego źródła ciepła.

Z premii mogą korzystać inwestorzy bez względu na status prawny z wyłączeniem jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, a więc np.: osoby prawne (m.in. spółdzielnie mieszkaniowe i spółki prawa handlowego), jednostki samorządu terytorialnego, wspólnoty mieszkaniowe, osoby fizyczne (w tym właściciele domów jednorodzinnych). Wysokość premii termomodernizacyjnej wynosi 20% kwoty kredytu wykorzystanego na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego.

Premia remontowa

O dofinansowanie projektu w ramach premii remontowej, mogą się ubiegać właściciele lub zarządcy budynków wielorodzinnych, których użytkowanie rozpoczęto przed dniem 14 sierpnia 1961 roku. Z premii mogą skorzystać wyłącznie: osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe z większościowym udziałem osób fizycznych, spółdzielnie mieszkaniowe, товариства будownицтва społecznego.

Premia remontowa przysługuje inwestorowi z tytułu realizacji przedsięwzięcia remontowego i stanowi spłatę części kredytu zaciągniętego przez inwestora. Wysokość premii remontowej wynosi 20% kwoty kredytu wykorzystanego na realizację przedsięwzięcia remontowego.

Premia kompensacyjna

O dofinansowanie projektu w ramach premii kompensacyjnej, mogą się ubiegać właściciele budynków mieszkalnych oraz właściciele części budynków mieszkalnych, w których w okresie między 12 listopada 1994 roku a 25 kwietnia 2005 roku znajdowały się lokale kwaterunkowe. Z premii może skorzystać osoba fizyczna, która jest właścicielem budynku mieszkalnego z co najmniej jednym lokalem kwaterunkowym albo właścicielem części budynku mieszkalnego i która była właścicielem tego budynku mieszkalnego albo tej części budynku także w dniu 25 kwietnia 2005 roku albo nabyła ten budynek albo tę część budynku w drodze spadkobrania od osoby będącej w tym dniu właścicielem.

10.2 Zrealizowane i planowane przedsięwzięcia dot. efektywności energetycznej

W 2018 r. Gmina Wieprz przystąpiła do realizacji Projektu pn. *Ograniczenie niskiej emisji na terenie Gminy Wieprz* poprzez montaż ekologicznych kotłów gazowych w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, oś Priorytetowa 4. Regionalna polityka energetyczna Działanie 4.4 Redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, Poddziałanie 4.4.2 Obniżenie poziomu niskiej emisji*. W ramach projektu przewidziana była wymiana 100 starych kotłów węglowych na nowe kotły opalane gazem. W roku 2018 podpisano 29 umów na kwotę 369 445,50 zł – wypłacono kwotę 70 705,01 zł.

W ramach *Planu gospodarki niskoemisyjnej* w 2018 r. wykonano termomodernizację budynku żłobka zlokalizowanego w miejscowości Frydrychowice polegającą na ociepleniu ścian zewnętrznych budynku styropianem gr 15 cm i wykonaniem wypraw tynkarskich – kwota 132 078,44 zł. W ramach nadbudowy zakończono termomodernizację budynku OSP i WDK we Frydrychowicach poprzez docieplenie stropu nad ostatnią użytkową kondygnacją łączną warstwą 30 cm wełny mineralnej / styropianu – kwota 523 000 zł. Zaplanowano termomodernizację ZSP nr 2 w Wieprzu oraz kompleksową termomodernizację budynku biurowo – administracyjnego usytuowanego przy ul. Pogodnej oraz budynku GŚDS w Wieprzu.

W 2019 r. Gmina Wieprz kontynuowała projekt pn. *Ograniczenie niskiej emisji na terenie Gminy Wieprz* poprzez montaż ekologicznych kotłów gazowych w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, oś Priorytetowa 4. Regionalna polityka energetyczna Działanie 4.4 Redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, Poddziałanie 4.4.2 Obniżenie poziomu niskiej emisji*. W roku 2019 podpisano 68 umów na kwotę 904.466,00 zł – wypłacono kwotę 549.728,50 zł.

W ramach *Planu gospodarki niskoemisyjnej* w 2019 r. wykonano termomodernizację budynku Gminnego Środowiskowego Domu Samopomocy zlokalizowanego w miejscowości Wieprz polegającą na ociepleniu ścian zewnętrznych budynku styropianem gr 15 cm i wykonaniem wypraw tynkarskich oraz dociepleniem stropu nad ostatnią użytkową kondygnacją łączną warstwą 30 cm wełny mineralnej – kwota 203.108,48 zł. Wykonano również wymianę kotłów węglowych na gazowe wraz z rozbudową instalacji w budynku WDK Frydrychowice na kwotę 73.949,50 zł, budynku WDK Gierałtowiec na kwotę: 80.574,33 zł, budynku OSP Przybradz na kwotę 21.518,21 zł.

W 2020 r. Gmina Wieprz kontynuowała projekt pn. *Ograniczenie niskiej emisji na terenie Gminy Wieprz* poprzez montaż ekologicznych kotłów gazowych w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, oś Priorytetowa 4. Regionalna polityka energetyczna Działanie 4.4 Redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, Poddziałanie 4.4.2 Obniżenie poziomu niskiej emisji*. W roku 2020 wymieniono 50 kotłów, wypłacono kwotę 653.587,87 zł.

W 2021 r. Gmina Wieprz uruchomiła dofinansowanie z budżetu Gminy Wieprz do demontażu starego źródła ciepła, zakupu i montażu nowego źródła ciepła (kotła gazowego), niezbędnej armatury oraz wewnętrznej instalacji c.o. i c.w.u. Dofinansowanie w wysokości 5 000 zł przyznano dla 22 nieruchomości.

W 2022 r. uruchomiono kolejne dofinansowanie z budżetu Gminy Wieprz do wymiany kotłów węglowych na kotły gazowe, pompy ciepła, kotły na pellet drzewny, kotły elektryczne.

11 Prognoza zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe do roku 2037

Prognozy dotyczące zużycia energii i jej nośników (paliw) oparte są o dane historyczne. Nie uwzględniają dynamicznych zmian podyktowanych obecną sytuacją geopolityczną.

Gmina Wieprz realizuje i organizuje zaopatrzenie w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe zgodnie z założeniami „Polityki Energetycznej Polski do roku 2040”. Istotnym elementem wspomagania realizacji polityki energetycznej jest aktywne włączenie się władz regionalnych w realizację jej celów, w tym poprzez przygotowywane na szczeblu wojewódzkim, powiatowym lub gminnym strategii rozwoju energetyki.

Najważniejszymi elementami polityki energetycznej realizowanymi na szczeblu gminnym powinny być:

- dążenie do oszczędności paliw i energii w sektorze publicznym poprzez realizację działań określonych w Krajowym Planie Działań na rzecz efektywności energetycznej;
- maksymalizacja wykorzystania istniejącego lokalnie potencjału energetyki odnawialnej;
- modernizacja i dostosowanie do aktualnych potrzeb odbiorców sieci dystrybucji energii elektrycznej.

11.1 Prognoza zapotrzebowania na ciepło – założenia ogólne

Prognozę potrzeb cieplnych w gminie opracowano uwzględniając podstawowe czynniki mające wpływ na zmiany zapotrzebowania na ciepło:

- potrzeby nowego budownictwa,
- przewidywane zmiany liczby ludności gminy,
- wpływ działań termomodernizacyjnych u istniejących odbiorców,
- racjonalizacja zużycia energii,
- działania na rzecz zrównoważonej energii zadeklarowane przez Samorząd Gminy.

Poniżej przedstawiono prognozę zmian dotyczącą liczby ludności opracowaną na podstawie analizy danych historycznych z GUS-u i wynikających z niej tendencji.

Na podstawie zmian wielkości powierzchni użytkowych mieszkalnictwa od 1995 do chwili obecnej wg GUS-u założono przyrost powierzchni w gminie. Poniżej zestawiono przewidywany przyrost powierzchni użytkowej w poszczególnych sektorach budownictwa, który zostanie wykorzystany do dalszych obliczeń.

Tabela 15. Przewidywany przyrost powierzchni użytkowej w sektorach budownictwa do 2037 r.

Rok	Powierzchnia użytkowa [m ²]		
	Mieszkalnictwo	Budynki gminne i użyteczności publicznej	Działalność gospodarcza
2021	351 068	20 917	65 615
2025	368 444	21 022	69 443
2037	435 990	21 336	88 766

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS i danych UG Wieprz

Przyrost powierzchni wynika ze wzrostu standardów mieszkaniowych oraz realizacji nowych inwestycji związanych z ogólnym, sukcesywnym rozwojem gminy. Przyrost wpłynie na zmianę zapotrzebowania na ciepło i moc cieplną. W zależności od kierunków obranych przez władze gminy, przedsiębiorstw energetycznych oraz

samych mieszkańców, zapotrzebowanie na energię ciepłą może być dużo mniejsze niż w przypadku braku jakichkolwiek działań. Emisja zanieczyszczeń do atmosfery może ulec nawet zmniejszeniu, mimo ogólnego rozwoju gminy. Stanie się tak, w przypadku realizacji działań określonych w dalszej części dokumentu.

Ze względu na realizowany, zrównoważony rozwój budownictwa w gminie i spełniający wymagania ochrony środowiska, za najkorzystniejszy kierunek rozwoju zaspokojenia potrzeb energetycznych uznano dalszą eliminację węgla i jego pochodnych na rzecz wykorzystywania paliw o niższej emisyjności zanieczyszczeń lub wymiana urządzeń grzewczych na nowoczesne, niskoemisyjne, a także zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Prognoza zapotrzebowania na energię ciepłą została opracowana w dwóch scenariuszach. Założenia do scenariuszy zostały przyjęte na podstawie analiz aktualnego stanu technicznego infrastruktury, wykorzystania i potencjału energii ze źródeł odnawialnych, danych otrzymanych od przedsiębiorstw energetycznych na terenie gminy oraz aktualnego bilansu energetycznego.

Ze względu na trudne do przewidzenia zmiany w gospodarce i mieszkalnictwie, prognozę zapotrzebowania na energię ciepłą została opracowana dla scenariusza „pozytywnego” i „negatywnego”. Scenariusz pozytywny – optymistyczny, pokazuje wymierne efekty działań „ekoenergetycznych” i „prośrodowiskowych”. Wariant negatywny tzw. „zaniechania”, jest swojego rodzaju ostrzeżeniem przed brakiem realizacji działań określonych w dokumencie.

Oprócz wyżej wymienionych założono, że budowa nowych obiektów będzie odbywać się wg obowiązujących norm (coraz bardziej energooszczędne budynki – założono 2 różne wskaźniki dla 2 scenariuszy).

11.2 Scenariusz 1 optymistyczny – zrównoważonego rozwoju energetycznego

Wariant ten zakłada:

- Zmniejszenie zapotrzebowania ciepła w wyniku termomodernizacji istniejących budynków,
- Wymiana części kotłowni i domowych ogrzewań węglowych na bardziej ekologiczne w tym OZE,
- Budowanie wg obowiązujących norm (coraz bardziej energooszczędne budynki – założono zmniejszona energochłonność: od 80 do 100 [kWh/m²rok] dla poszczególnych sektorów budownictwa),
- Poprawa sprawności całkowitej systemów grzewczych i przygotowania c.w.u. (wzrost do 80% dla c.w.u. oraz 90% dla systemów grzewczych w budynkach nowych i poddanych termomodernizacji),

Do wyznaczenia średniego wskaźnika energochłonności budynków w gminie założono intensywną termomodernizację istniejących budynków. Oparto się na założeniach jak w poniższej tabeli.

Tabela 16. Założony odsetek powierzchni budynków poddanych kompleksowej termomodernizacji⁴

Grupa wiekowa budynków		Procent budynków poddanych kompleksowej termomodernizacji w danym roku		
		2021	2025	2037
Mieszkalnictwo	Do 1966	71%	81%	100%
	1967-1985	75%	85%	100%
	1986-1992	60%	70%	100%
	1993-1996	60%	72%	87%
	1997-2012	10%	22%	37%
	2013-2021	5%	10%	10%
	Łącznie*	50%	59%	74%
Sektor działalności gospodarczej	Do 1966	50%	60%	80%
	1967-1985	48%	58%	78%
	1986-1992	43%	53%	73%
	1993-1996	28%	38%	58%
	1997-2012	9%	19%	39%
	2013-2021	0%	10%	30%
	Łącznie*	18%	24%	38%
Budynki gminne i użyteczności publicznej	Do 1966	84%	94%	100%
	1967-1985	94%	99%	100%
	1986-1992	50%	70%	100%
	1993-1996	100%	100%	100%
	1997-2012	17%	20%	100%
	2013-2021	0%	0%	100%
	Łącznie*	65%	72%	100%

Źródło: Opracowanie własne, *średnia ważona

Potrzeby nowego budownictwa – wskaźniki energochłonności

Obecnie wznoszone w Polsce budynki mieszkalne mają średnie zużycie energii cieplnej 90-120 kWh/m²rok (są to wartości teoretyczne, w rzeczywistości współczynnik „E” dochodzi do 150 kWh/m²rok). Obowiązujące Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie wyznacza wartość graniczną wskaźnika E (w odniesieniu do kubatury) wynosi od 29 do 37,4 kWh/m³rok (jest on odniesiony do kubatury). Można się spodziewać, że w najbliższych latach wskaźniki zużycia energii w Polsce ulegną zmniejszeniu. Zapotrzebowanie na ciepło dla domu niskoenergetycznego kształtuje się na poziomie od 30 do 60 kWh/(m²rok). W przypadku budynku tradycyjnego wzniesionego zgodnie z obowiązującymi przepisami wartość ta jak już wcześniej wspomniano wynosi od 90 do 120 kWh/m² rok. Dom pasywny potrzebuje poniżej 15 kWh/m² rok.

Do niniejszego scenariusza założono uśrednione wskaźniki sezonowego zużycia energii na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz podgrzania ciepłej wody użytkowej (wraz ze stratami) podyktowane obowiązującymi od 2019 roku:

Lata 2022-2025:

- Sektor budownictwa mieszkaniowego - 70 kWh/m²rok.
- Sektor budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego - 75 kWh/m²rok.

⁴ W przypadku sektora gminnego dane dla roku bazowego opracowane na podstawie informacji uzyskanych od zarządców budynków i ankietyzacji, w przypadku działalności gospodarczej i mieszkalnictwa dane dla roku bazowego to założone wartości na podstawie uśrednionych danych z kilkudziesięciu gmin województwa małopolskiego, wartości dla lat przyszłych we wszystkich sektorach są wartościami założonymi

- Sektor budownictwa użyteczności publicznej - 45 kWh/m²rok.
- Sektor produkcyjno-usługowy i handlowy – 70 kWh/m²rok.

Lata 2022-2037:

- Sektor budownictwa mieszkaniowego - 55 kWh/m²rok.
- Sektor budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego - 67 kWh/m²rok.
- Sektor budownictwa użyteczności publicznej – 38 kWh/m²rok.
- Sektor produkcyjno-usługowy i handlowy - 57 kWh/m²rok.

Dla budynków poddanych kompleksowej termomodernizacji założono uśrednione dla lat 2022-2037 wskaźniki od 60-90 kWh/m²rok dla wszystkich sektorów.

11.2.1 Prognoza zapotrzebowania na ciepło – wszystkie sektory budownictwa

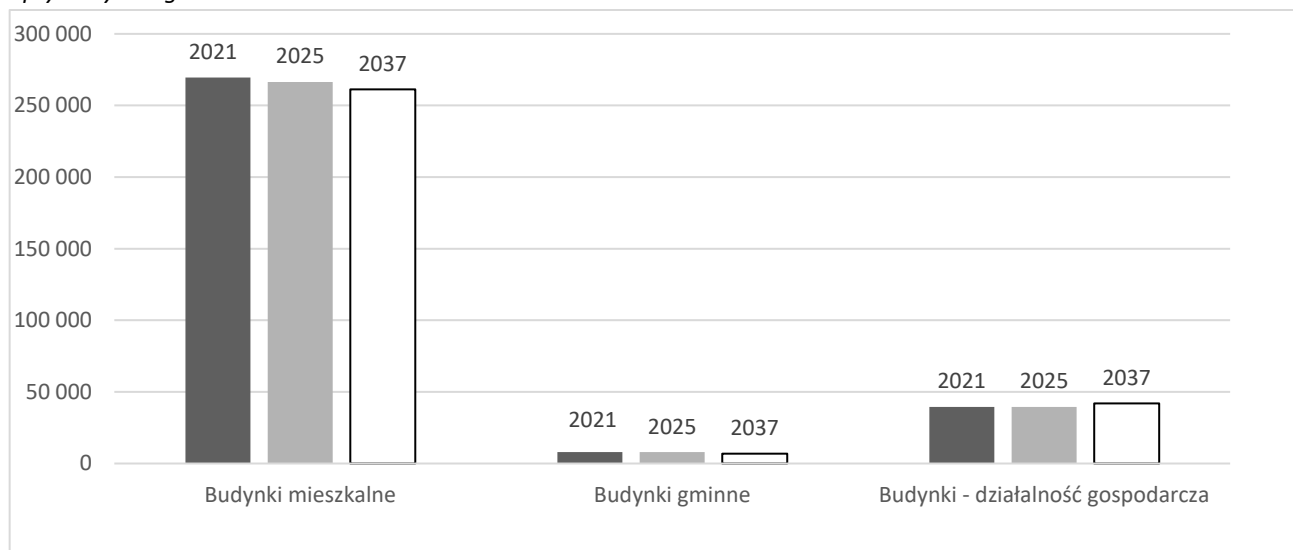
Na podstawie założeń ogólnych, dotyczących przyrostu powierzchni użytkowej w poszczególnych sektorach budownictwa oraz założeń dla scenariusza optymistycznego, dotyczących odsetka przeprowadzonych termomodernizacji oraz założonych wskaźników energochłonności dla nowobudowanych budynków dokonano obliczeń zużycia energii, które przedstawiono poniżej.

Tabela 17. Zużycie energii cieplnej i zapotrzebowanie na moc dla sektorów budownictwa w gminie wg scenariusza optymistycznego.

Sektor	Zakres	Rok bazowy	2025*		2037*	
Mieszkalnictwo	Energia użytkowa [GJ/rok]	155 754	156 384	0,40%	159 270	2,26%
	Energia końcowa łącznie [GJ/rok]	269 597	266 475	-1,16%	261 357	-3,06%
	Uśredniony wskaźnik zużycia energii [kWh/m ² rok]	123,2	117,9	-4,33%	101,5	-17,66%
	Szacunkowe zapotrzebowanie na moc [MW]	37,74	37,31	-1,16%	36,59	-3,06%
Działalność gospodarcza	Energia użytkowa [GJ/rok]	25 756	26 424	2,59%	29 151	13,18%
	Energia końcowa łącznie [GJ/rok]	39 586	39 519	-0,17%	41 882	5,80%
	Uśredniony wskaźnik zużycia energii [kWh/m ² rok]	109	105,7	-3,06%	91,2	-16,34%
	Szacunkowe zapotrzebowanie na moc [MW]	5,54	5,53	-0,17%	5,86	5,80%
Budynki gminne/ użyteczności publicznej	Energia użytkowa [GJ/rok]	6 179	6 127	-0,84%	5 296	-14,28%
	Energia końcowa łącznie [GJ/rok]	7 912	7 922	0,12%	6 892	-12,90%
	Uśredniony wskaźnik zużycia energii [kWh/m ² rok]	105,8	104,3	-1,34%	88,9	-15,96%
	Szacunkowe zapotrzebowanie na moc [MW]	1,11	1,11	0,12%	0,96	-12,90%
łącznie	Energia użytkowa [GJ/rok]	187 689	188 935	0,66%	193 717	3,21%
	Energia końcowa łącznie [GJ/rok]	317 095	313 915	-1,00%	310 131	-2,20%
	Uśredniony wskaźnik zużycia energii [kWh/m ² rok]	120,3	115,4	-4,02%	99,3	-17,42%
	Szacunkowe zapotrzebowanie na moc [MW]	44,39	43,95	-1,00%	43,42	-2,20%

*zmiana w % w stosunku do roku bazowego, Źródło: Opracowanie własne

Wykres 2. Zużycie energii dla budownictwa na terenie gminy, łącznie na potrzeby grzewcze, wg scenariusza optymistycznego.

Źródło: Opracowanie własne.

Reasumując, wariant optymistyczny pokazuje, jak duży wpływ na zmniejszenie zużycia energii mają działania inwestycyjne związane z termomodernizacją oraz szeroko pojętym zrównoważonym rozwojem energetycznym. Mimo przewidywanego dużego wzrostu powierzchni ogrzewanej w gminie (o ok. +24,8%) do 2037 roku nastąpi ok. 2,2% spadek zużycia energii końcowej.

Najbardziej miarodajny dla energochłonności budownictwa jest wskaźnik energochłonności, który przy realizacji scenariusza optymistycznego obniży się o ok. 17%.

11.3 Scenariusz 2 zaniechania – brak lub znikome działania na rzecz zrównoważonego rozwoju energetycznego

Opracowany scenariusz 2 prognozy zapotrzebowania na energię ciepłą uwzględnia założenia ogólne (jednakowe dla obu scenariuszy) oraz w odróżnieniu do scenariusza 1:

- Znikomy lub zerowy odsetek budynków poddanych termomodernizacji,
- Podobny do obecnego bilans paliw jako nośników energii grzewczej,
- Poprawa komfortu zamieszkiwania,
- Niewielka poprawa sprawności systemów grzewczych (wzrost do 80%),
- Sprawność systemów do przygotowania c.w.u. na poziomie do 70%,
- Budowanie wg obowiązujących norm - założono większe wskaźniki niż dla scenariusza 1:
 - Sektor budownictwa mieszkalnego jednorodzinne - 90-100 kWh/m²rok.
 - Sektor budownictwa mieszkalnego wielorodzinnego - 80-90 kWh/m²rok.
 - Sektor budownictwa użyteczności publicznej - 80 kWh/m²rok.
 - Sektor produkcyjno-usługowy i handlowy – 80-90 kWh/m²rok.

Dla budynków poddanych kompleksowej termomodernizacji założono uśrednione dla lat 2022-2037 wskaźniki:

- Sektor budownictwa mieszkalnego – 80-90 kWh/m²rok.
- Sektor budownictwa mieszkalnego wielorodzinnego – 80-90 kWh/m²rok.
- Sektor budownictwa użyteczności publicznej – 70-80 kWh/m²rok.
- Sektor produkcyjno-usługowy i handlowy – 70-80 kWh/m²rok.

11.3.1 Prognoza zapotrzebowania na ciepło – wszystkie sektory budownictwa

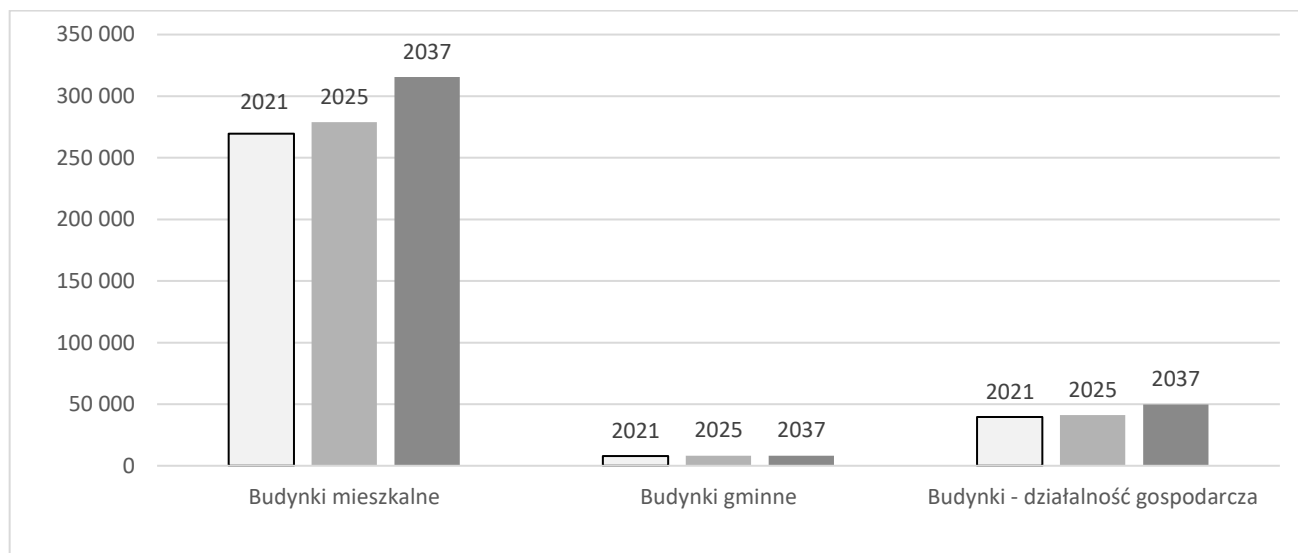
Na podstawie założeń ogólnych (jak w scenariuszu 1) oraz założeń dla scenariusza zaniechania, dokonano obliczeń dotyczących zużycia energii przedstawionych w poniższej tabeli:

Tabela 18. Zużycie energii cieplnej i zapotrzebowanie na moc budownictwa w gminie wg scenariusza zaniechania.

Sektor	Zakres	Rok bazowy	2025*		2037*	
Mieszkalnictwo	Energia użytkowa [GJ/rok]	155 754	163 261	4,82%	192 440	23,55%
	Energia końcowa łącznie [GJ/rok]	269 597	278 987	3,48%	315 488	17,02%
	Uśredniony wskaźnik zużycia energii [kWh/m²rok]	123,2	123,1	-0,12%	122,6	-0,51%
	Szacunkowe zapotrzebowanie na moc [MW]	37,74	39,06	3,48%	44,17	17,02%
Działalność gospodarcza	Energia użytkowa [GJ/rok]	25 756	27 271	5,88%	34 923	35,59%
	Energia końcowa łącznie [GJ/rok]	39 586	41 279	4,28%	49 829	25,88%
	Uśredniony wskaźnik zużycia energii [kWh/m²rok]	109	109,1	0,05%	109,3	0,23%
	Szacunkowe zapotrzebowanie na moc [MW]	5,54	5,78	4,28%	6,98	25,88%
Budynki gminne/ użyteczności publicznej	Energia użytkowa [GJ/rok]	6 179	6 208	0,47%	6 296	1,89%
	Energia końcowa łącznie [GJ/rok]	7 912	8 133	2,79%	8 220	3,90%
	Uśredniony wskaźnik zużycia energii [kWh/m²rok]	105,8	105,7	-0,03%	105,6	-0,11%
	Szacunkowe zapotrzebowanie na moc [MW]	1,11	1,14	2,79%	1,15	3,90%
łącznie	Energia użytkowa [GJ/rok]	187 689	196 740	4,82%	233 659	24,49%
	Energia końcowa łącznie [GJ/rok]	317 095	328 399	3,56%	373 537	17,80%
	Uśredniony wskaźnik zużycia energii [kWh/m²rok]	120,3	120,2	-0,08%	119,8	-0,41%
	Szacunkowe zapotrzebowanie na moc [MW]	44,39	45,98	3,56%	52,30	17,80%

*zmiana w % w stosunku do roku bazowego, Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 3. Zużycie energii dla budownictwa na terenie gminy dla poszczególnych sektorów na potrzeby grzewcze, wg scenariusza zaniechania.

Źródło: Opracowanie własne.

Scenariusz zaniechania działań na rzecz zrównoważonego rozwoju energetycznego wpłynie na zwiększenie zużycia energii i zapotrzebowania na moc w gminie. Według obliczeń, wzrost wyniesie ok. 18%. Taki scenariusz przyczyni się również do zwiększenia emisji zanieczyszczeń pochodzących z procesów spalania paliw. Jest on swojego rodzaju ostrzeżeniem dla władz samorządowych oraz mieszkańców przed stagnacją w działaniach na rzecz ogólnie pojętego zrównoważonego rozwoju energetycznego.

11.4 Prognoza zapotrzebowania na energię elektryczną

Prognozę przygotowano w oparciu o analizy i oszacowania własne korzystając również z prognozy krajowego zapotrzebowania na energię do 2030 r., danych od dystrybutora energii elektrycznej w mieście oraz danych historycznych GUS. Zużycie w roku bazowym zostało określone na podstawie rocznego zużycia energii elektrycznej, jak w rozdziale 4.

Z danych historycznych GUS wynika, że średni przyrost zużycia energii elektrycznej dla odbiorców na niskim napięciu w ciągu ostatnich 27 lat wyniósł ok. 6,4% rocznie. W ostatnich 10 latach przyrost ten obniżył się do ok. 2,5% średniorocznie. W ostatnich 5 latach trend wzrostu utrzymuje się na zbliżonym poziomie i wynosi ok. 2,4 średniorocznie. Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto dla pierwszych lat prognozy utrzymywanie się wzrostu zużycia jednak na mniejszym poziomie – 2%, natomiast w kolejnych latach uwzględniając coraz większą energooszczędność wszelkich urządzeń korzystających z energii elektrycznej średni przyrost ok. 1,5% rocznie.

W przypadku taryf na średnim napięciu (przemysł i/lub technologia) autorzy nie podjęli się prognozowania z uwagi na możliwość zmieniającej się liczby (zarówno wzrost jak i spadek) podmiotów przemysłowych oraz zmienność rodzaju nośników energii stosowanych w procesach technologicznych co zazwyczaj wpływa na znaczne wahania zużycia.

W tabeli poniżej przedstawiono dane dotyczące zużycia energii elektrycznej w gminie oraz prognozę do 2037r. wychodząc od roku bazowego 2021.

Tabela 19. Przewidywane zmiany zapotrzebowania na energię elektryczną w gminie

Zużycie energii elektrycznej [MWh/rok]			
Rok	2021	2025	2037
Zużycie dla taryf NN	17 066	18 089	20 137
[%]	100,00%	106,00%	118,00%
Zużycie dla taryf SN	2 144	2 144	2 144
łącznie zużycie	19 209	20 233	22 281
[%]	100,00%	105,33%	115,99%

Źródło: Opracowanie własne.

Opracowana prognoza zapotrzebowania na energię elektryczną przedstawia przyrost zapotrzebowania w mieście co jest związane z jego rozwojem (wzrost powierzchni użytkowej we wszystkich sektorach). Łączny wzrost zużycia energii elektrycznej do roku 2037 może wynieść blisko 16% w stosunku do roku bazowego. Należy pamiętać, że prognozowanie zużycia jest utrudnione ze względu na zmienność ceny energii, od których zależy popyt i dynamicznych zmian podyktowanych obecną sytuacją geopolityczną.

11.5 Prognoza zapotrzebowania na gaz

Prognozowane zapotrzebowanie na gaz do 2037 roku określono przy wykorzystaniu: historycznych danych statystycznych GUS od roku 1995 dotyczących zużycia gazu w mieście, opracowanych scenariuszy zapotrzebowania na energię ciepłą, danych otrzymanych od dystrybutora gazu.

Tabela 20. Przewidywane zmiany zapotrzebowania na gaz w mieście.

Zakres	2021	2025	2037
	Zużycie gazu [tys. m ³ /rok]		
Gospodarstwa domowe (łącznie potrzeby), budynki użyteczności publicznej (potrzeby grzewcze) oraz pozostali odbiorcy (potrzeby grzewcze, bytowe, bez zużycia technologicznego)	1 848,03	2 019,44	2 993,34
Zmiana [%]	100,00%	109,28%	161,97%
Zużycie technologiczne i przemysłowe	437,75	437,75	437,75
łącznie	2 285,78	2 457,19	3 431,09
Zmiana [%]	100,00%	107,50%	150,11%

*zmiana w % w stosunku do roku 2021, Źródło: Opracowanie własne.

W gminie od kilku lat można zauważyć wzrost zainteresowania ogrzewaniem gazowym wśród mieszkańców. Z prognozy wynika, że wraz z rozwojem gminy (wzrost powierzchni mieszkalnej, związanej z działalnością gospodarczą), ilość gazu w strukturze paliw będzie wykazywać tendencję rosnącą. Wskazują na to oba scenariusze wymienione w poprzednim rozdziale.

Najtrudniejsze do przewidzenia jest zapotrzebowanie na gaz dla odbiorców związanych z przemysłem (taryfy dla większych przepustowości, wykorzystujące gaz na potrzeby technologiczne). Z uwagi na zbyt duże wahania zużycia w tych sektorach autorzy projektu nie podjęli się próby prognozy zużycia gazu na potrzeby technologiczne. Prognoza w tym przypadku jest obarczona dużym ryzykiem błędu ze względu na trudny do przewidzenia rozwój np. nowych odbiorców przemysłowych. W przypadku powstania zakładów przemysłowych, których technologia produkcyjna oparta będzie na gazie, przyrost zużycia gazu może ulec znacznemu, np. kilkukrotnemu powiększeniu. Odwrotna sytuacja może mieć miejsce w przypadku zamknięcia zakładów lub zmian technologicznych.

Prognozowanie zużycia jest również utrudnione ze względu na zmienność cen, od których zależy popyt i dynamicznych zmian podyktowanych obecną sytuacją geopolityczną.

12 Wpływ scenariuszy działań na stan zanieczyszczenia powietrza w gminie

12.1 Wpływ realizacji scenariusza optymistycznego na stan zanieczyszczeń powietrza

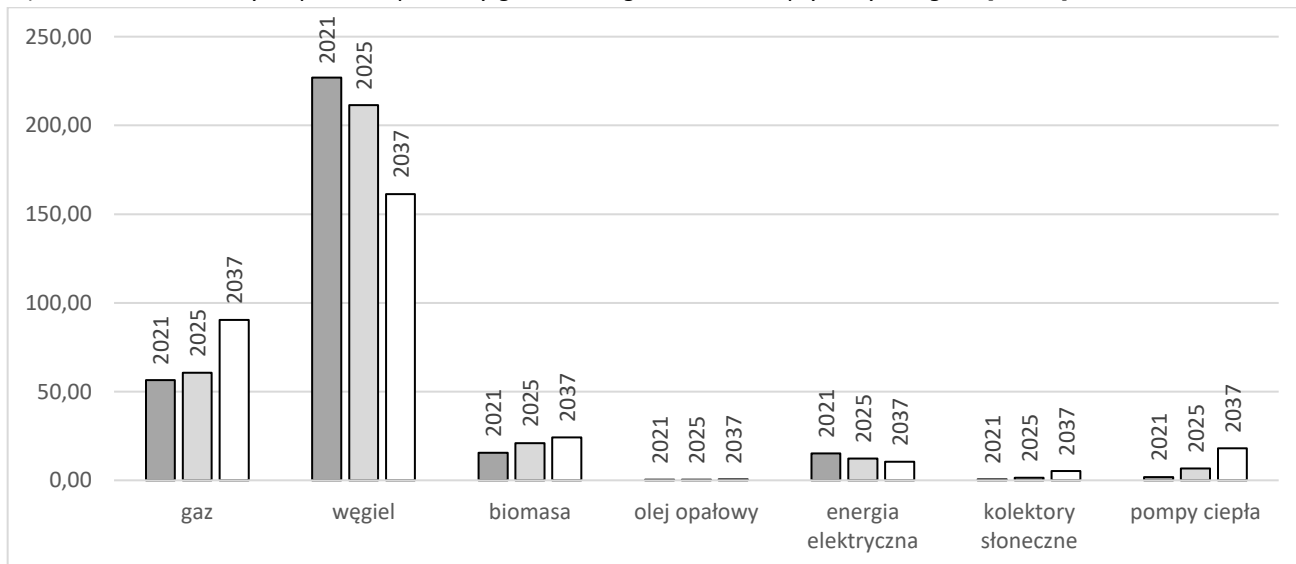
Struktura zużycia nośników energii w Gminie Wieprz, na potrzeby grzewcze, wg scenariusza optymistycznego:

Tabela 21. Struktura zużycia paliw na potrzeby grzewcze wg scenariusza optymistycznego w [TJ/rok].

Ilość energii końcowej z danego nośnika	2021	2025	2037
	[TJ/rok]		
gaz	56,47	60,71	90,40
węgiel	227,00	211,38	161,33
biomasa	15,61	21,02	24,26
olej opałowy	0,42	0,31	0,59
energia elektryczna	15,20	12,32	10,40
kolektory słoneczne	0,54	1,45	5,18
pompy ciepła	1,86	6,73	17,98
Suma:	317,09	313,92	310,13

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 4. Struktura zużycia paliw na potrzeby grzewcze wg scenariusza optymistycznego w [TJ/rok].

Źródło: Opracowanie własne.

Realizacja tego scenariusza będzie równoznaczna ze stopniowym odchodzeniem od wykorzystania węgla, gazyfikację gminy oraz wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Oprócz założeń dotyczących zużycia energii i struktury udziału poszczególnych nośników przyjęto w scenariuszu optymistycznym realizację założeń uchwały antysmogowej dla województwa małopolskiego.

Do obliczeń emisji zanieczyszczeń w roku 2025 i 2037 wykorzystano wskaźniki wg normy PN EN 303-5:2012. Są to m.in. wskaźniki dla kotłów spełniających wymagania tzw. Ekoprojektu - Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy

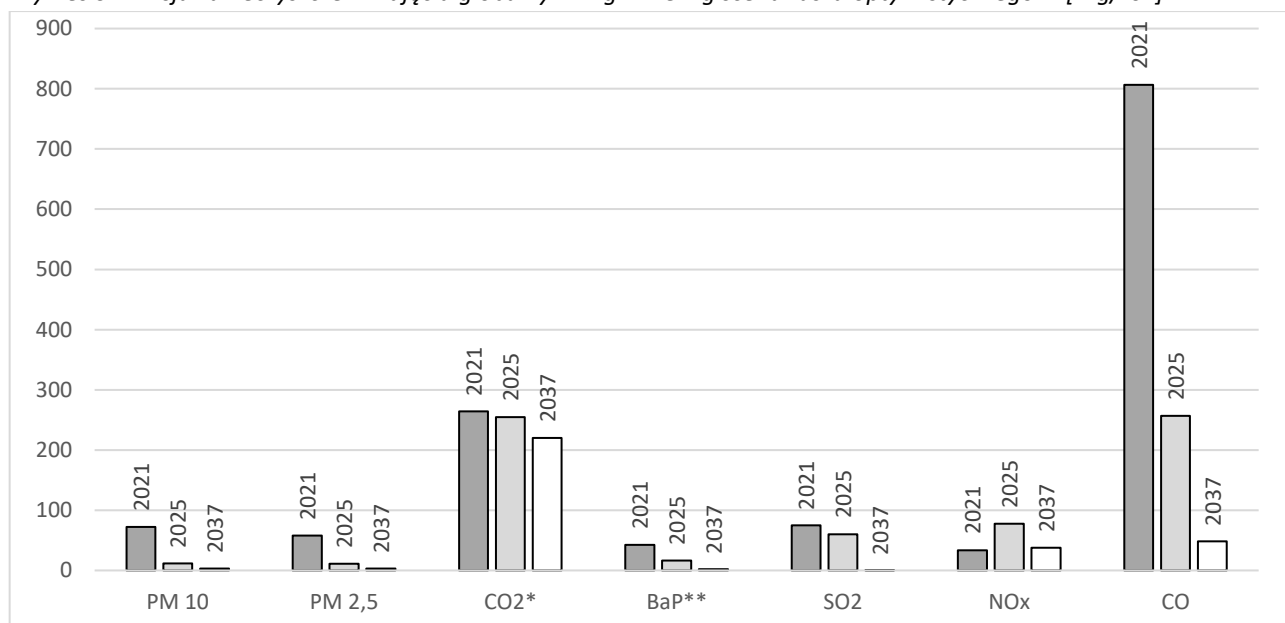
Emisja zanieczyszczeń w ujęciu globalnym w Gminie Wieprz wg scenariusza optymistycznego:

Tabela 22. Emisja zanieczyszczeń w ujęciu globalnym w gminie wg scenariusza optymistycznego w [Mg/rok].

Rok	Emisja łącznie [Mg/rok]						
	PM 10	PM 2,5	CO ₂	BaP	SO ₂	NO _x	CO
2021	72,40	57,67	26 411,61	0,04	75,11	33,69	806,55
2025	11,54	11,34	25 470,64	0,02	60,24	77,40	256,65
Zmiana	-84,1%	-80,3%	-3,6%	-60,7%	-19,8%	129,8%	-68,2%
2037	3,09	3,03	21 988,66	0,002	0,07	37,72	48,20
Zmiana	-95,7%	-94,7%	-16,7%	-95,5%	-99,91%	12,0%	-94,0%

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 5. Emisja zanieczyszczeń w ujęciu globalnym w gminie wg scenariusza optymistycznego w [Mg/rok].

*ilość CO₂ podana w setkach ton, ** ilość BaP podana w kg, Źródło: Opracowanie własne.

Realizacja tego scenariusza przyczyni się do znacznej poprawy jakości powietrza w gminie. Nastąpi redukcja poszczególnych substancji nawet do 99,9% (w przypadku dwutlenku siarki) w stosunku do roku bazowego.

12.2 Wpływ realizacji scenariusza zaniechania na stan zanieczyszczeń powietrza

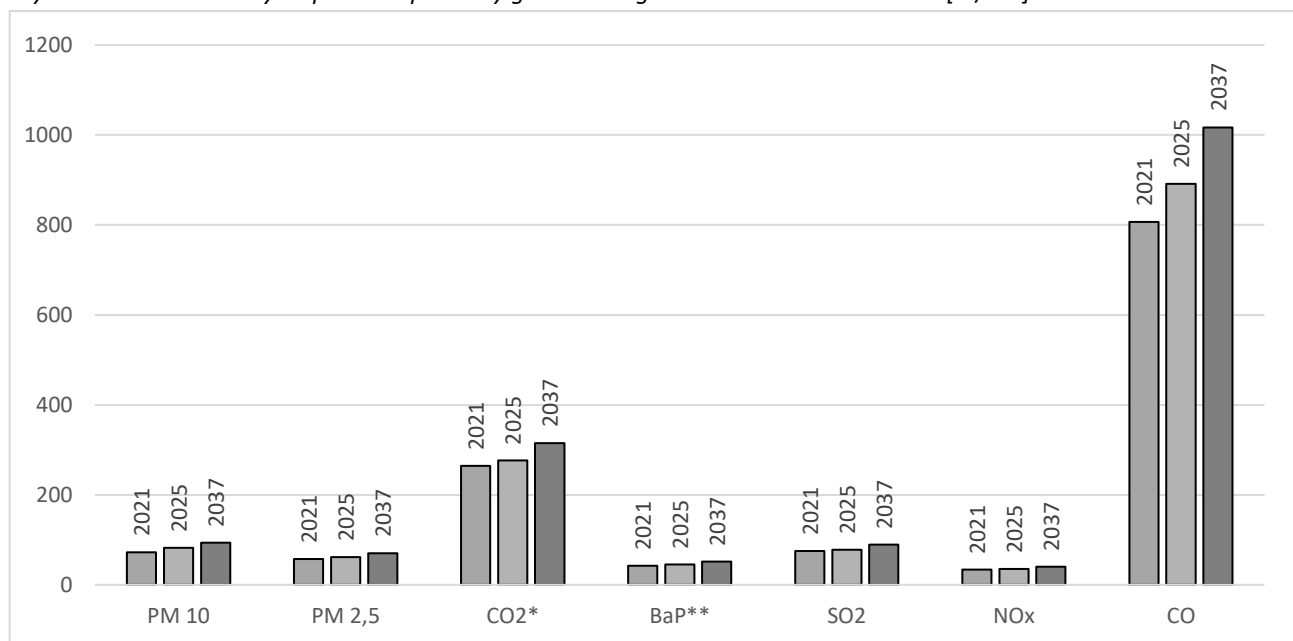
Struktura zużycia nośników energii w Gminie Wieprz na potrzeby grzewcze, wg scenariusza zaniechania:

Tabela 23. Struktura zużycia paliw na potrzeby grzewcze wg scenariusza zaniechania w [TJ/rok].

Ilość energii końcowej z danego nośnika	2021	2025	2037
	[TJ/rok]		
gaz	56,47	58,43	65,60
węgiel	227,00	235,14	268,20
biomasa	15,61	16,17	18,44
olej opałowy	0,42	0,44	0,50
energia elektryczna	15,20	15,75	17,96
kolektory słoneczne	0,54	0,56	0,64
pompy ciepła	1,86	1,92	2,19
Suma:	317,09	328,40	373,54

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 6. Struktura zużycia paliw na potrzeby grzewcze wg scenariusza zaniechania w [TJ/rok].

Źródło: Opracowanie własne.

Realizacja tego scenariusza będzie równoznaczna ze wzrostem wykorzystania paliw stałych, utrzymaniem na niskim poziomie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz brakiem działań w kierunku ogólnie pojętego rozwoju energetycznego.

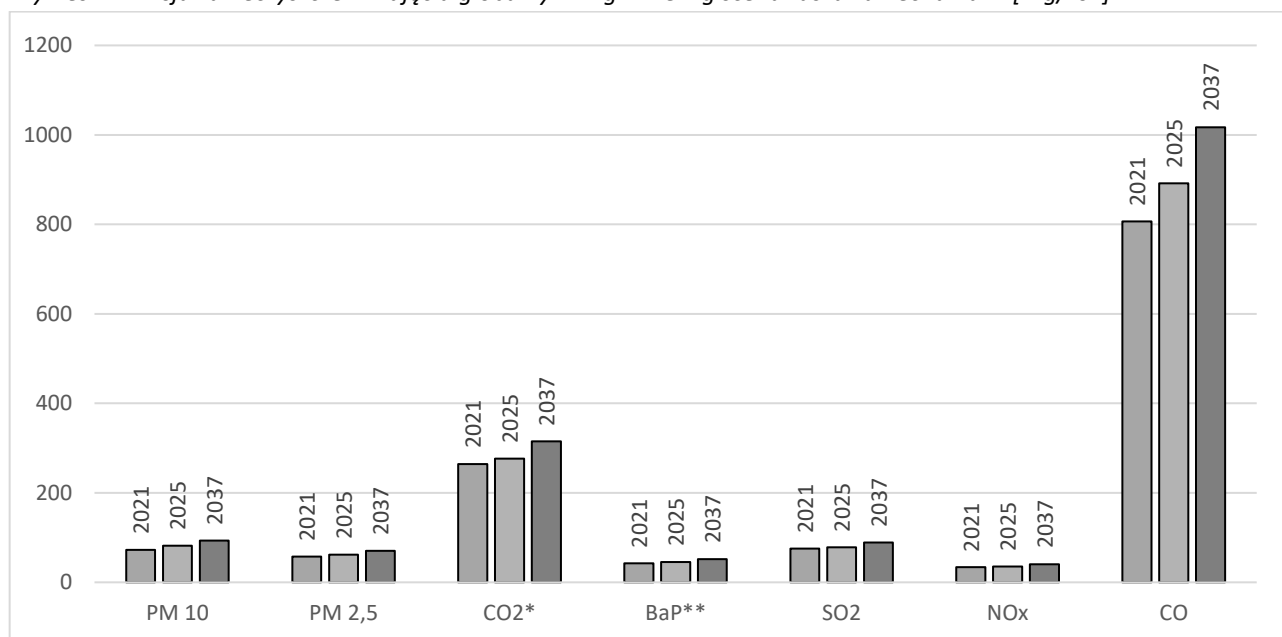
Emisja zanieczyszczeń w ujęciu globalnym w Gminie Wieprz wg scenariusza zaniechania:

Tabela 24. Emisja zanieczyszczeń w ujęciu globalnym w gminie wg scenariusza zaniechania w [Mg/rok].

Emisja łącznie [Mg/rok]							
Rok	PM 10	PM 2,5	CO ₂	BaP	SO ₂	NO _x	CO
2021	72,40	57,67	26 411,61	0,04	75,11	33,69	806,55
2025	82,12	61,59	27 653,30	0,05	78,14	35,59	891,56
Zmiana	13,43%	6,81%	4,70%	6,96%	4,04%	5,64%	10,54%
2037	93,66	70,26	31 487,96	0,05	89,13	40,54	1 016,93
Zmiana	29,38%	21,82%	19,22%	22,00%	18,67%	20,34%	26,08%

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 7. Emisja zanieczyszczeń w ujęciu globalnym w gminie wg scenariusza zaniechania w [Mg/rok].

*ilość CO₂ podana w setkach ton, ** ilość BaP podana w kg, Źródło: Opracowanie własne.

Realizacja tego scenariusza przyczyni się do pogorszenia jakości powietrza w gminie. Nastąpi wzrost emisji poszczególnych substancji nawet do ok. 26% w przypadku tlenku węgla w stosunku do roku bazowego. Powyższe wyniki pokazują, jak duży wpływ na wielkość emisji ma realizacja ekologicznych działań lub ich brak. Realizacja scenariusza optymistycznego wpłynie pozytywnie na jakość powietrza w gminie, natomiast zaniechanie działań wpłynie najprawdopodobniej na pogorszenie stanu powietrza.

13 Ocena możliwości zaspokojenia potrzeb w zakresie zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe do roku 2037

13.1 Zaopatrzenie w ciepło

W granicach Gminy Wieprz nie występuje zorganizowany system zaopatrzenia w ciepło. Brak jest również dużych kotłowni grzewczych lub technologicznych, zlokalizowanych zazwyczaj przy dużych zakładach przemysłowych.

W ujęciu globalnym w Gminie Wieprz najczęściej zużywanej energii cieplej pochodzi z węgla (ok. 71,6%) oraz gazu (ok. 17,8%). Wykorzystanie paliw stałych, takich jak węgiel kamienny, często niskiej jakości przyczynia się do pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego, z uwagi na emisję szkodliwych zanieczyszczeń w postaci gazów cieplarnianych oraz pyłów. Stąd nieodzownym jest, aby, gospodarka energią gminy w perspektywie długofalowej opierała się na przyjaznej środowisku polityce, która sprawi, że mieszkańcy będą w sposób ekologiczny, bezpieczny i ciągły zaopatrywani w energię ciepłą. W kierunku proekologicznej gospodarki energią, stosownym kierunkiem będzie sukcesywny wzrost wykorzystania do celów grzewczych gazu, a także stworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Do roku 2037, przyjmując założenia scenariusza optymistycznego, mimo przewidywanego dużego wzrostu powierzchni ogrzewanej w gminie (o ok. +24,8%) do 2037 roku nastąpi ok. 2,2% spadek zużycia energii końcowej. Najbardziej miarodajny dla energochłonności budownictwa jest wskaźnik energochłonności, który przy realizacji scenariusza optymistycznego obniży się o ok. 17%. W przypadku braku realizacji działań na rzecz zrównoważonego rozwoju energetycznego (scenariusz zaniechania), zapotrzebowanie na energię ciepłą może wzrosnąć o ok. 18%. Taki scenariusz przyczyni się również do zwiększenia emisji zanieczyszczeń pochodzących z procesów spalania paliw. Jest on swojego rodzaju ostrzeżeniem dla władz samorządowych oraz mieszkańców przed stagnacją w działaniach na rzecz ogólnie pojętego zrównoważonego rozwoju energetycznego. Dominującym systemem zaspokojenia potrzeb cieplnych w gminie nadal pozostaną indywidualne źródła ciepła, dlatego zaleca się wzrost wykorzystania paliwa systemu gazowego, który nie będzie generował dodatkowych strat energii na przesył, umożliwiając produkcję ciepła z taką samą sprawnością. Ponadto, zgodnie z obowiązującą tzw. uchwałą antysmogową, należy wymienić przestarzałe kotły, na te zgodne z ekoprojektem (rozdział 1.1).

System rozproszony może być lepiej zarządzany, bardziej podatny na zmiany, koszty inwestycyjne mogą być niższe, a straty wynikłe z przesyłu ciepła, zminimalizowane. W tego typu systemach istnieje większa możliwość zastosowania odnawialnych źródeł energii, instalacji solarnych, wspomagający przygotowanie ciepłej wody użytkowej, co ograniczy zużycie paliw i emisję szkodliwych substancji (produkty spalania).

13.2 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Dystrybutorem energii elektrycznej i operatorem sieci elektroenergetycznych na terenie Gminy Wieprz jest TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Bielsku-Białej. Głównym źródłem zasilania sieci 15 kV na obszarze Gminy Wieprz są stacje transformatorowe: GPZ Zator, GPZ Andrychów, GPZ Wadowice. Łączna długość sieci elektroenergetycznej wynosi ok. 331 km, w tym linie napowietrzne 110 kV – ok. 28,6 km, linie napowietrzne 15 kV – ok. 62,3 km, linie kablowe 15 kV – ok. 3,8 km, linie napowietrzne 0,4 kV – ok. 198,4 km, linie kablowe 0,4 kV – ok. 37,9 km. Odbiorcy na terenie Gminy zasilani są z 137 stacji transformatorowych SN/nN.

Do roku 2037 w gminie prognozowany jest wzrost zużycia energii elektrycznej, który może wynieść ok. 16% w stosunku do roku bazowego (tj. do poziomu 22 281 MWh). Należy pamiętać, że prognozowanie zużycia dla energii jest utrudnione ze względu na zmienność cen, od których zależy popyt i dynamicznych zmian

podyktowanych obecną sytuacją geopolityczną. Obecne parametry sieci i infrastruktury elektroenergetycznej oraz przedstawione plany rozwojowe operatora systemu dystrybucyjnego wskazują, iż prognozowany do 2037r. wzrost zużycia energii elektrycznej będzie w pełni zapewniony.

Finansowanie modernizacji infrastruktury elektroenergetycznej oparte jest na środkach własnych oraz różnych źródłach finansowania zewnętrznego. Budowa nowych urządzeń elektroenergetycznych SN i nN będzie wynikać z potrzeby przyłączenia odbiorców, zgodnie z ustawą Prawo energetyczne i aktami wykonawczymi oraz celem zaspokojenia wzrostu zużycia energii istniejących odbiorców.

13.3 Zaopatrzenie w gaz

Operatorem sieci dystrybucyjnej gazu w Gminie Wieprz jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie. Łączna długość sieci gazowej na obszarze gminy w 2021 r. wynosiła 124 840m, w tym niskiego ciśnienia 1 290 m, średniego 121 865 m, wysokiego 1 685 m. Łączna liczba przyłączy wynosi 2 001 szt. o długości 56 147 m, w tym niskiego ciśnienia 33 szt. o długości 727 m i średniego 55 420 m o długości 1 968 m. Na obszarze Gminy Wieprz nie ma zlokalizowanych żadnych stacji redukcyjno-pomiarowych.

Z prognozy wynika, że wraz z rozwojem gminy (wzrost powierzchni mieszkalnej i związanej z działalnością gospodarczą) ilość gazu w strukturze paliw wykorzystywanych na potrzeby grzewcze i bytowe oraz jego całkowita ilość, będzie wykazywać tendencję rosnącą. Szacuje się, iż w roku 2037 zużycie może wynieść ok. 3 431,1 m³ – wzrost w stosunku do roku bazowego – o ok. 50,1%. Wskazują na to oba scenariusze wymienione w poprzednim rozdziale. Duży wpływ na zużycie gazu w gminie wśród odbiorców indywidualnych będzie mieć kierunek działań władz gminy (np. promocja czy dofinansowanie do wymiany kotłów na gazowe) i samych mieszkańców. Należy pamiętać, że prognozowanie zużycia dla gazu jest utrudnione ze względu na zmienność cen, od których zależy popyt i dynamicznych zmian podyktowanych obecną sytuacją geopolityczną. Na ceny gazu w głównej mierze będzie mieć wpływ polityki państwa dotycząca dostaw gazu do Polski.

Rozbudowanie sieci gazowniczej i/lub stacji będzie realizowane na podstawie analiz techniczno-ekonomicznych. Pokrycie nakładów finansowych inwestycji powinno wynikać z zatwierdzonych przez URE taryf dla paliw gazowych, gwarantujących pokrycie uzasadnionych kosztów prowadzenia działalności, w tym kosztów modernizacji i rozwoju. Zgodnie z ustawą „Prawo Energetyczne” przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem i dystrybucją paliw gazowych są obowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie z odbiorcami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki dostarczania, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru. Za przyłączenie o sieci pobierana jest opłata zgodnie z obowiązującą taryfą.

14 Współpraca z innymi gminami

Gmina Wieprz graniczy od południa z miastem i gminą Andrychów, od wschodu z gminami Wadowice i Tomice, od północy z gminami Zator, Przeciszów i Polanka Wielka a od zachodu z gminami Kęty i Osiek. Tereny ww. gmin podlegają pod działalność Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Gminy są powiązane poprzez infrastrukturę gazową należącą do operatora, który jako właściciel finansuje z własnych środków rozbudowę, utrzymanie i modernizację infrastruktury. Podobna sytuacja dotyczy zaopatrzenia gmin w energię elektryczną. Dystrybutorem i właścicielem infrastruktury elektroenergetycznej na omawianych terenach jest TAURON Dystrybucja S.A. Zaopatrzenie w ciepło w gminach odbywa się głównie poprzez indywidualne źródła ciepła. Gminy są powiązane infrastrukturą elektroenergetyczną i gazową.

W trakcie wykonywania opracowania wystąpiono do sąsiadujących gmin z pismami dotyczącymi współpracy w zakresie wspólnych inwestycji energetycznych, w tym związanymi z odnawialnymi źródłami energii oraz ochroną środowiska. Poniżej przedstawiono, krótką charakterystykę dotyczącą powiązań międzygminnych i ewentualnej współpracy według otrzymanych pism⁵:

Gmina Andrychów - gmina informuje, że współpraca między Gminą Andrychów, a sąsiednimi gminami w tym Gminą Wieprz w zakresie poszczególnych systemów energetycznych realizowana jest poprzez organizacje eksploatatorów tych systemów. Dla systemu ciepłowniczego Gmina Andrychów w obecnym stanie jest w zakresie sposobu dostaw ciepła całkowicie niezależna od sąsiednich gmin. W obszarze systemu gazowniczego, współpraca z innymi gminami realizowana jest w ramach Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o. o., Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie, Gazownię w Kętach, której ponad gminny charakter determinuje wzajemne powiązania pomiędzy gminami. Współpraca w zakresie systemu elektroenergetycznego z sąsiednimi gminami w tym z Gminą Wieprz realizowana jest poprzez TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Bielsku Białej poprzez istniejące powiązania sieciowe głównie na terenie miasta i sołectwa Inwałd, gdzie część przygraniczna terenu Gminy Andrychów może być zasilana ze stacji transformatorowych zlokalizowanych na terenie Gminy Wieprz lub część terenu Gminy Wieprz jest zasilana ze stacji transformatorowych zlokalizowanych na terenie Gminy Andrychów.

Z uwagi na planowaną budowę nowej siedziby Elektrociepłowni oraz Zakładu zgazowania odpadów w rejonie byłego wysypiska odpadów, blisko granicy z Gminą Wieprz jest prawdopodobna współpraca w zakresie ciepłownictwa lub zagospodarowania odpadów.

Gmina Andrychów nie współpracuje i nie przewiduje współpracy z Gminą Wieprz w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz działań nieinwestycyjnych tzw. projektów miękkich.

Gmina Kęty – gmina na chwilę obecną nie przewiduje współpracy z Gminą Wieprz w zakresie rozbudowy systemów energetycznych lub inwestycji w zakresie ochrony środowiska.

Gmina Osiek – gmina nie współpracuje z Gminą Wieprz w zakresie inwestycji dotyczących zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną lub paliwa gazowe w tym inwestycji w odnawialne źródła energii, jak i działań nie inwestycyjnych dotyczących ww. zakresu (tzw. Projekty „miękkie” np. edukacja ekologiczna, współpraca partnerska, inne wspólne inicjatywy nieinwestycyjne).

⁵ Brak odpowiedzi od Gminy Tomice

Gmina Zator – gmina nie współpracuje i nie przewiduje współpracy z Gminą Wieprz w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz innych działań nieinwestycyjnych.

Gmina Przeciszów – gmina nie współpracuje i nie planuje współpracy z Gminą Wieprz w zakresie inwestycji dotyczących zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną lub paliwa gazowe w tym inwestycji w odnawialne źródła energii, a także działań nie inwestycyjnych dotyczących tego zakresu.

Gmina Wadowice – gmina jest zainteresowana podjęciem wspólnych działań w zakresie zaspokojenia bezpieczeństwa energetycznego. W obecnej chwili nie prowadzimy wspólnych działań inwestycyjnych dotyczących zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną lub paliwa gazowe oraz inwestycji w odnawialne źródła energii. Nie została również nawiązana współpraca międzygminna dotycząca działań nieinwestycyjnych z ww. zakresu (tzw. projekty „miękkie” np. edukacja ekologiczna, współpraca partnerska oraz inne wspólne działania nieinwestycyjne). Gmina Wadowice jest zainteresowana prowadzenie wspólnych działań zarówno inwestycyjnych jak i nieinwestycyjnych w przedmiocie bezpieczeństwa energetycznego, a płaszczyzną współpracy mogą być m. in. działania w obrębie Klastra Energii.

W niektórych obszarach przygranicznych bardzo istotna wydaje się współpraca z sąsiednimi gminami w celu rozbudowy i współtworzenia infrastruktury gazowniczej i elektroenergetycznej. Inne perspektywiczne kierunki współpracy między gminami to: edukacja i upowszechnianie informacji o rozwiązaniach ekologicznych i energooszczędnych oraz możliwości pozyskiwania funduszy na inwestycje ekologiczne.

15 Podsumowanie

Gmina Wieprz jest położona w zachodniej części województwa małopolskiego. Graniczy od południa z miastem i gminą Andrychów, od wschodu z gminami Wadowice i Tomice, od północy z gminami Zator, Przeciszów i Polanka Wielka a od zachodu z gminami Kęty i Osiek. Według danych GUS na koniec grudnia 2021 r. liczba mieszkańców Gminy Wieprz wynosiła 12 564 osób, ok. 50% ogólnej liczby stanowiły kobiety (współczynnik feminizacji był równy 98). Gęstość zaludnienia wynosiła 169 osób/km², a wskaźnik przyrostu naturalnego miał wartość ujemną, tj. -11.

Gmina Wieprz znajduje się w strefie podlegającej ocenie jakości powietrza – strefa małopolska. Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Małopolskim za rok 2021, teren gminy klasyfikuje do obszarów przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń B(a)P/rok, PM10/24 godz., PM2.5/rok (II faza). Bardzo istotnym czynnikiem mającym wpływ na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska, będzie wymiana nośników energii na mniej szkodliwe, unowocześnienie lub wymiana samych kotłów na bardziej efektywne i charakteryzujące się „czystszy” spalaniem oraz sukcesywne wprowadzanie odnawialnych źródeł energii. Gmina Wieprz posiada potencjał w zakresie wykorzystania energii odnawialnej, tj.: energii słońca (kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne), energii biomasy (biogazownie rolnicze), niskotemperaturowych źródeł energii np. grunt, powietrza atmosferycznego (pompy ciepła).

Gmina Wieprz graniczy od południa z miastem i gminą Andrychów, od wschodu z gminami Wadowice i Tomice, od północy z gminami Zator, Przeciszów i Polanka Wielka a od zachodu z gminami Kęty i Osiek. Tereny ww. gmin podlegają pod działalność Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Gminy są powiązane poprzez infrastrukturę gazową należącą do operatora, który jako właściciel finansuje z własnych środków rozbudowę, utrzymanie i modernizację infrastruktury. Podobna sytuacja dotyczy zaopatrzenia gmin w energię elektryczną. Dystrybutorem i właścicielem infrastruktury elektroenergetycznej na omawianych terenach jest TAURON Dystrybucja S.A. Zaopatrzenie w ciepło w gminach odbywa się głównie poprzez indywidualne źródła ciepła. Gminy są powiązane infrastrukturą elektroenergetyczną i gazową. Perspektywiczne kierunki współpracy między gminami to: edukacja w zakresie rozwiązań ekologicznych i energooszczędnych, możliwości pozyskiwania funduszy na inwestycje ekologiczne.

W granicach Gminy Wieprz nie występuje zorganizowany system zaopatrzenia w ciepło. Brak jest również dużych kotłowni grzewczych lub technologicznych, zlokalizowanych zazwyczaj przy dużych zakładach przemysłowych. Obecnie w celu zaspokojenie potrzeb grzewczych jako paliwo wykorzystuje się głównie paliwa stałe - węgiel (ok. 71,6%) oraz gaz (ok. 17,8%).

W przyszłości zmianie mogą ulec udziały procentowe poszczególnych nośników energii. Dlatego w *Projekcie założeń (...)* zaproponowano dwa scenariusze:

- Scenariusz optymistyczny – scenariusz zakłada wzrost wykorzystania OZE w gminie i realizację wszelkich działań termomodernizacyjnych oraz innych mających na celu zrównoważony rozwój energetyczny w gminie. Scenariusz został stworzony, aby pokazać jaki wpływ na bilans energetyczny oraz na zanieczyszczenie powietrza miałyby realizacja wszystkich działań gminy przedstawionych w projekcie racjonalizujących zużycie energii w gminie oraz jak największy wzrost wykorzystania potencjału OZE w gminie.
- Scenariusz „zaniechania” – zakłada podobny rozwój poszczególnych sektorów w gminie jednak bez znaczących zmian w kierunku OZE i zwiększenia efektywności energetycznej. W gminie będzie panować stagnacja – brak rozwoju OZE, podobny bilans paliw, minimalne działania termomodernizacyjne.

Do roku 2037, przyjmując założenia scenariusza optymistycznego, mimo przewidywanego dużego wzrostu powierzchni ogrzewanej w gminie (o ok. +24,8%) do 2037 roku nastąpi ok. 2,2% spadek zużycia energii końcowej. Najbardziej miarodajny dla energochłonności budownictwa jest wskaźnik energochłonności, który przy realizacji scenariusza optymistycznego obniży się o ok. 17%. W przypadku braku realizacji działań na rzecz zrównoważonego rozwoju energetycznego (scenariusz zaniechania), zapotrzebowanie na energię ciepłą może wzrosnąć o ok. 18%. Taki scenariusz przyczyni się również do zwiększenia emisji zanieczyszczeń pochodzących z procesów spalania paliw.

Należy mieć na uwadze, iż prognozy dotyczące zużycia energii i jej nośników (paliw) oparte są o dane historyczne. Nie uwzględniają dynamicznych zmian podyktowanych obecną sytuacją geopolityczną.

Dystrybutorem energii elektrycznej i operatorem sieci elektroenergetycznych na terenie Gminy Wieprz jest TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Bielsku-Białej. Głównym źródłem zasilania sieci 15 kV na obszarze Gminy Wieprz są stacje transformatorowe: GPZ Zator, GPZ Andrychów, GPZ Wadowice. Łączna długość sieci elektroenergetycznej wynosi ok. 331 km, w tym linie napowietrzne 110 kV – ok. 28,6 km, linie napowietrzne 15 kV – ok. 62,3 km, linie kablowe 15 kV – ok. 3,8 km, linie napowietrzne 0,4 kV – ok. 198,4 km, linie kablowe 0,4 kV – ok. 37,9 km. Odbiorcy na terenie Gminy zasilani są z 137 stacji transformatorowych SN/nN.

Do roku 2037 w gminie prognozowany jest wzrost zużycia energii elektrycznej, który może wynieść ok. 16% w stosunku do roku bazowego (tj. do poziomu 22 281 MWh). Należy pamiętać, że prognozowanie zużycia dla energii jest utrudnione ze względu na zmienność cen, od których zależy popyt i dynamicznych zmian podyktowanych obecną sytuacją geopolityczną. Obecne parametry sieci i infrastruktury elektroenergetycznej oraz przedstawione plany rozwojowe operatora systemu dystrybucyjnego wskazują, iż prognozowany do 2037r. wzrost zużycia energii elektrycznej będzie w pełni zapewniony.

Operatorem sieci dystrybucyjnej gazu w Gminie Wieprz jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie. Łączna długość sieci gazowej na obszarze gminy w 2021 r. wynosiła 124 840m, w tym niskiego ciśnienia 1 290 m, średniego 121 865 m, wysokiego 1 685 m. Łączna liczba przyłączy wynosi 2 001 szt. o długości 56 147 m, w tym niskiego ciśnienia 33 szt. o długości 727 m i średniego 55 420 m o długości 1 968 m. Na obszarze Gminy Wieprz nie ma zlokalizowanych żadnych stacji redukcyjno-pomiarowych.

Z prognozy wynika, że wraz z rozwojem gminy (wzrost powierzchni mieszkalnej i związanej z działalnością gospodarczą) ilość gazu w strukturze paliw wykorzystywanych na potrzeby grzewcze i bytowe oraz jego całkowita ilość, będzie wykazywać tendencję rosnącą. Szacuje się, iż w roku 2037 zużycie może wynieść ok. 3 431,1 m³ – wzrost w stosunku do roku bazowego – o ok. 50,1%. Wskazują na to oba scenariusze wymienione w poprzednim rozdziale. Duży wpływ na zużycie gazu w mieście wśród odbiorców indywidualnych będzie mieć kierunek działań władz gminy (np. promocja czy dofinansowanie do wymiany kotłów na gazowe) i samych mieszkańców. Należy pamiętać, że prognozowanie zużycia dla gazu jest utrudnione ze względu na zmienność cen, od których zależy popyt i dynamicznych zmian podyktowanych obecną sytuacją geopolityczną. Na ceny gazu w głównej mierze będzie mieć wpływ polityki państwa dotycząca dostaw gazu do Polski.

Przedsiębiorstwa energetyczne są zobowiązane zapewniać realizację i finansowanie budowy i rozbudowy sieci, w tym na potrzeby przyłączy odbiorców ubiegających się o przyłączenie, na warunkach określonych w rozporządzeniach Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci oraz rozporządzeniach w sprawie zasad kształtowania i kalkulacji taryf. Za przyłączenie do sieci zakłady energetyczne pobierają opłatę określoną na podstawie stawek ustalonych w taryfie. Decyzje inwestycyjne przedsiębiorstw energetycznych podejmowane są po potwierdzeniu zwiększonego zapotrzebowania przez

konkretnych odbiorców oraz po potwierdzeniu efektywności ekonomicznej inwestycji. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić konieczność pozostawiania rezerw terenu dla infrastruktury energetycznej - stacji transformatorowych i linii zasilających oraz gazociągów. Należy przewidzieć możliwość lokalizacji sieci infrastruktury technicznej w obrębie linii tras komunikacyjnych.

Plany przedsiębiorstw energetycznych powinny uwzględnić i zapewnić realizację założeń.

Wykonana analiza stanu istniejącego wykazała, iż system gazowniczy oraz elektroenergetyczny, które to funkcjonują na obszarze gminy, zapewniają wystarczający poziom bezpieczeństwa dostaw poszczególnych nośników energii. Również indywidualne źródła ciepła zapewniają wysoki poziom bezpieczeństwa dostaw ciepła dla odbiorców. W stanie obecnym nie zachodzi w związku z powyższym konieczność opracowania Planu zaopatrzenia w ciepło, energię i paliwa gazowe (art. 20 ustawy Prawo energetyczne).

Niniejsze opracowanie, zgodnie z zapisami Ustawy „Prawo energetyczne”, należy zaktualizować po upływie 3 lat od dnia jego uchwalenia.

Projekt

z dnia 6 marca 2023 r.
Zatwierdzony przez Wójta Gminy Wieprz

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIEPRZ**

z dnia 13 marca 2023 r.

**w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie
spółki Ziemia Krakowska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 9 lit. f ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40) Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Wyraża się zgodę na utworzenie przez Gminę Wieprz spółki pod firmą Ziemia Krakowska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, z siedzibą w, zwaną dalej „Spółką”, której udziałowcem będzie także Krajowy Zasób Nieruchomości na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 1961 z późn. zm.).

2. Podstawowym celem działalności Spółki jest budowanie domów mieszkalnych oraz ich eksploatacja na zasadach najmu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 2224 z późn. zm.).

§ 2. Środki na pokrycie kapitału zakładowego spółki pochodzić będą z określonych przez Wójta Gminy Wieprz wkładów pieniężnych lub niepieniężnych.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wieprz.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Projekt

z dnia 6 marca 2023 r.
Zatwierdzony przez Wójta Gminy Wieprz

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIEPRZ**

z dnia 13 marca 2023 r.

**w sprawie zatwierdzenia wniosku o wsparcie
ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na sfinansowanie objęcia udziałów w tworzonej
Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. z. U. z 2023 r. poz. 40) oraz art. 33m ust. ustawy z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2224 z późn. zm.) Rada Gminy Wieprz uchwala, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się wniosek Wójta Gminy Wieprz do ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na sfinansowanie działania polegającego na objęciu przez Gminę Wieprz udziałów w tworzonej, w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wieprz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia